UCHWAŁA NR XXXI/190/2016
RADY MIEJSKIEJ W TUCHOWIE

z dnia 12 października 2016 r.

w sprawie zmiany uchwały nr XXI/137/2016 Rady Miejskiej w Tuchowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), **Rada Miejska w Tuchowie uchwala, co następuje:**

§ 1. Zmianie ulega uchwała nr XXI/137/2016 Rady Miejskiego w Tuchowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (dalej jako „Uchwała"), w następującym zakresie:

1) zmienia się załącznik nr 1 "Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Tuchów" do Uchwały, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

2) zmienia się załącznik nr 2 "Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Tuchów" do Uchwały, który otrzymuje brzmienie jak w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tuchowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Ryszard Wrona

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XXXI/190/2016
Rady Miejskiej w Tuchowie
z dnia 12 października 2016 r.

Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Tuchów powstała na podstawie mapy ewidencyjnej układ wsp. "2000", wys. "Kronsztadt 60"

SKALA 1:5000*

UKŁAD SEKCJI

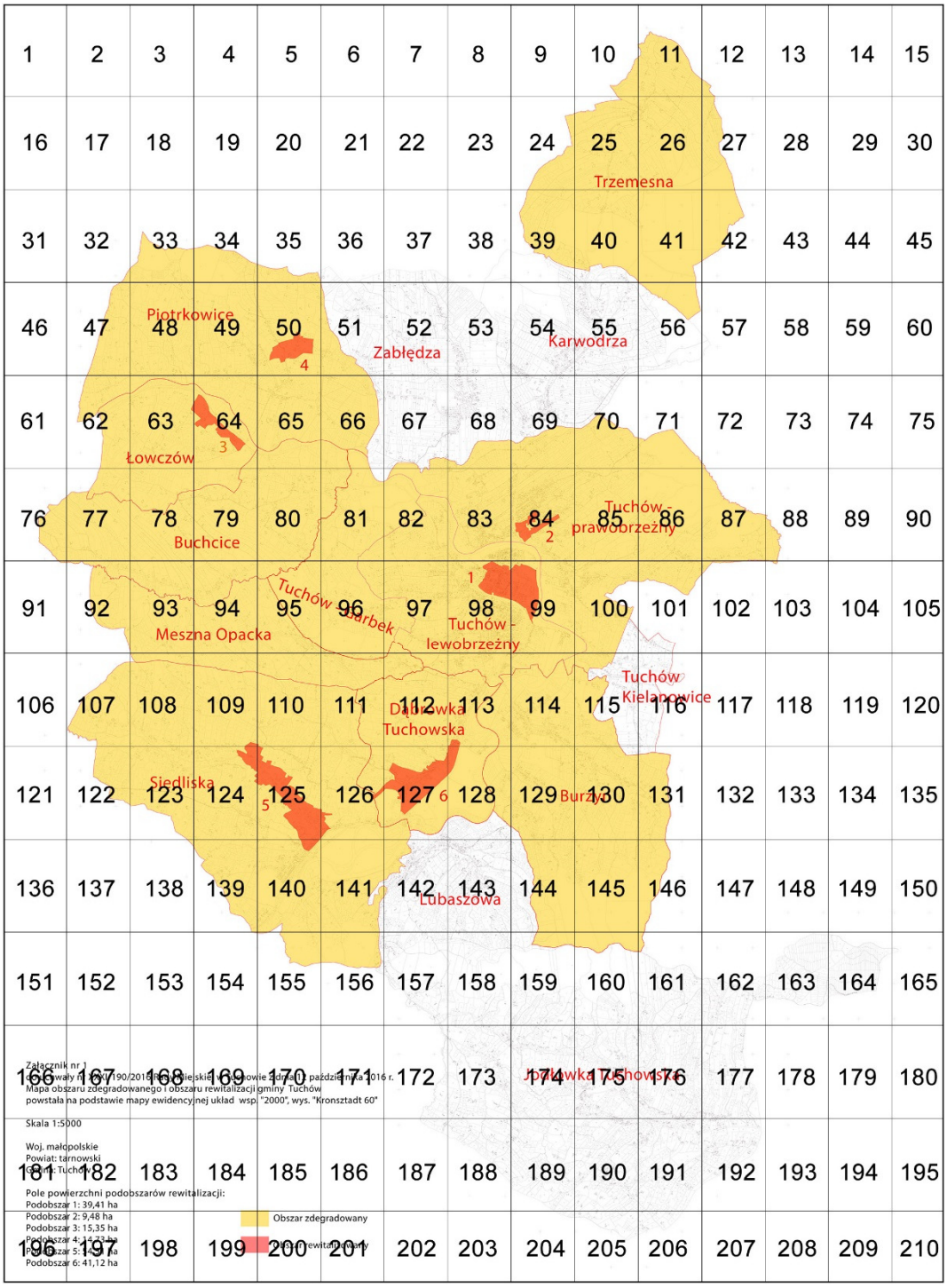

* Rysunek planu został sporządzony w oparciu o skalę źródłową 1:5000.
Skala ta ulega pomniejszeniu w wyniku przypisanych prawem odległości marginesów.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

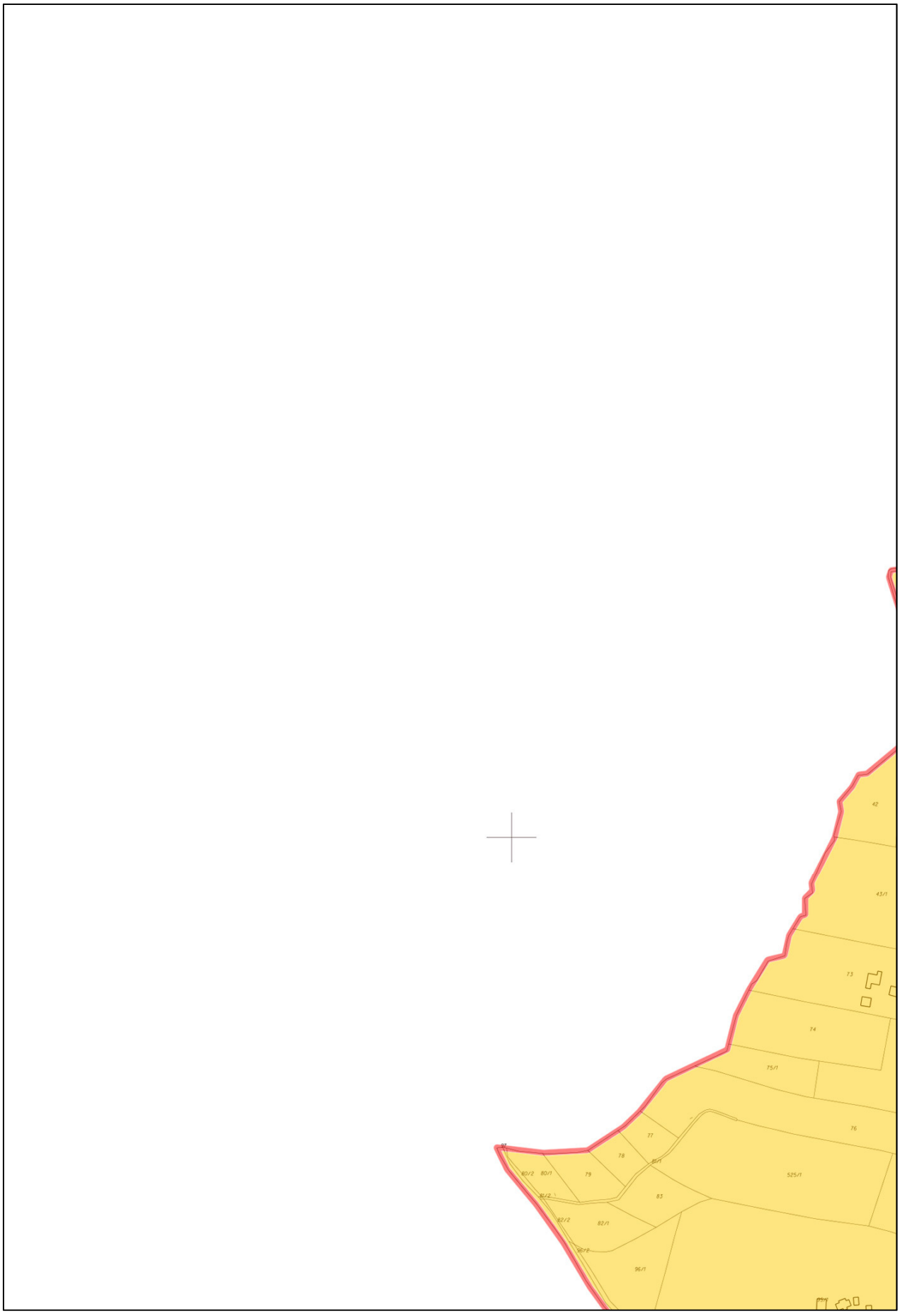

11.

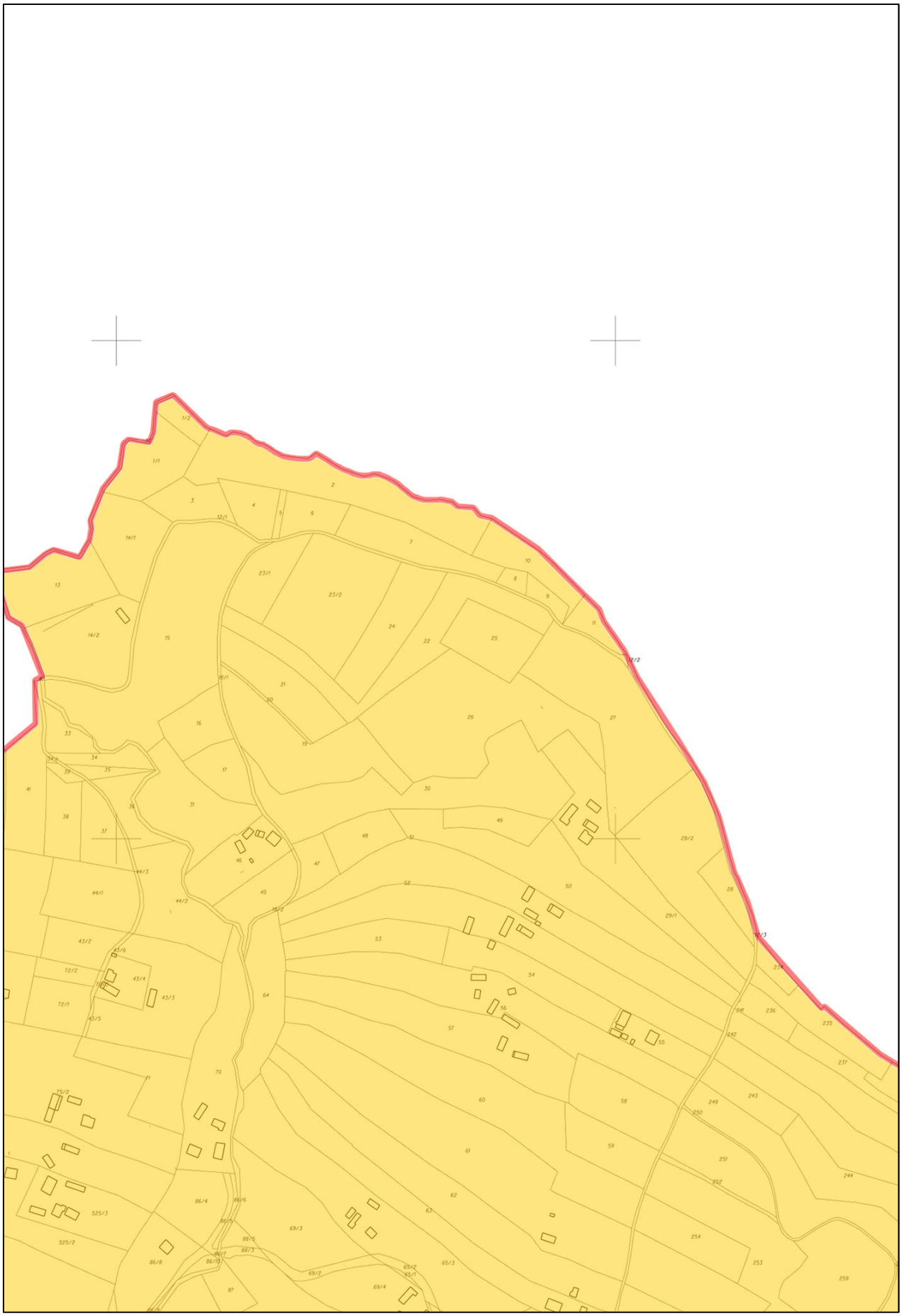

12.

13.

14.

15.

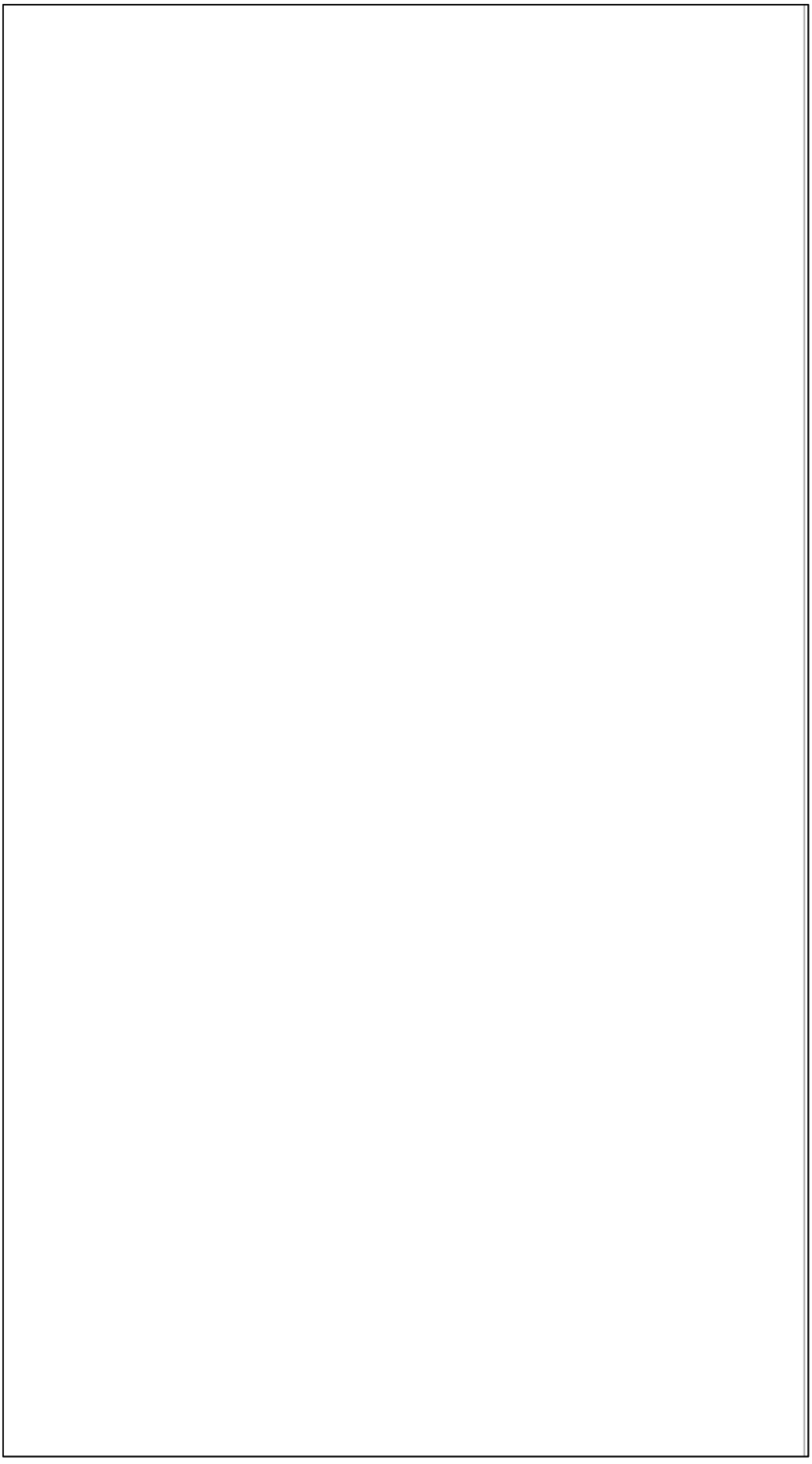

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

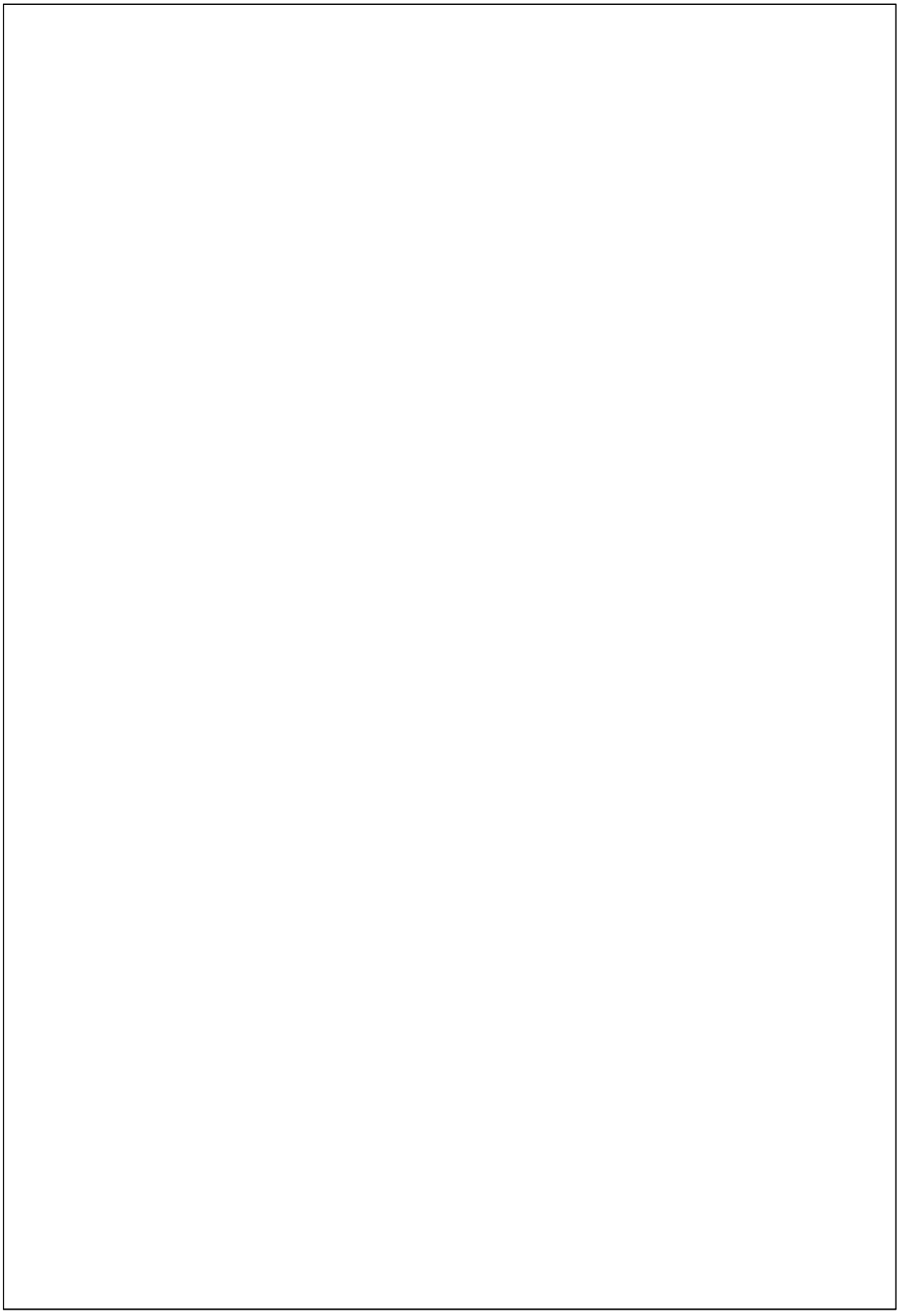

23.

24.

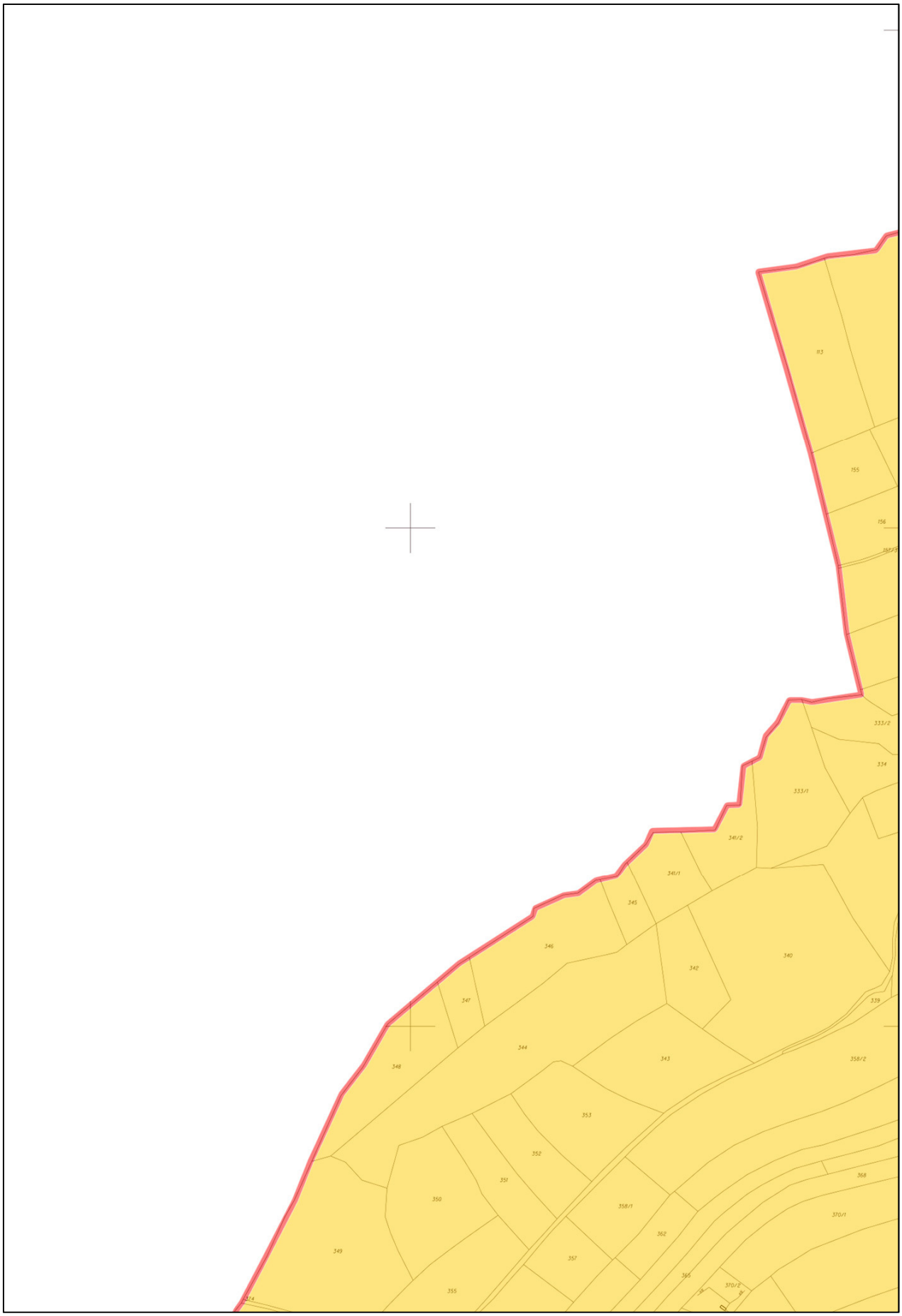
113
155
156
333/2
334
333/1
341/2
341/1
345
346
340
342
347
339
344
343
358/2
348
353
352
351
368
350
358/1
370/1
362
349
357
365
355
370/2

25.

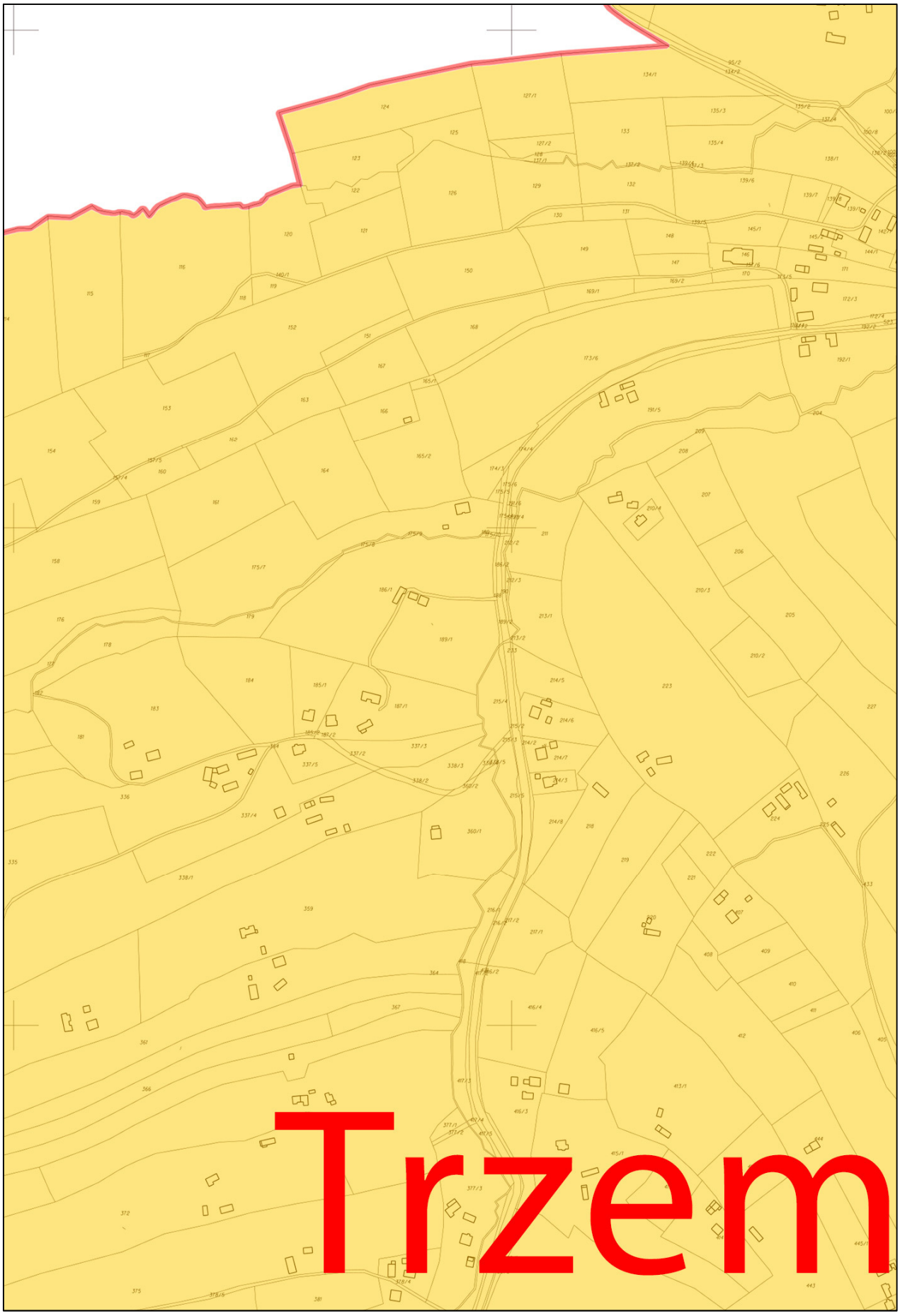

26.

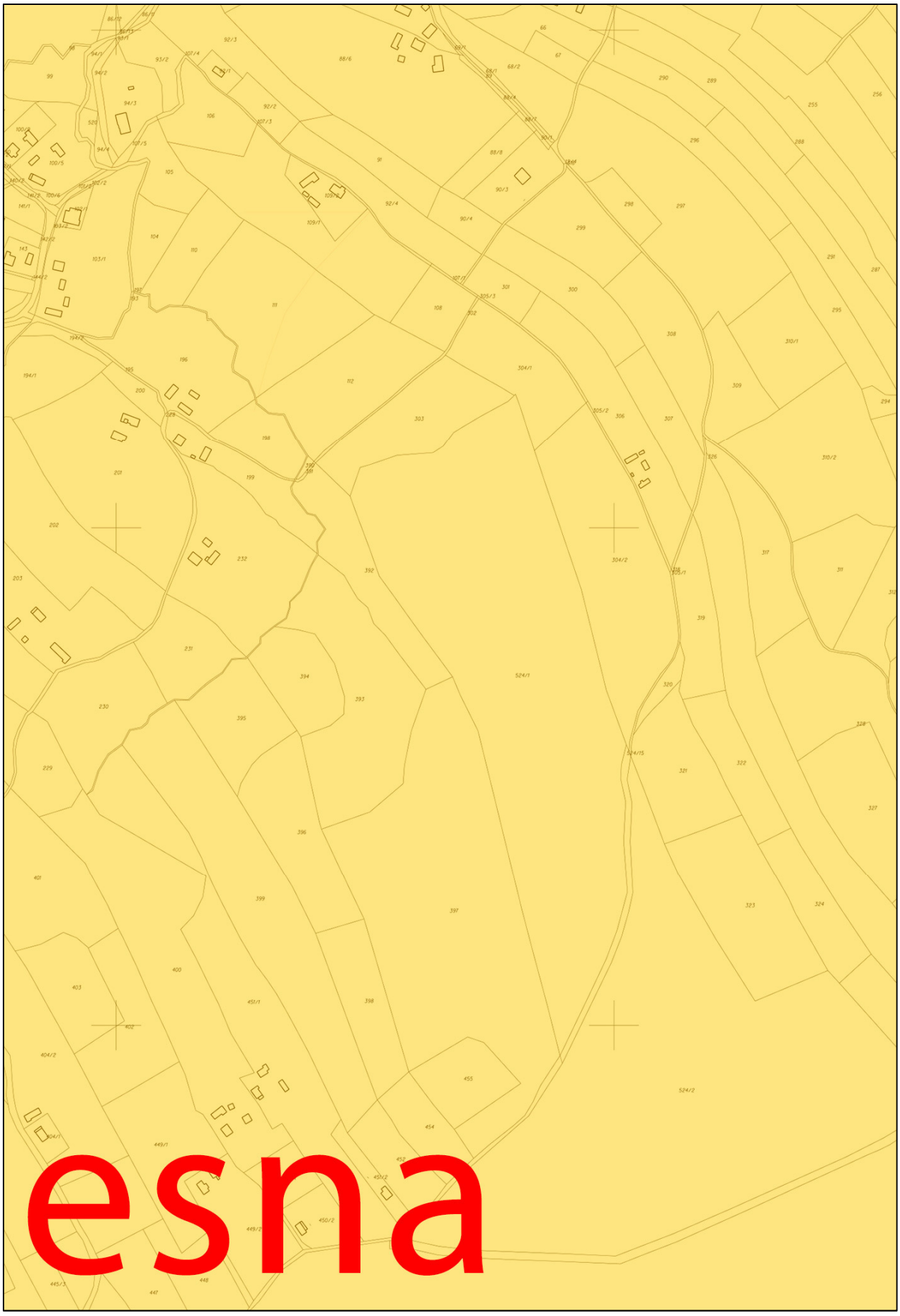

27.

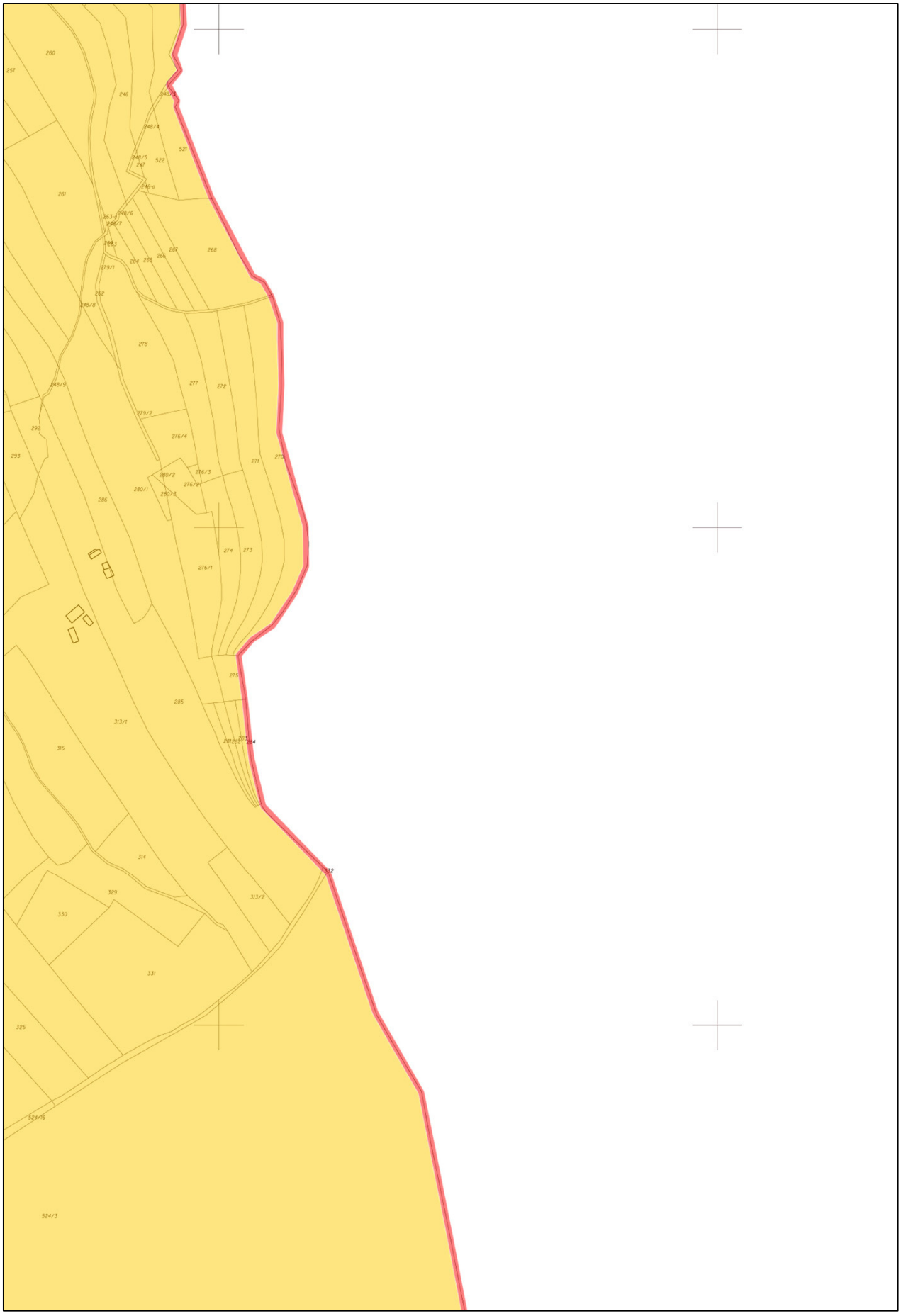

28.

29.

30.

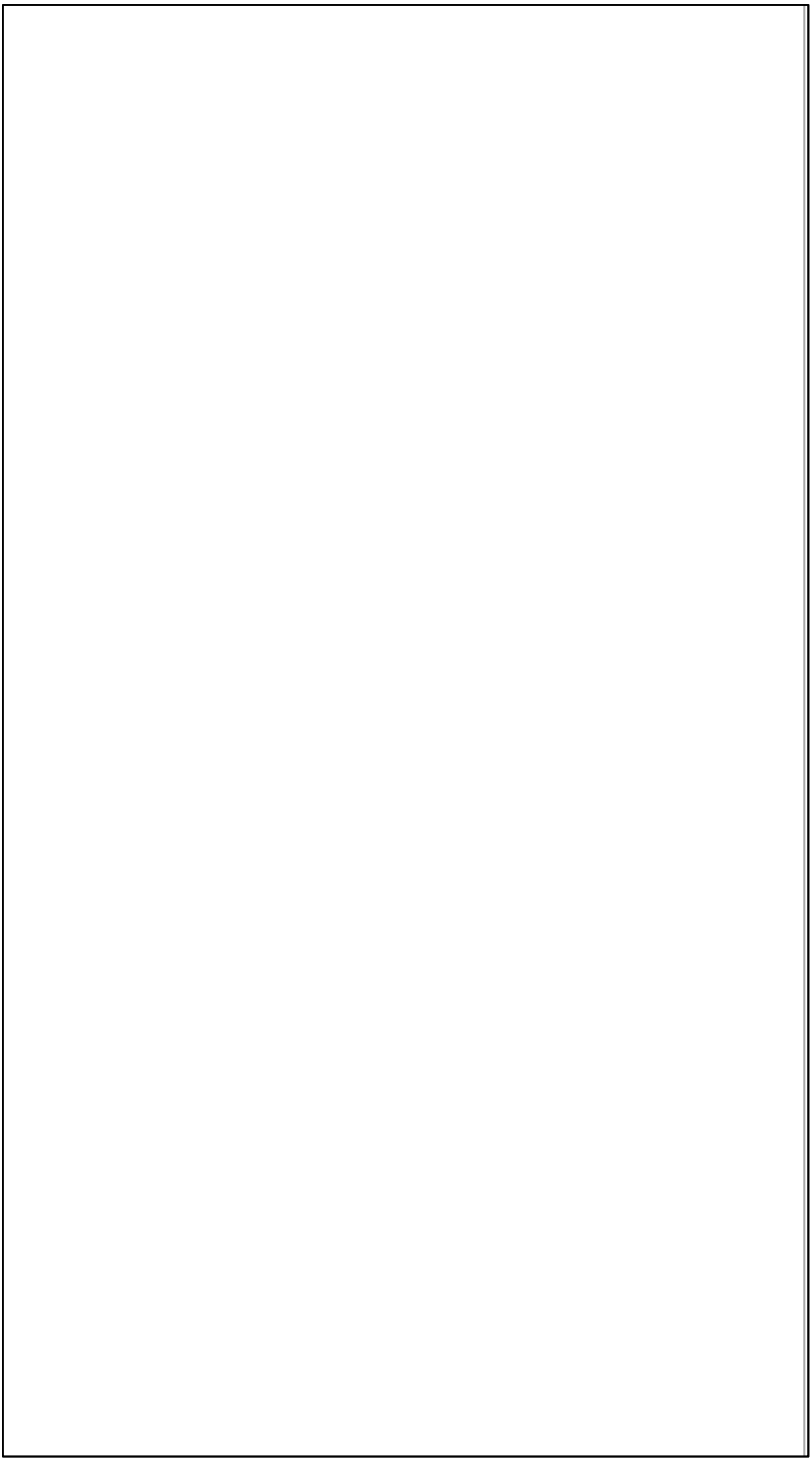

31.

32.

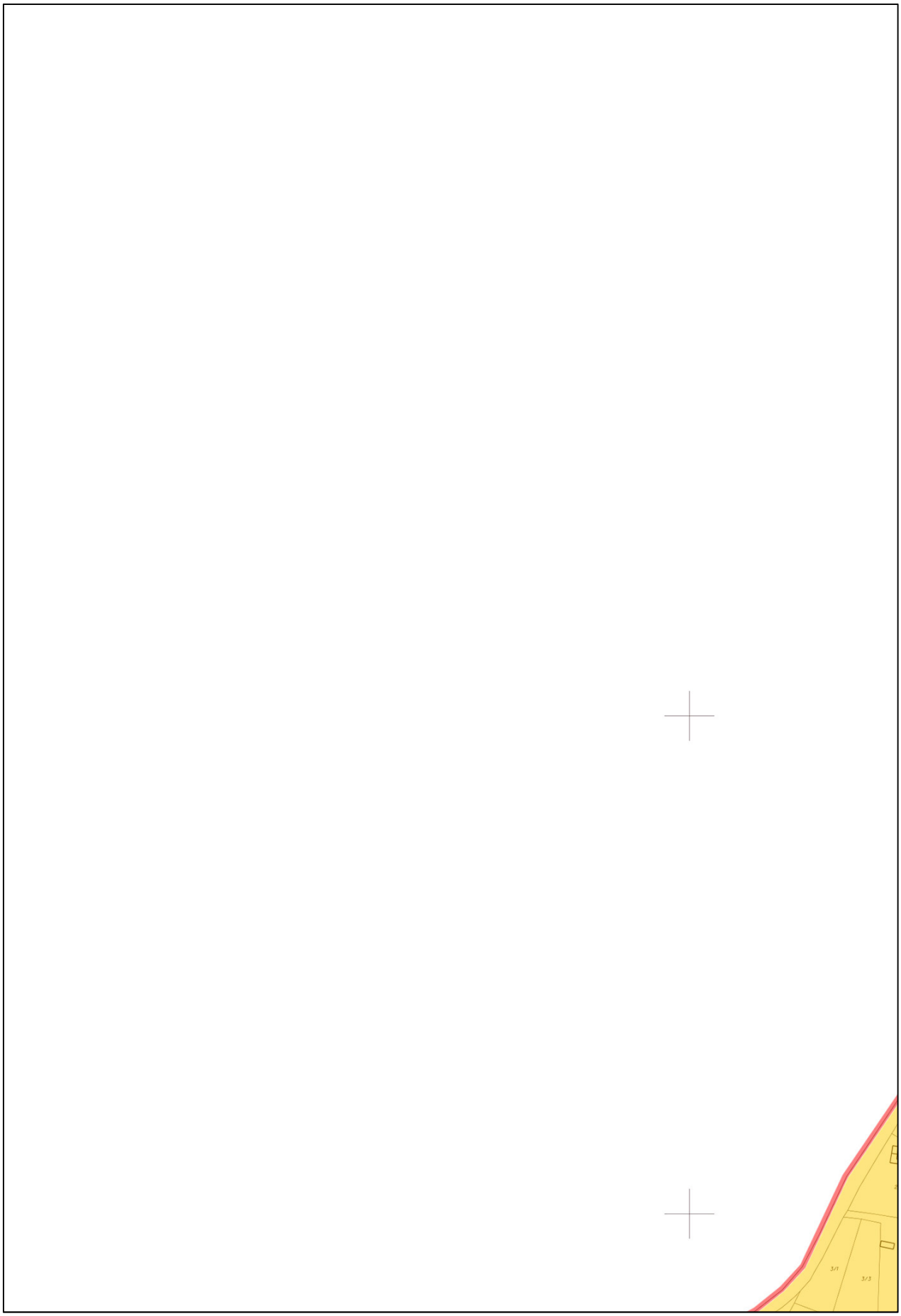

33.

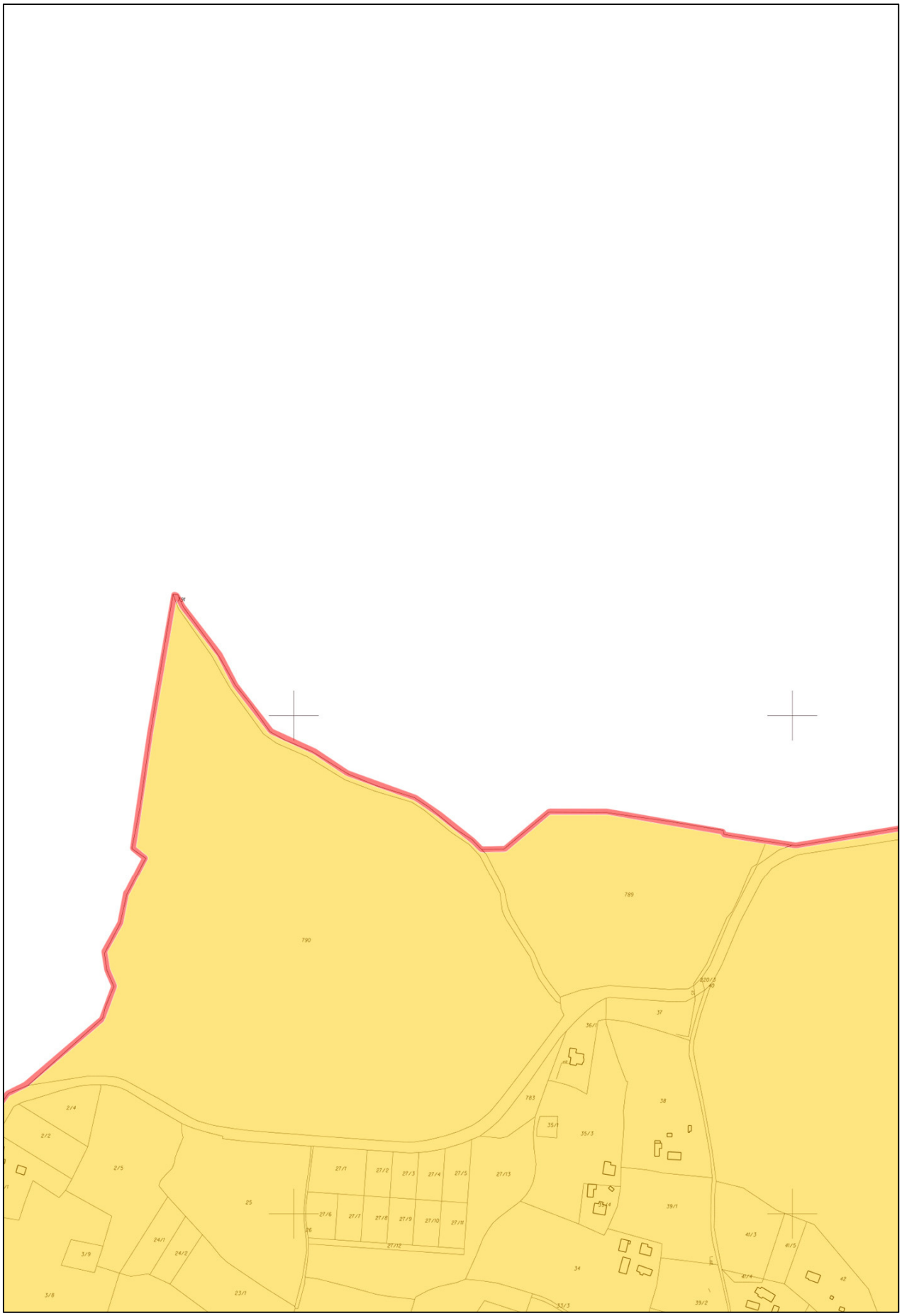

790
789
783
37
38
35/1
35/3
2/4
2/2
2/5
25
27/1
27/2
27/3
27/4
27/5
27/13
27/6
27/7
27/8
27/9
27/10
27/11
27/12
26
24/1
24/2
3/9
3/8
23/1
34
39/1
39/2
41/3
41/5
41/4
42

34.

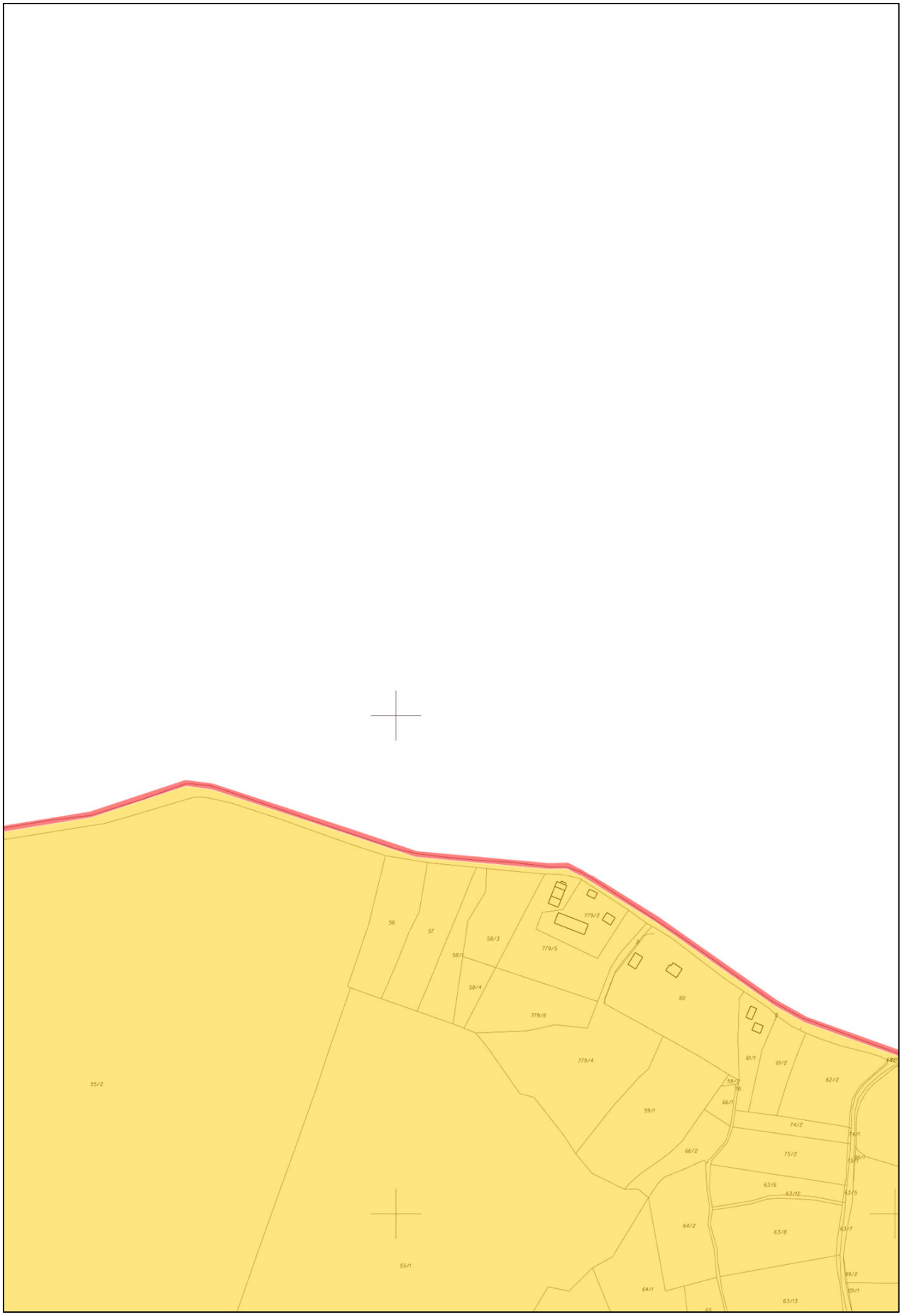
56
57
58/3
58/1
58/4
779/2
779/5
779/6
779/4
60
61/1
61/2
62/2
59/1
66/1
66/2
74/2
75/2
63/6
63/12
63/5
64/2
63/8
63/7
55/2
55/1
64/1
63/13
99/2
101/1

35.

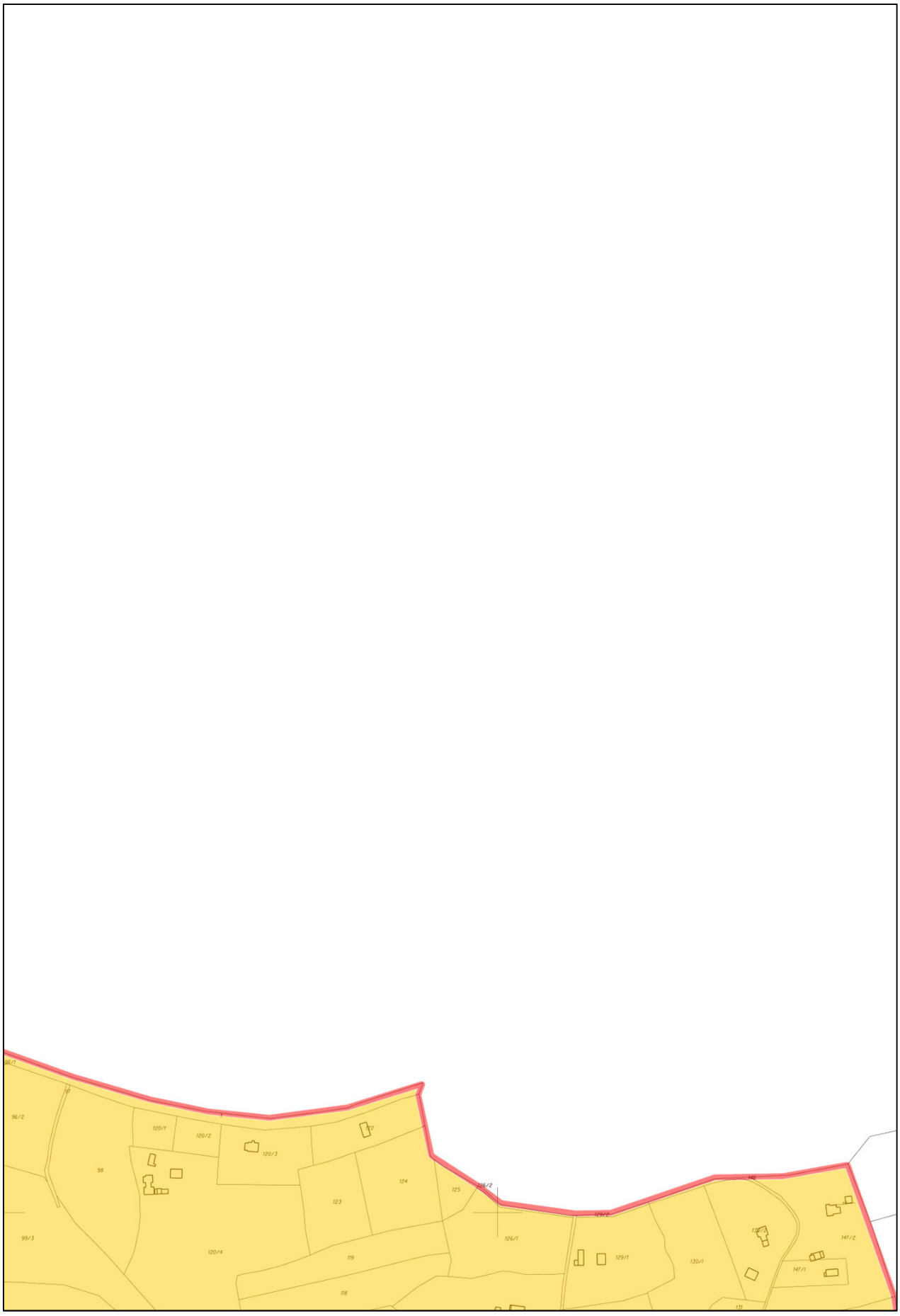
96/1
96/2
98
99/3
120/1
120/2
120/3
120/4
123
124
125
126/2
126/1
119
118
129/2
129/1
130/1
147/2
147/1

36.

37.

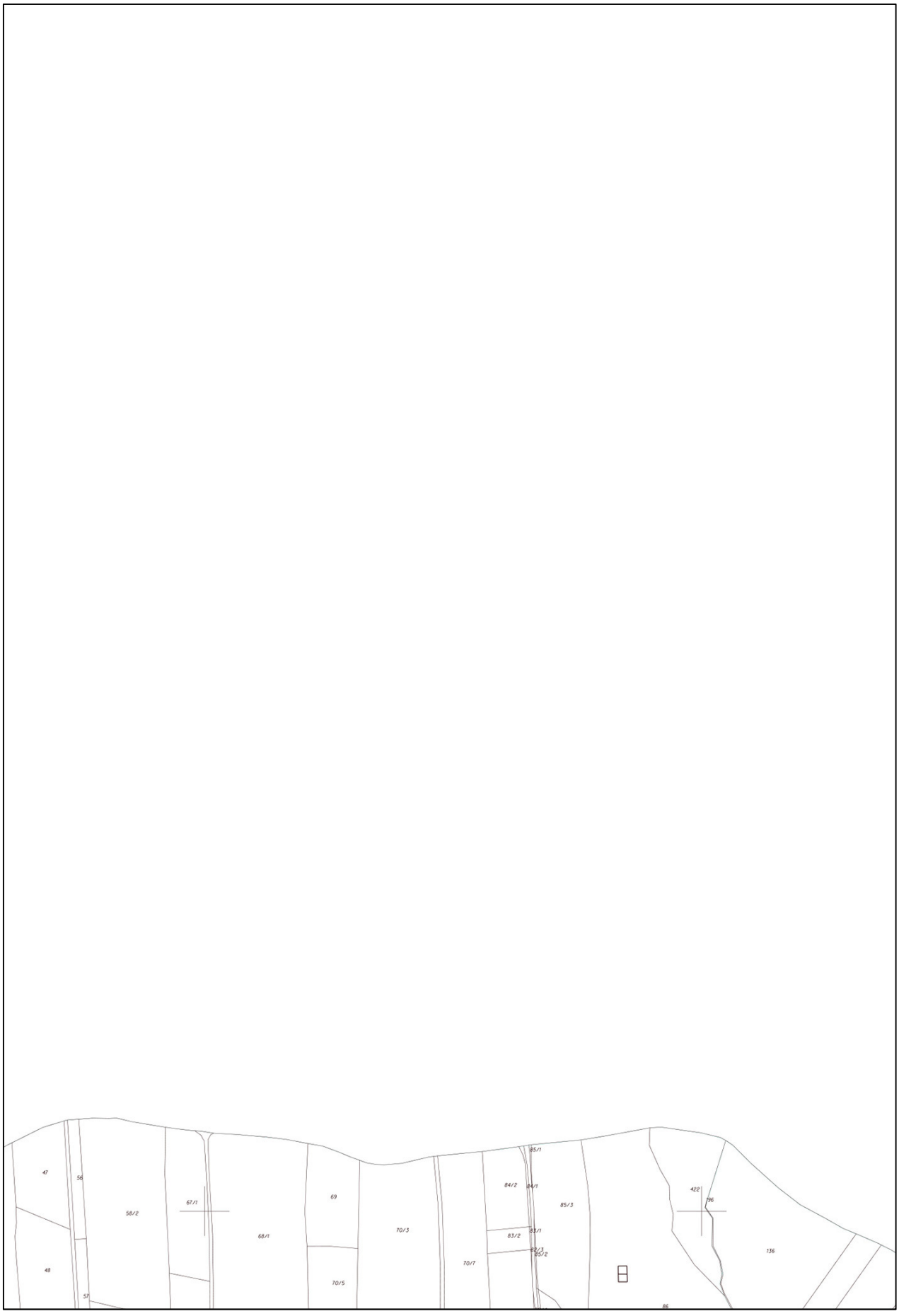
47
56
58/2
67/1
68/1
69
70/3
70/5
70/7
84/2
84/1
85/1
85/3
83/2
83/1
82/3
85/2
422
796
136
48
57
86

38.

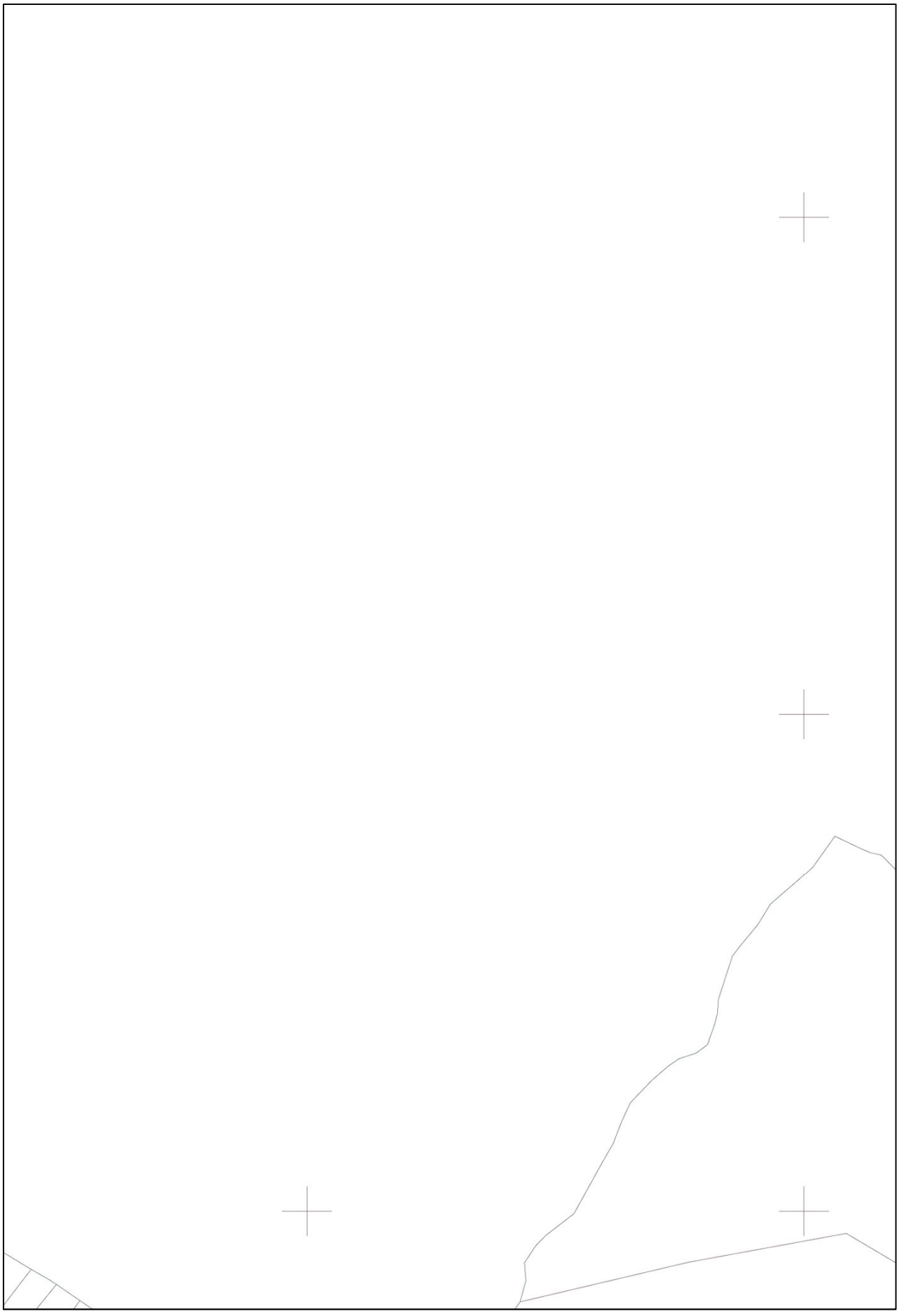

39.

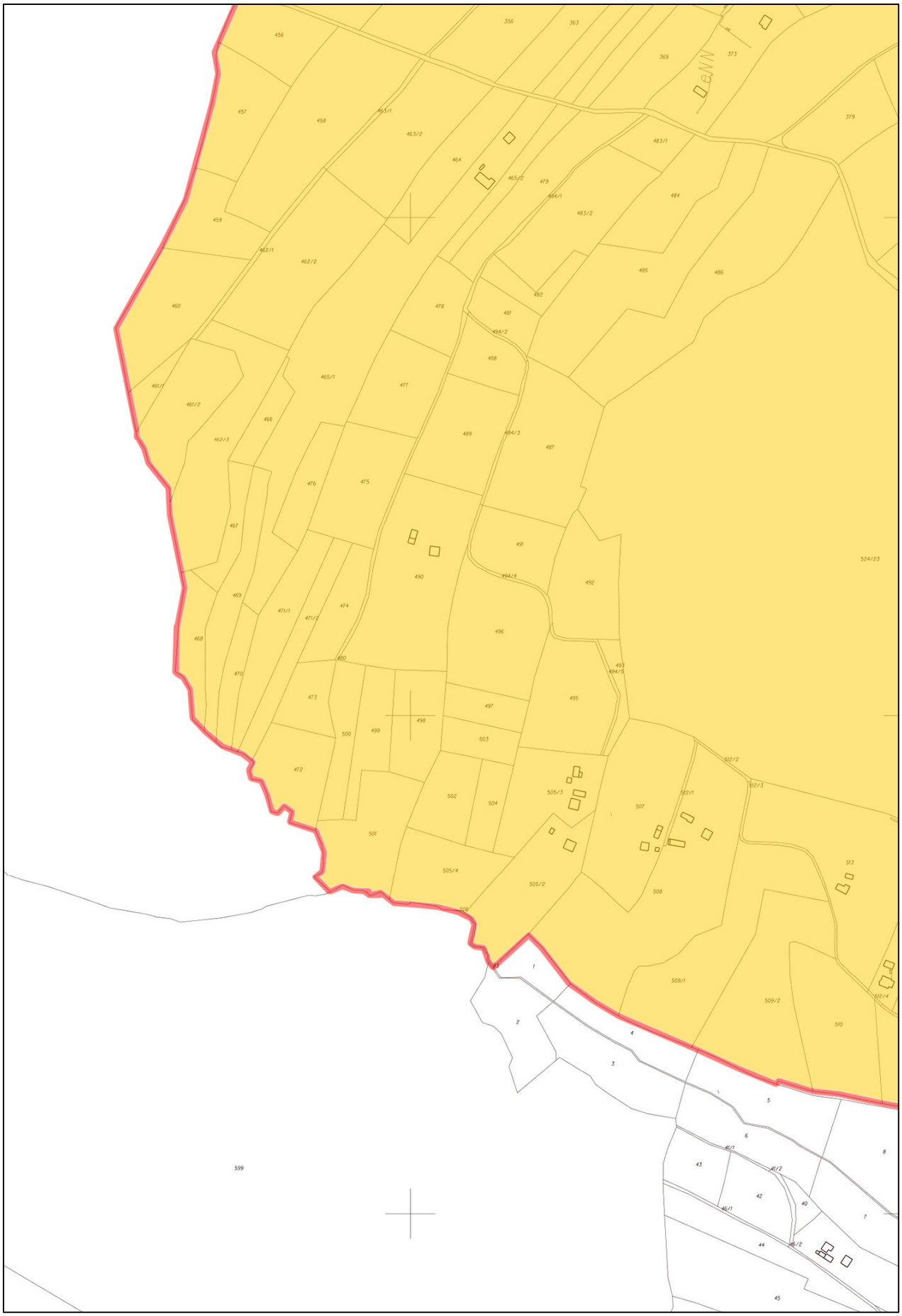

40.

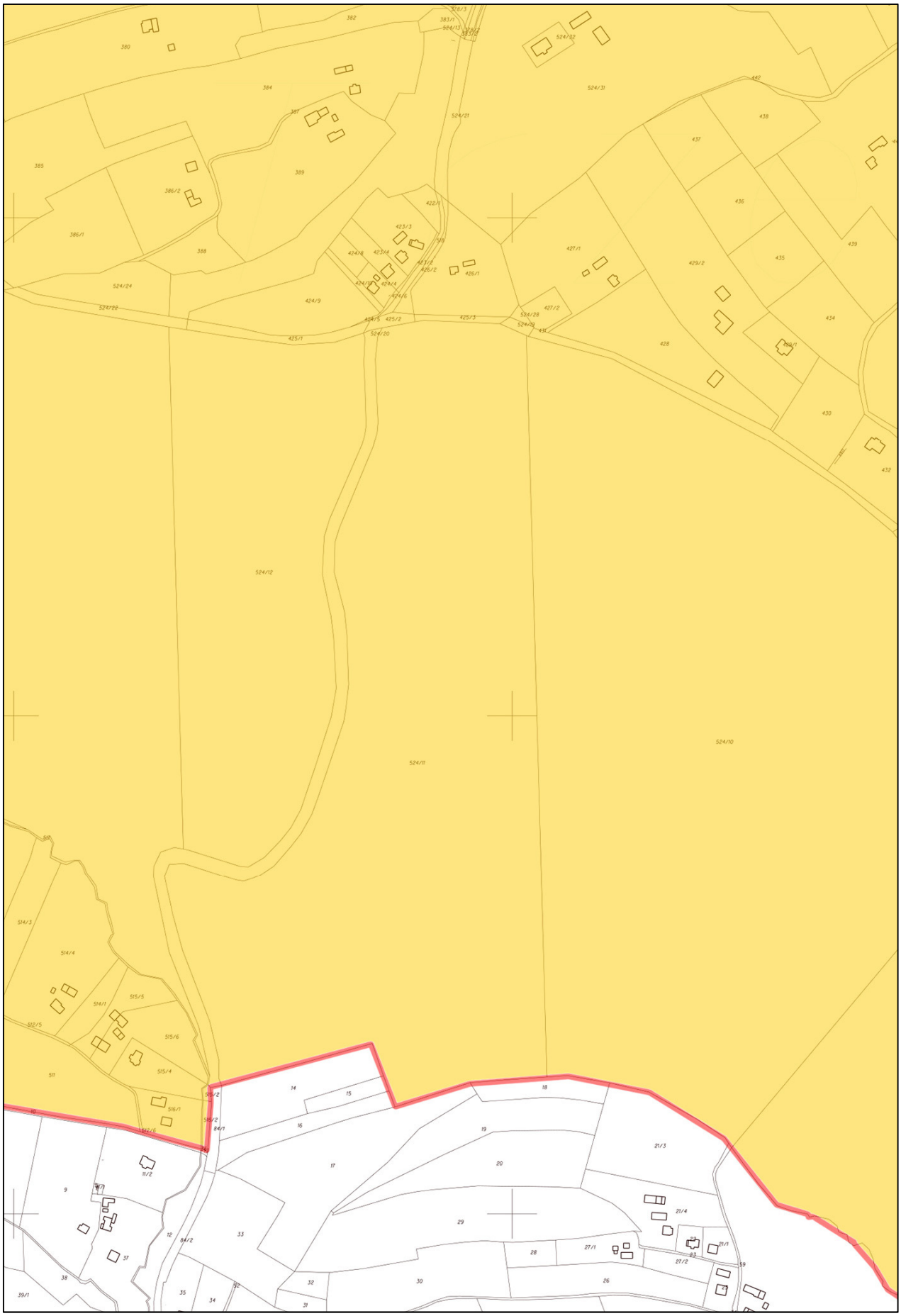

41.

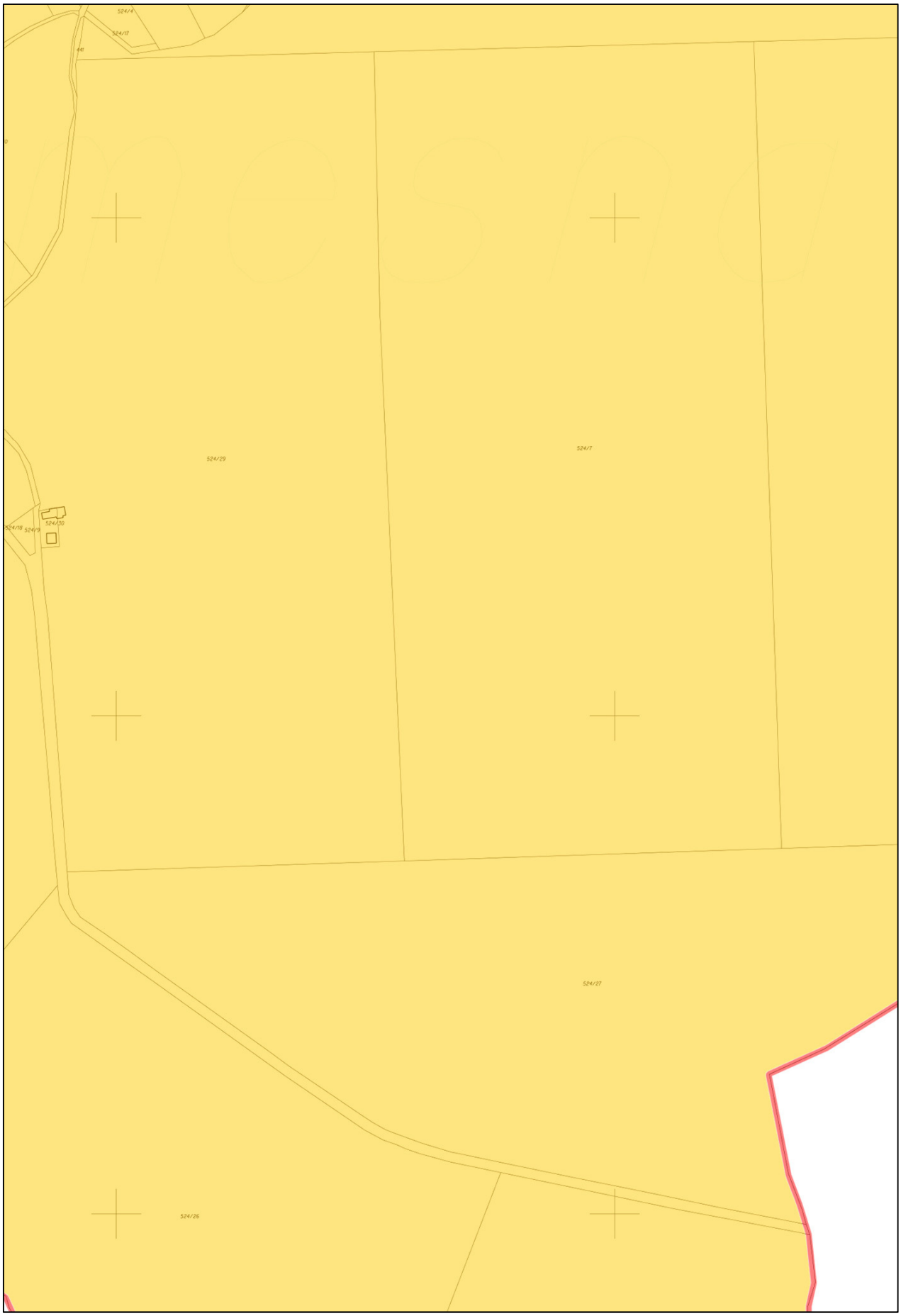

42.

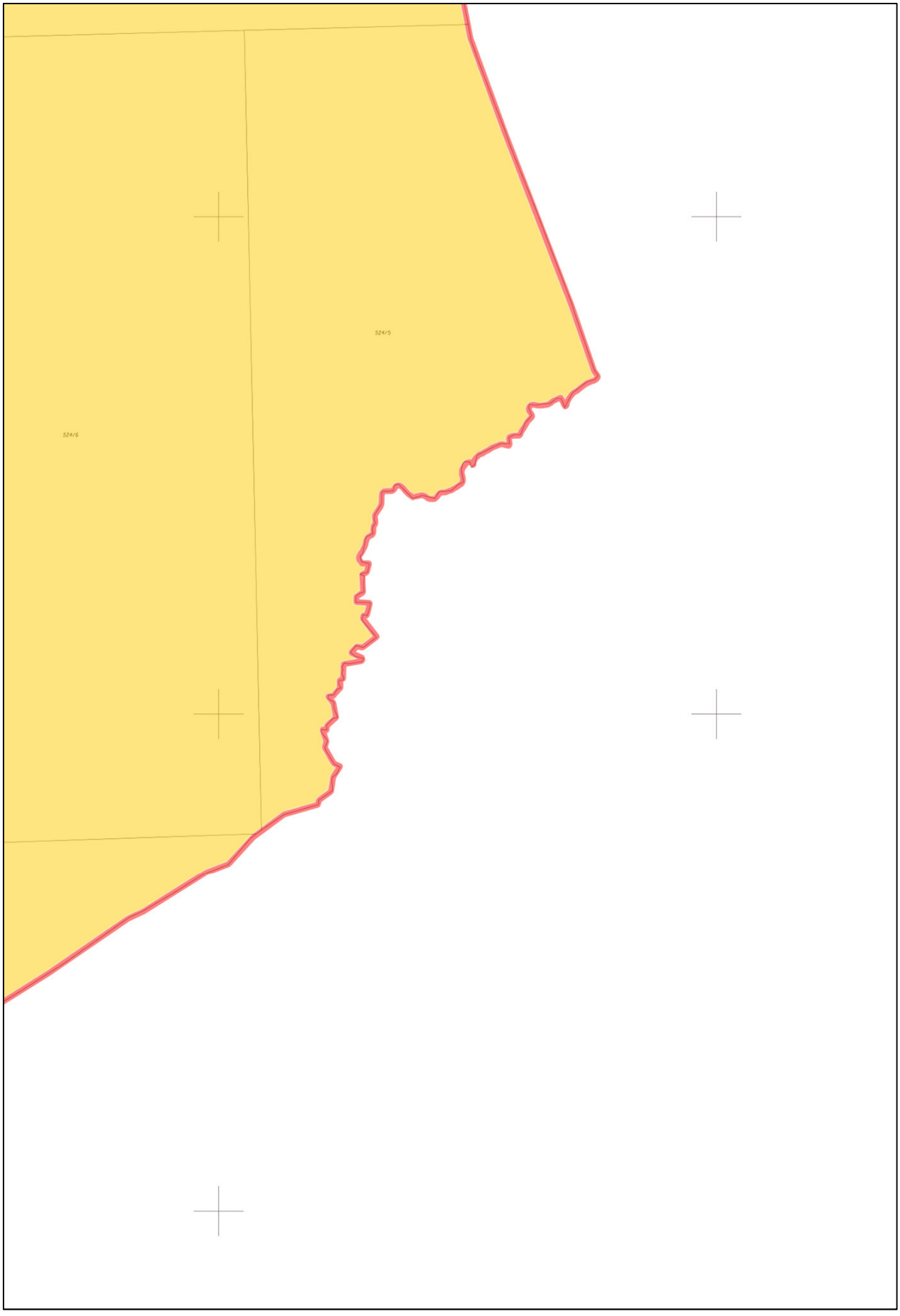

43.

44.

45.

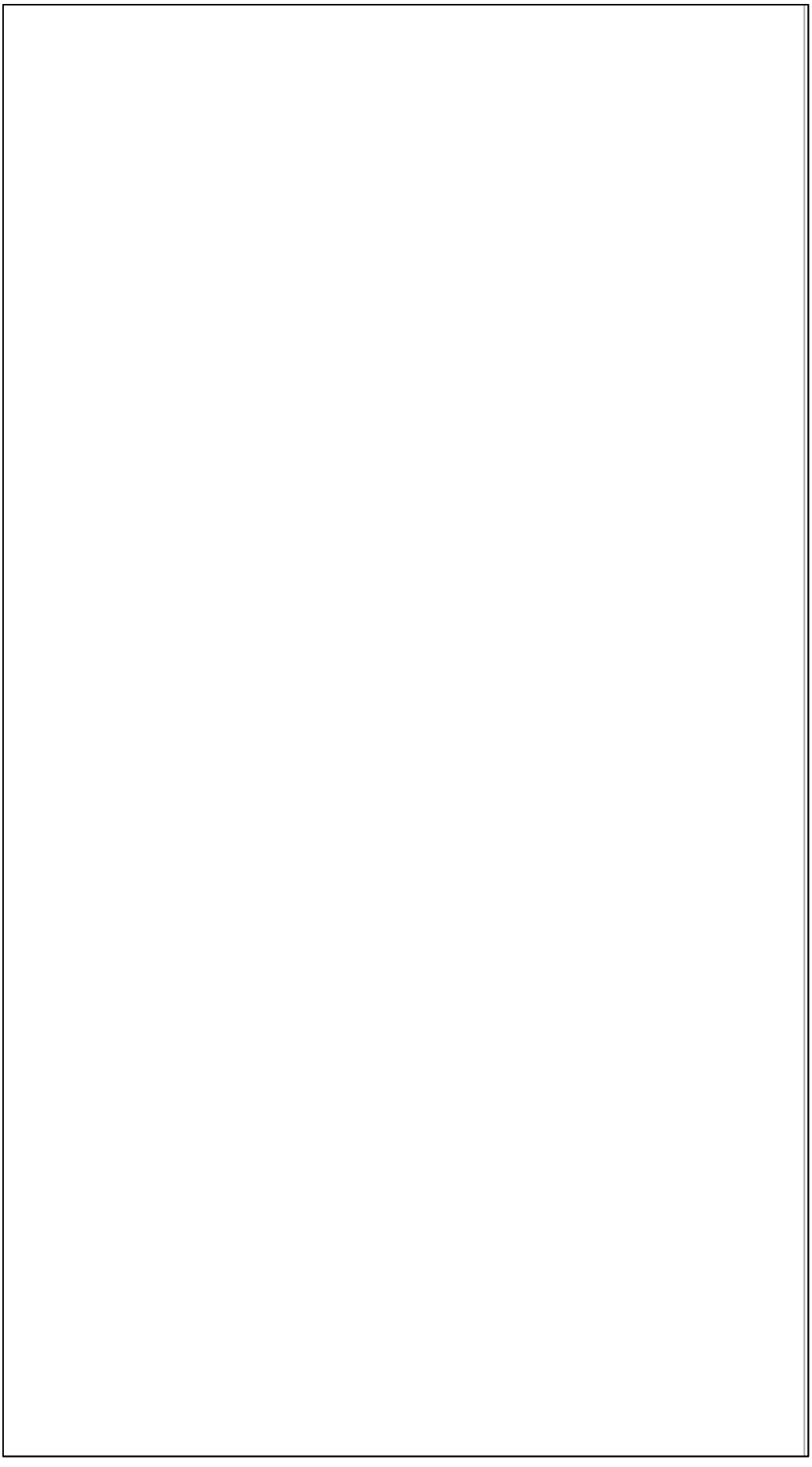

46.

47.

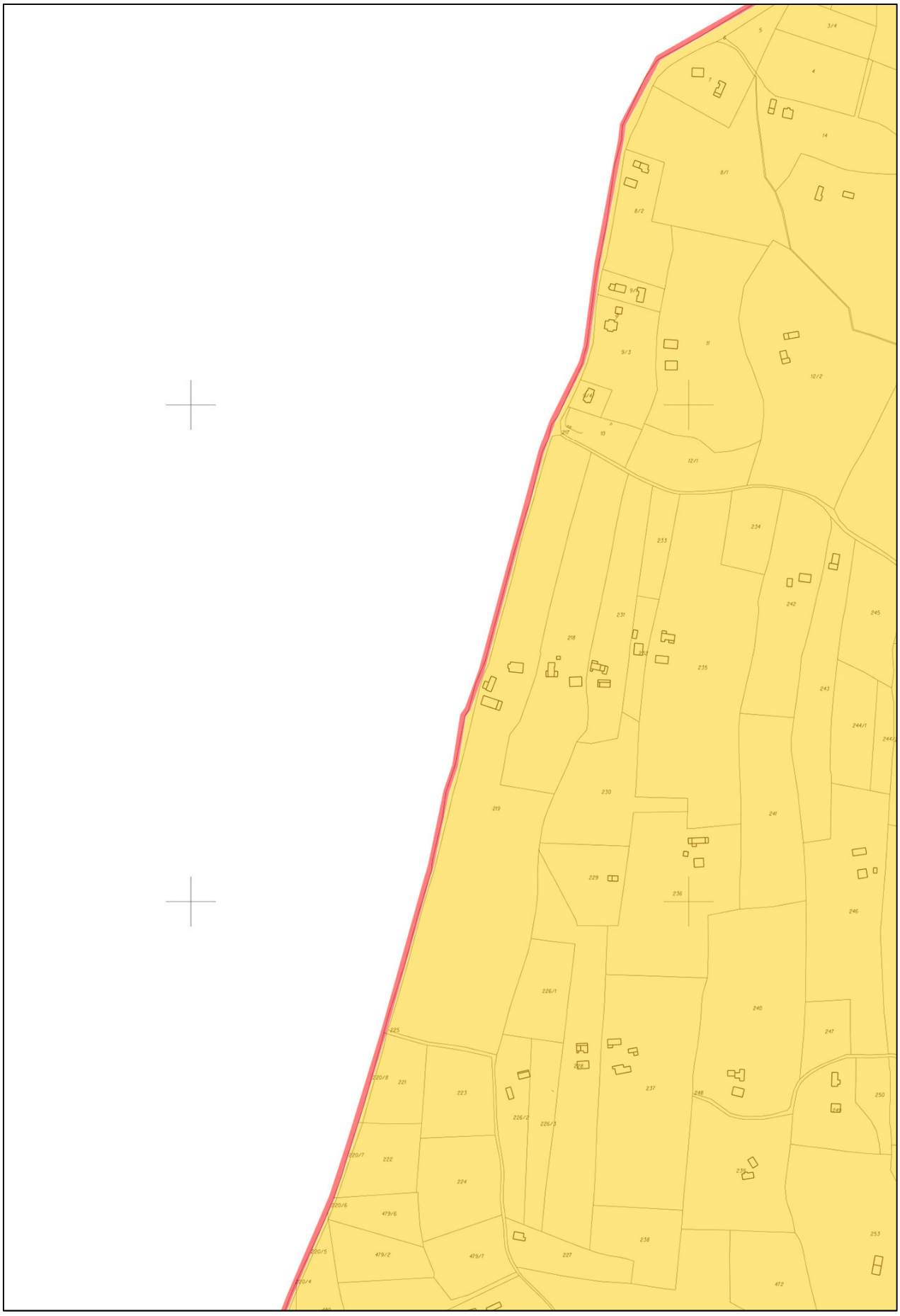
3/4
5
6
4
1
14
8/1
8/2
9/2
9/3
11
12/2
10
12/1
233
234
242
245
231
218
235
243
244/1
230
219
241
229
236
246
226/1
240
247
225
220/6
221
223
237
248
250
226/2
226/3
220/7
222
224
220/6
479/6
220/5
479/2
479/1
227
238
253
220/4
412

48.

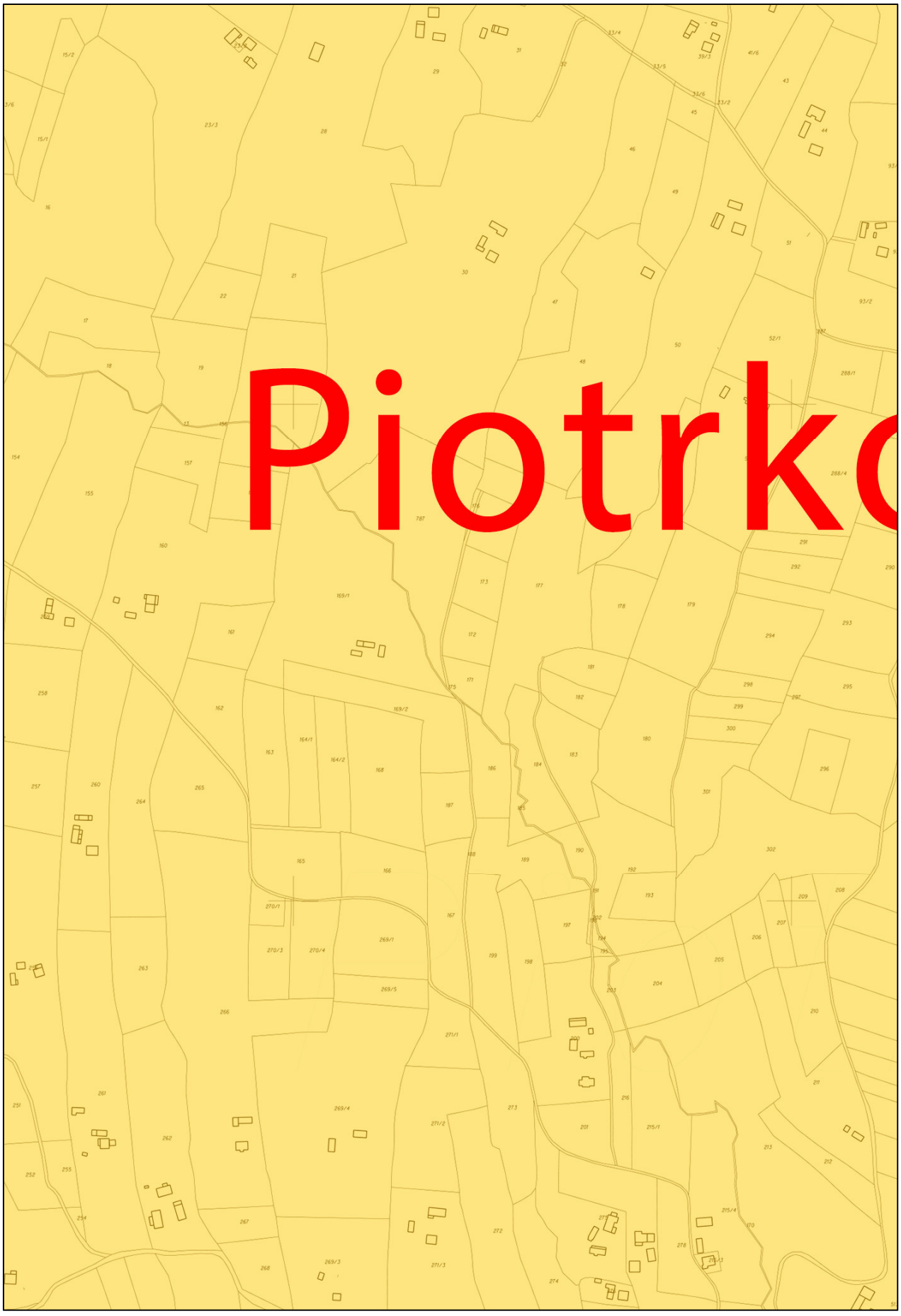

49.

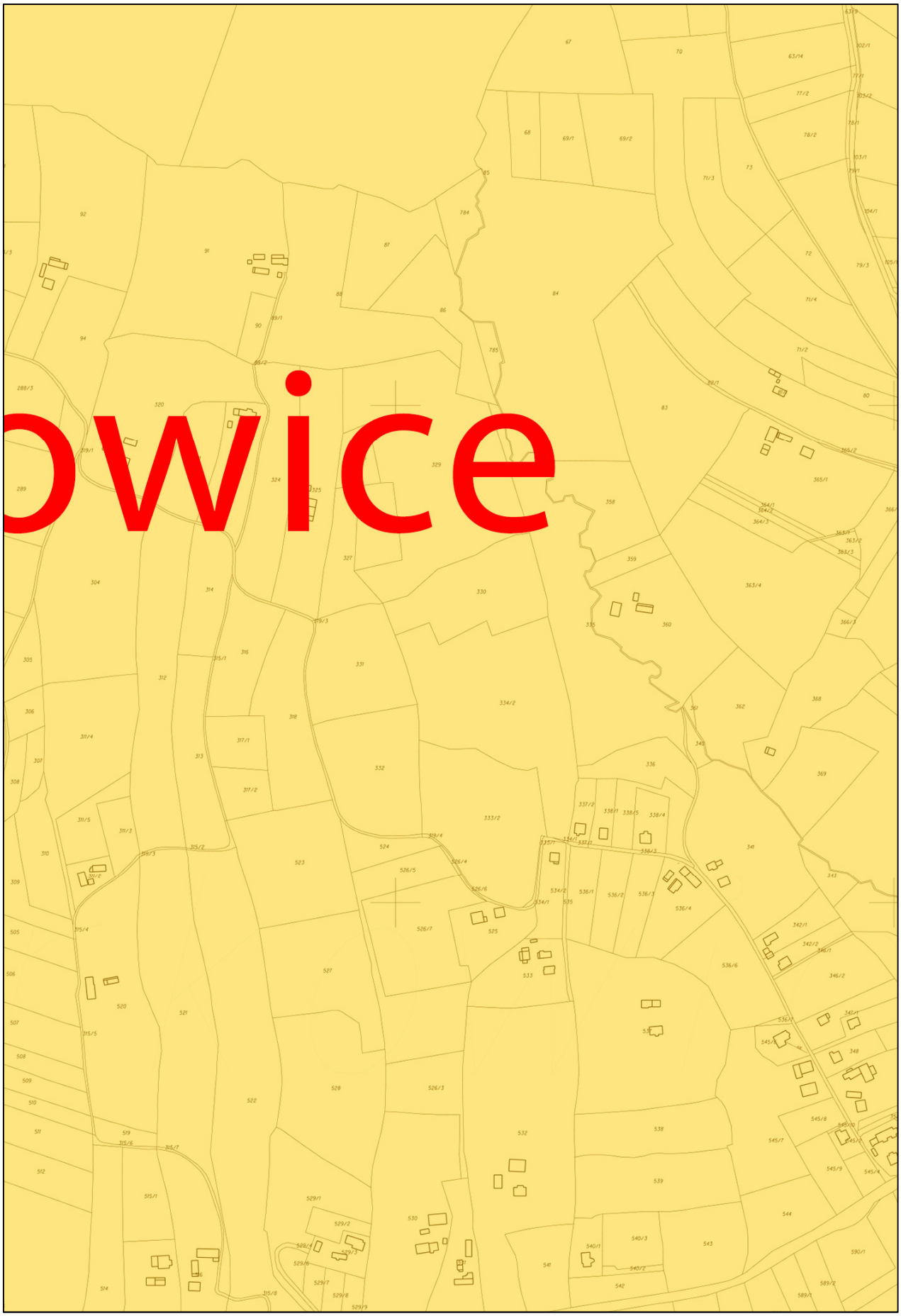

50.

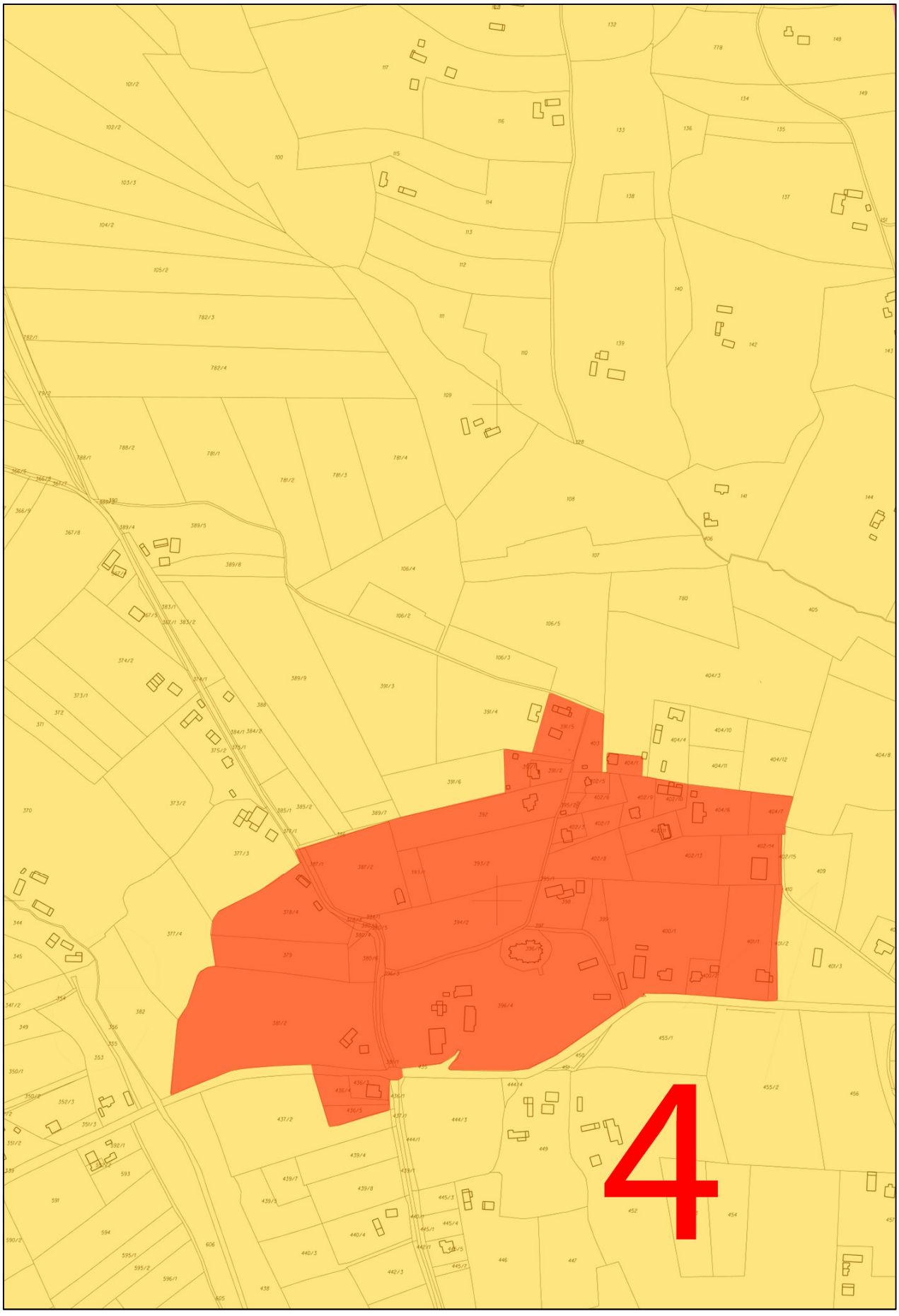

51.

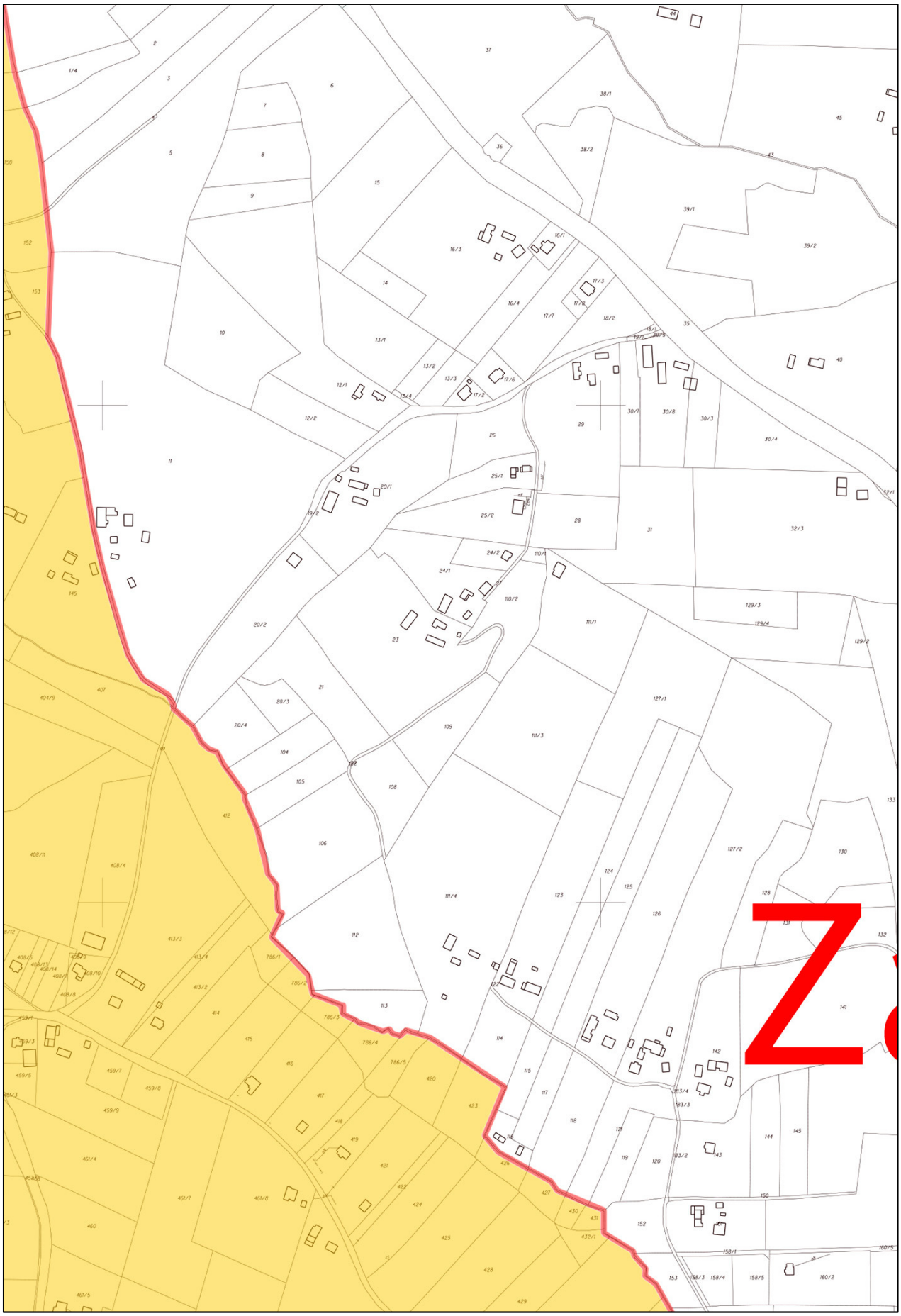

52.

53.

144
145
146
143
141
142
147
148
149/1
149/2
154
153
155
158
152
150
156
157
159
160
151
161
92/9
94/2
162/2
162/1
162/3
163/1
163/3
163/4
234
235/1
235/2
236/3
236/1
236/4
237/1
237/2
211/2
211/3
211/4
212
239/4
239/3
239/1
239/5
240/1
220/1
220/2
243
244/5
244/3
244/6
221
245
224/2
246/1
246/2
165
166
164
167
168
169
170
171
172/3
172/4
172/5
172/8
172/2
172/6
174
172/1
173
172/9
172/10
172/11
172/12
172/13
194
195
197
198
200
201/1
179
180
181
178
177
176
175
191
192
193
203/2
203/1
202
201/2
199
323
324/4
324/5
324/6
324/2
324/7
324/8
324/9
325
601
204
185
186/2
184
186/1
182
183
187
188
189
190
205/3
206/2
205/2
205/4
207
208/2
209
302/1
302/2
354/3
304/2
293
210

54.

55.

56.

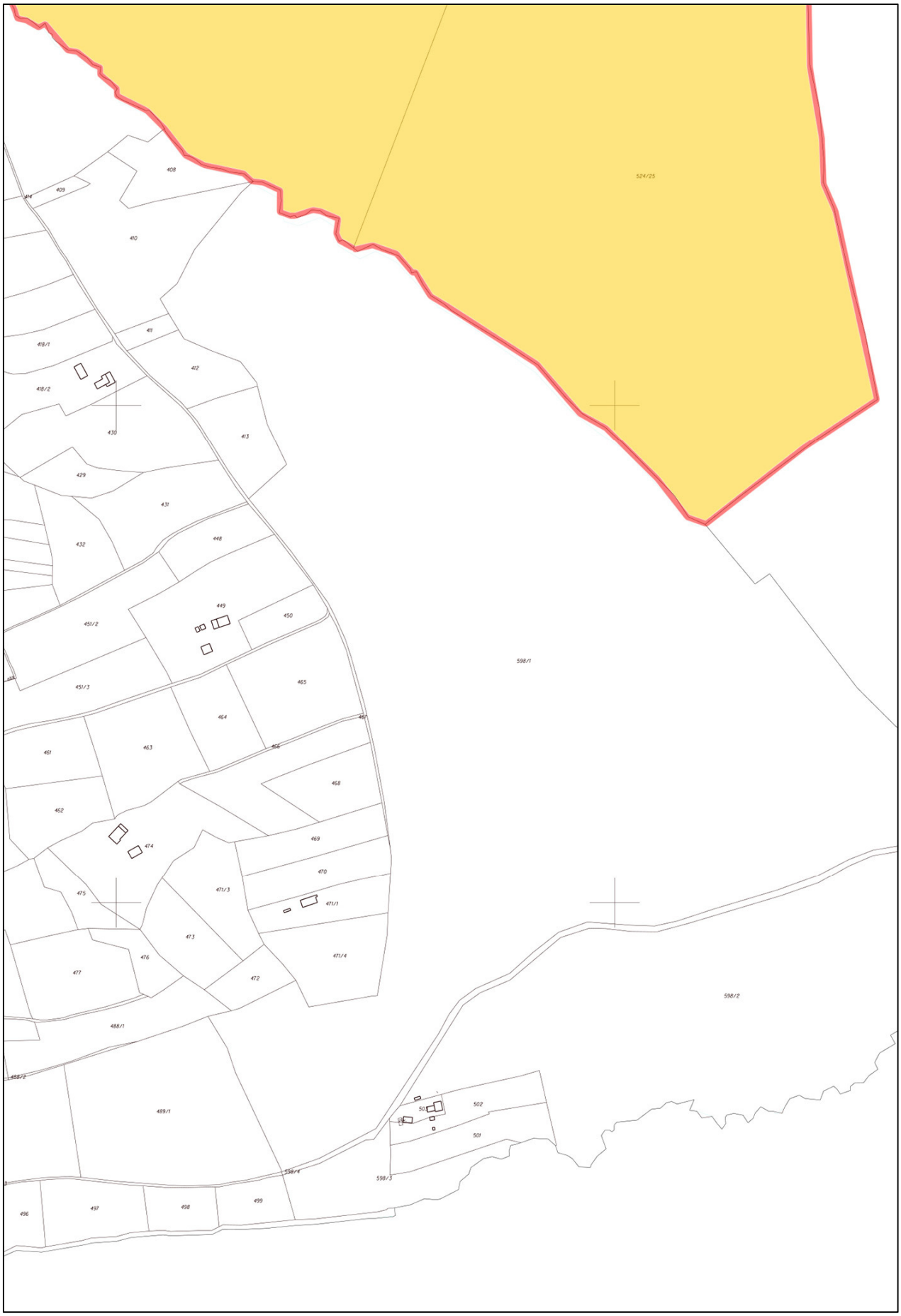
524/25
408
409
410
411
412
413
418/1
418/2
430
429
431
432
448
449
450
451/2
451/3
465
464
463
461
462
468
469
470
471/1
471/3
471/4
474
475
473
476
477
472
488/1
488/2
489/1
496
497
498
499
598/1
598/2
598/3
598/4
502
501

57.

58.

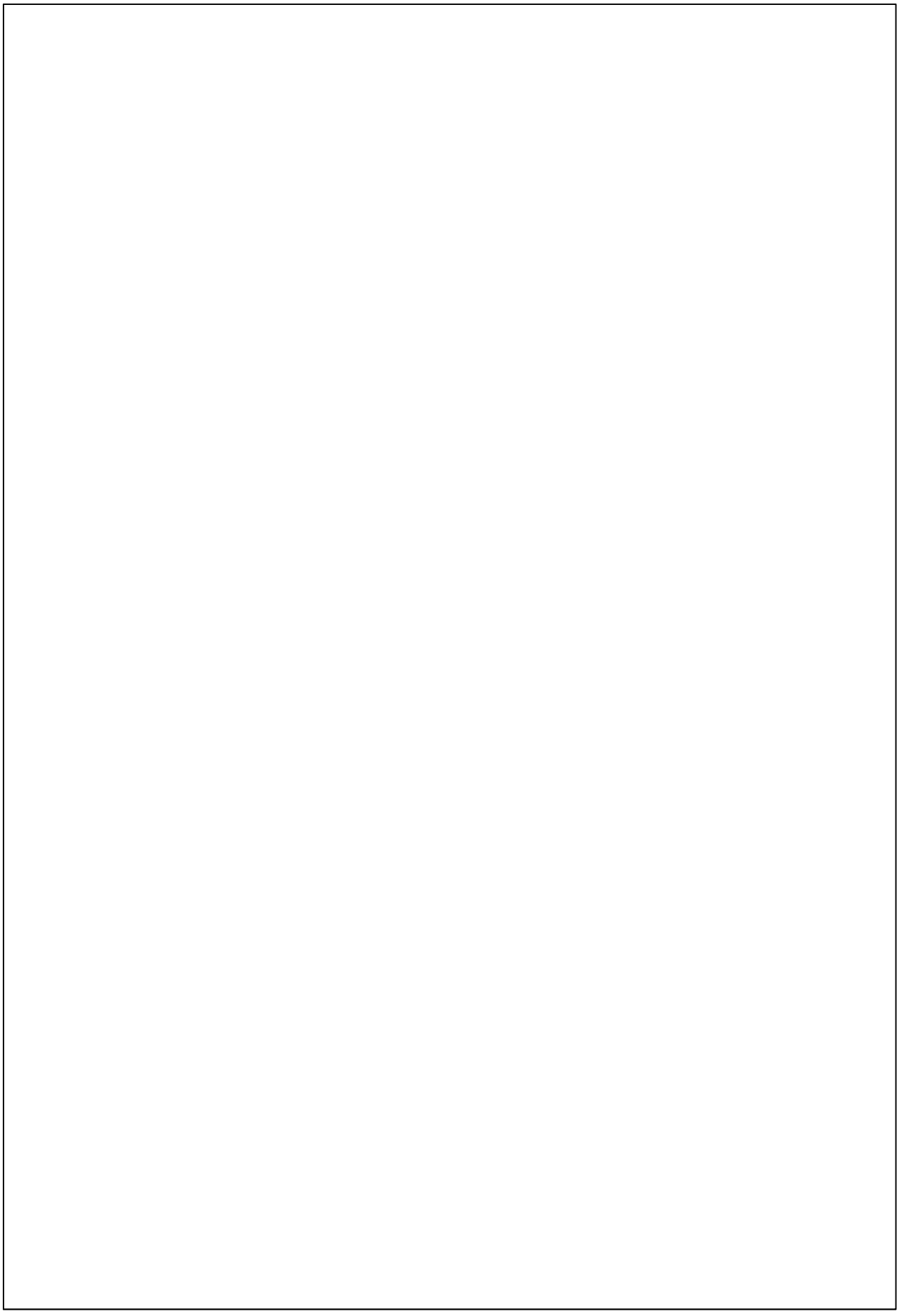

59.

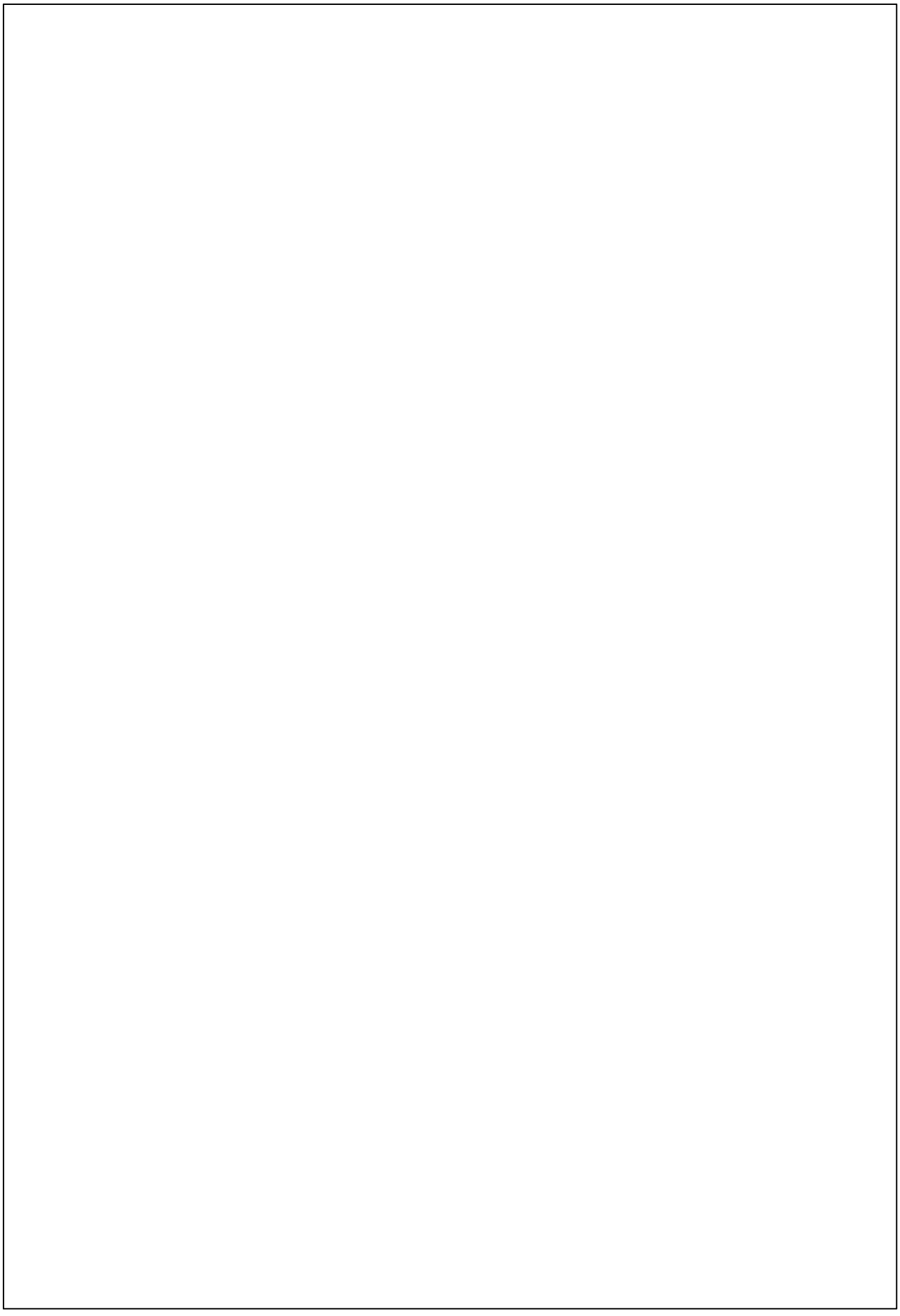

60.

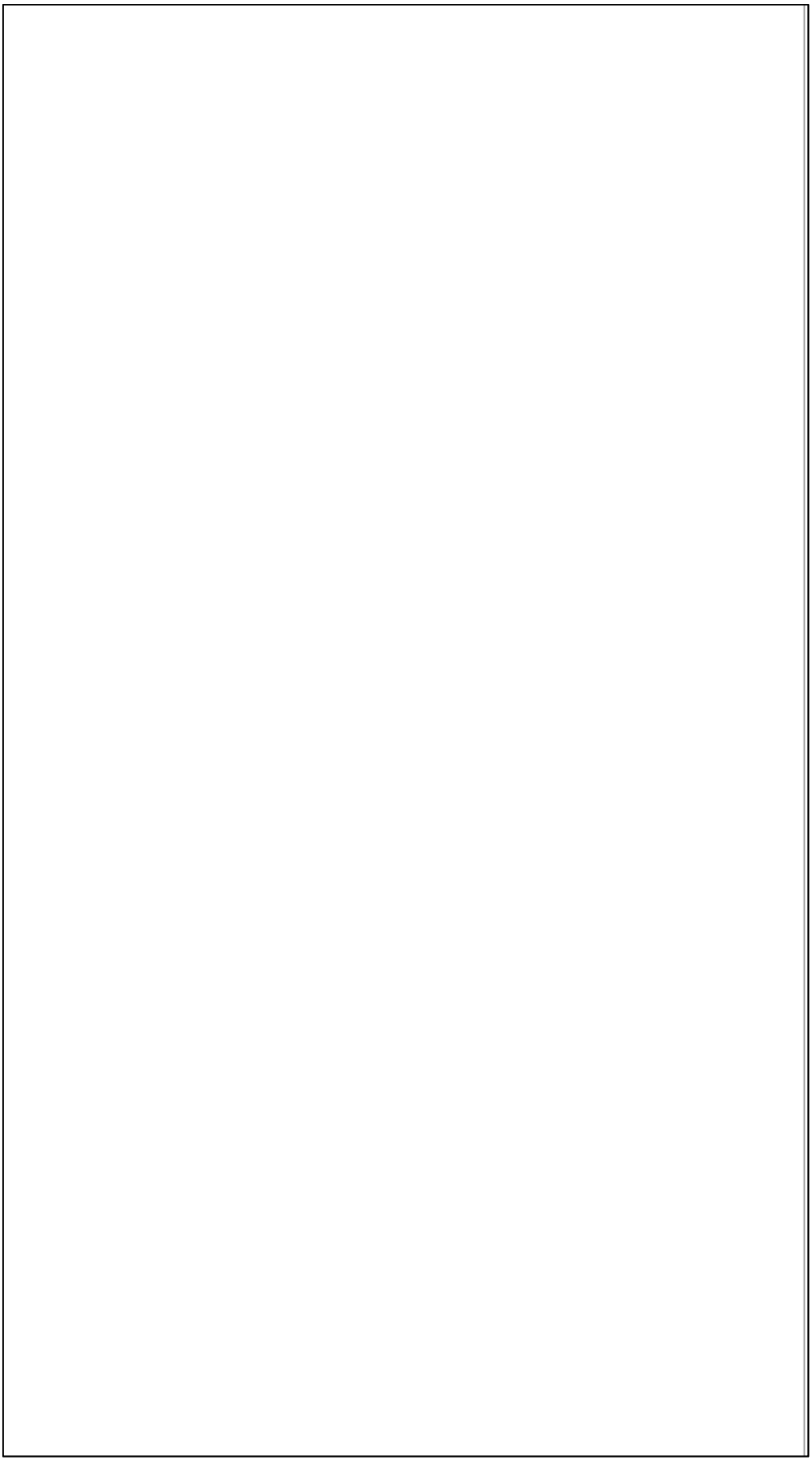

61.

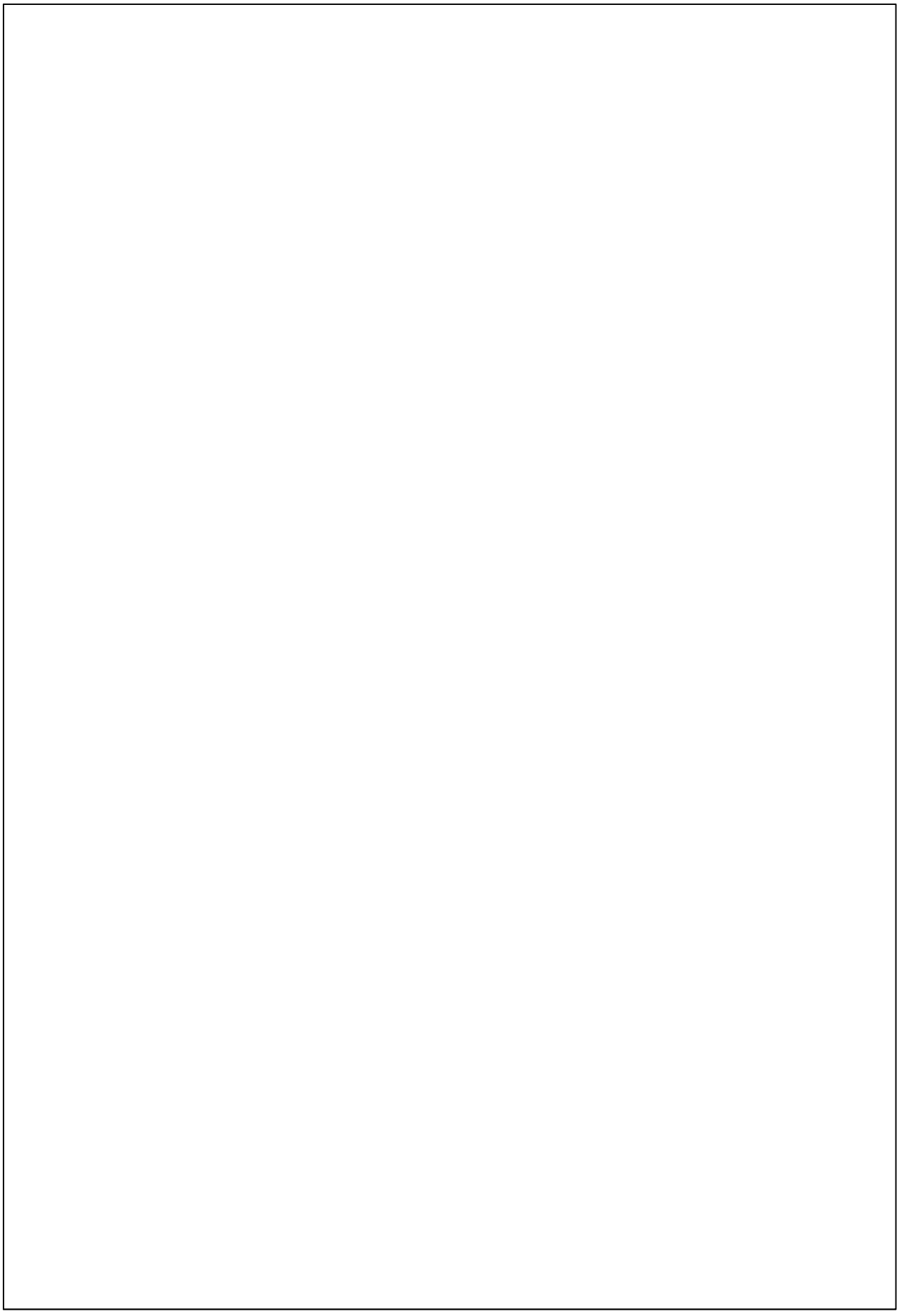

62.

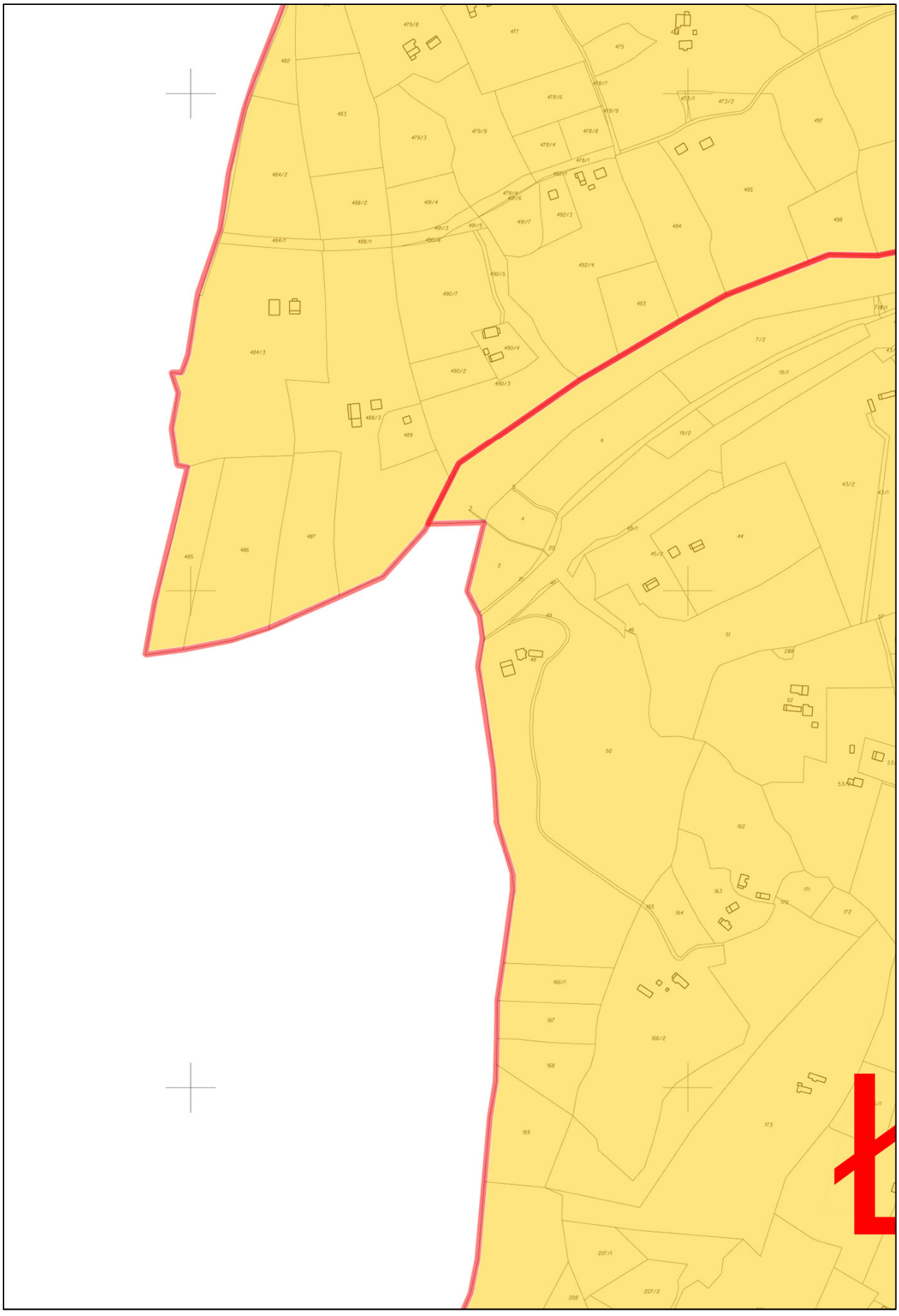

63.

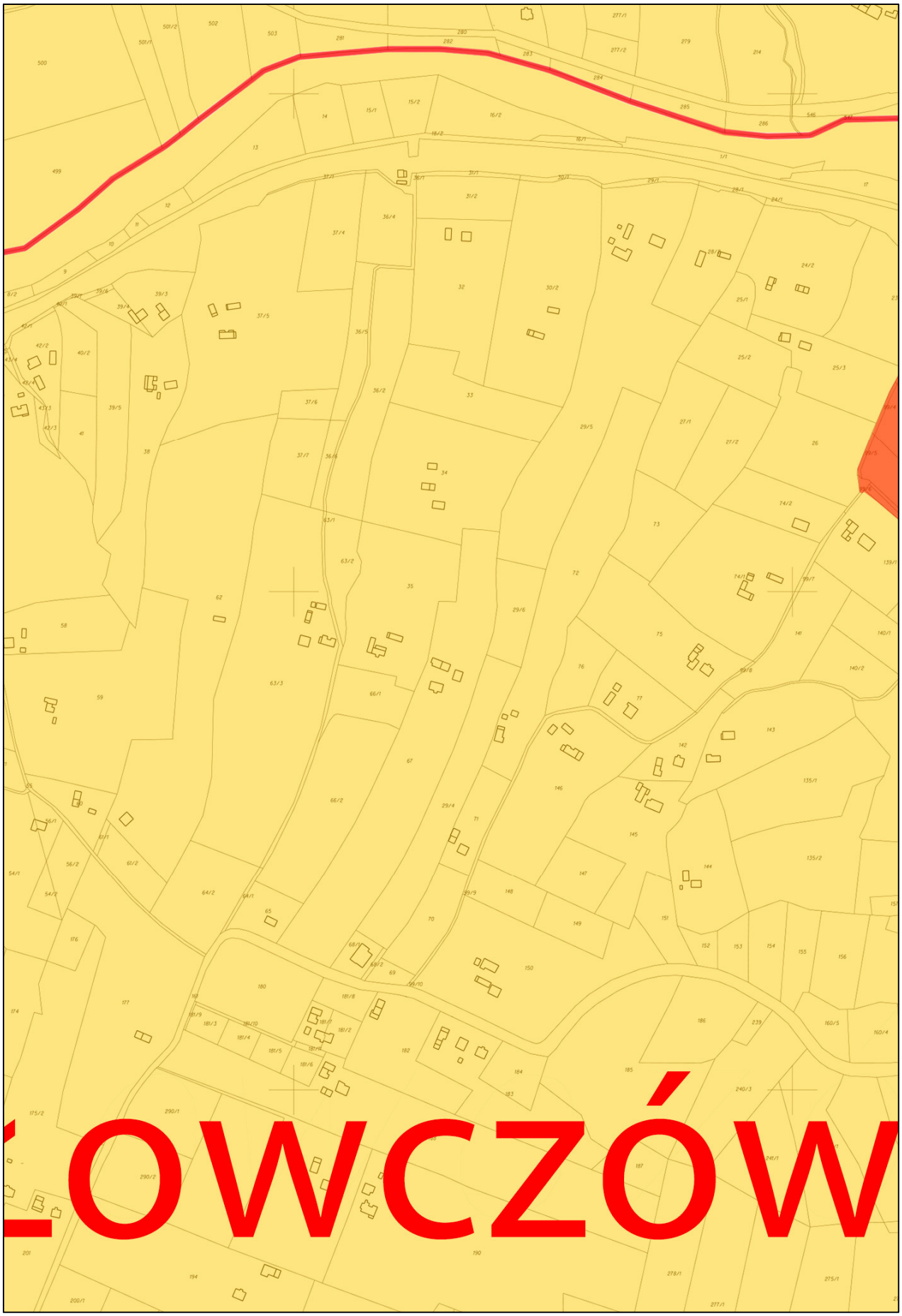

64.

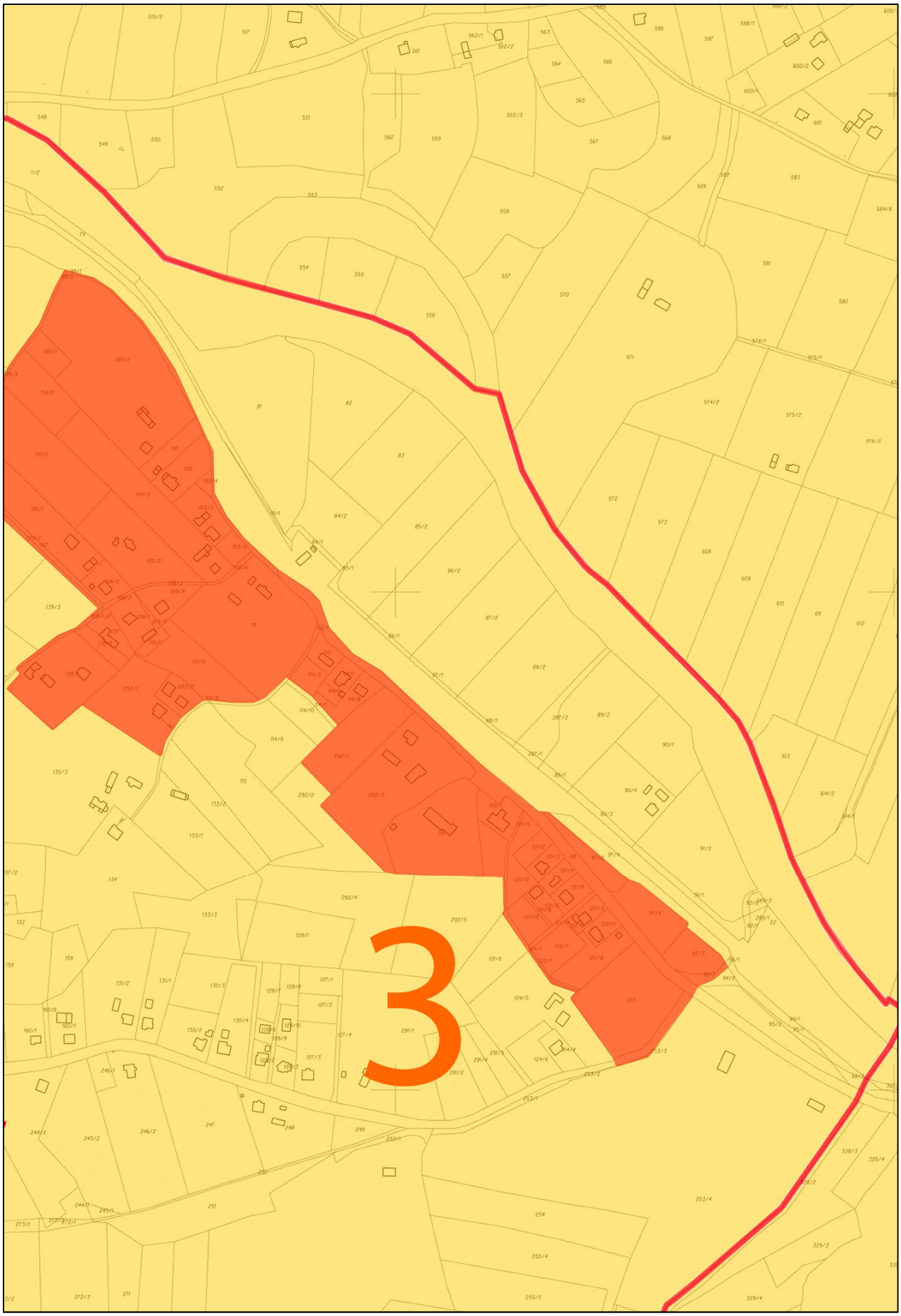

65.

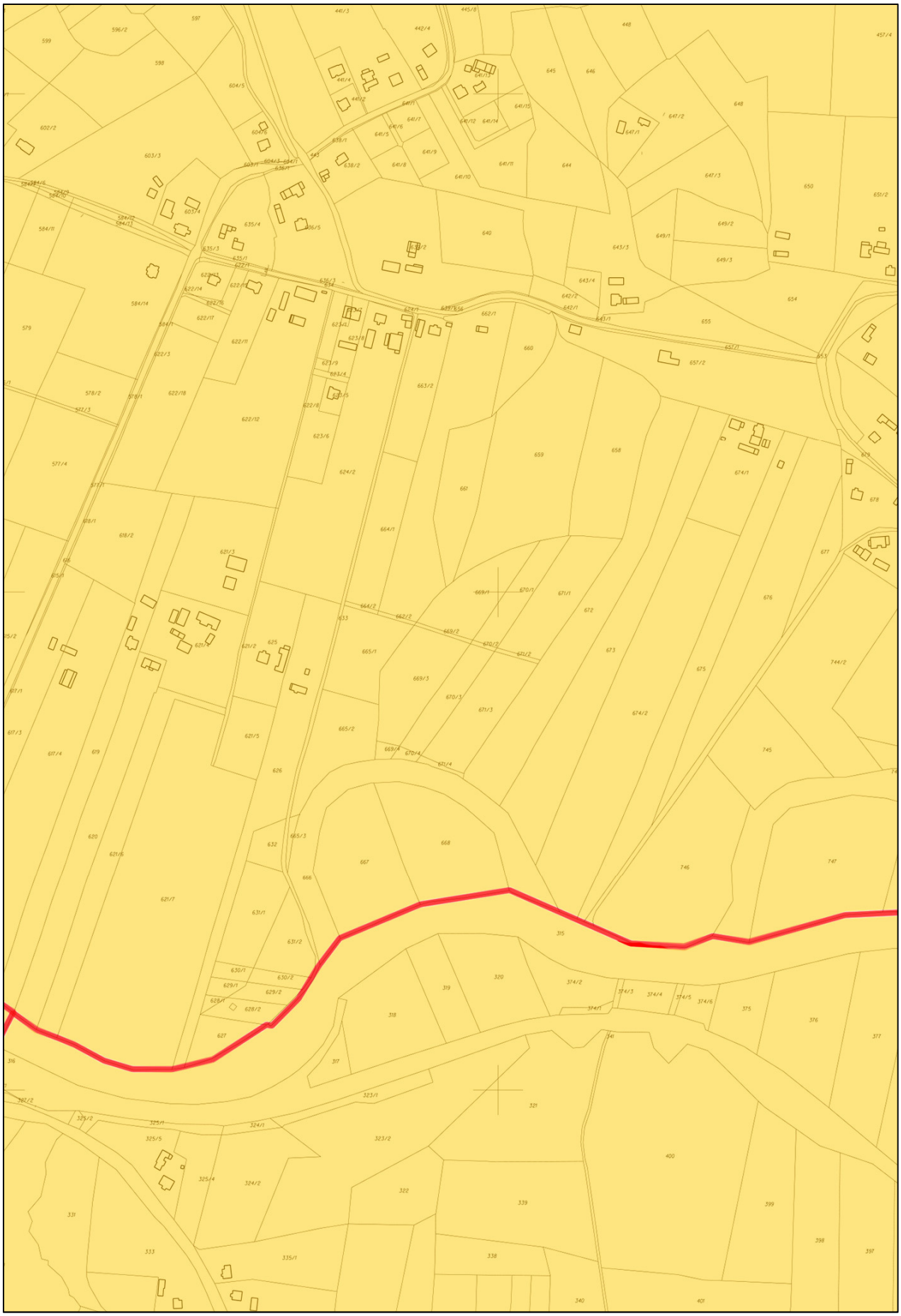

66.

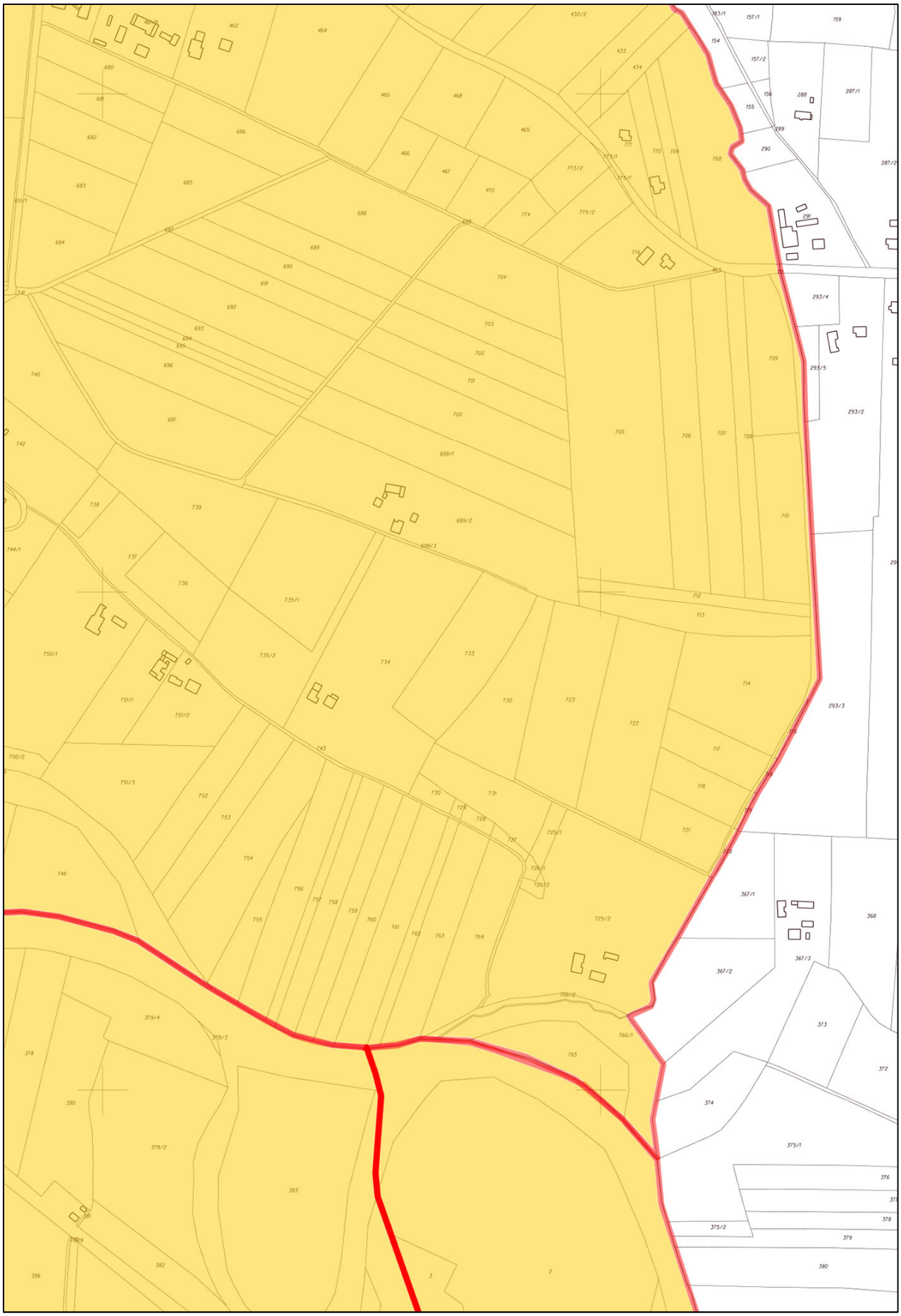

67.

68.

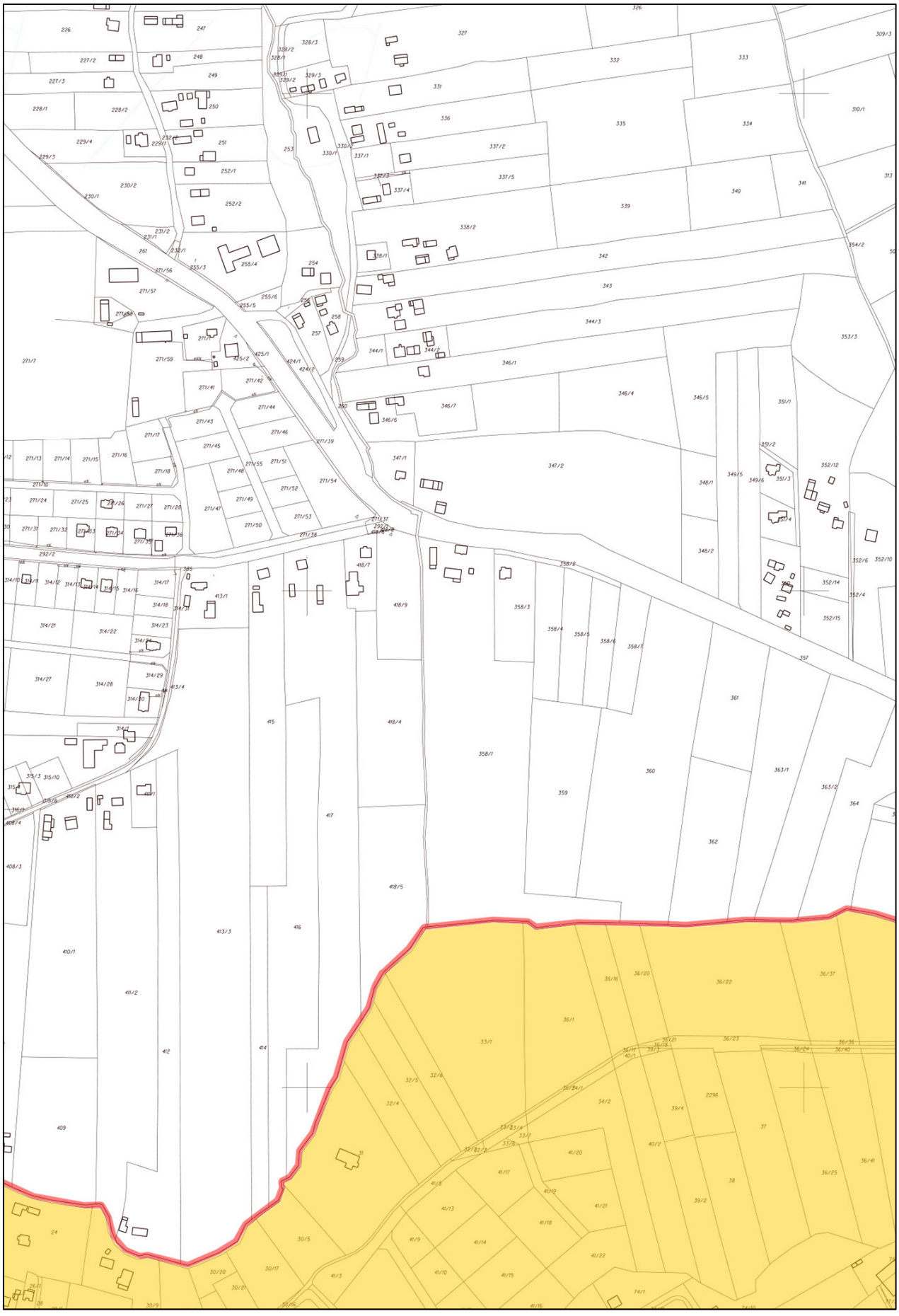

69.

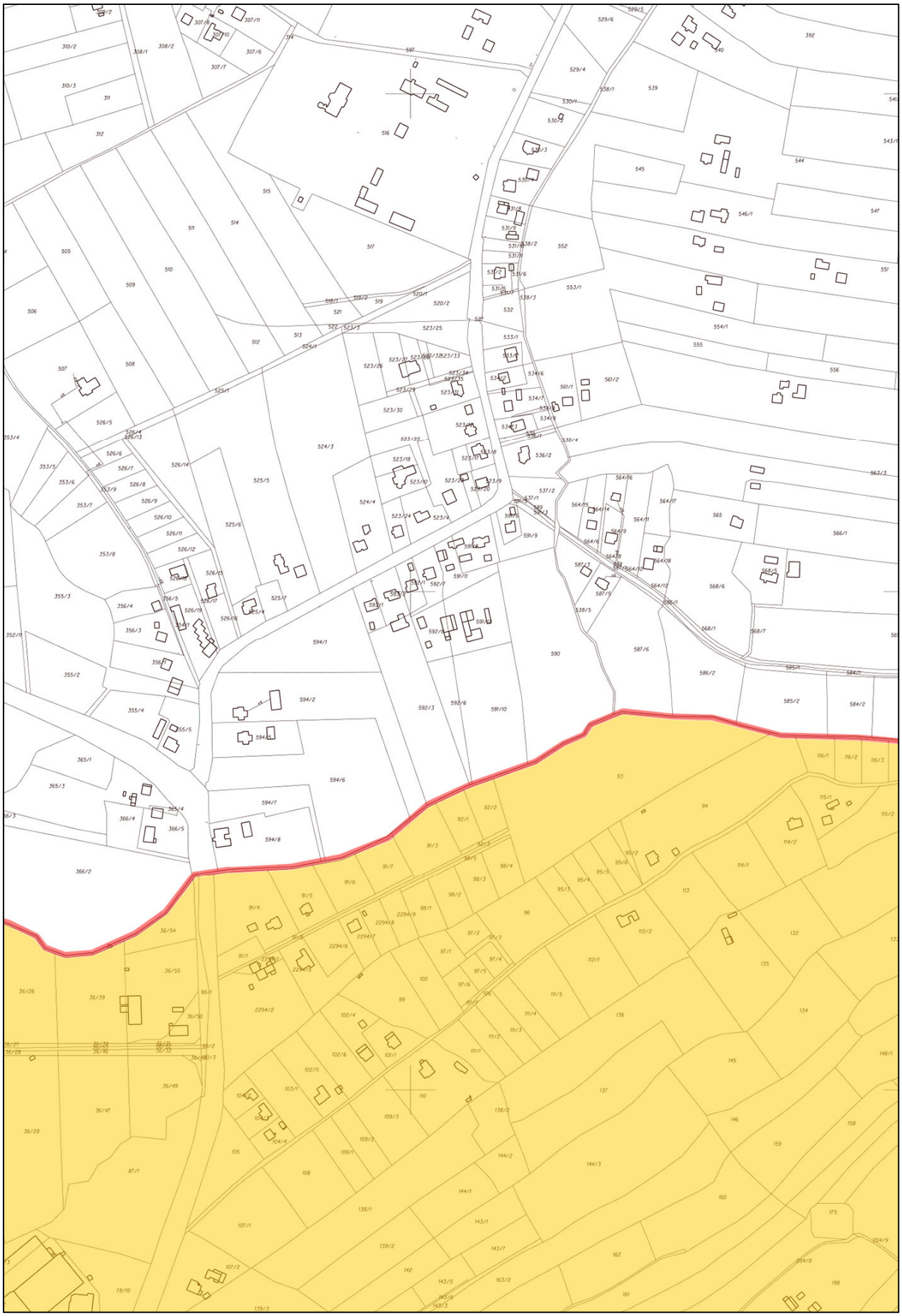

70.

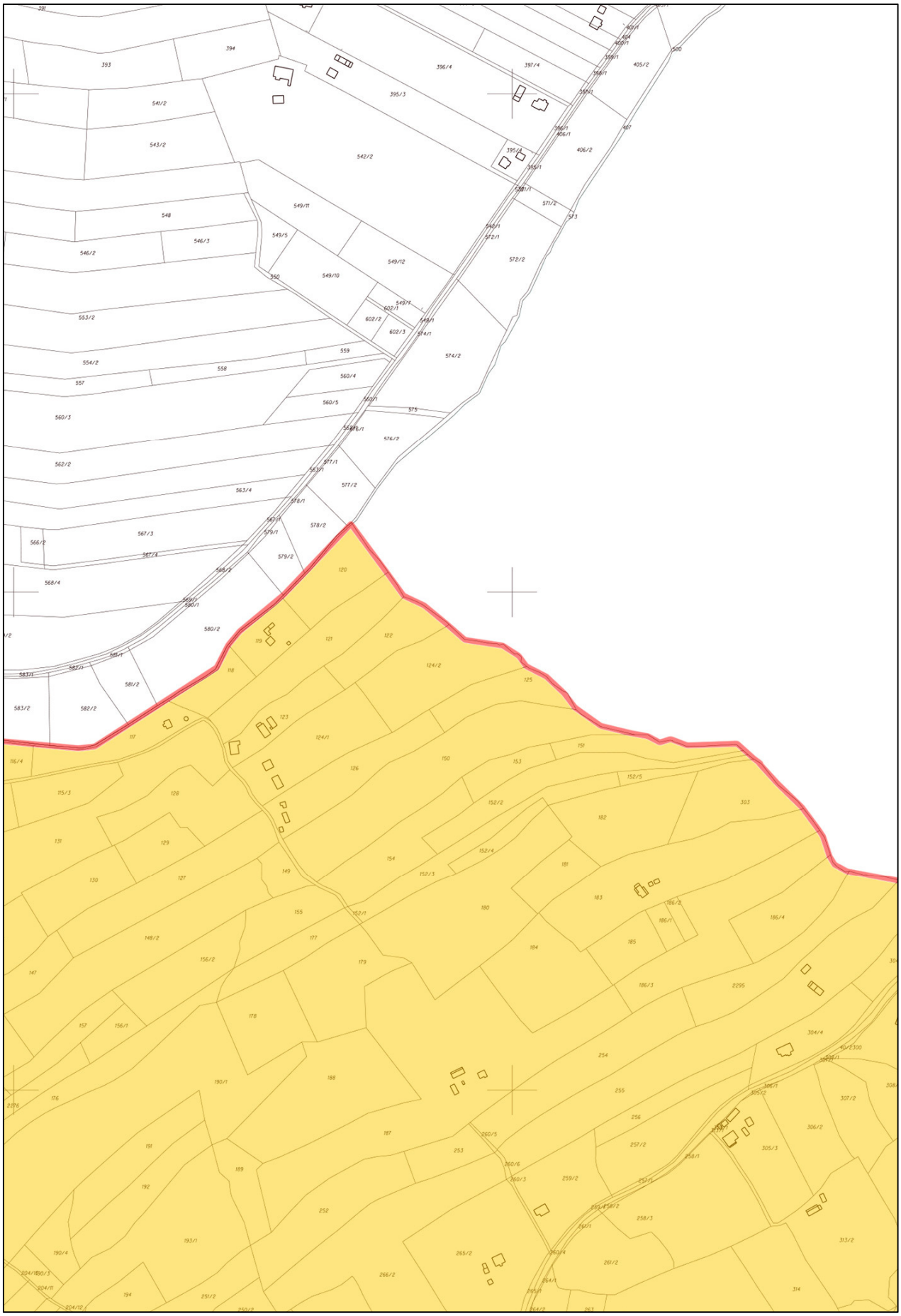

71.

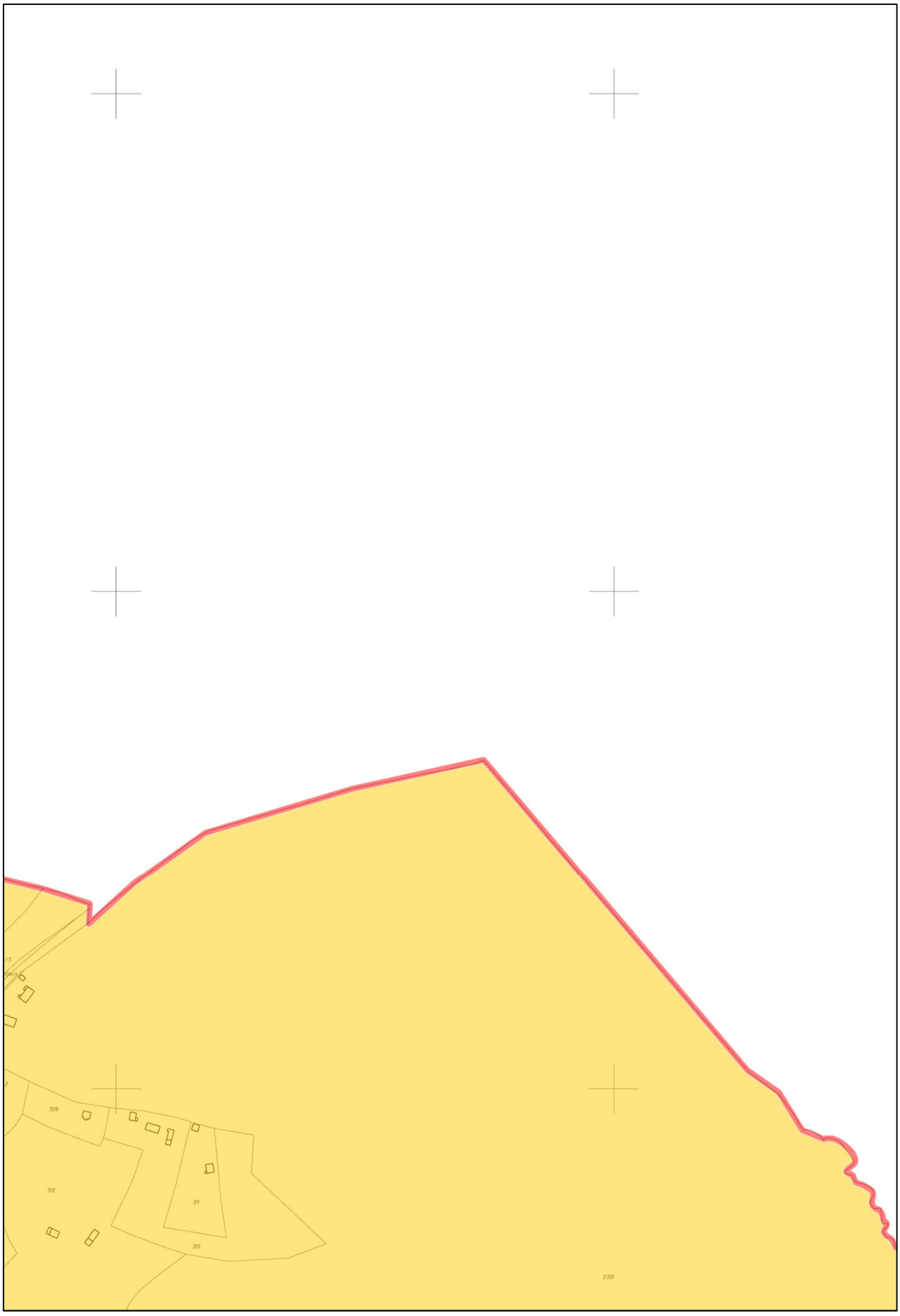

72.

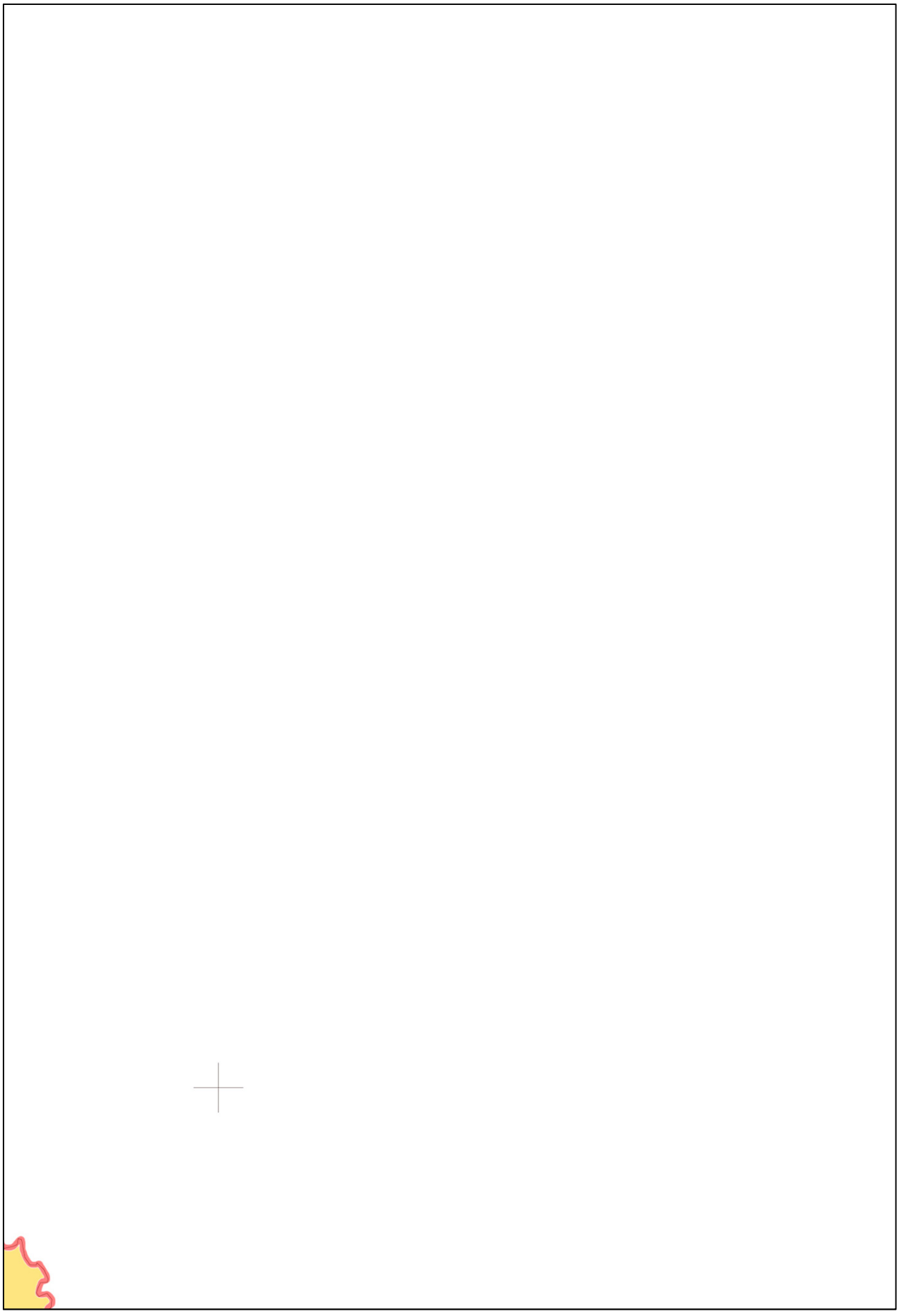

73.

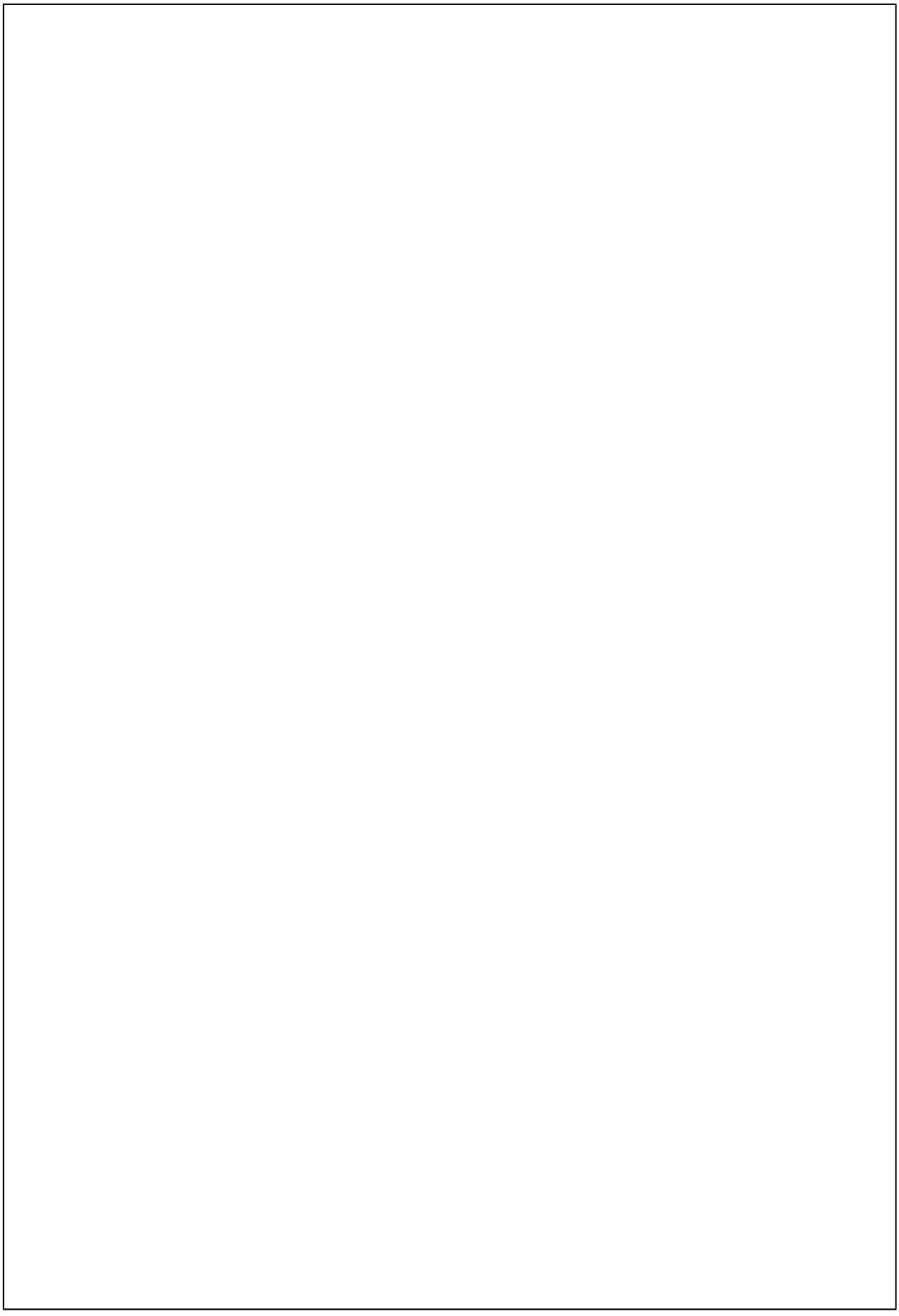

74.

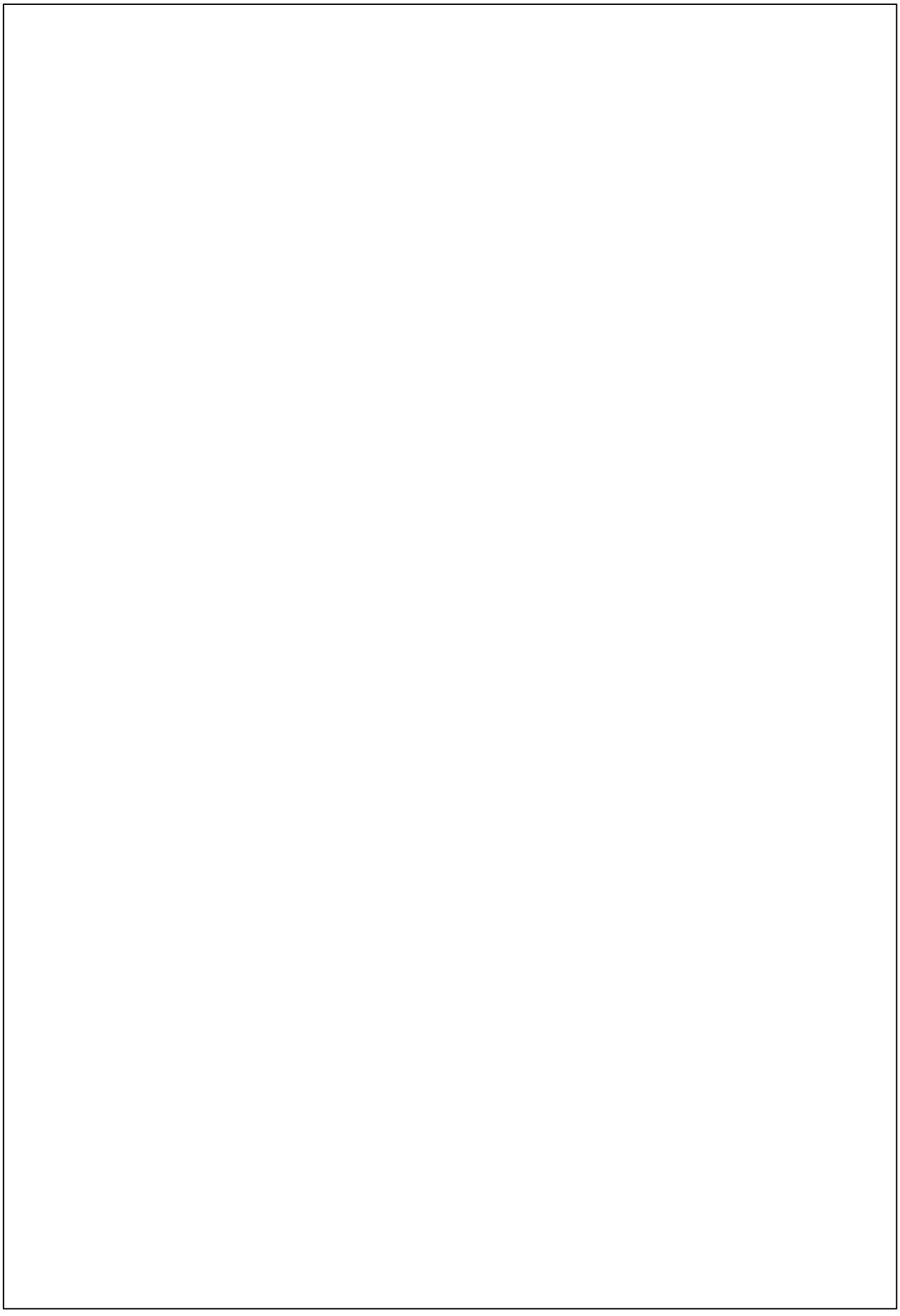

75.

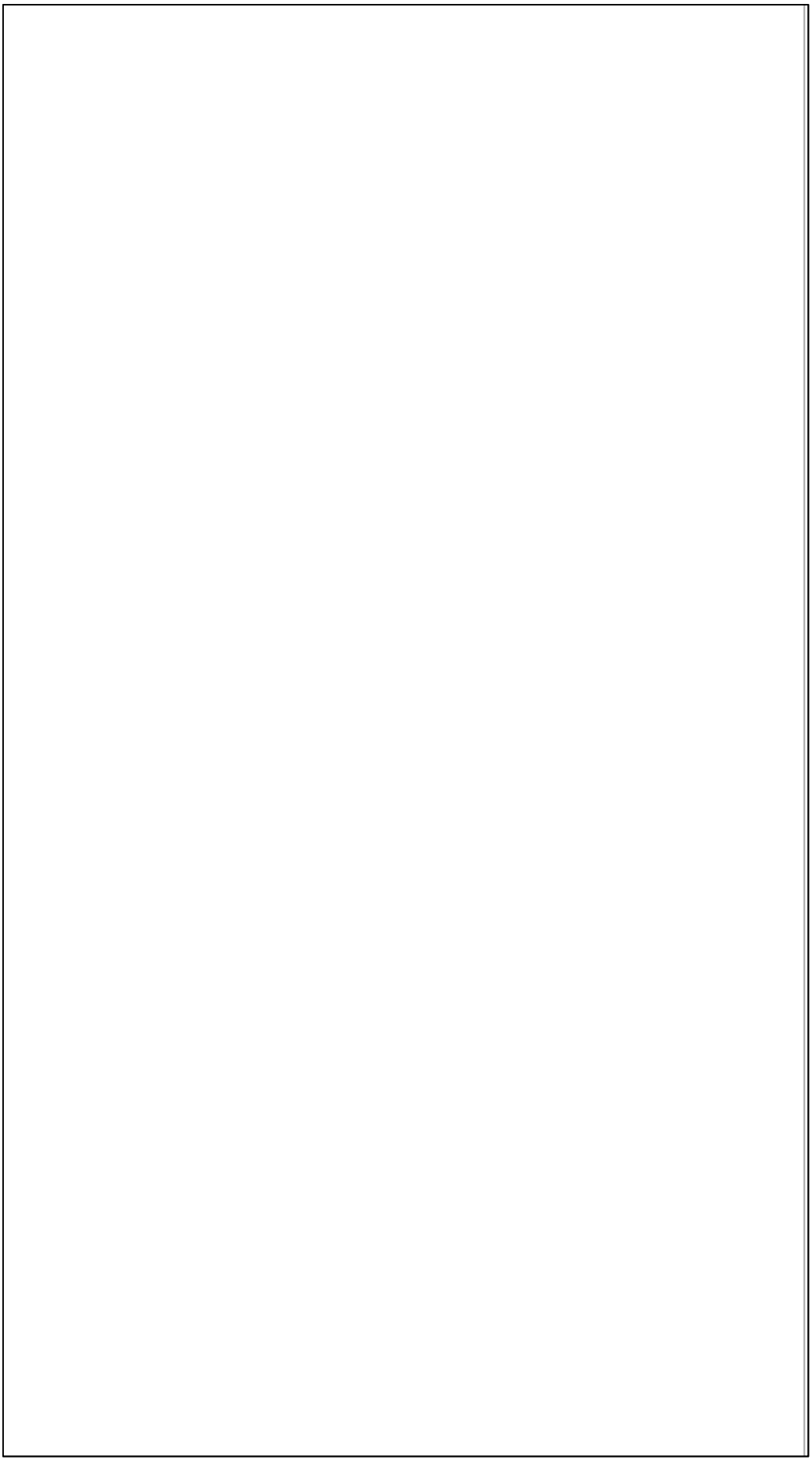

76.

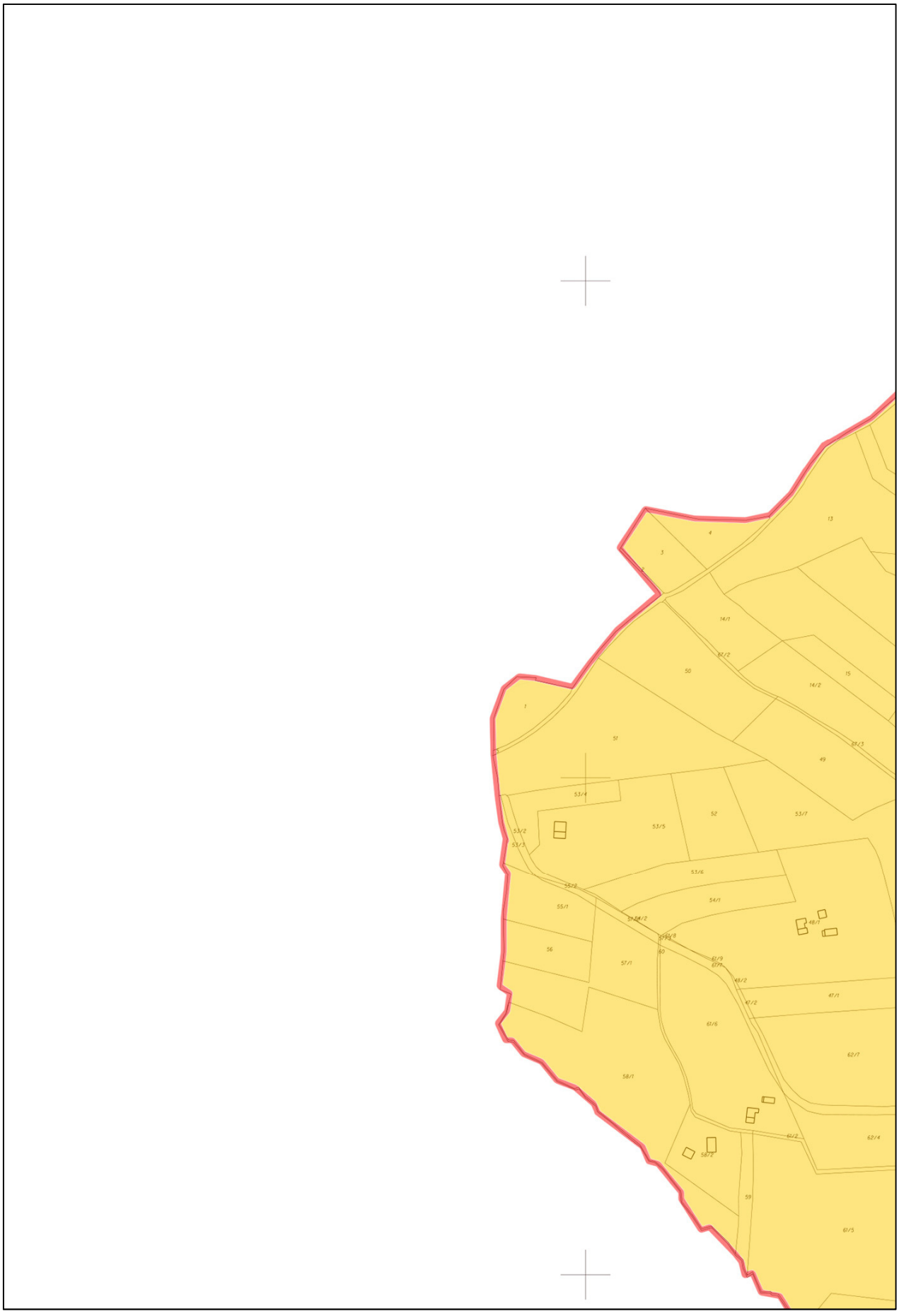
13
4
3
14/1
61/2
50
15
14/2
1
51
49
53/4
52
53/7
53/5
53/2
53/3
53/6
55/2
54/1
55/1
48/1
56
57/1
48/2
47/1
61/6
62/1
58/1
61/2
62/4
59
61/5

77.

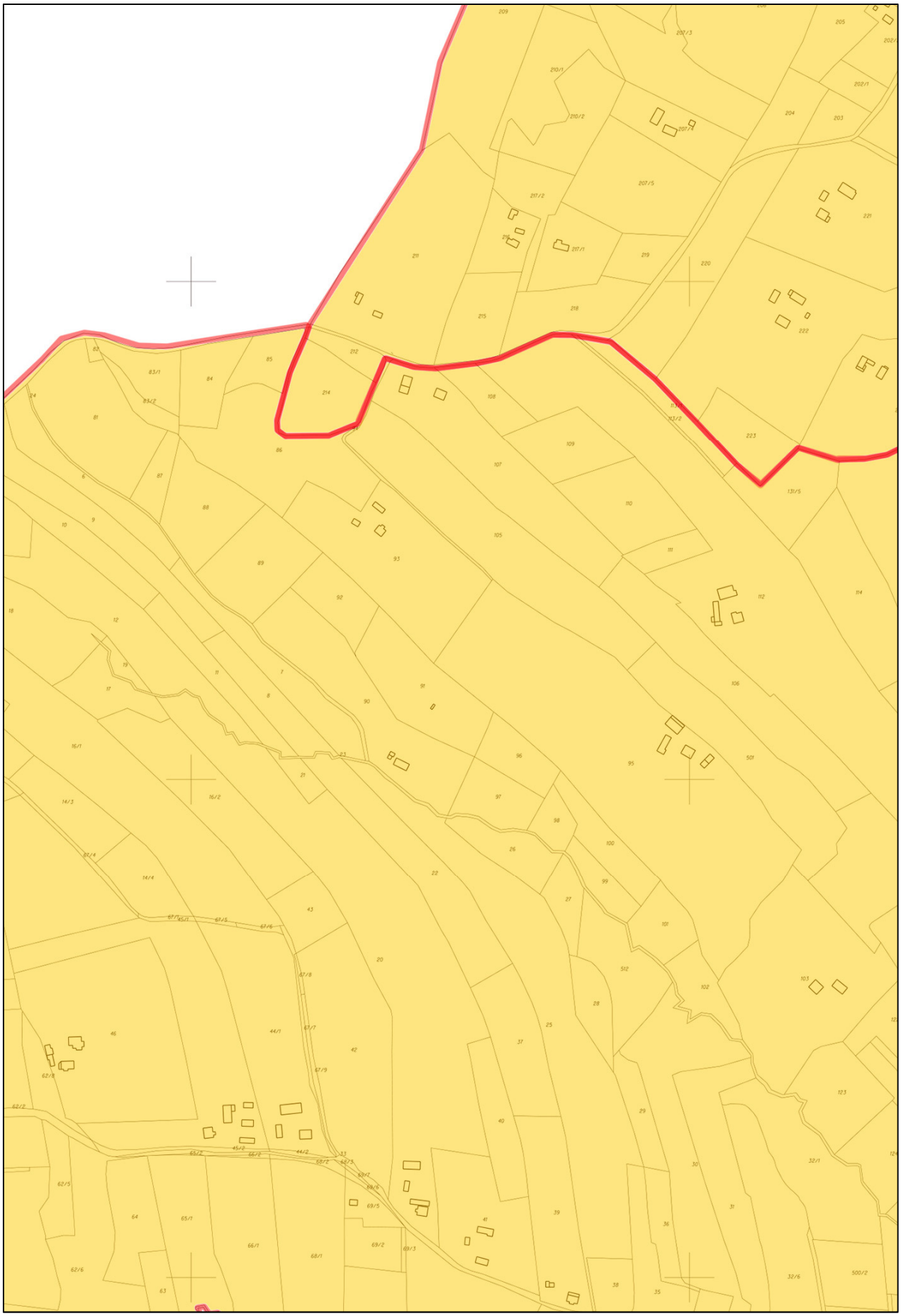

78.

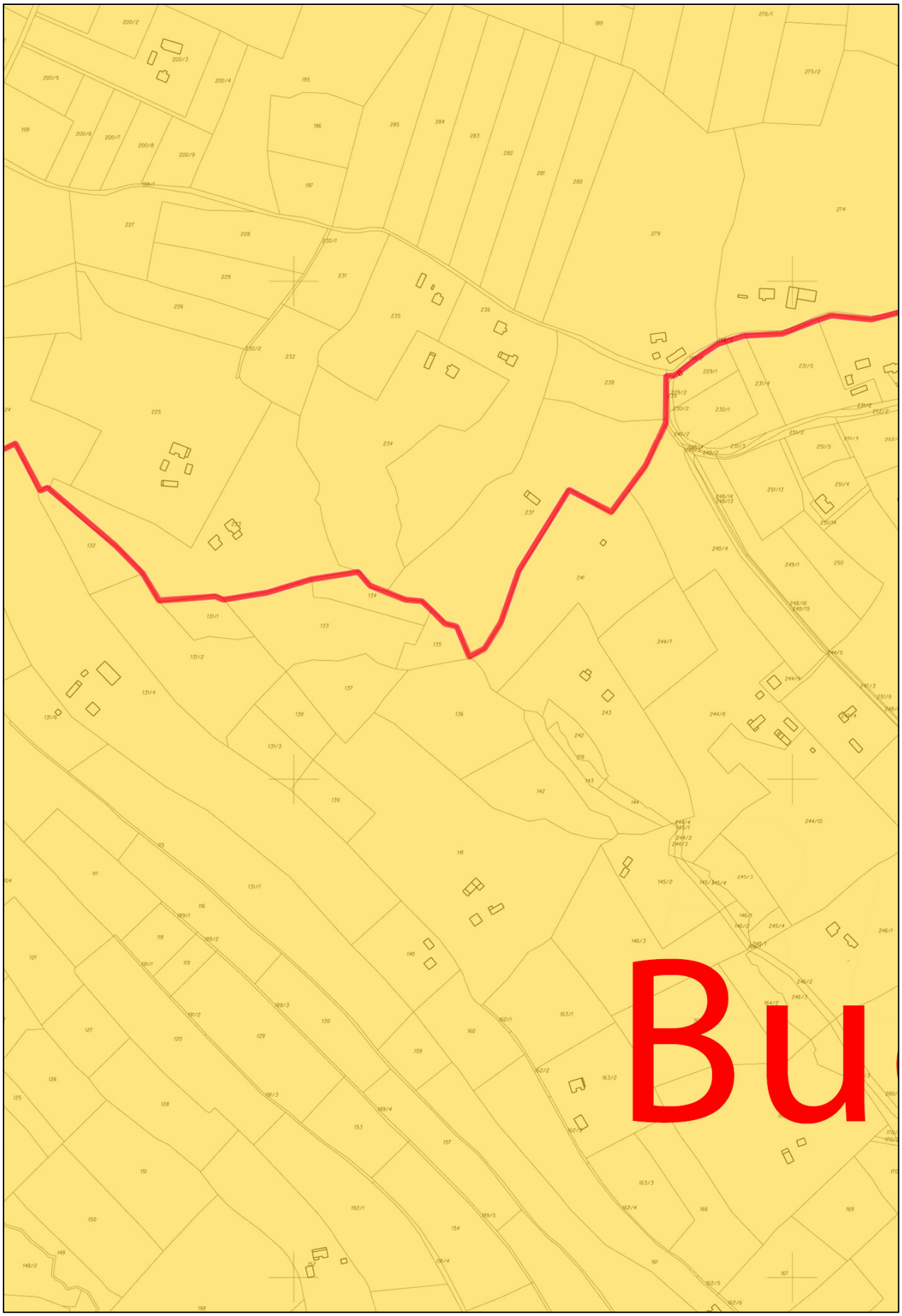

79.

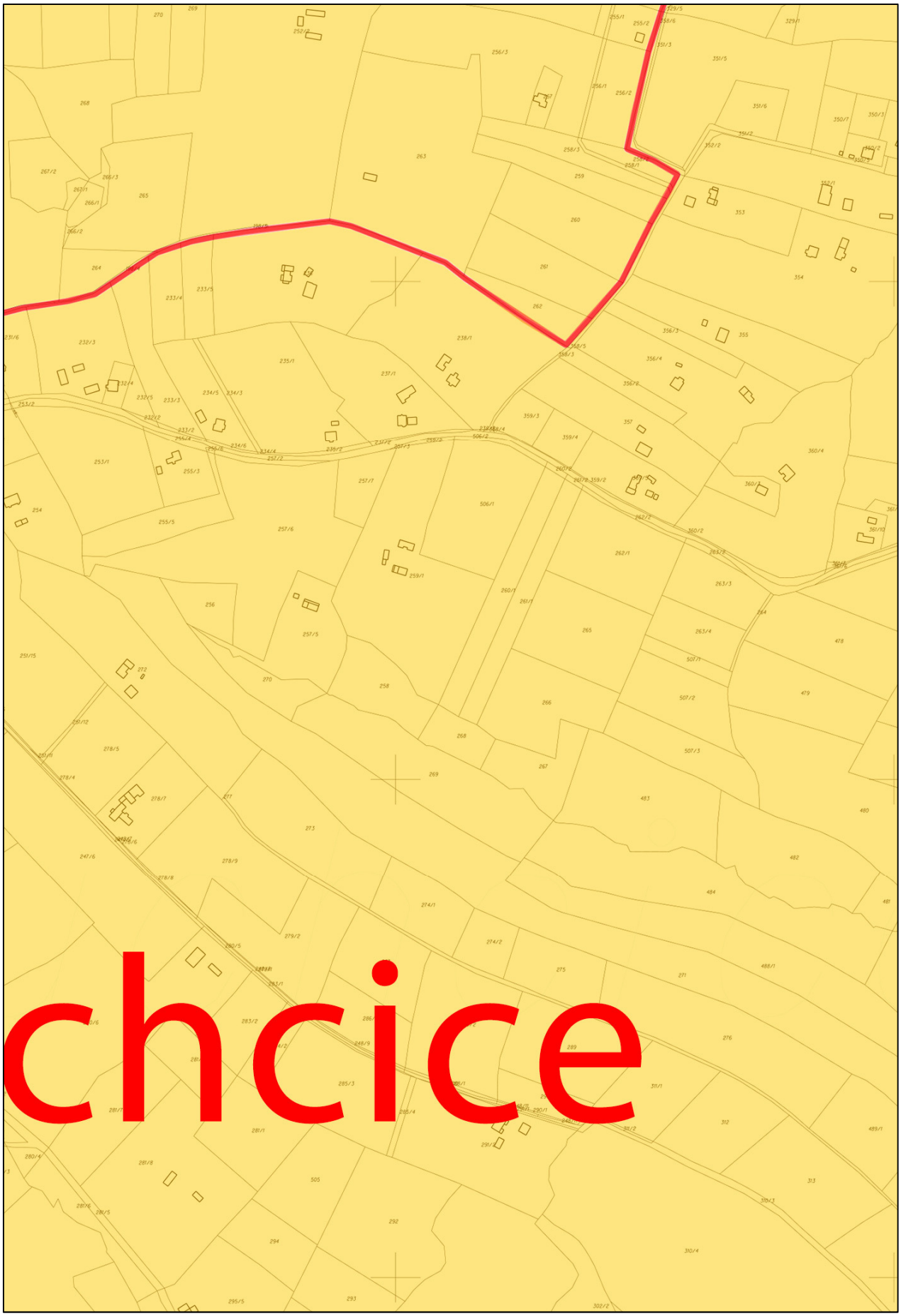

80.

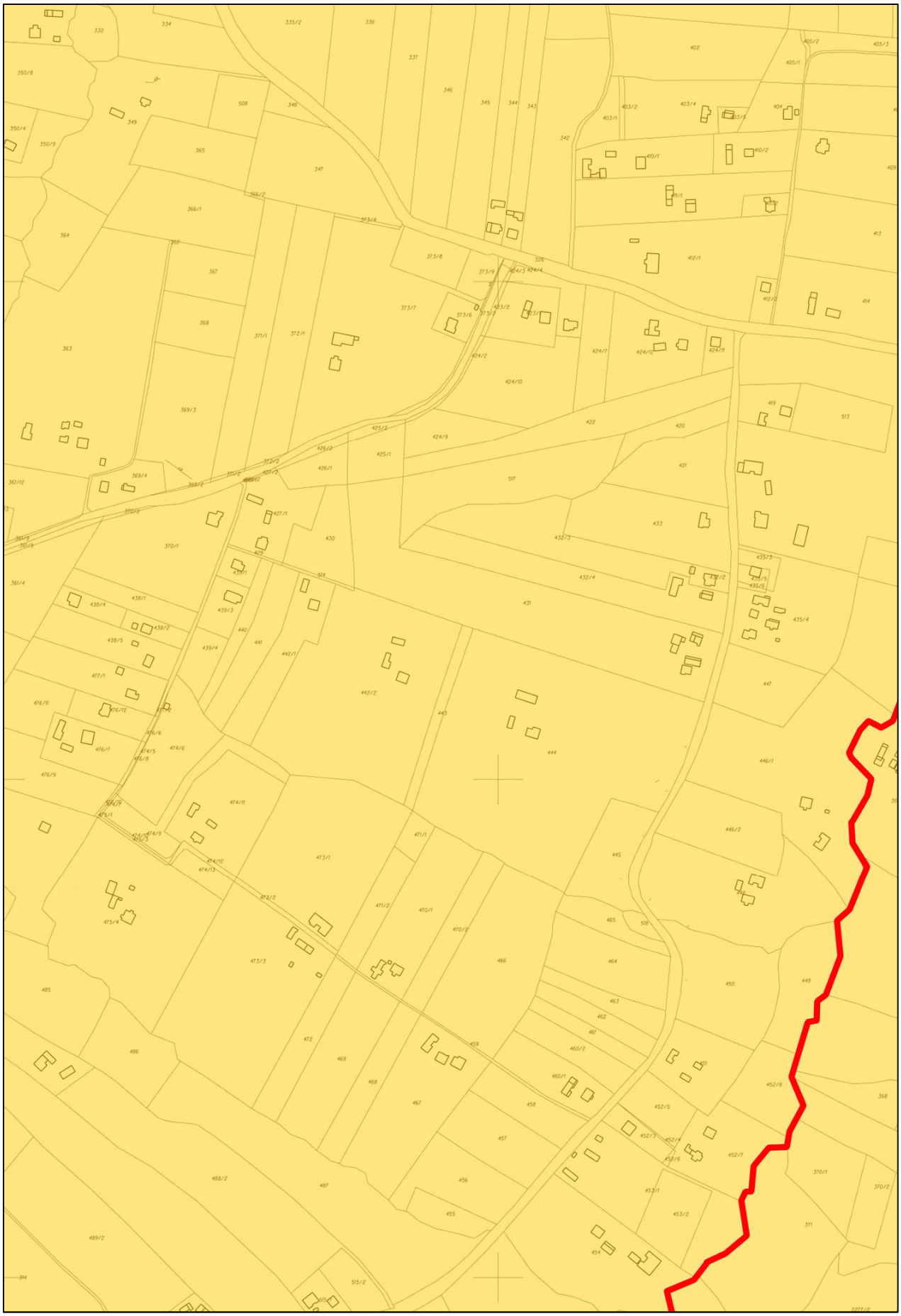

81.

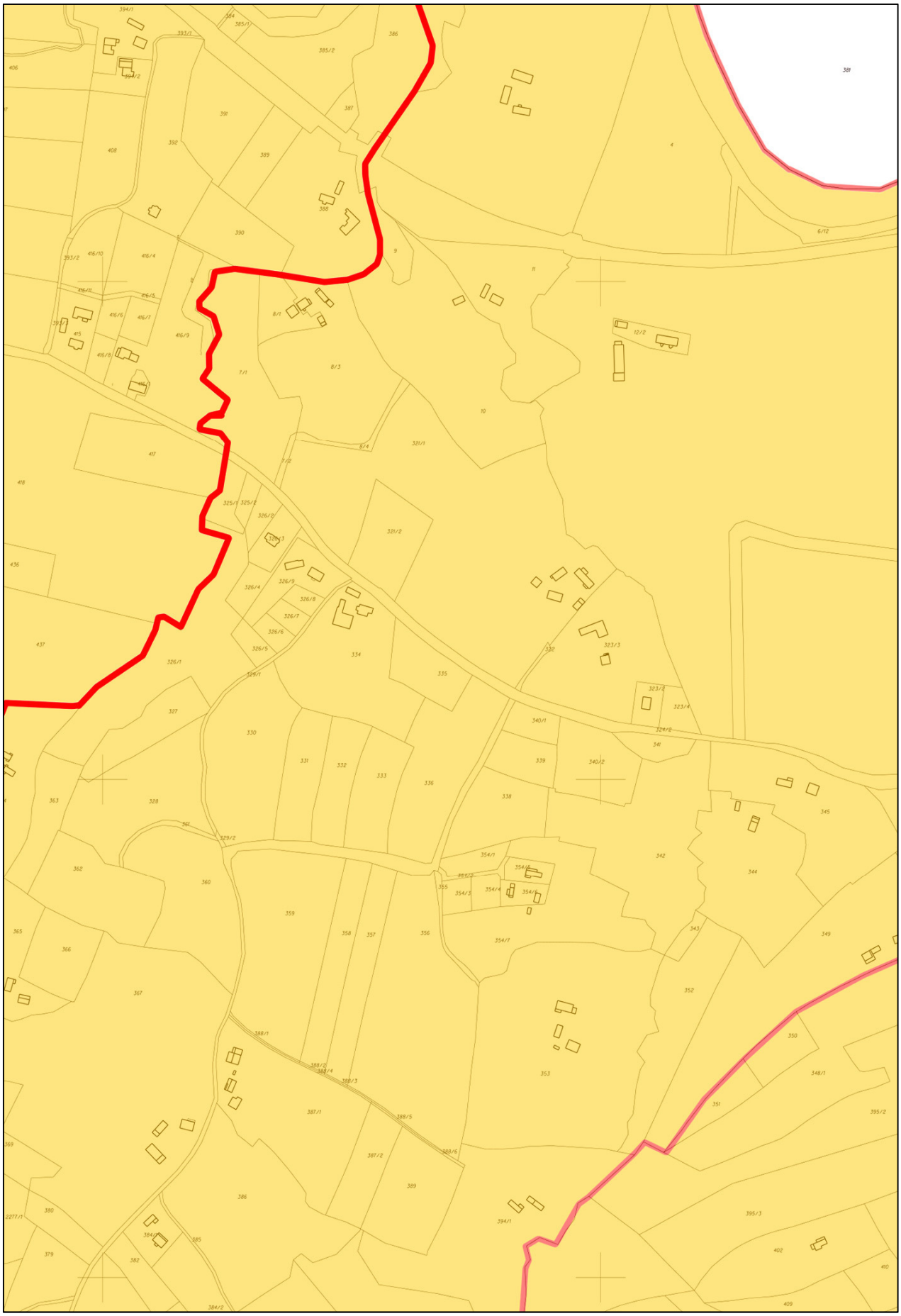

82.

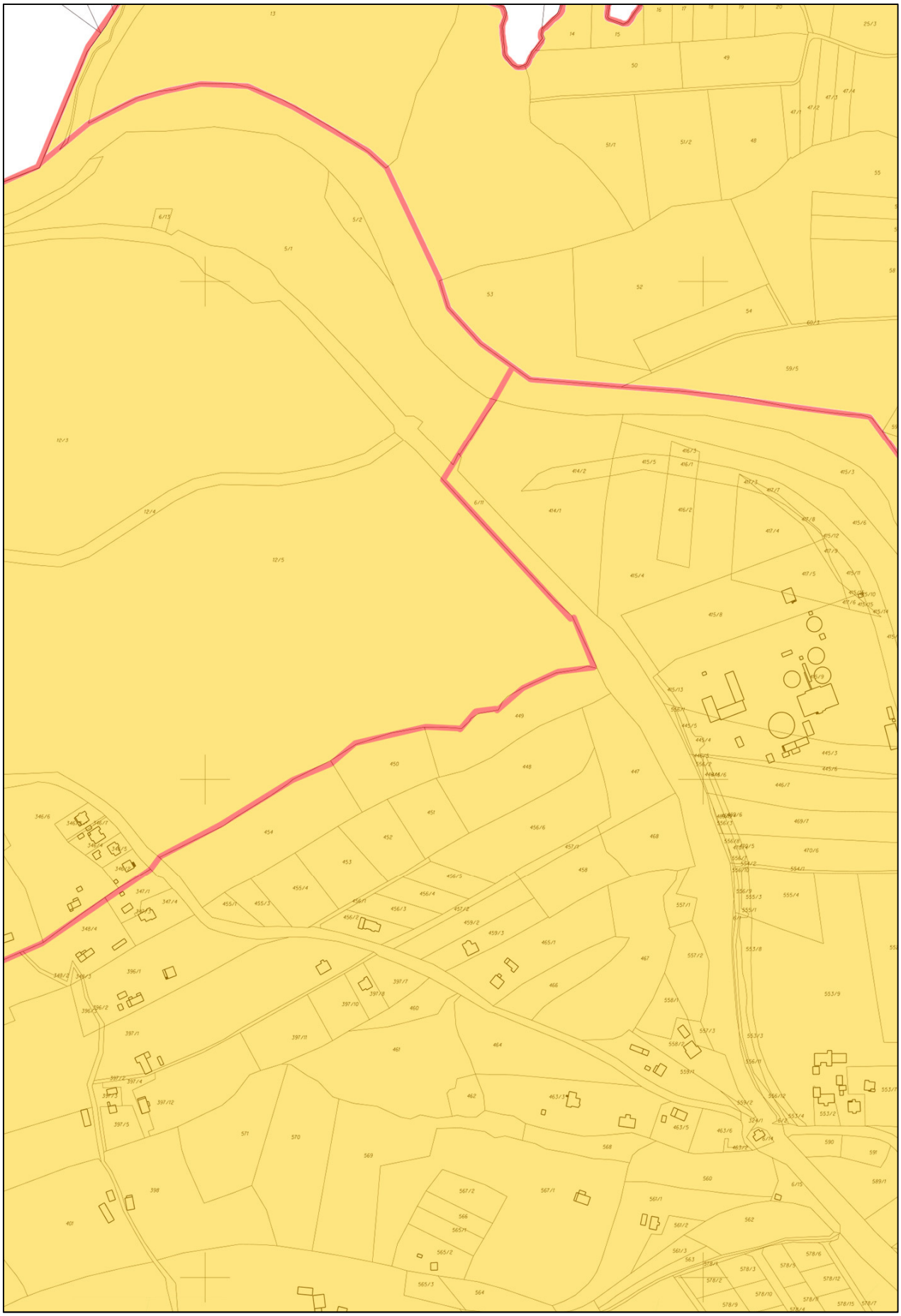

83.

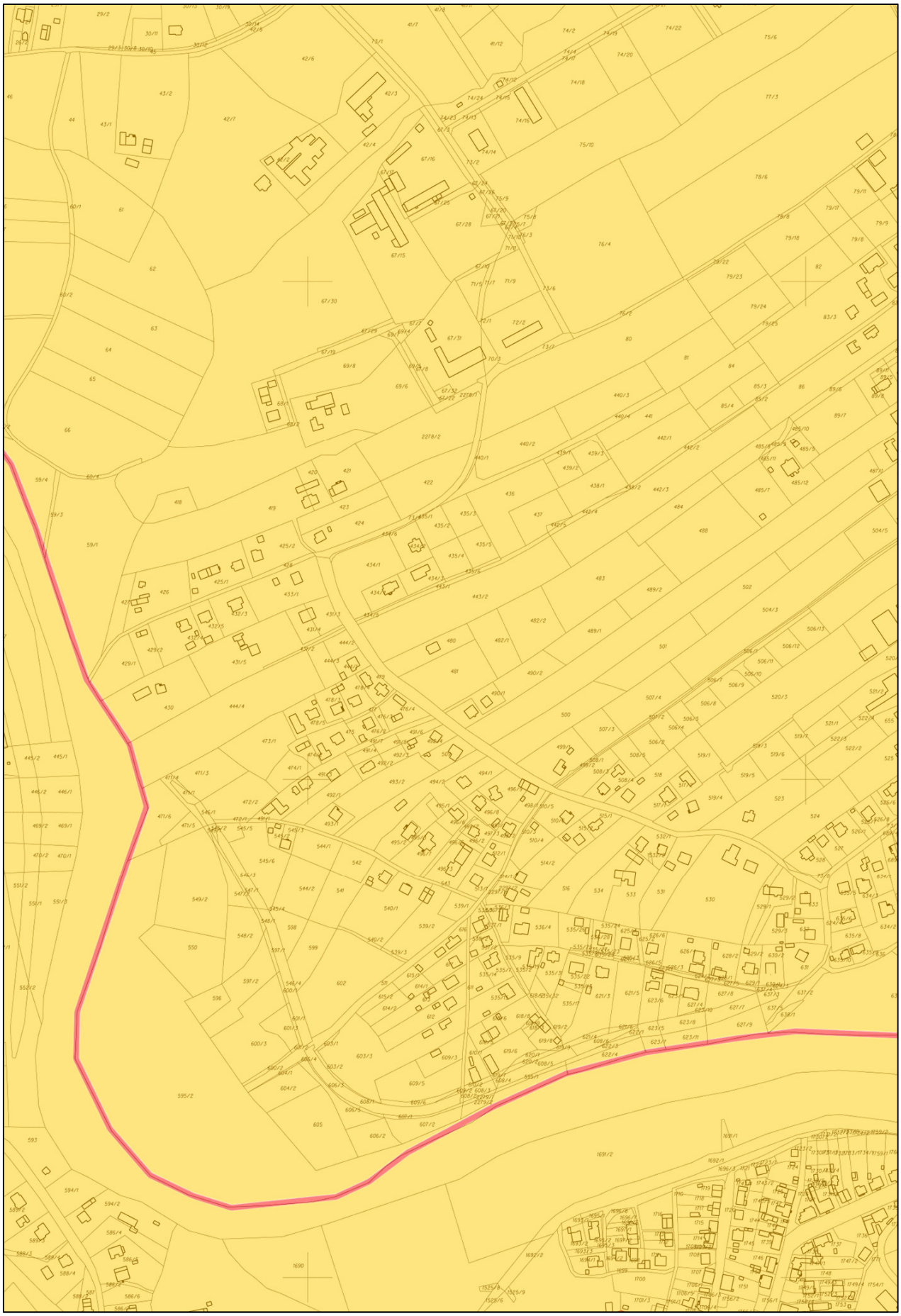

84.

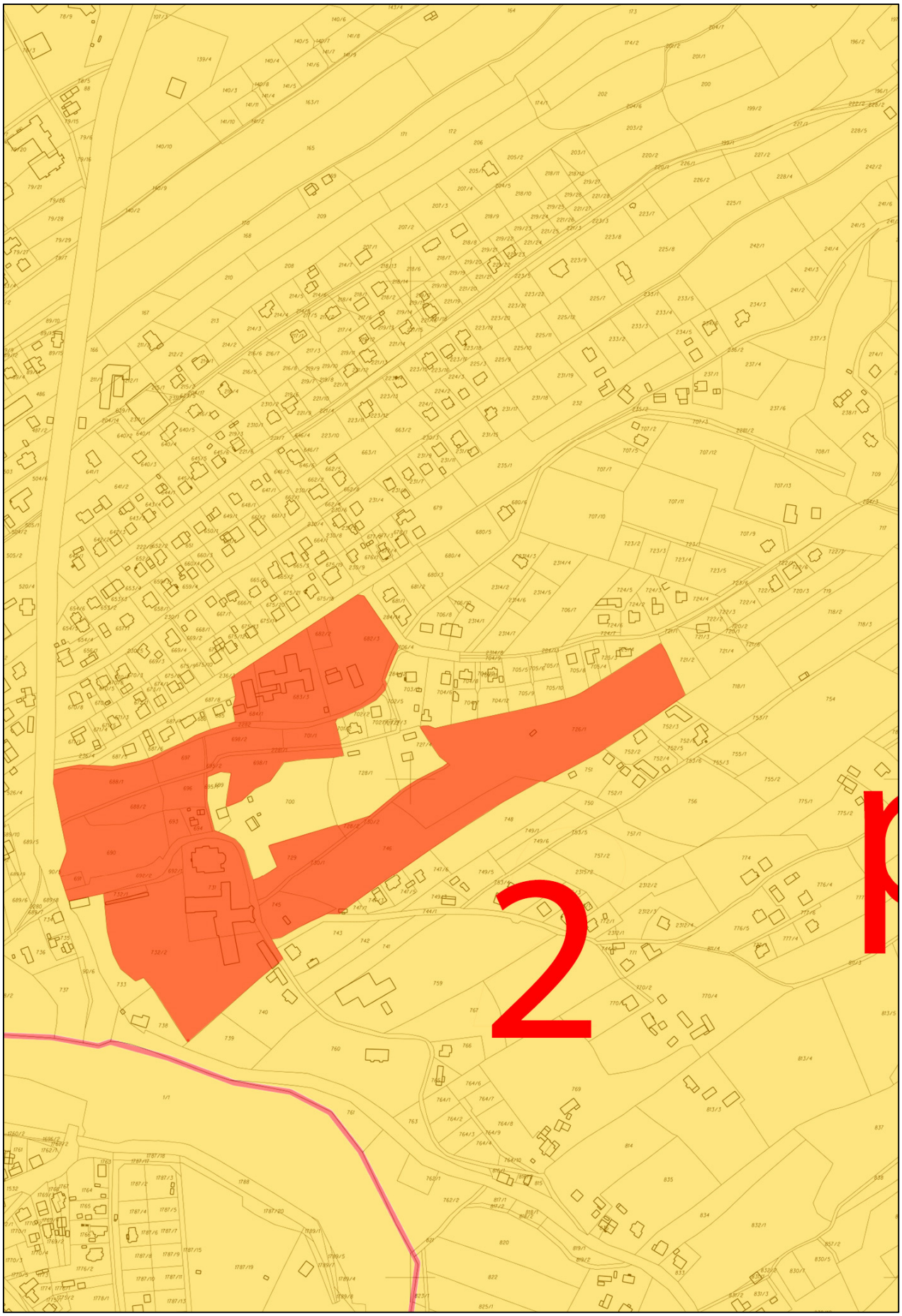

85.

86.

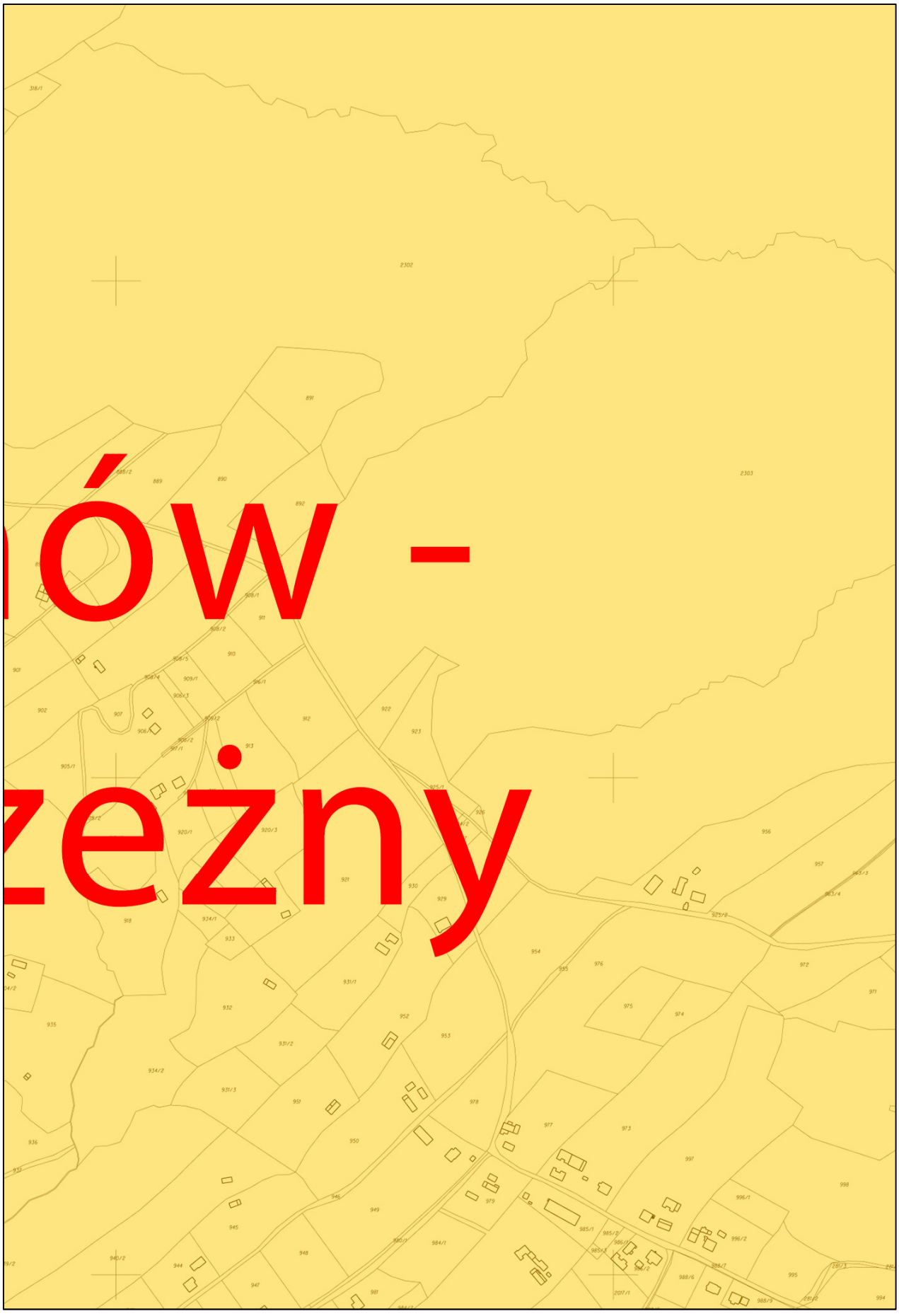

87.

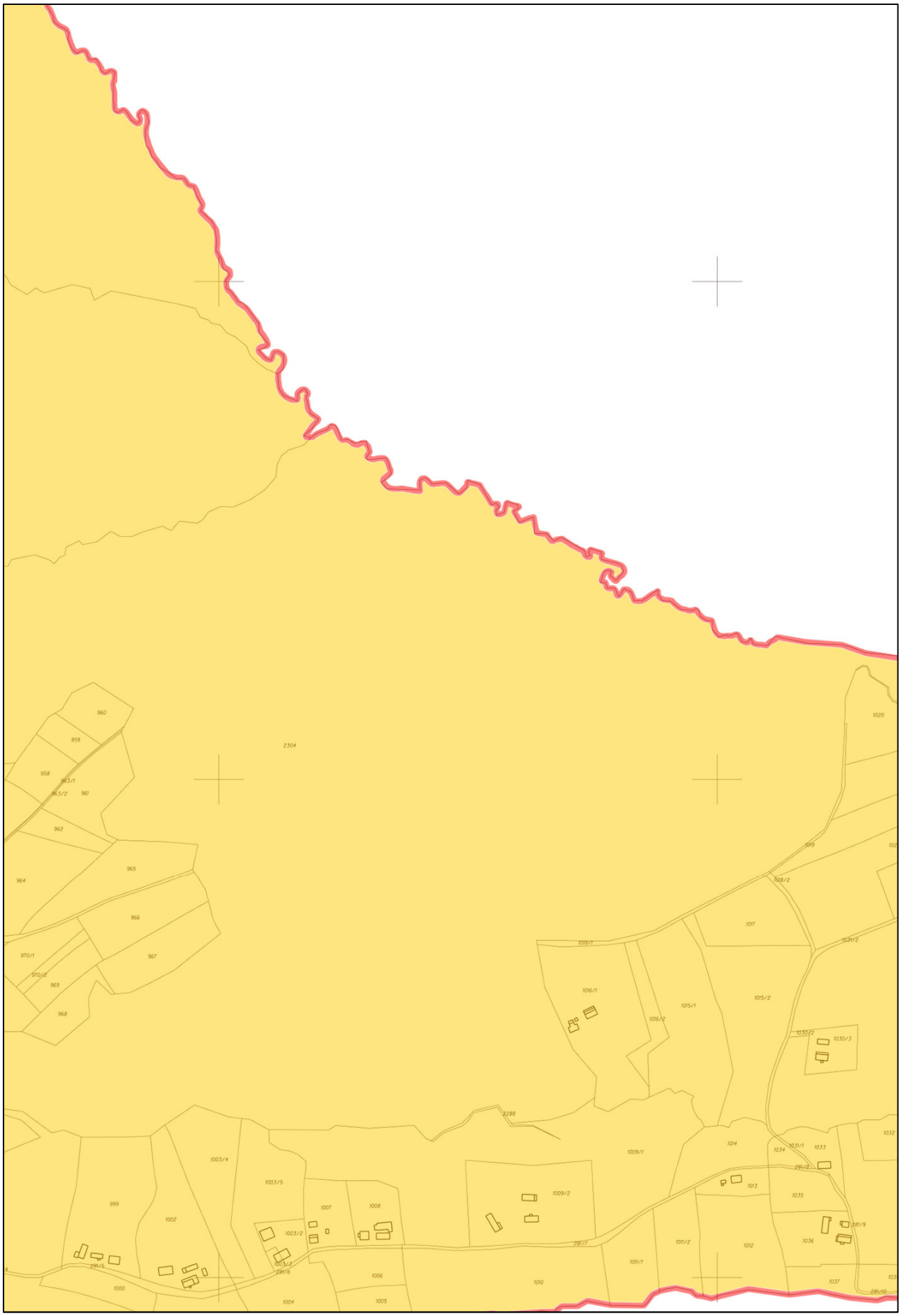
960
959
958
963/1
963/2
961
962
964
965
966
967
970/1
970/2
969
968
2304
1020
1019
1018/2
1017
1018/1
1031/2
1016/1
1015/1
1016/2
1015/2
1030/2
1030/3
2288
1009/1
1014
1034
1031/1
1033
1032
281/8
1013
1035
1009/2
1003/4
1003/5
999
1002
1007
1008
1003/2
281/7
1011/2
1012
1036
281/9
1011/1
281/5
1003/3
281/6
1006
1010
1037
1000
1004
1005
281/10

88.

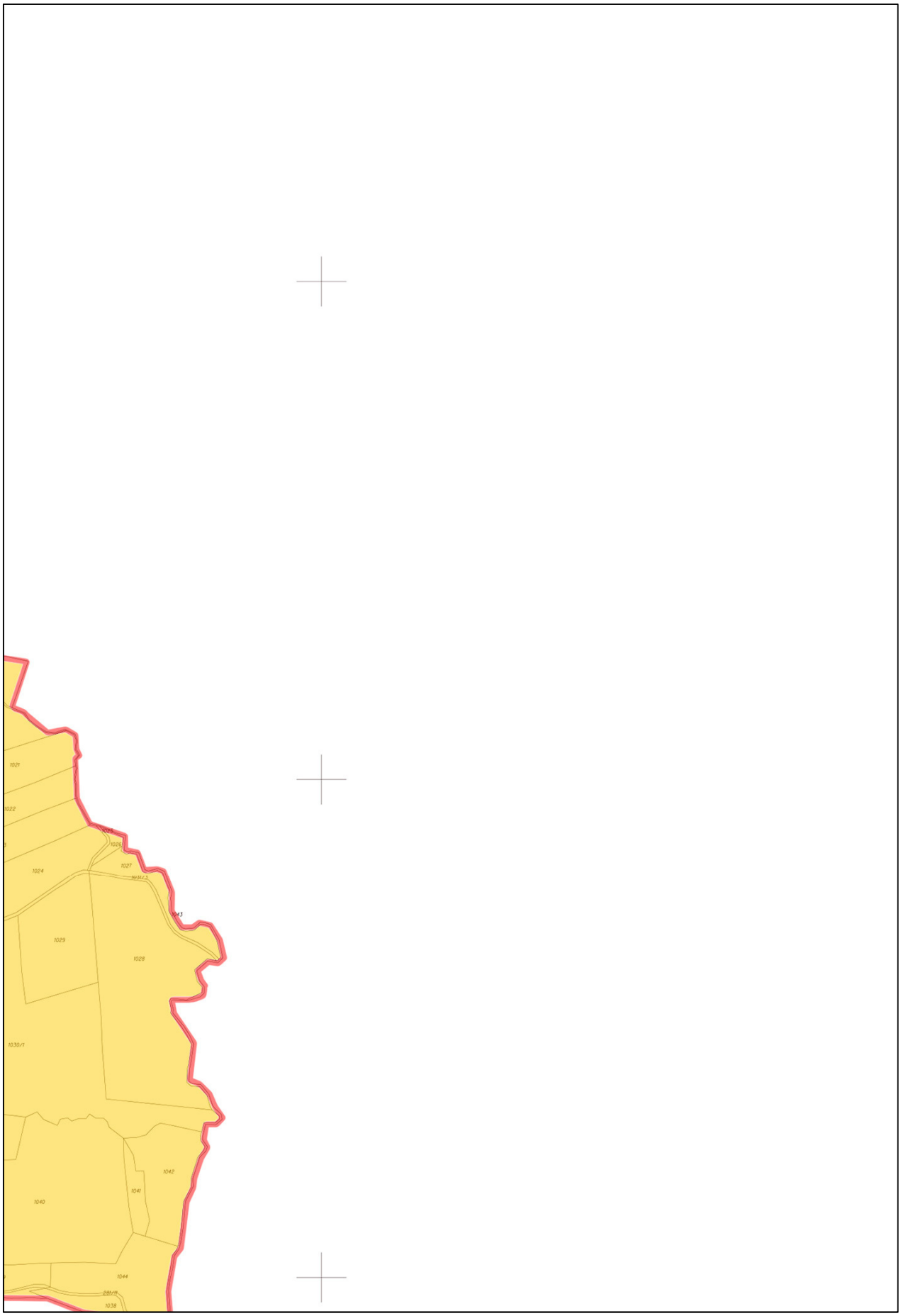

89.

90.

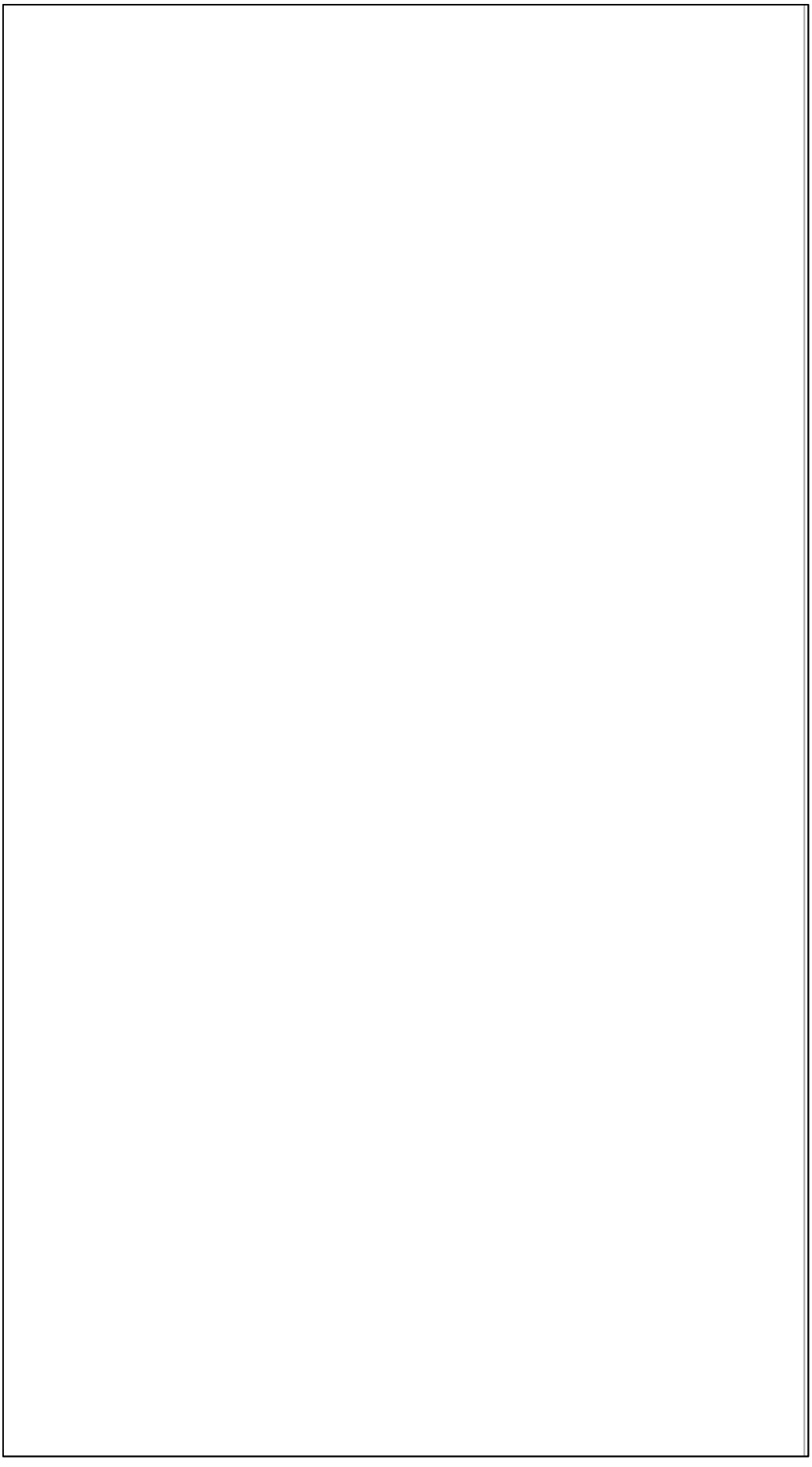

91.

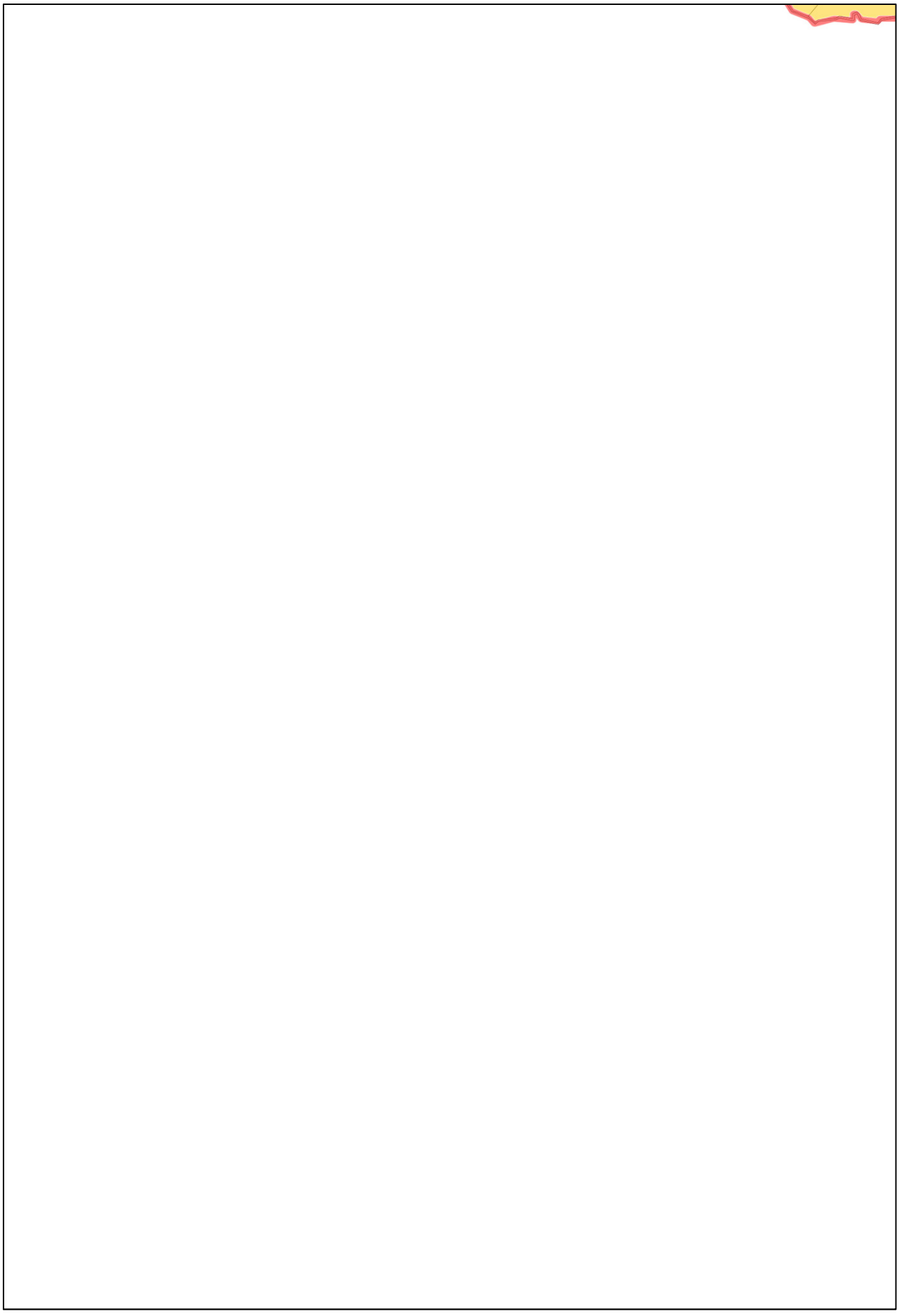

92.

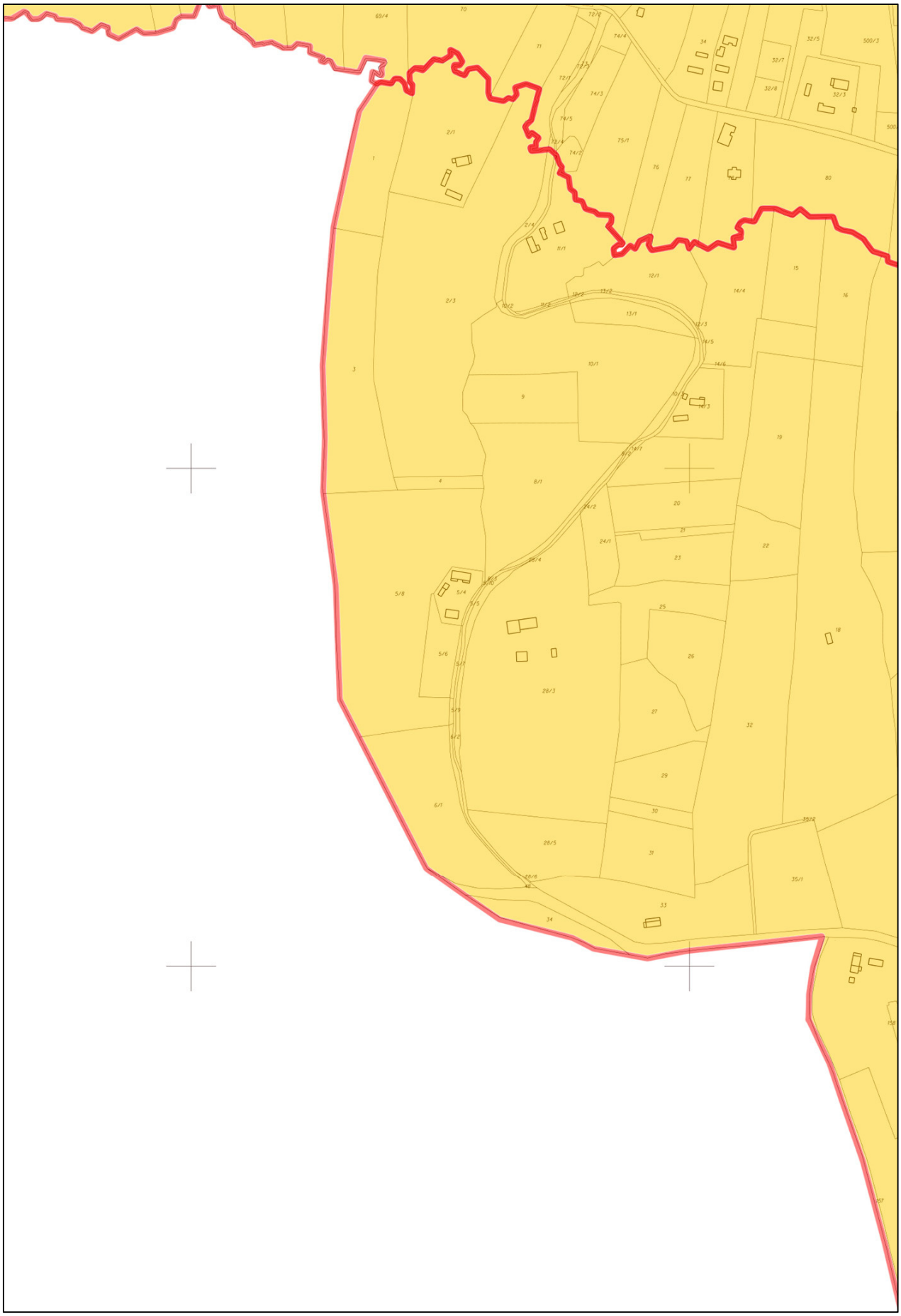

93.

94.

95.

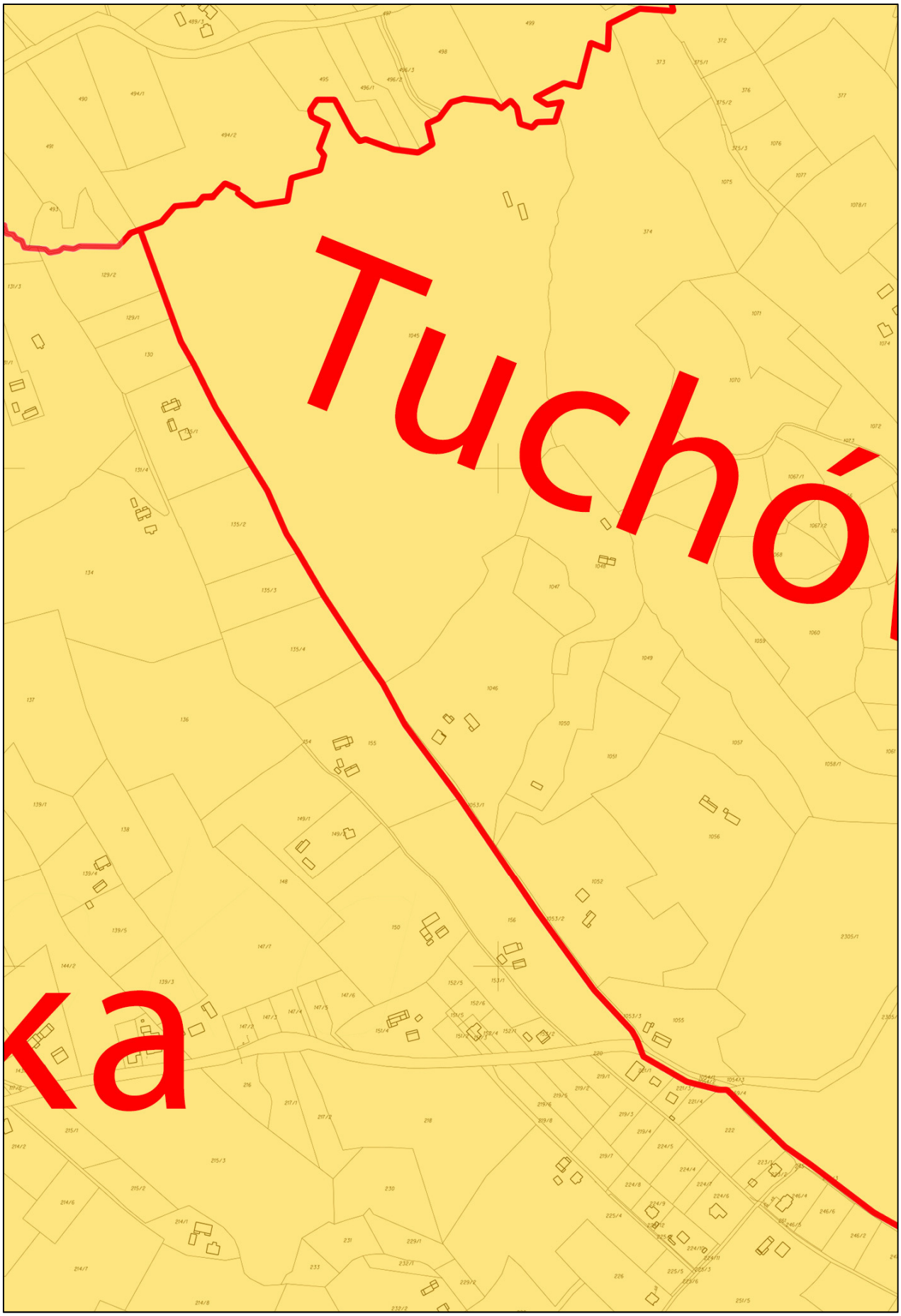

96.

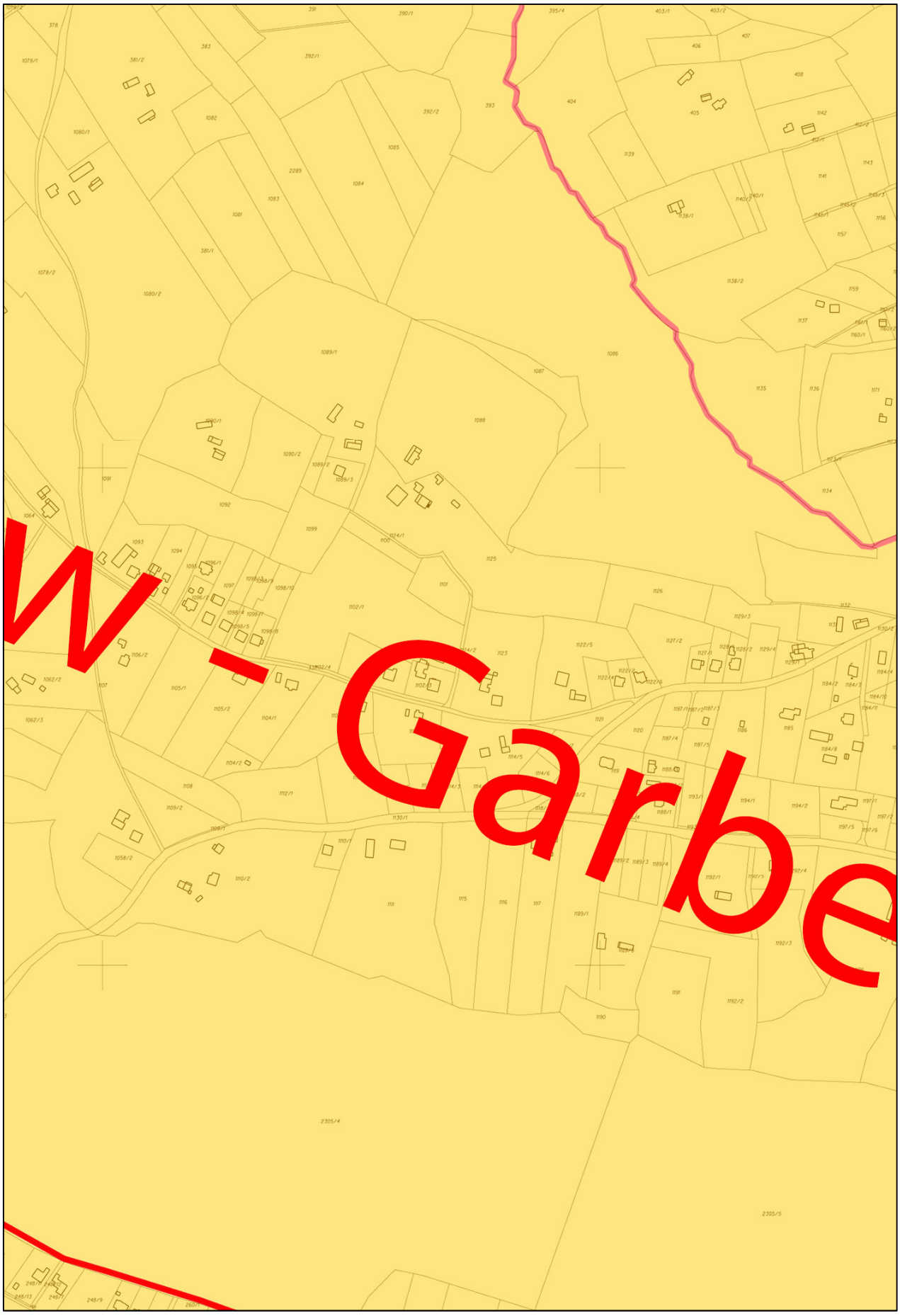

97.

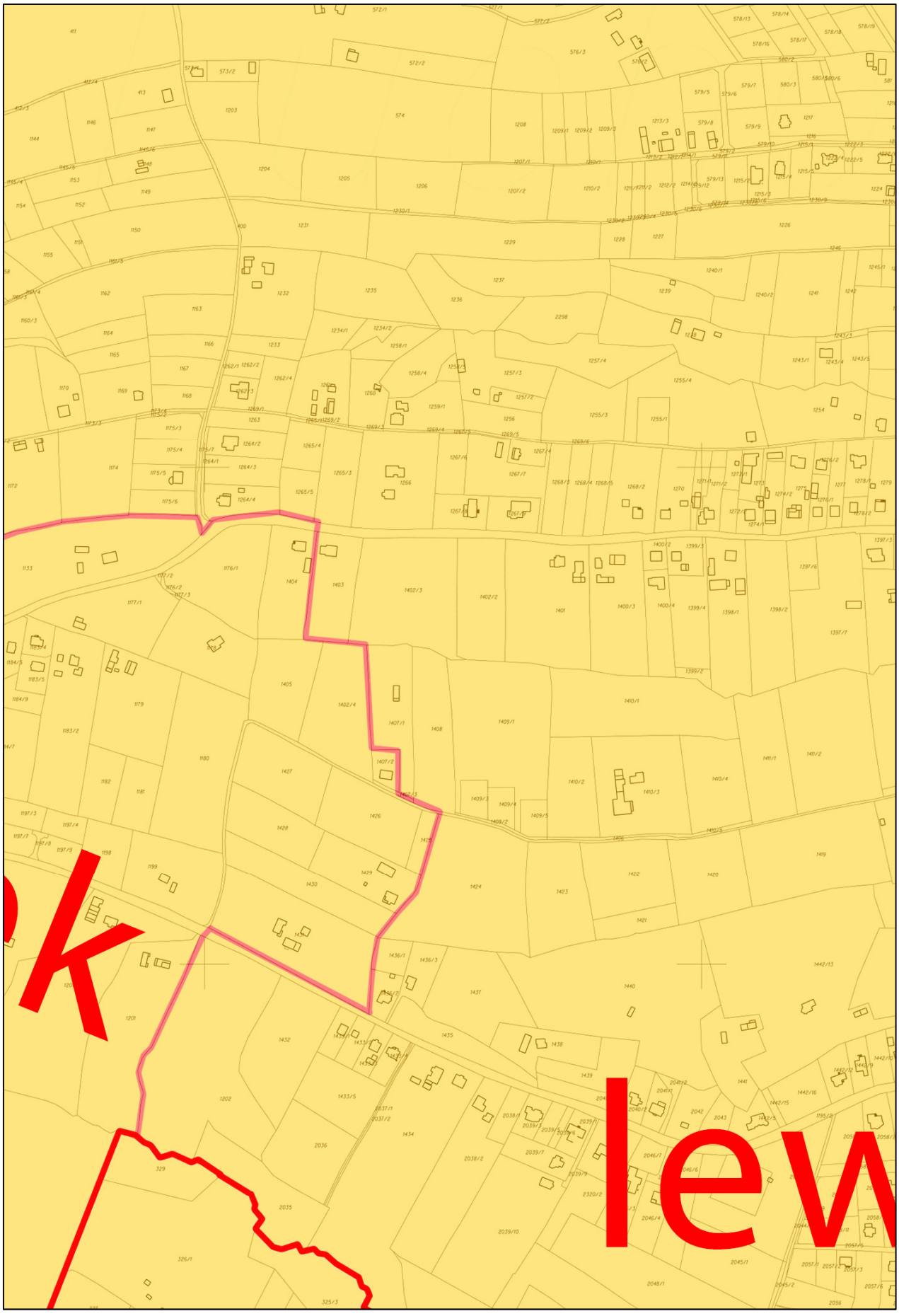

98.

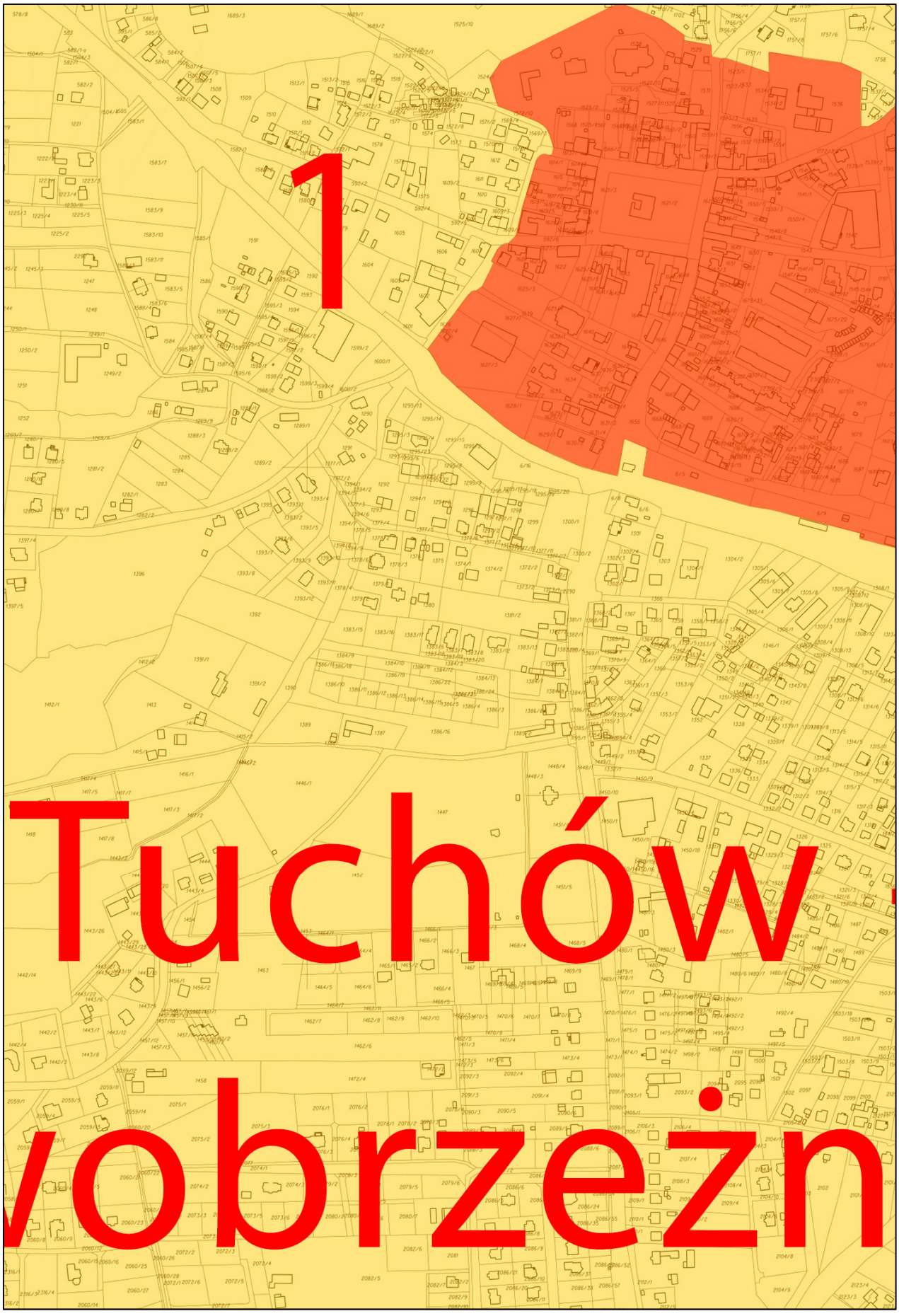

99.

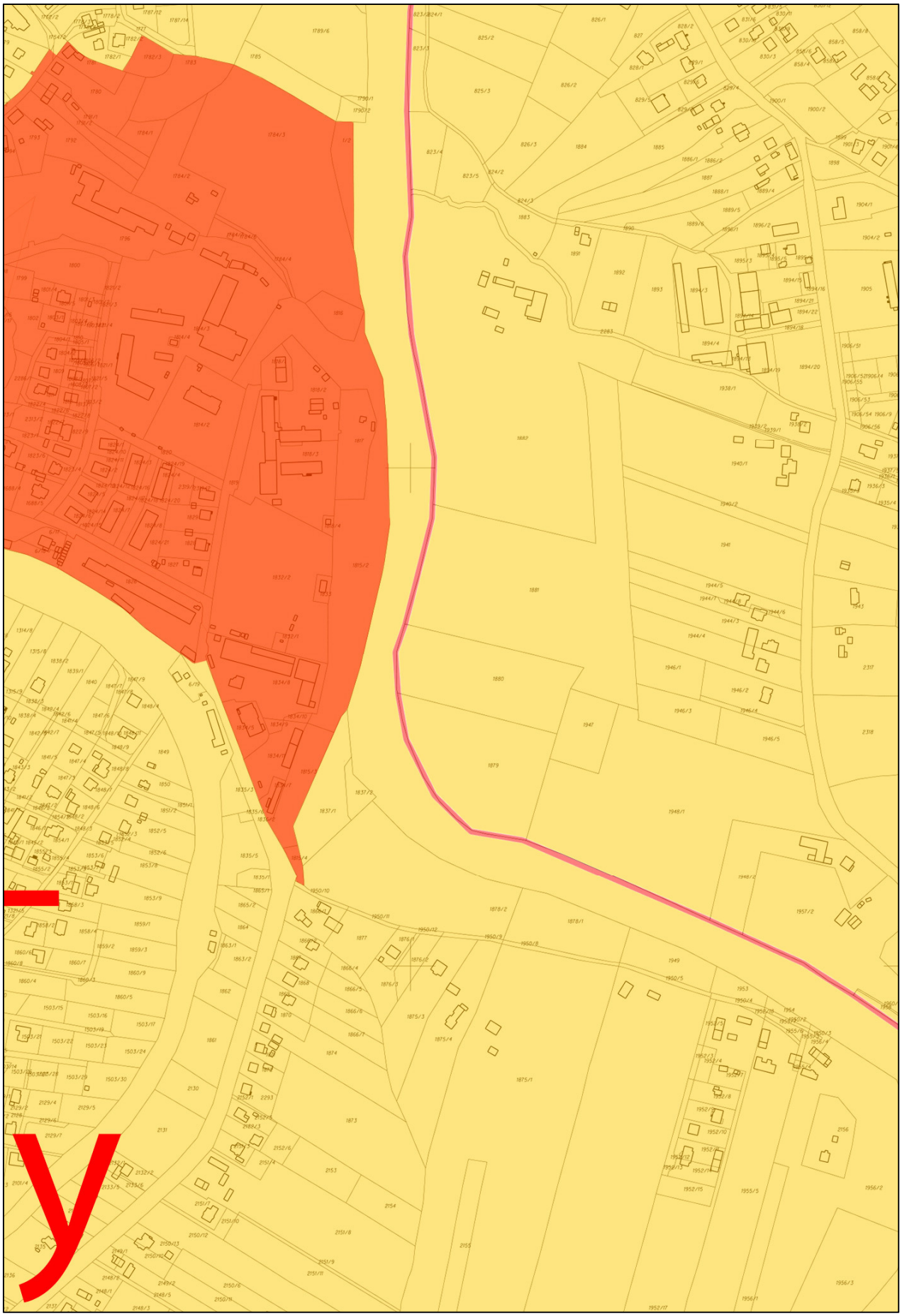

100.

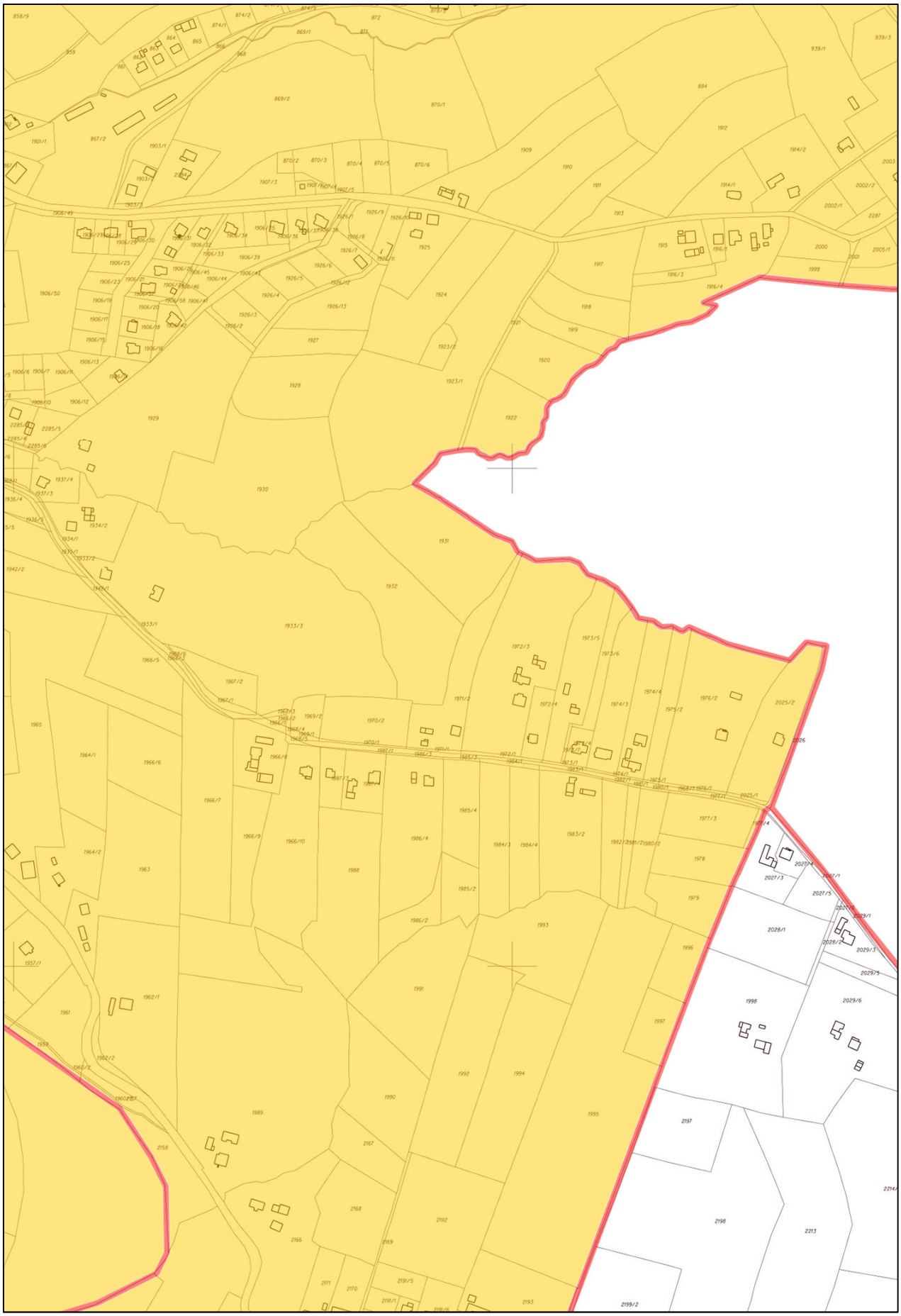

101.

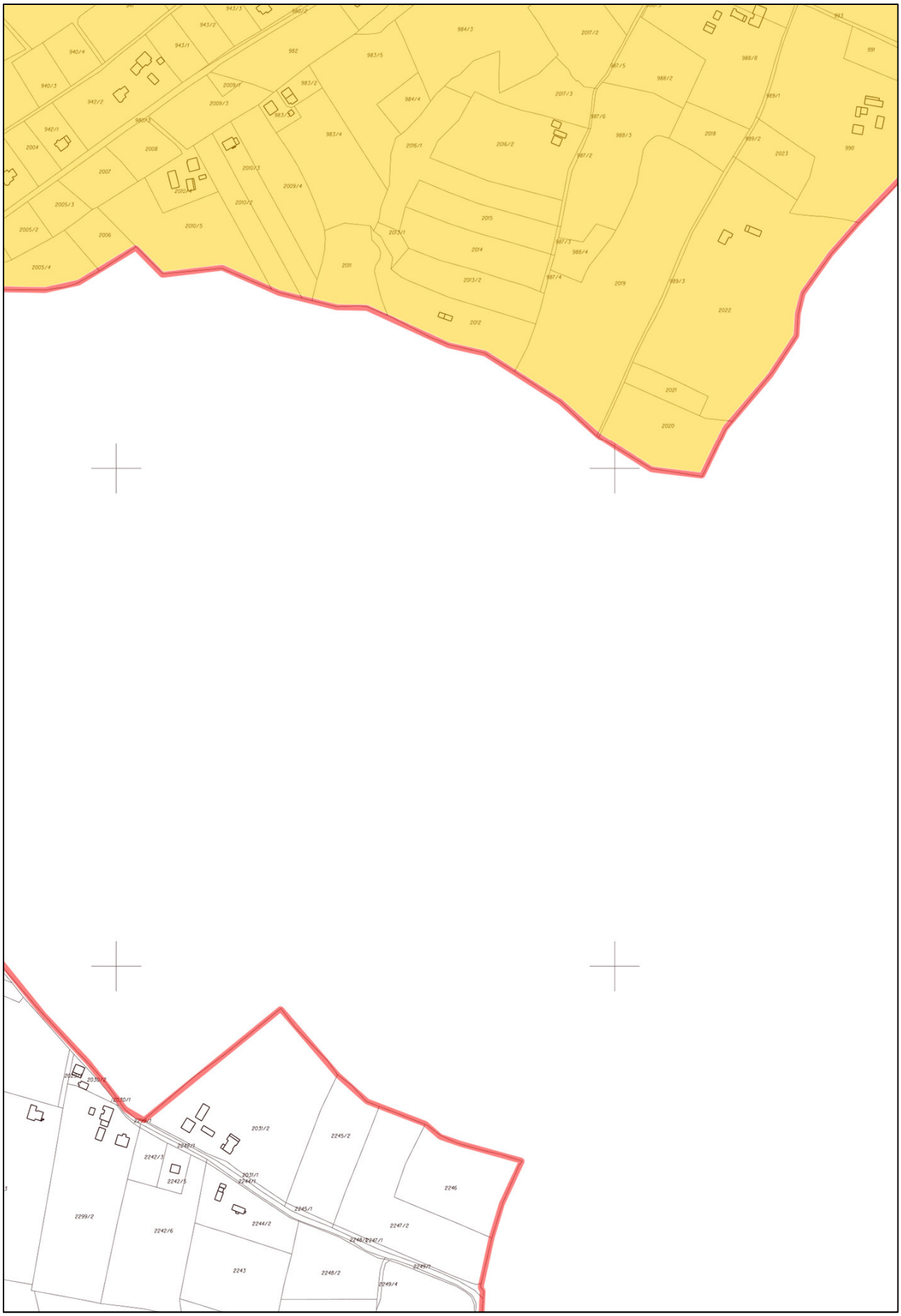
940/4
940/3
943/3
943/2
943/1
942/2
942/1
2004
2008
2007
2005/3
2005/2
2006
2005/4
2010/4
2010/5
2010/3
2010/2
2009/1
2009/3
2009/4
982
983/2
983/5
983/4
984/3
984/4
2016/1
2016/2
2015
2013/1
2014
2013/2
2012
2011
2017/2
2017/3
987/5
987/6
987/2
987/3
987/4
988/8
988/2
988/3
989/1
989/2
2018
2023
990
991
989/3
2022
2019
2021
2020
2031/2
2245/2
2246
2242/3
2242/5
2299/2
2242/6
2244/2
2247/2
2243
2248/2
2249/4

102.

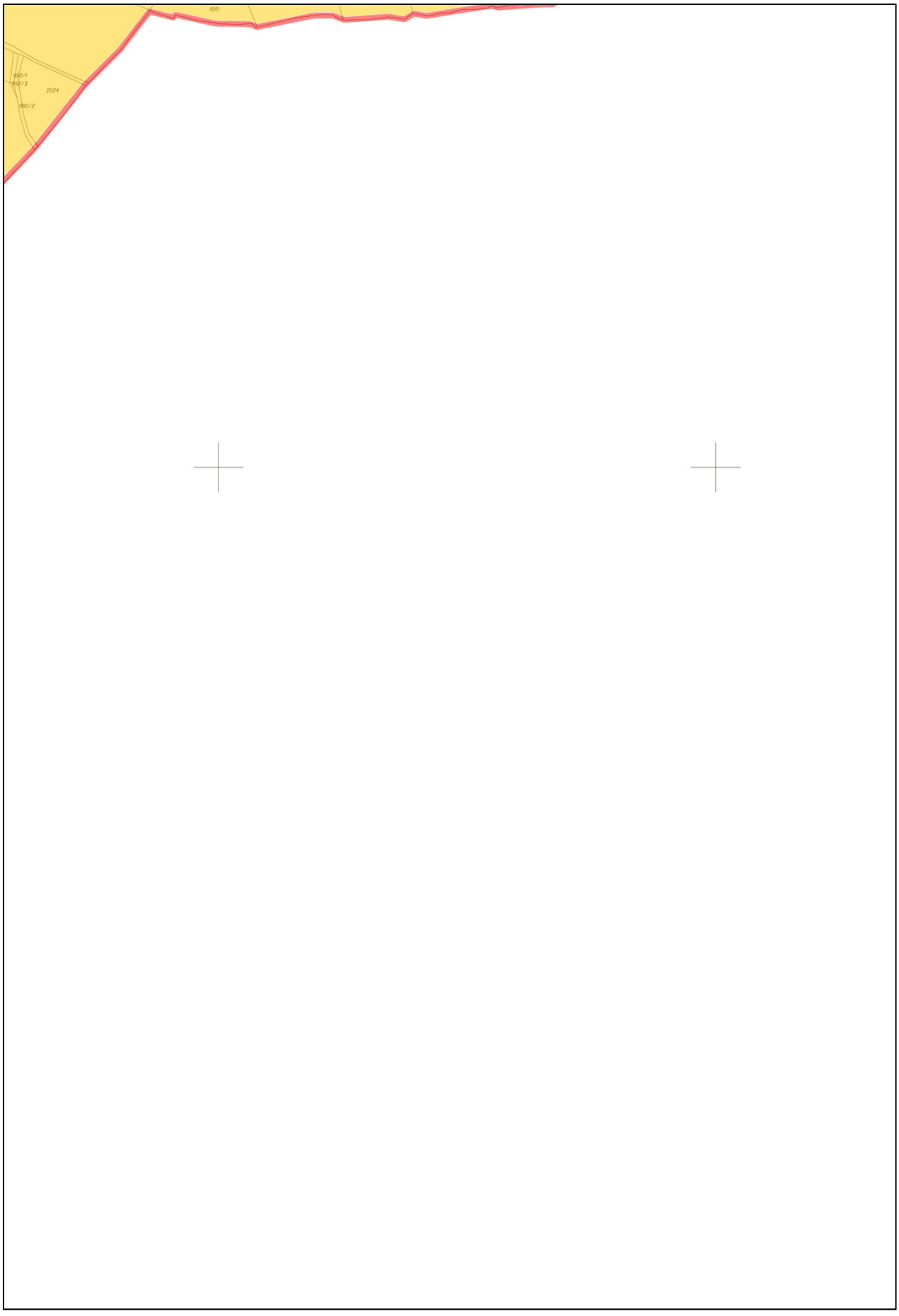

103.

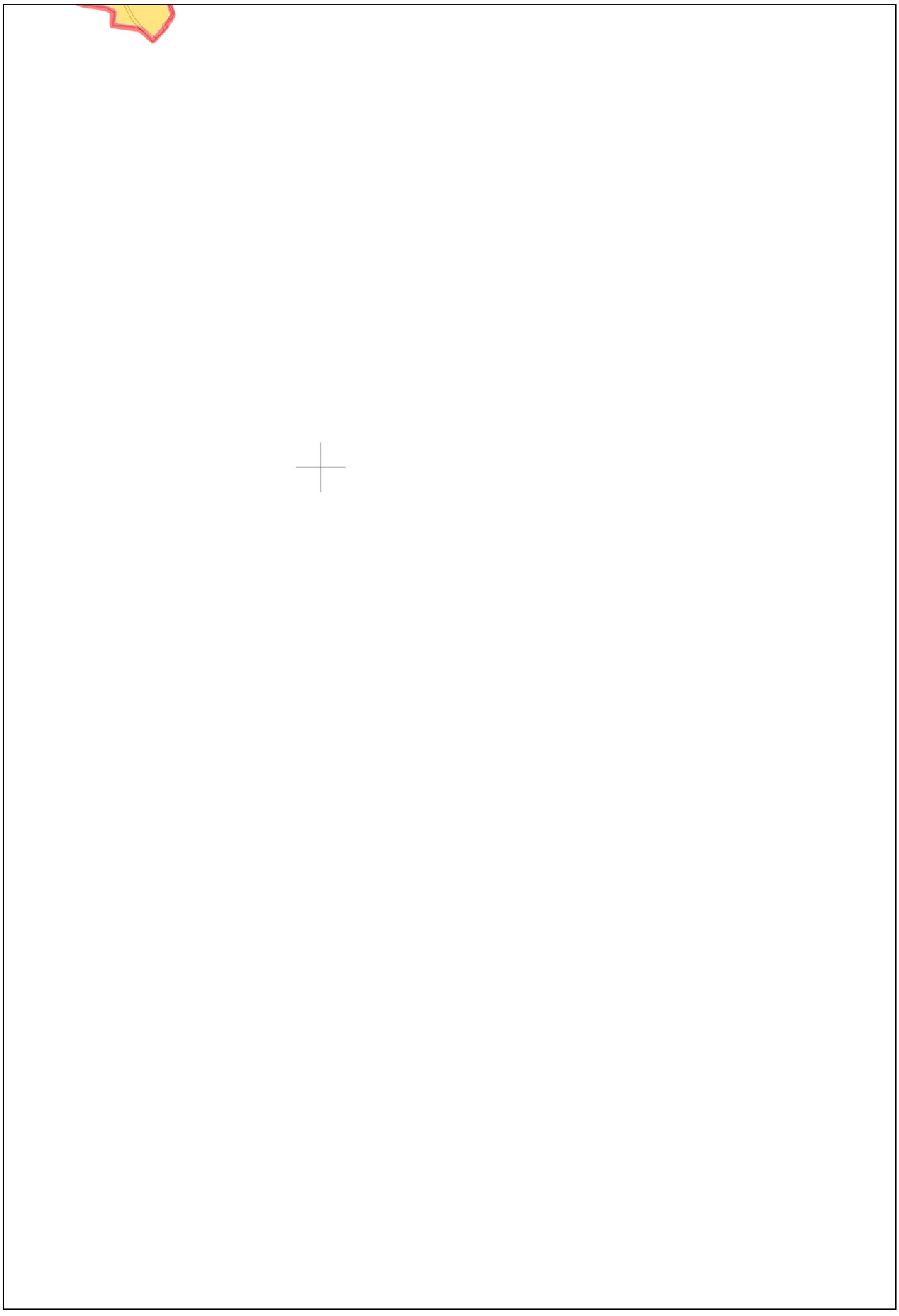

104.

105.

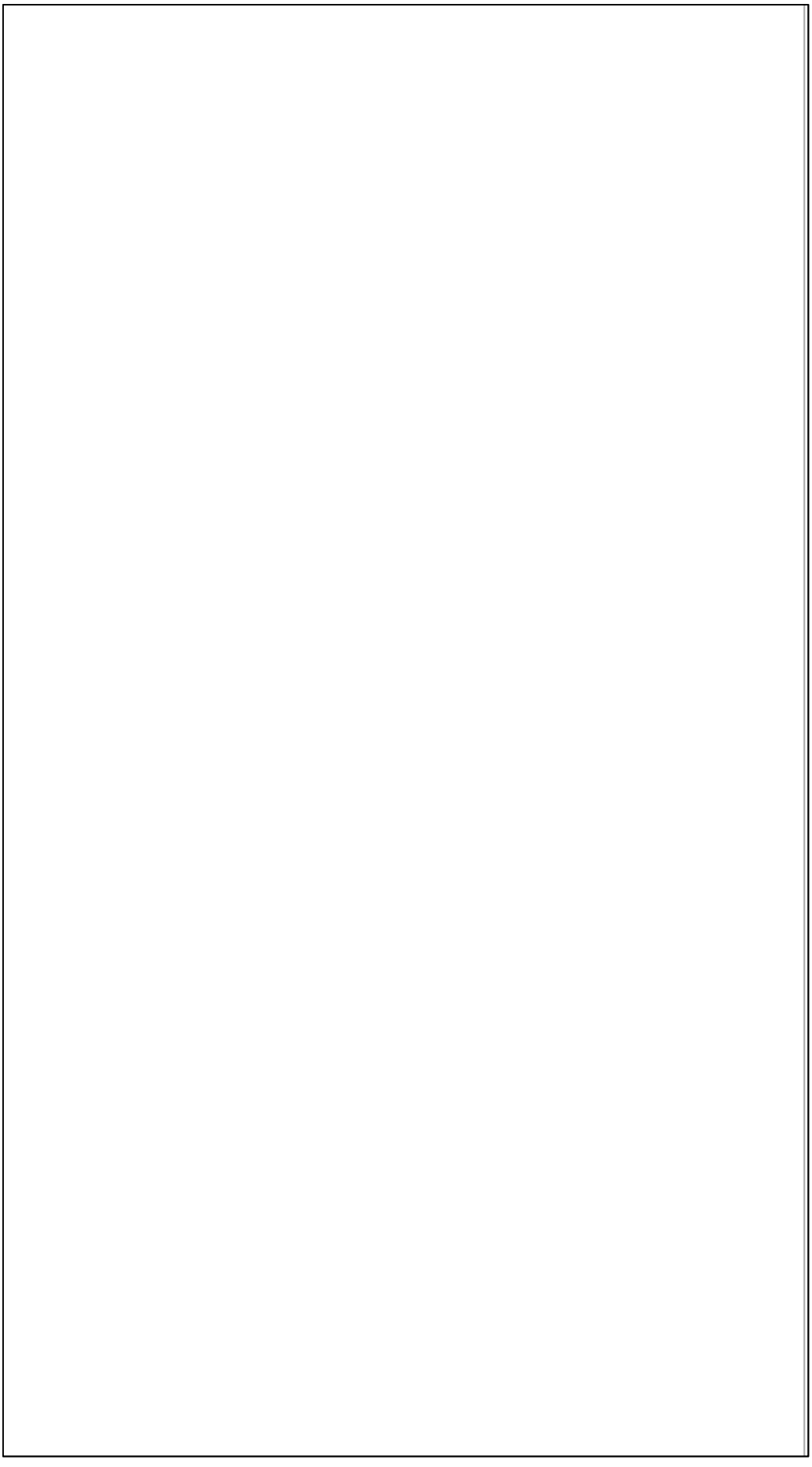

106.

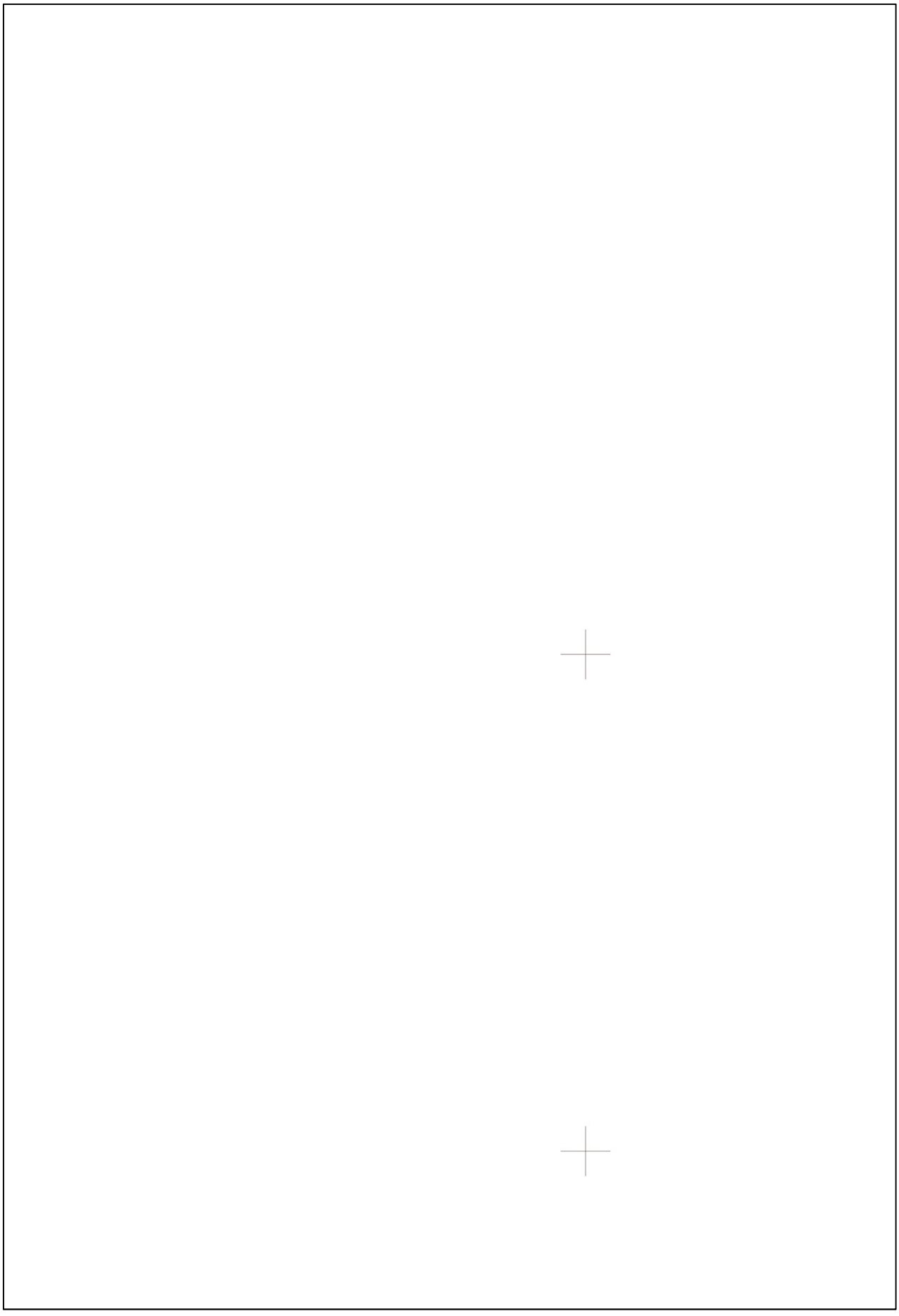

107.

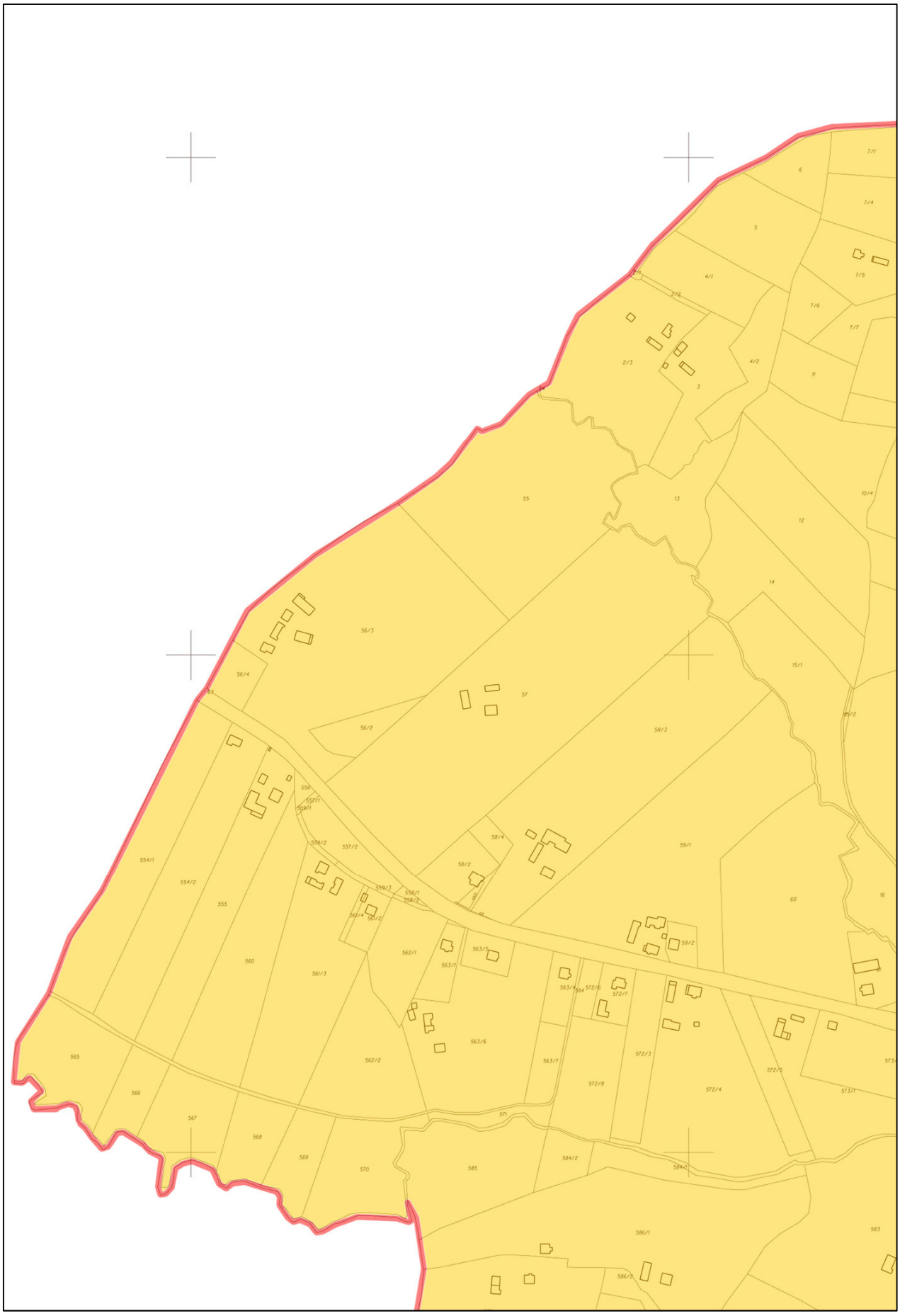
7/1
6
7/4
5
7/5
4/1
7/2
7/6
7/7
2/3
4/2
3
11
55
13
10/4
12
14
56/3
56/4
15/1
57
56/2
58/3
58/4
58/2
59/1
554/1
554/2
555
560
561/3
562/1
563/1
563/6
562/2
563/7
572/3
572/8
572/4
572/5
565
566
567
568
569
570
571
585
584/2
584/1
586/1
583

108.

109.

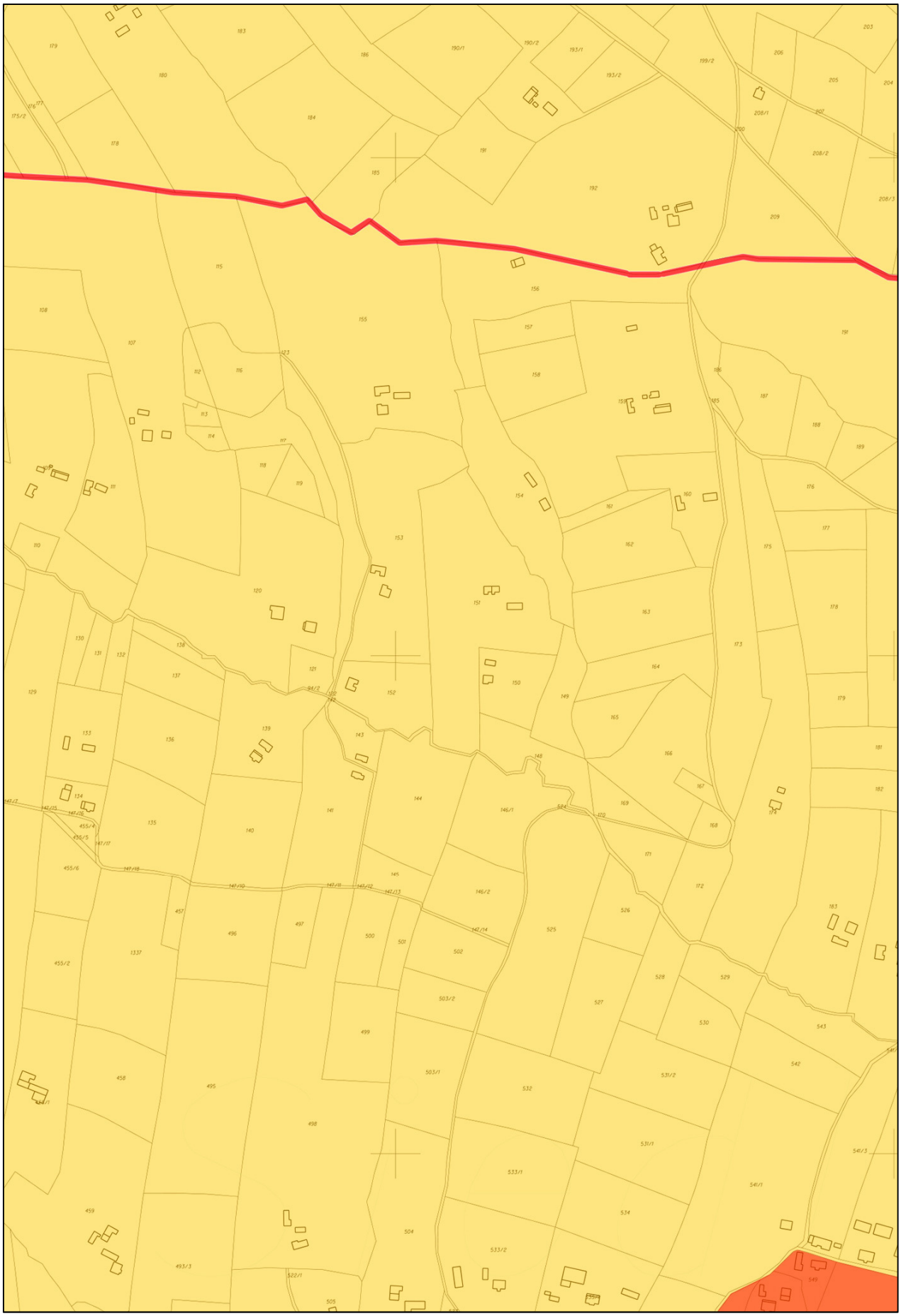

110.

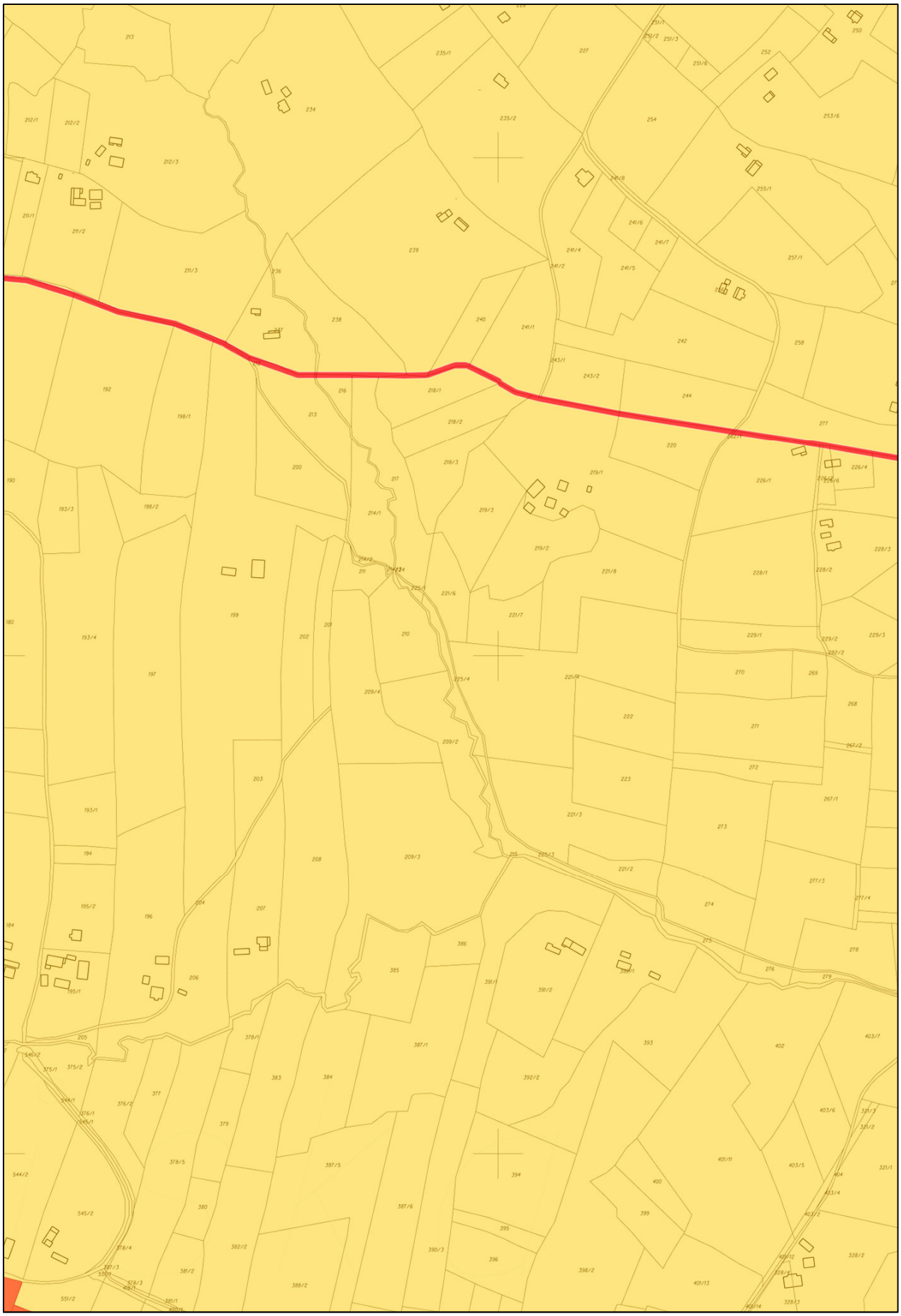

111.

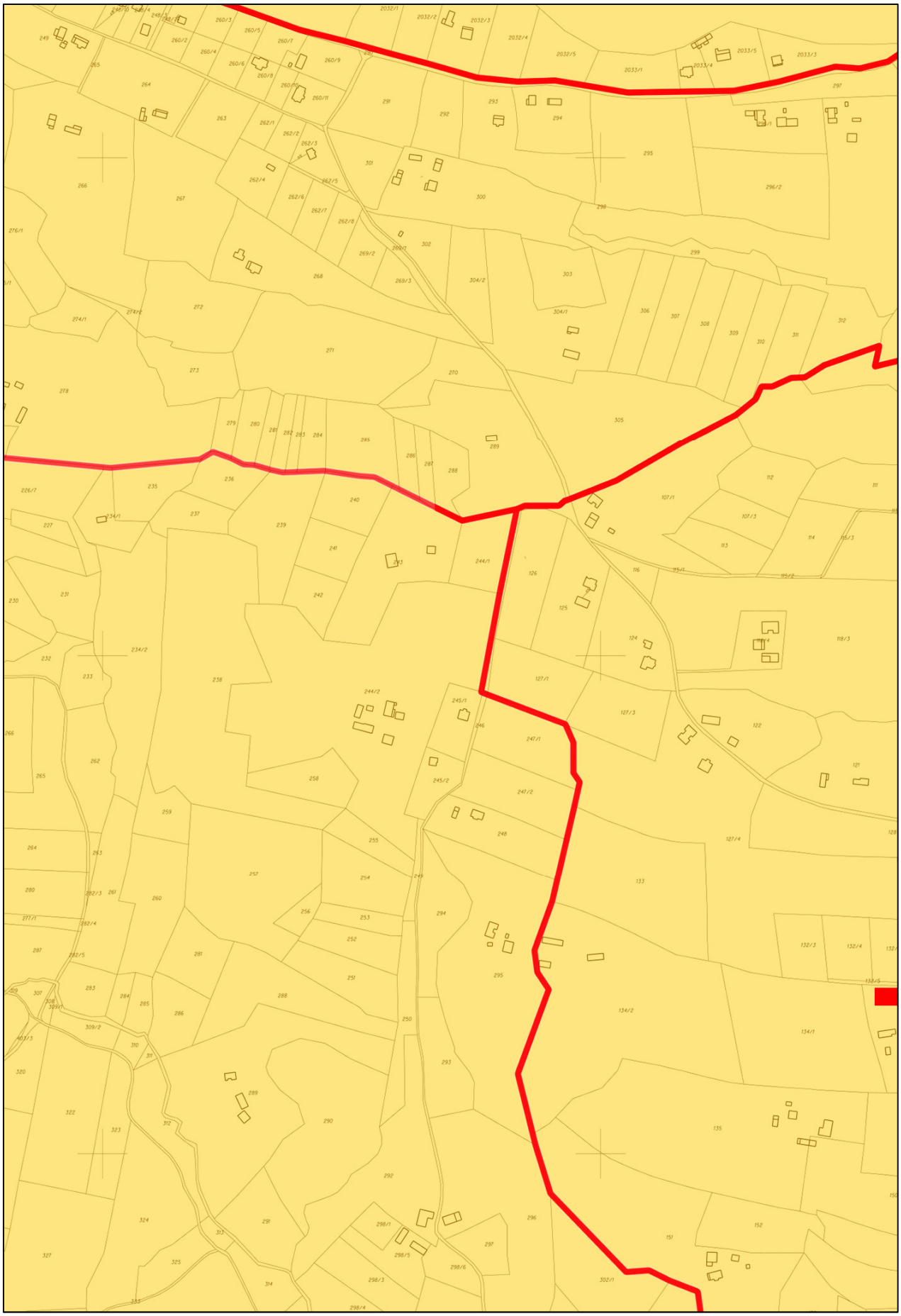

112.

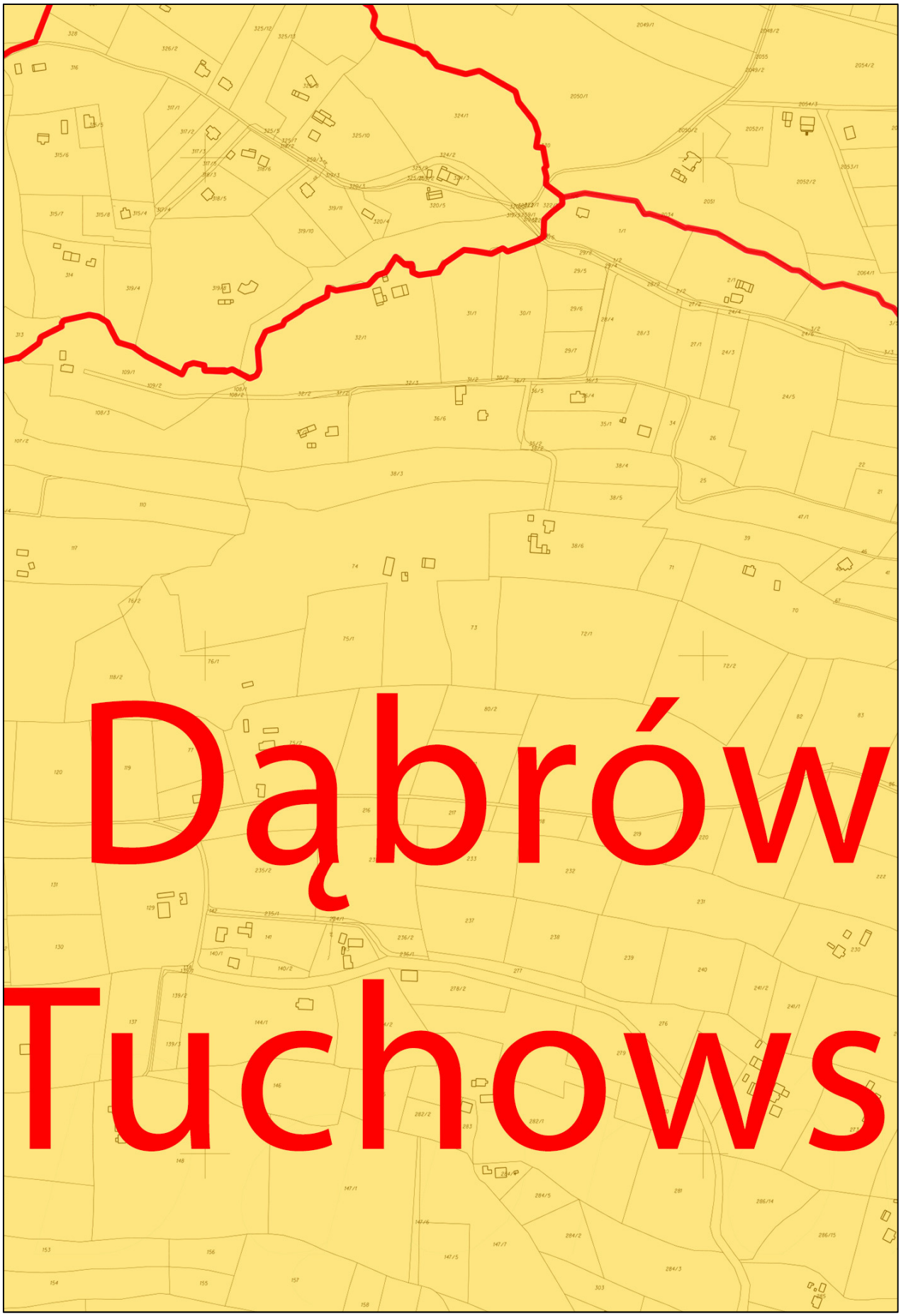

113.

114.

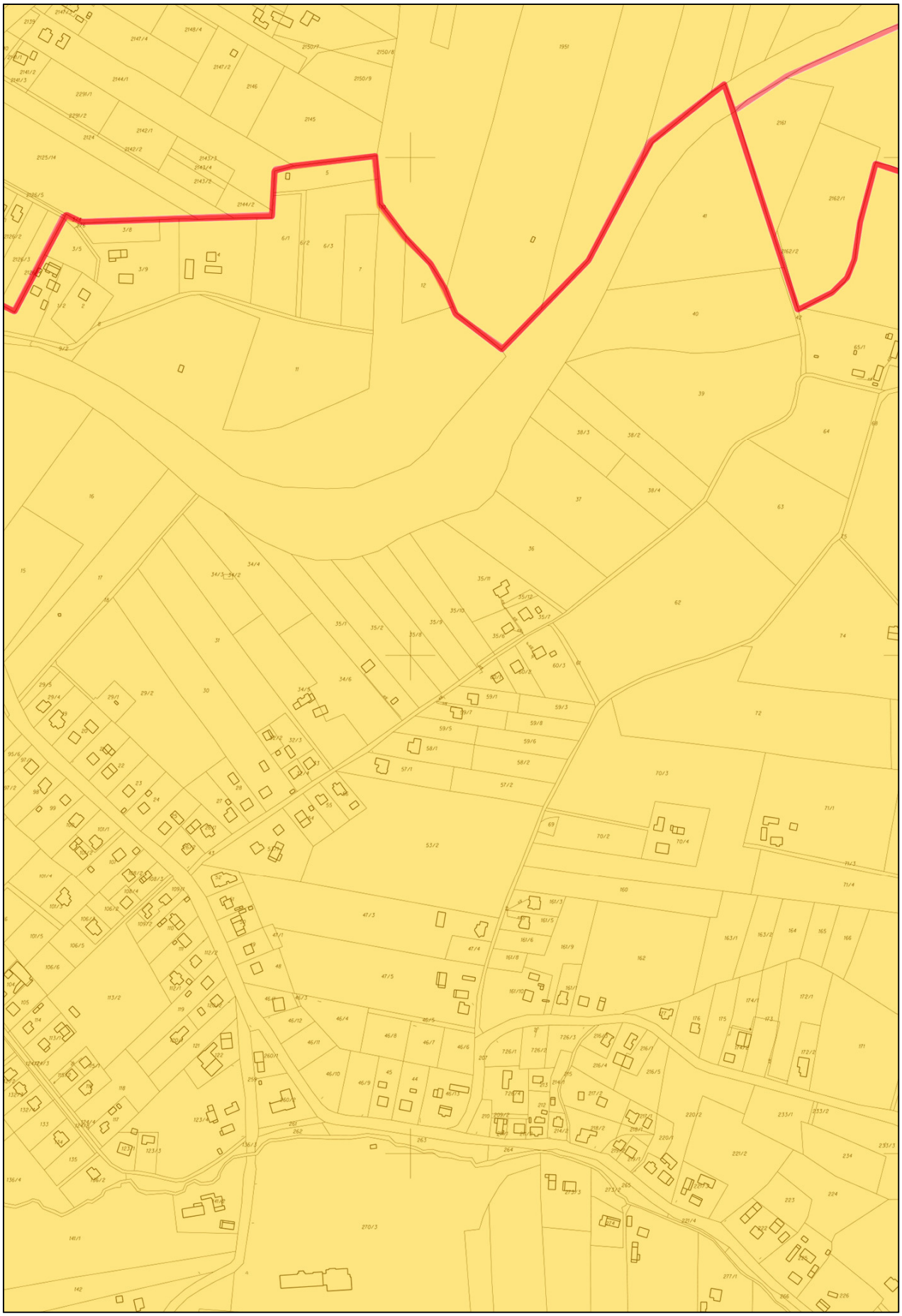

115.

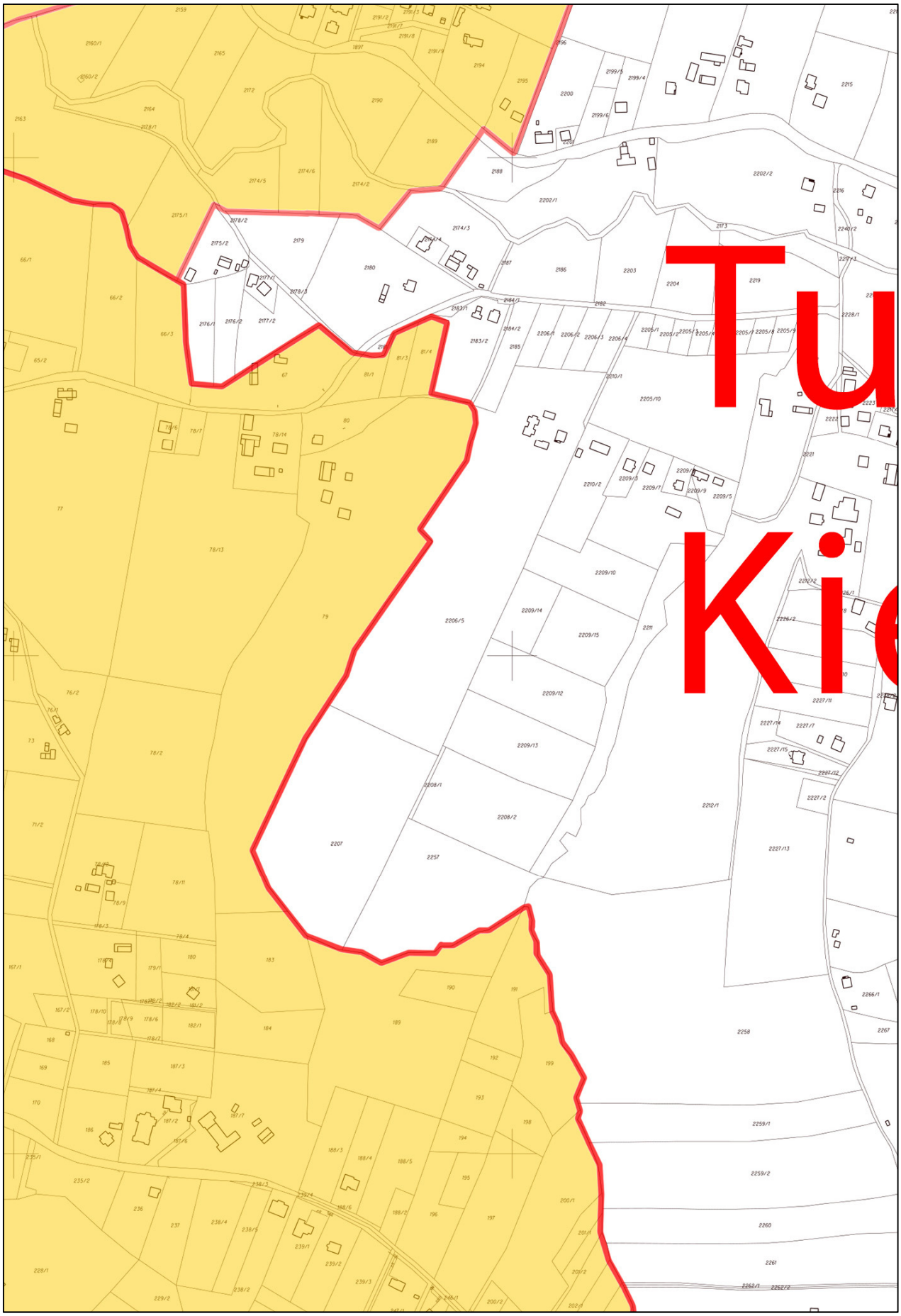

116.

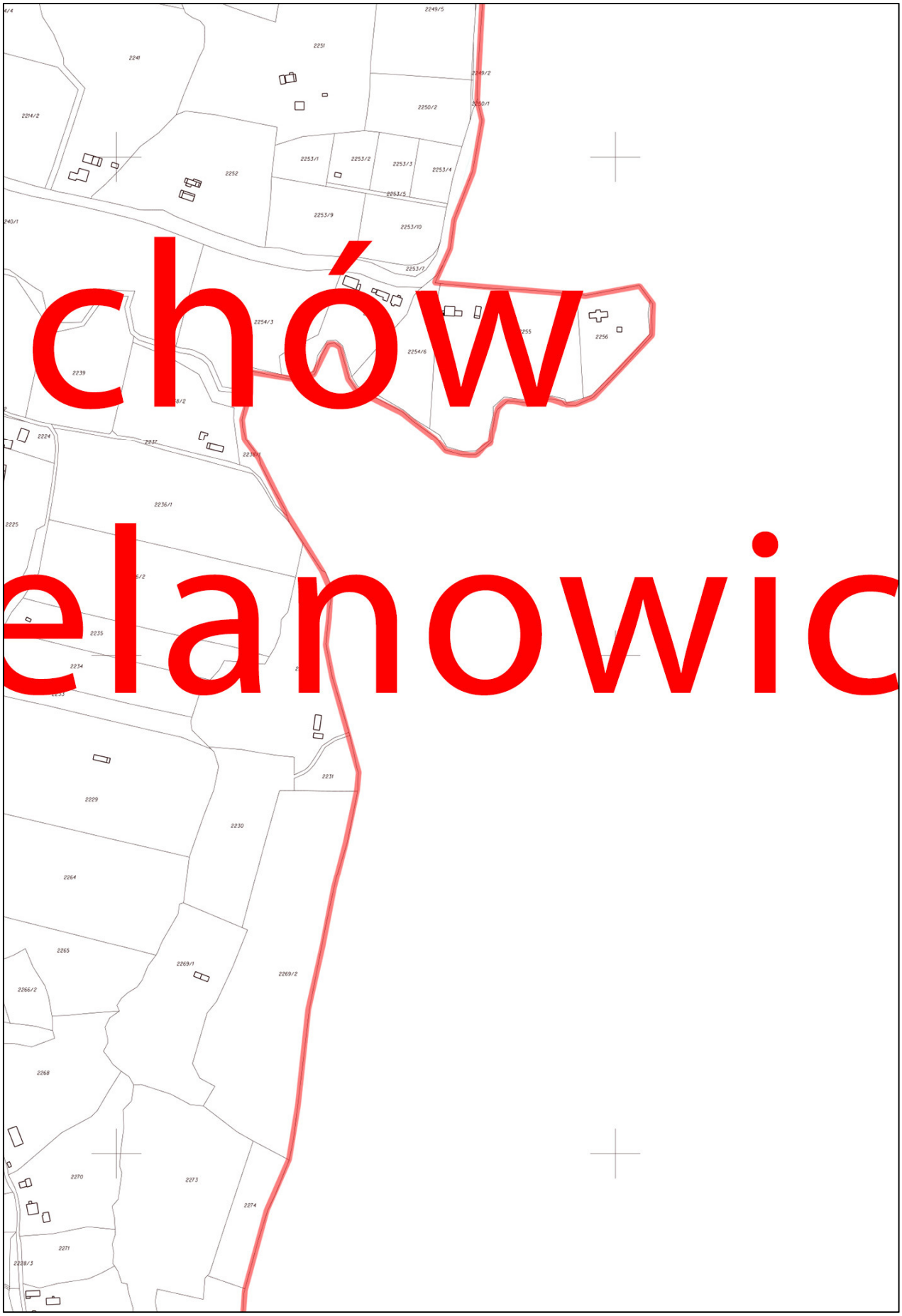

117.

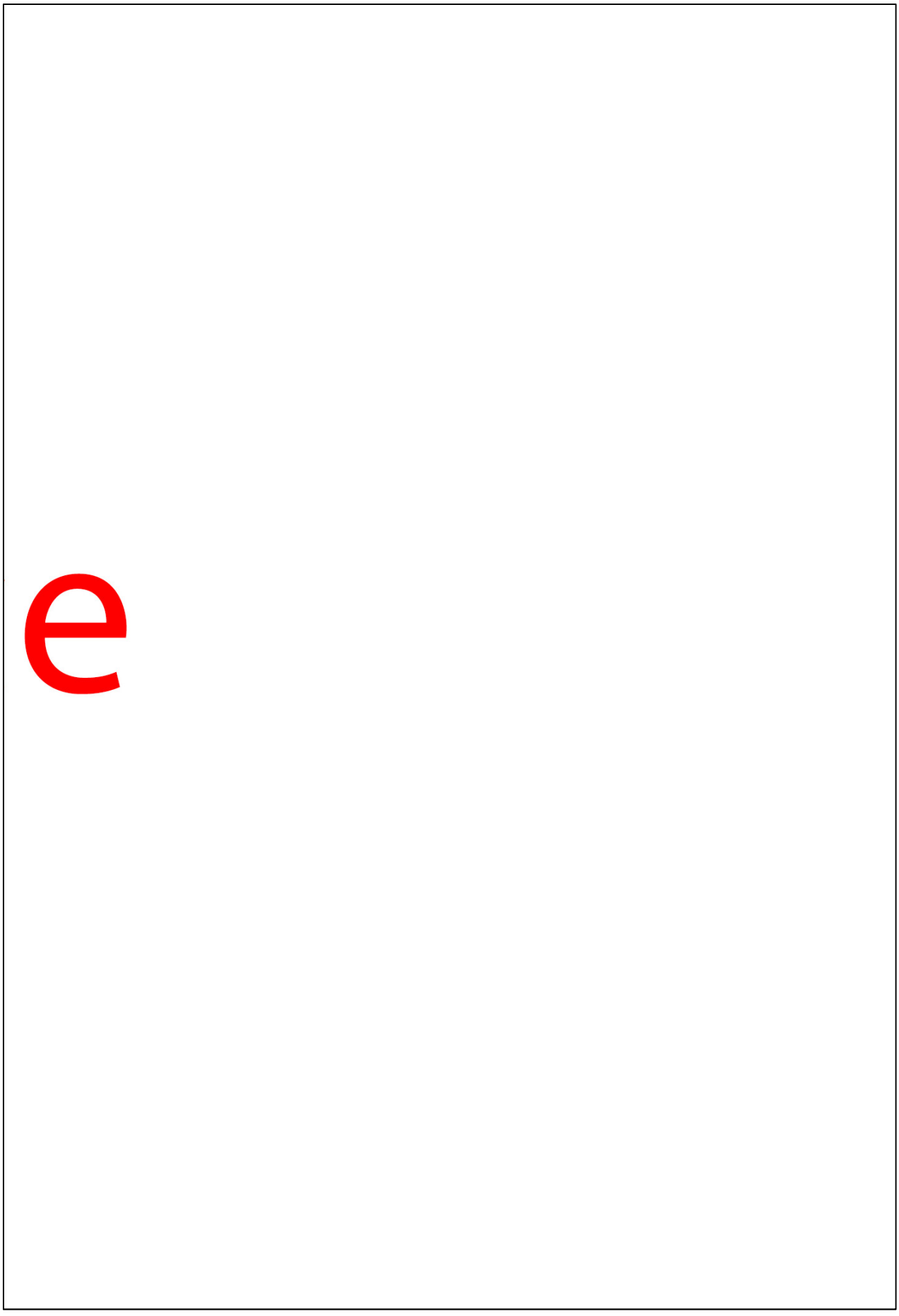

118.

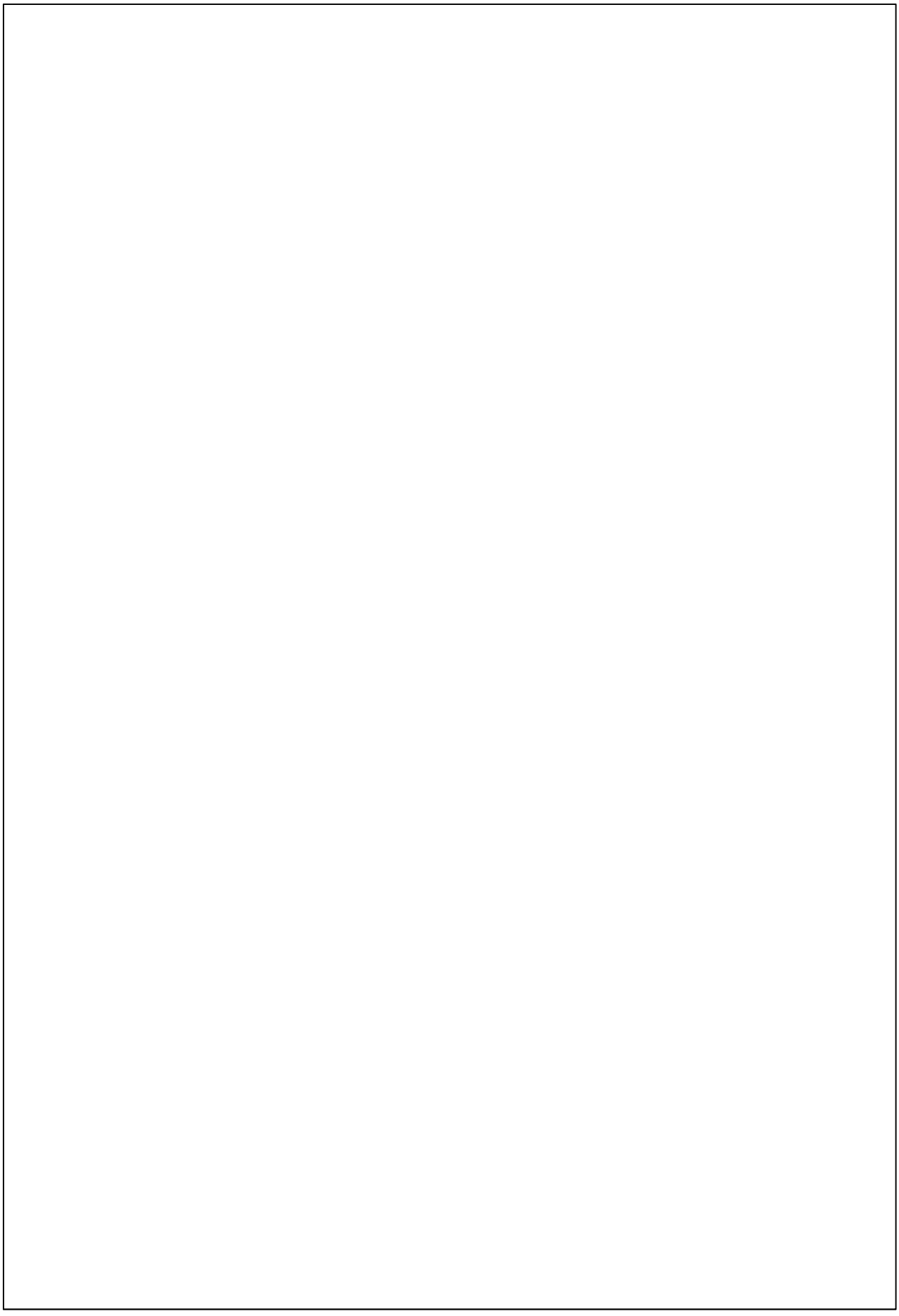

119.

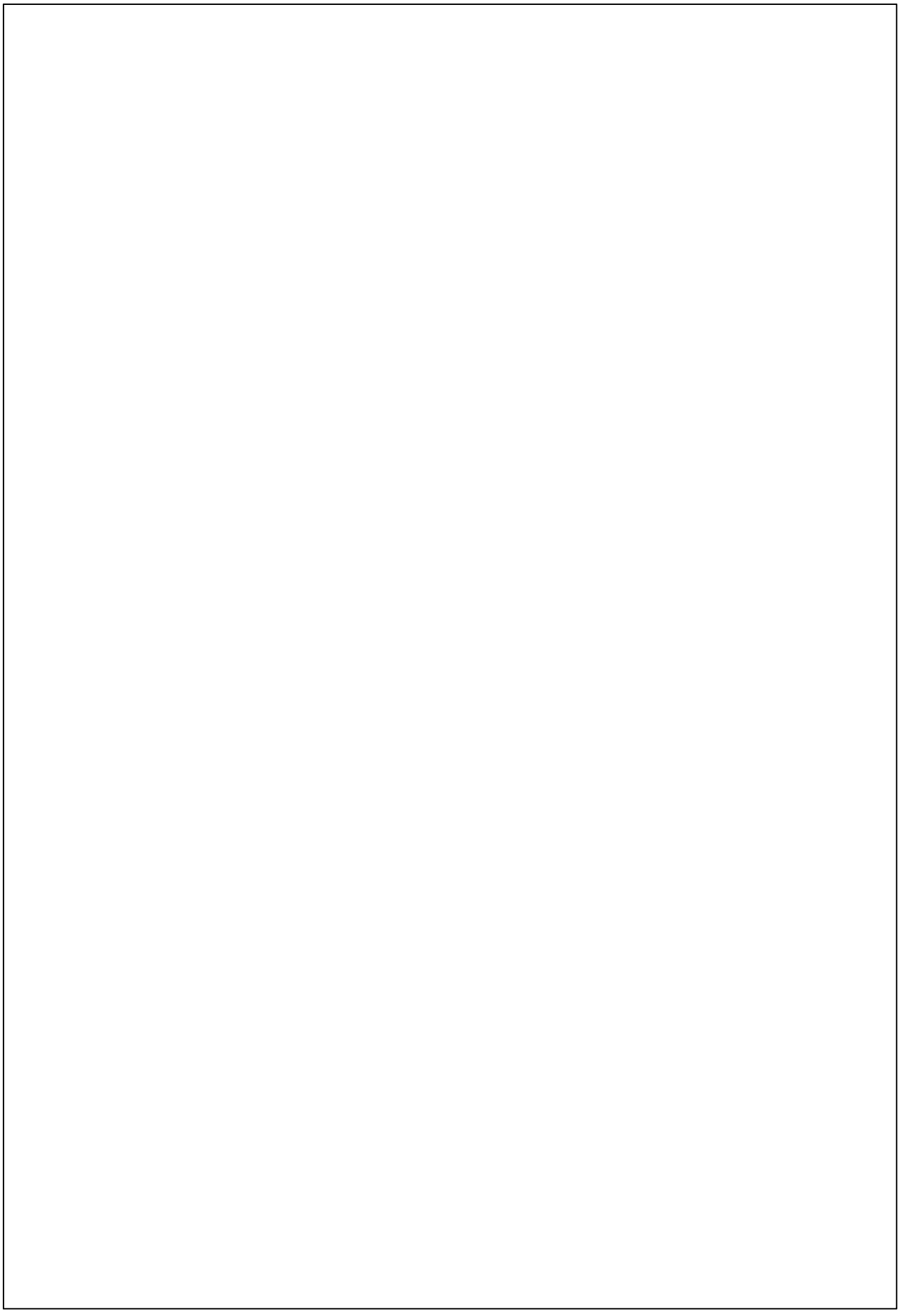

120.

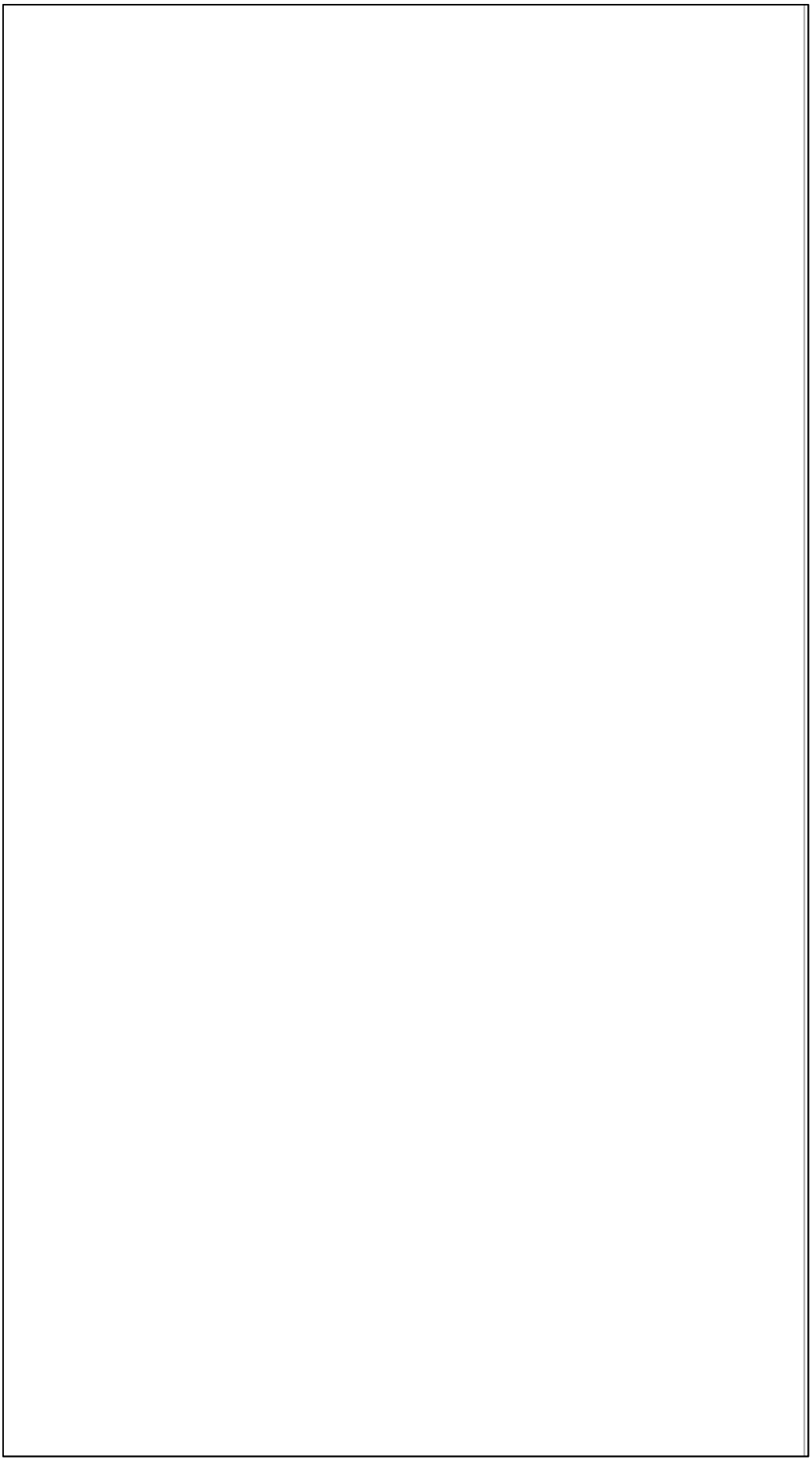

121.

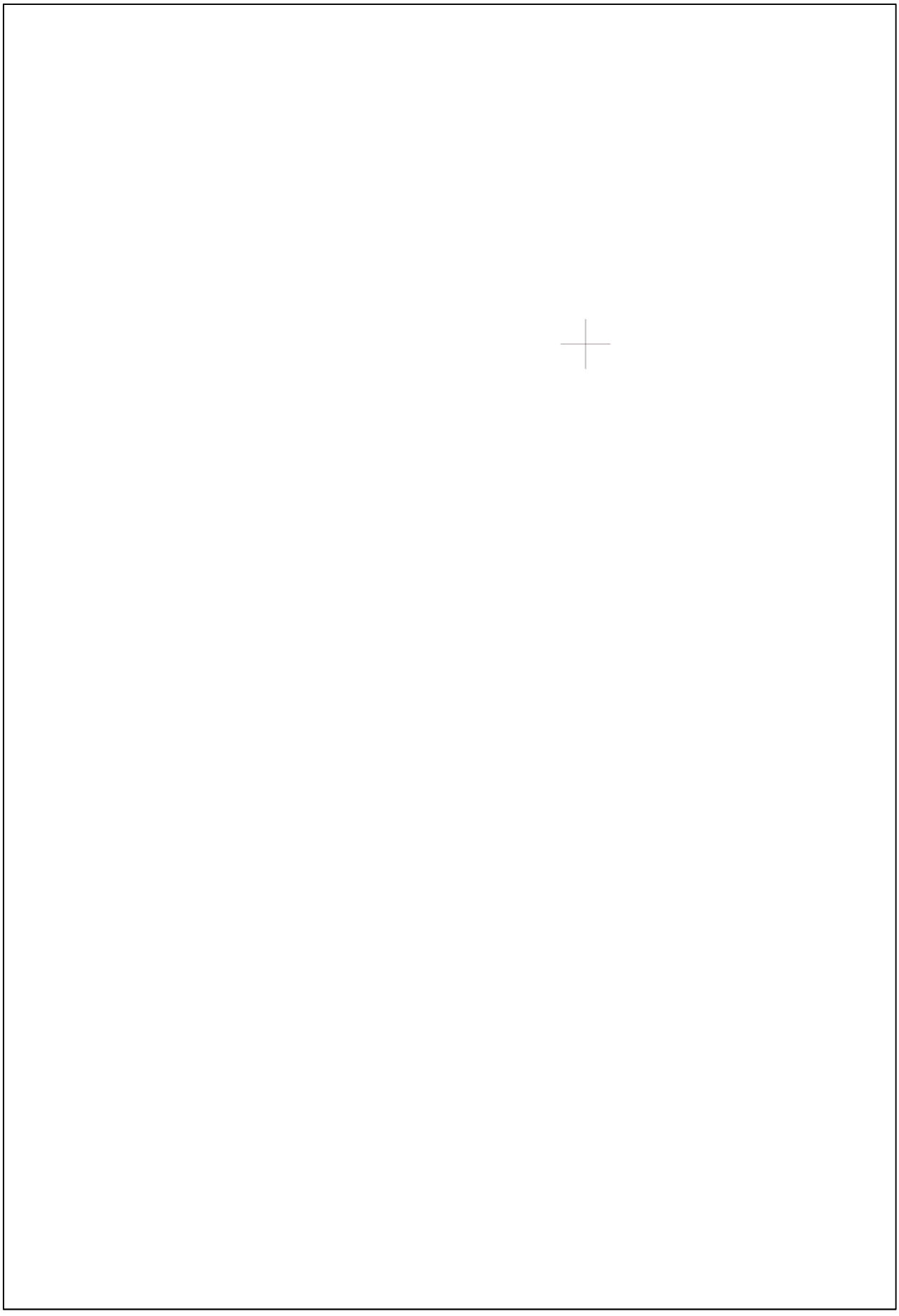

122.

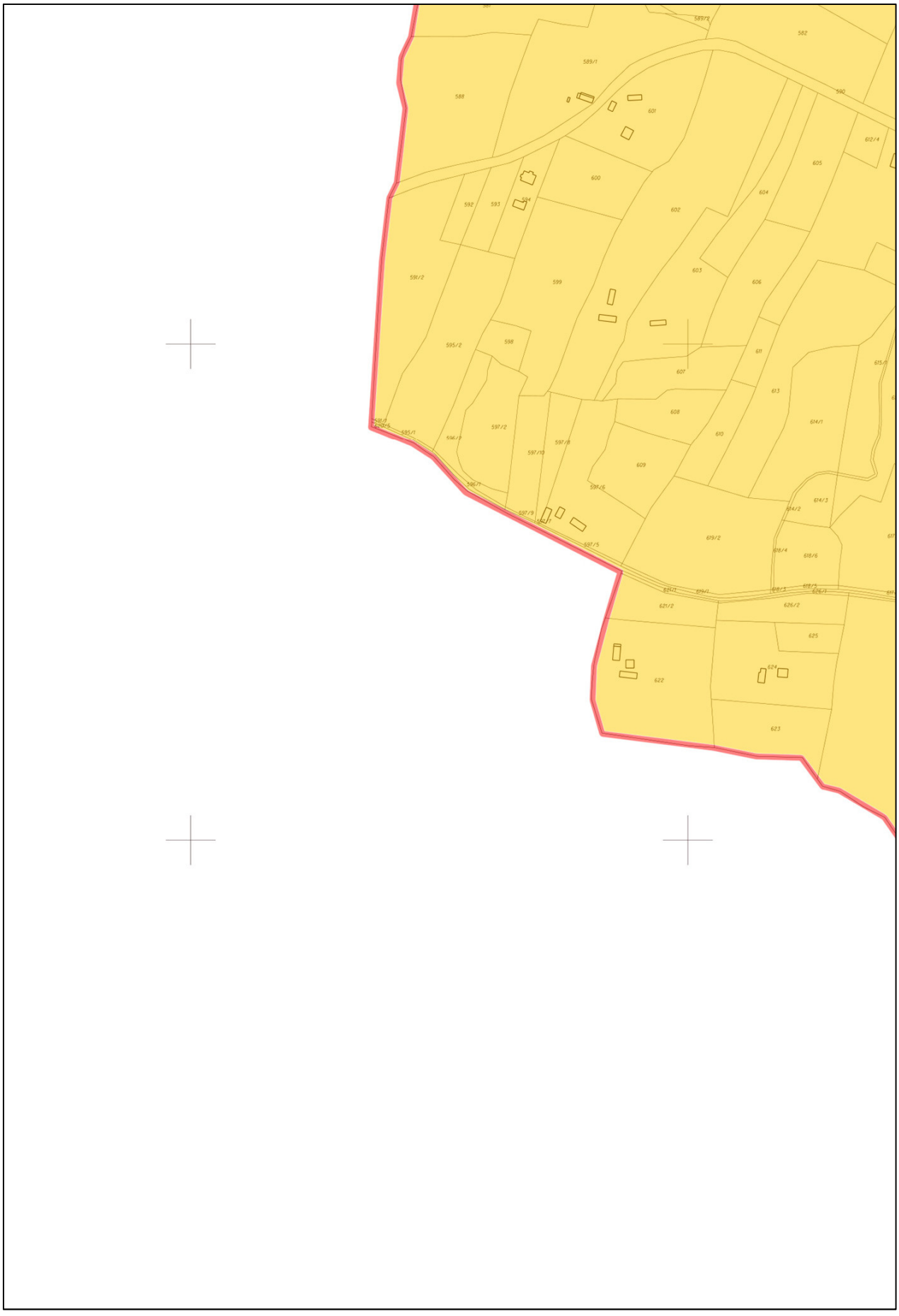

123.

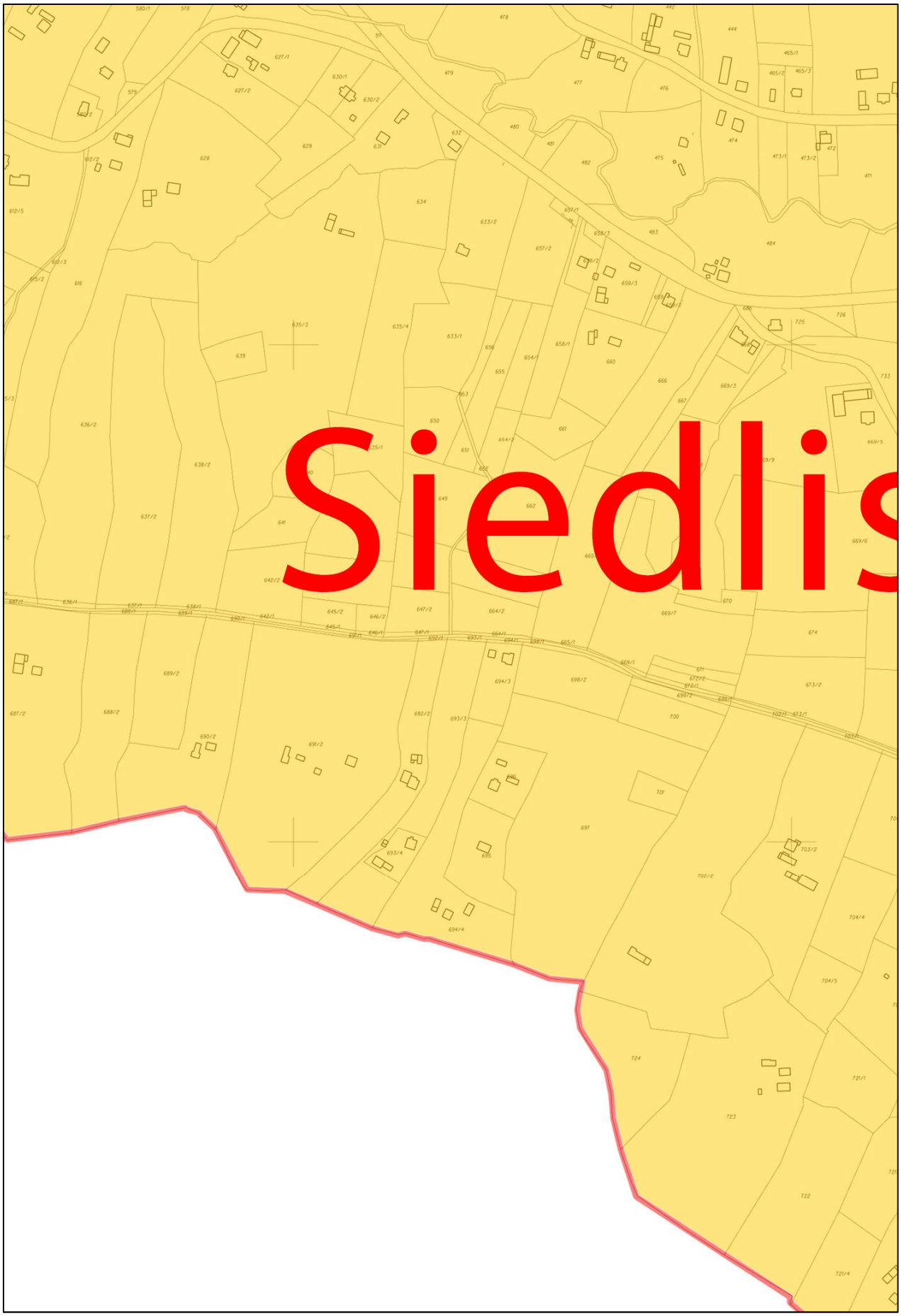

124.

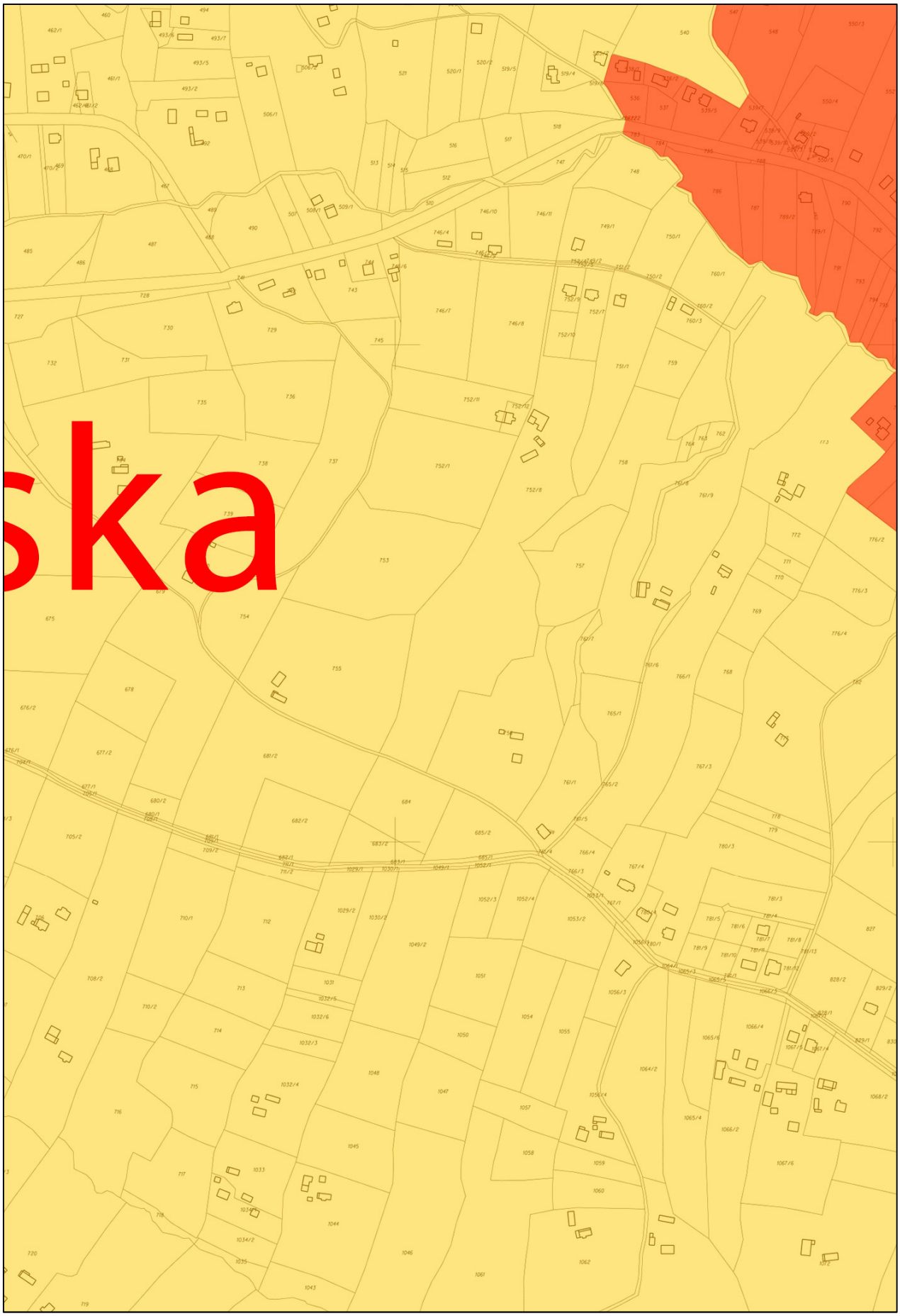

125.

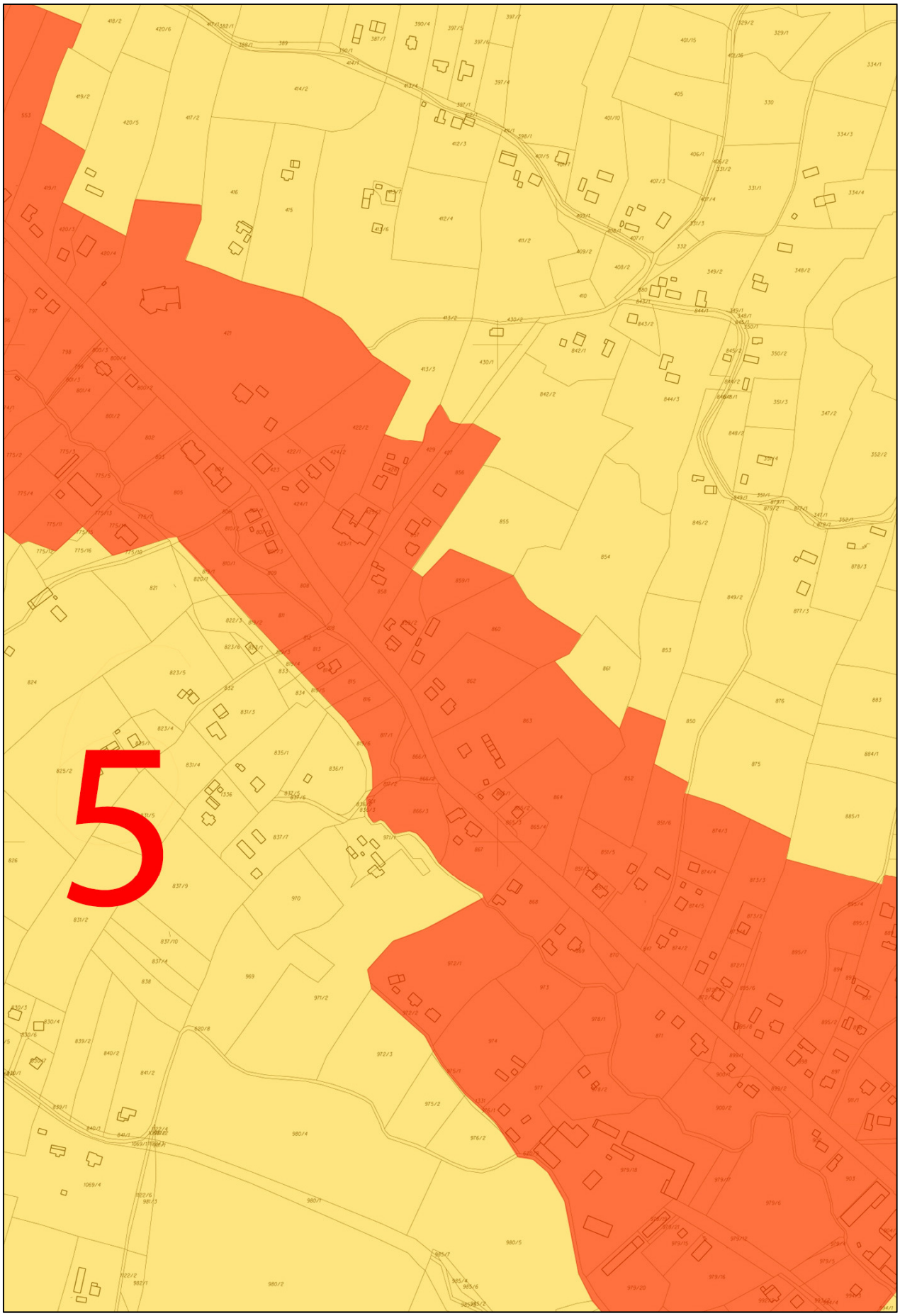

126.

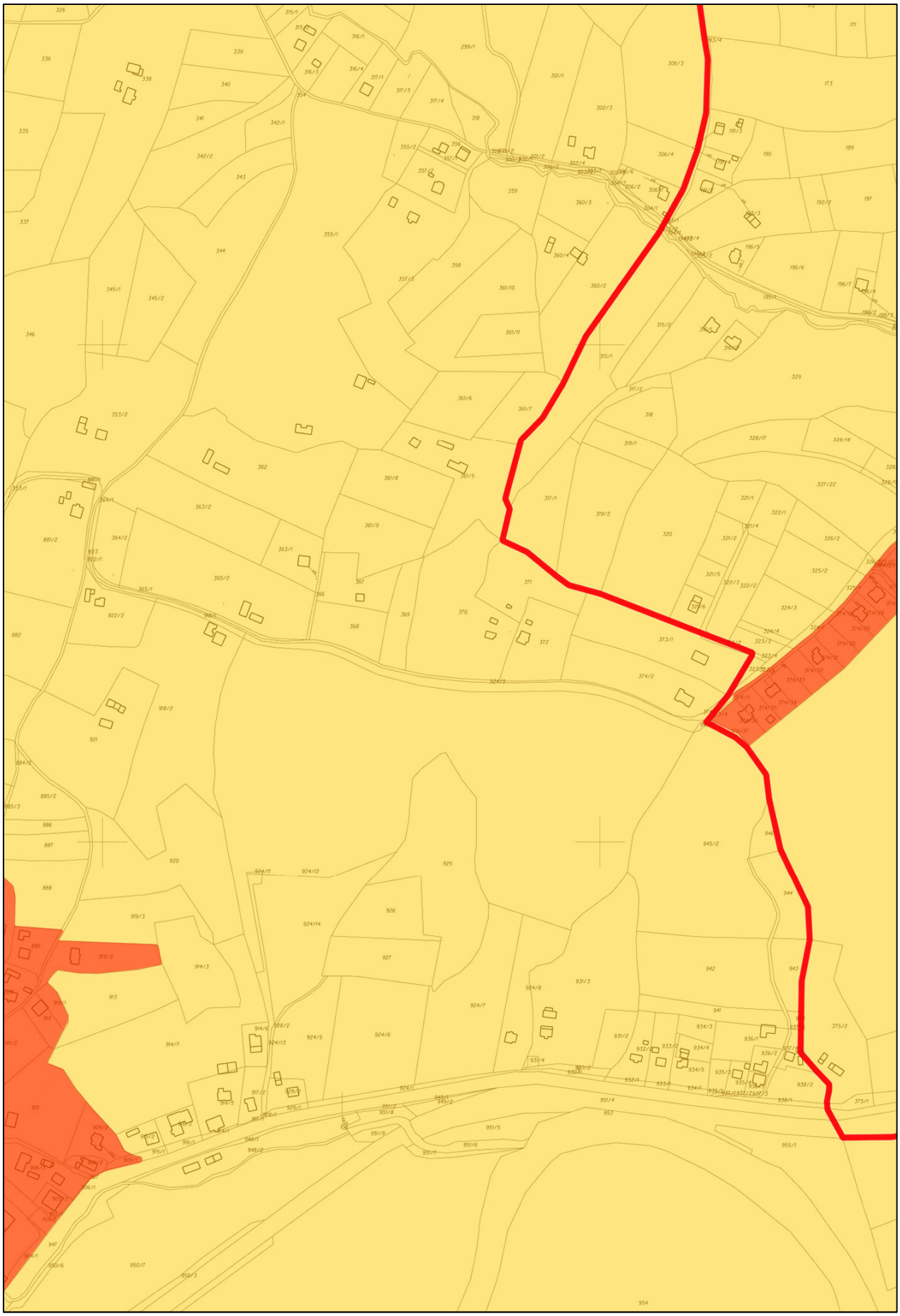

127.

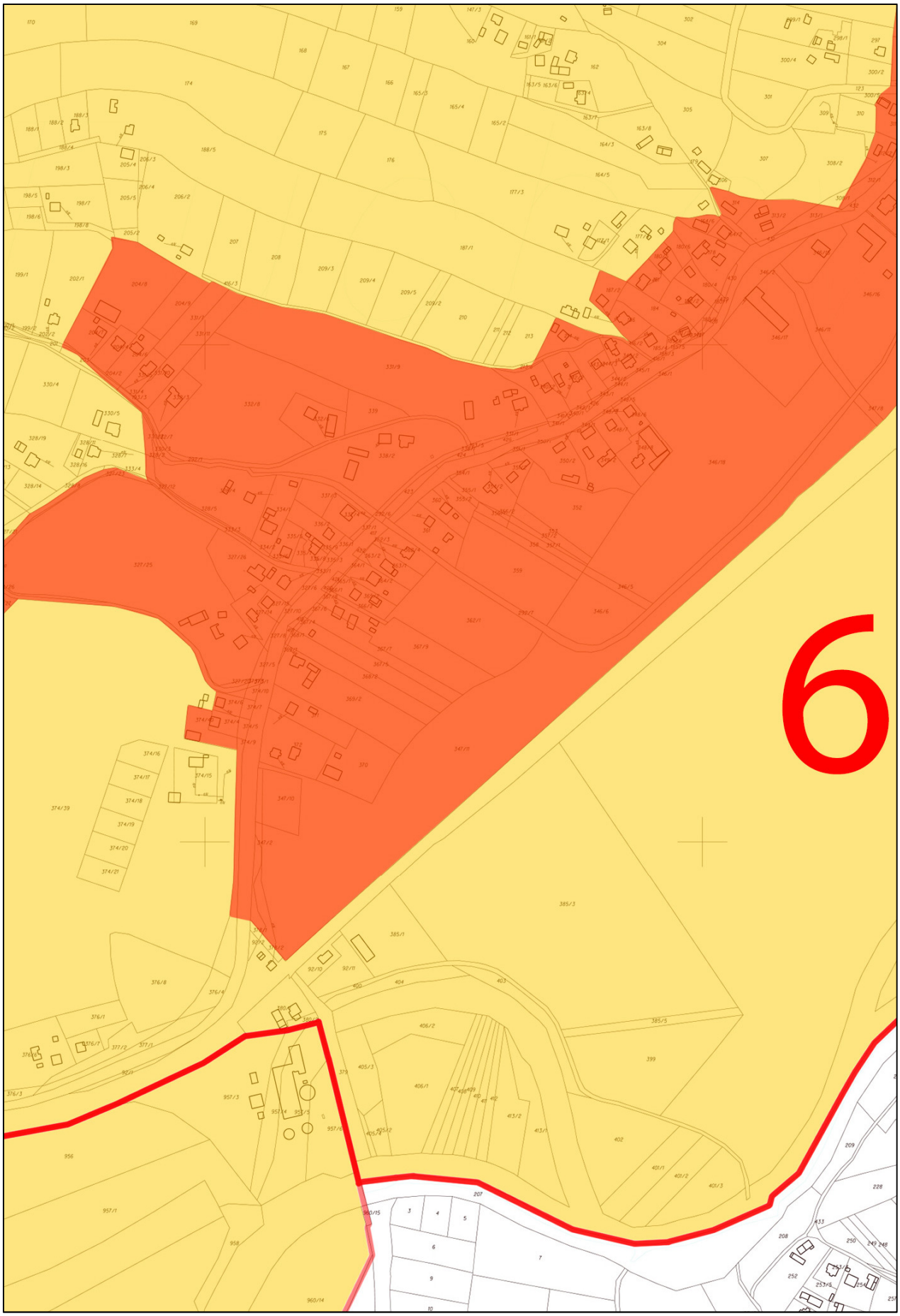

128.

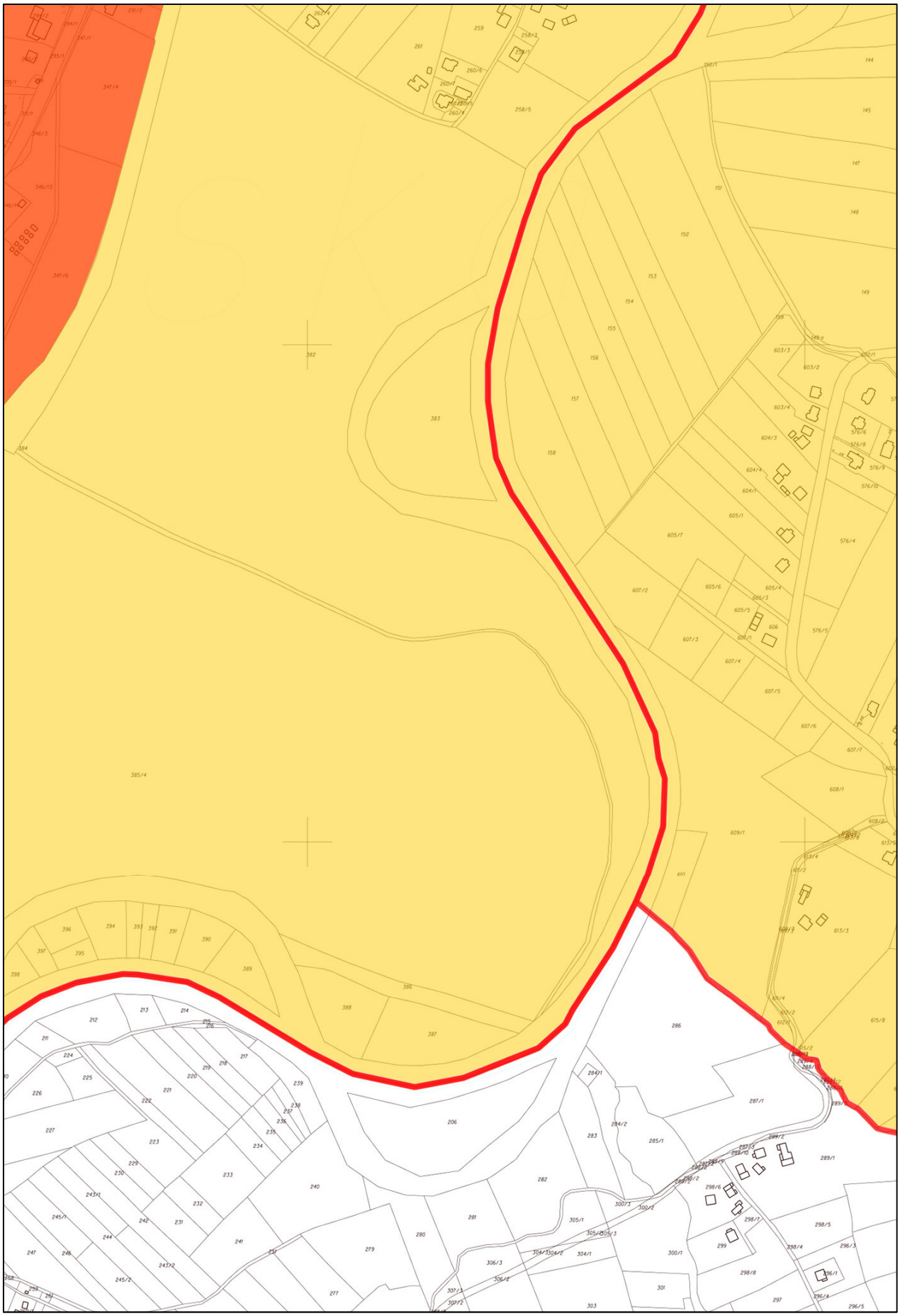

129.

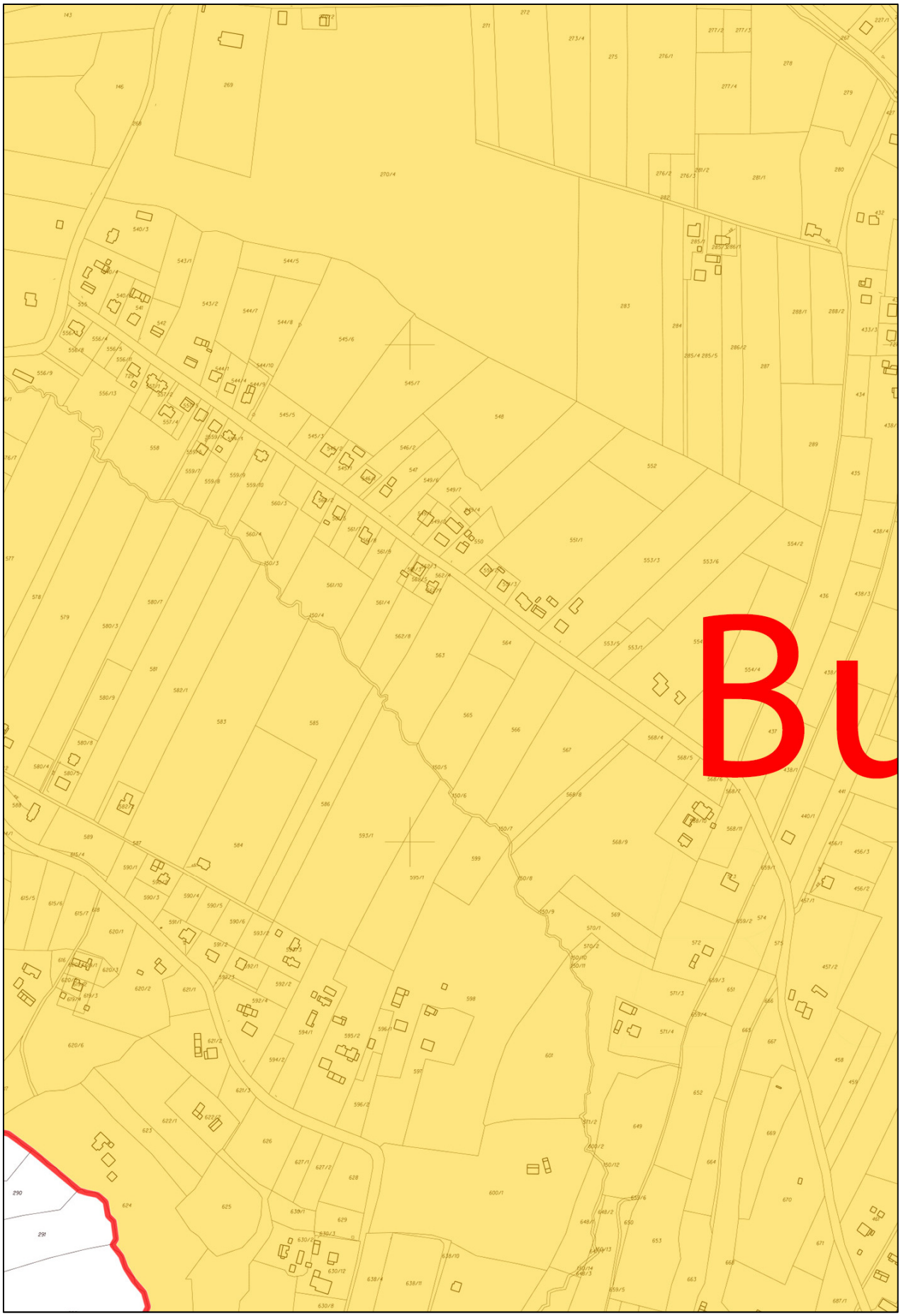

130.

131.

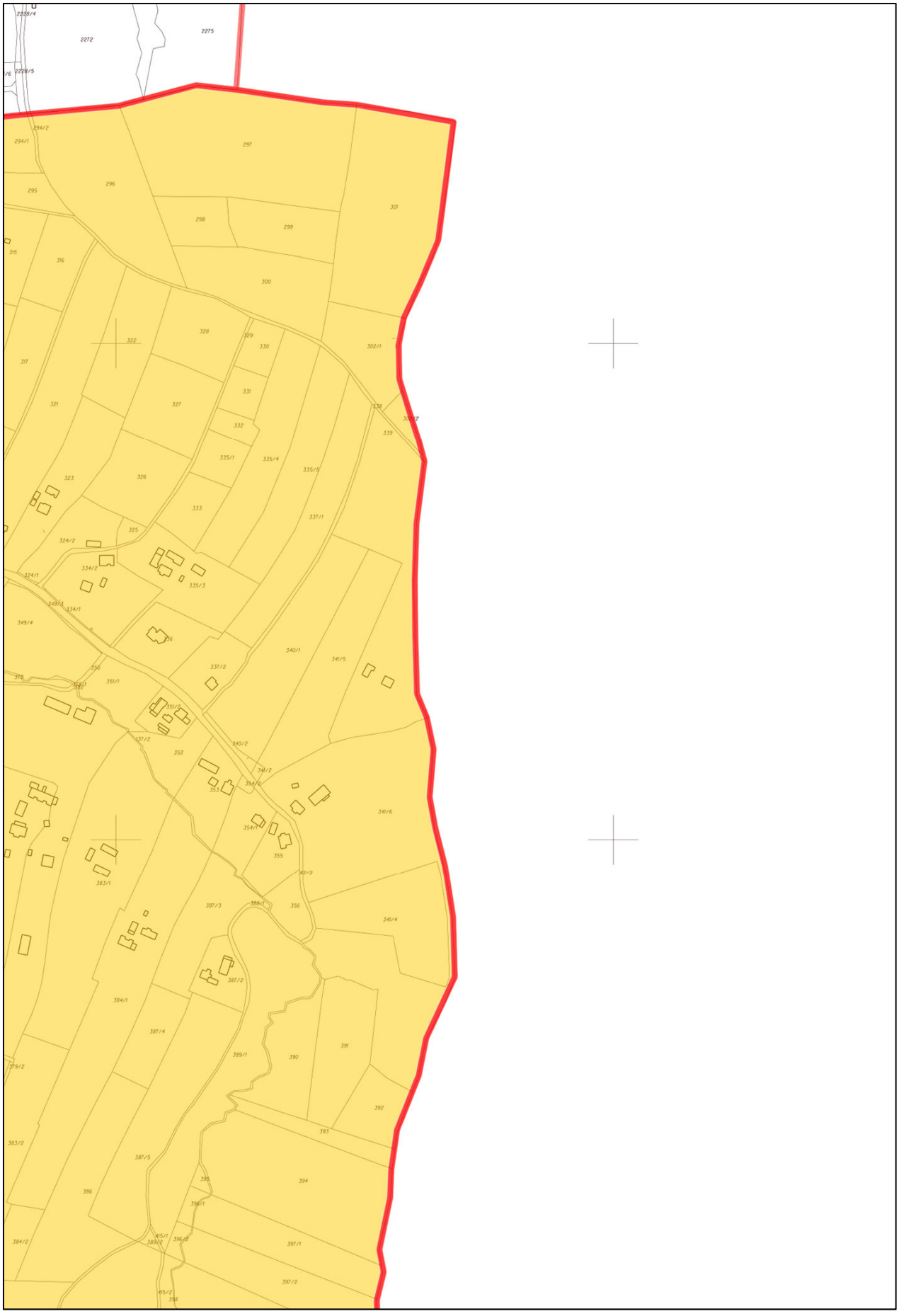
2272
2275
294/2
294/1
297
296
295
298
299
301
315
316
300
322
328
329
330
302/1
317
321
327
331
332
338
339
335/1
335/4
335/5
323
326
333
337/1
325
324/2
334/2
335/3
324/1
334/1
349/4
340/1
341/5
337/2
350
351/1
352
340/2
341/2
354/2
341/6
354/1
355
383/1
387/3
388/1
356
341/4
387/2
384/1
387/4
389/1
390
391
379/2
392
393
383/2
387/5
394
386
396/1
384/2
397/1
397/2

132.

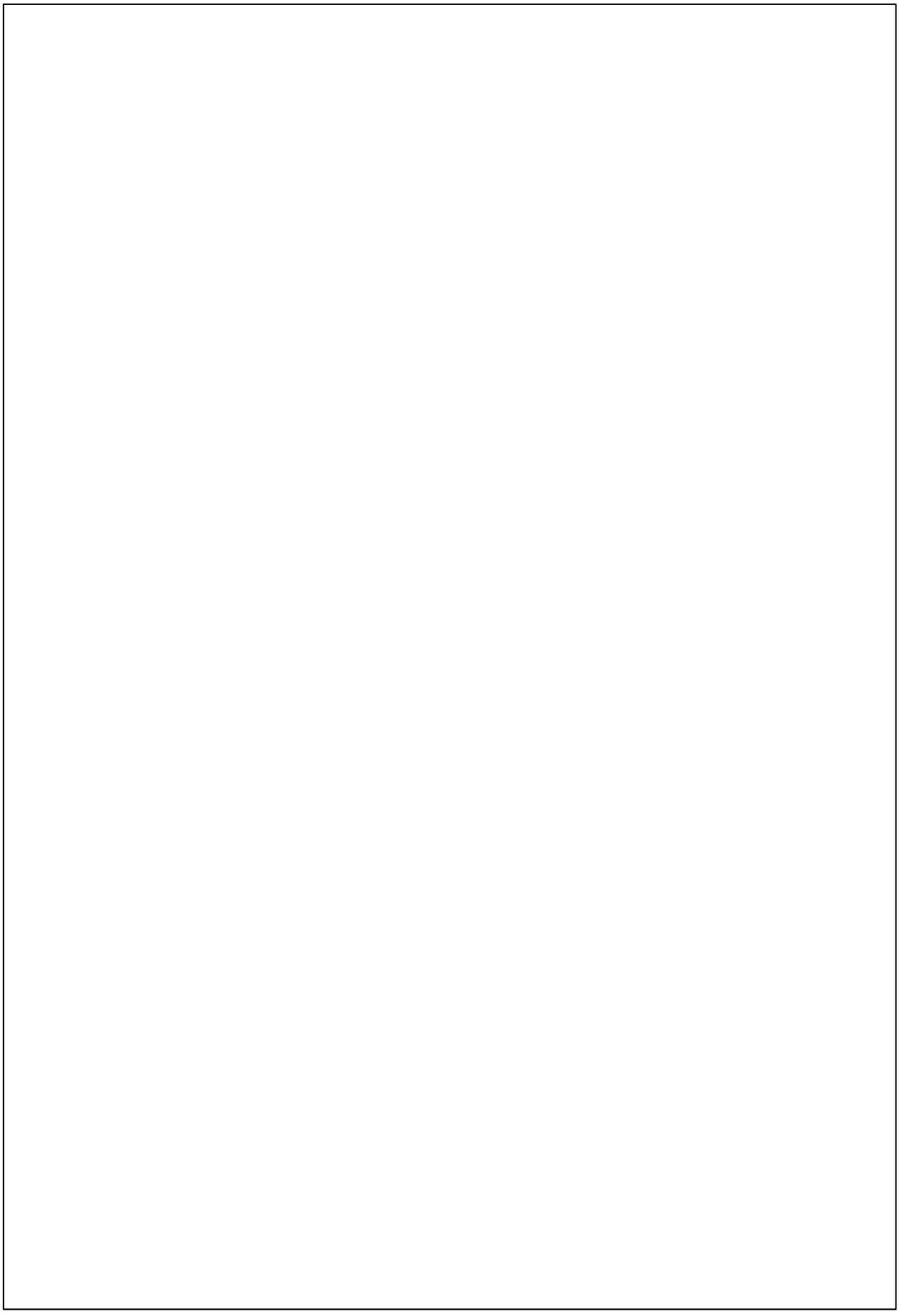

133.

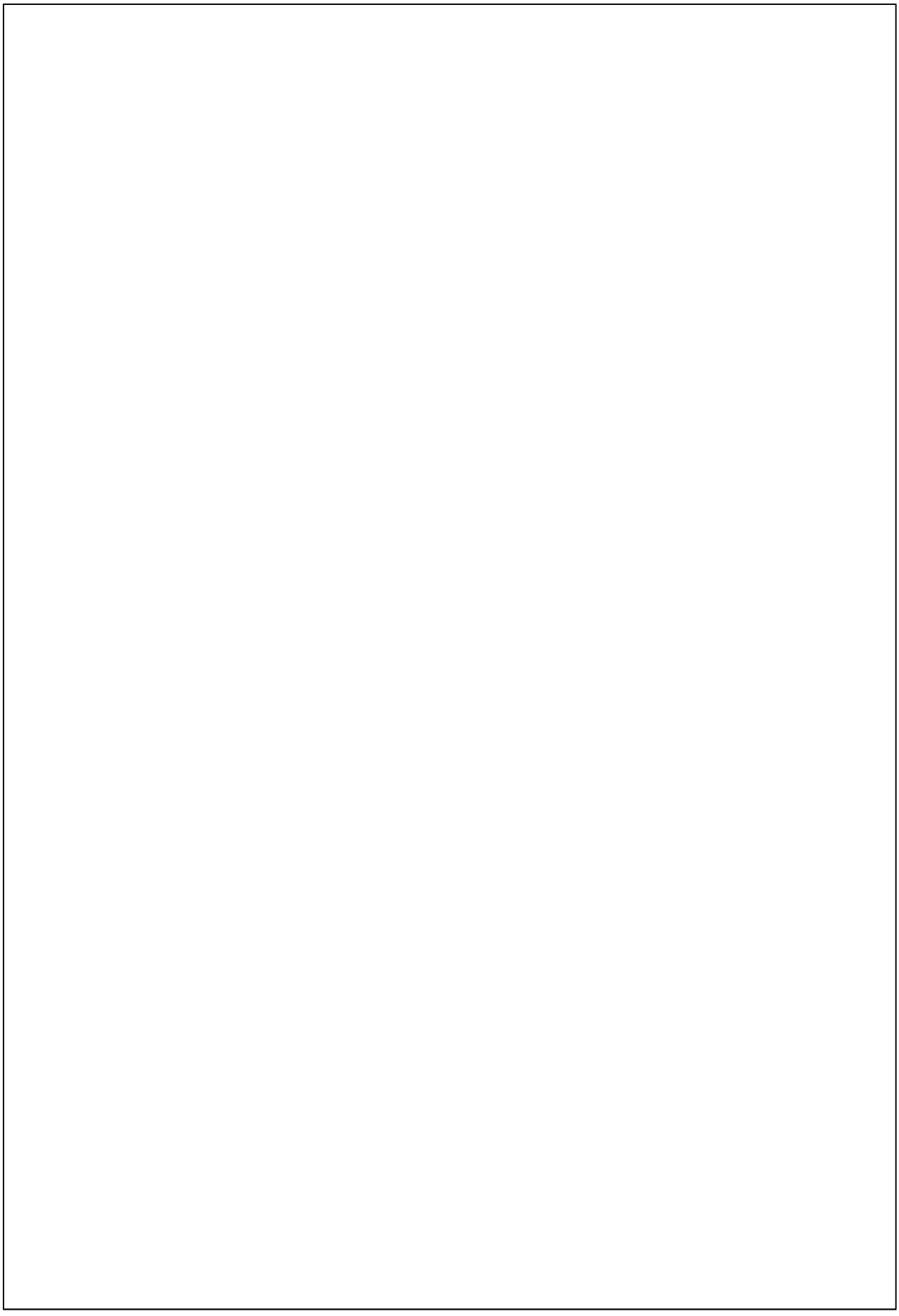

134.

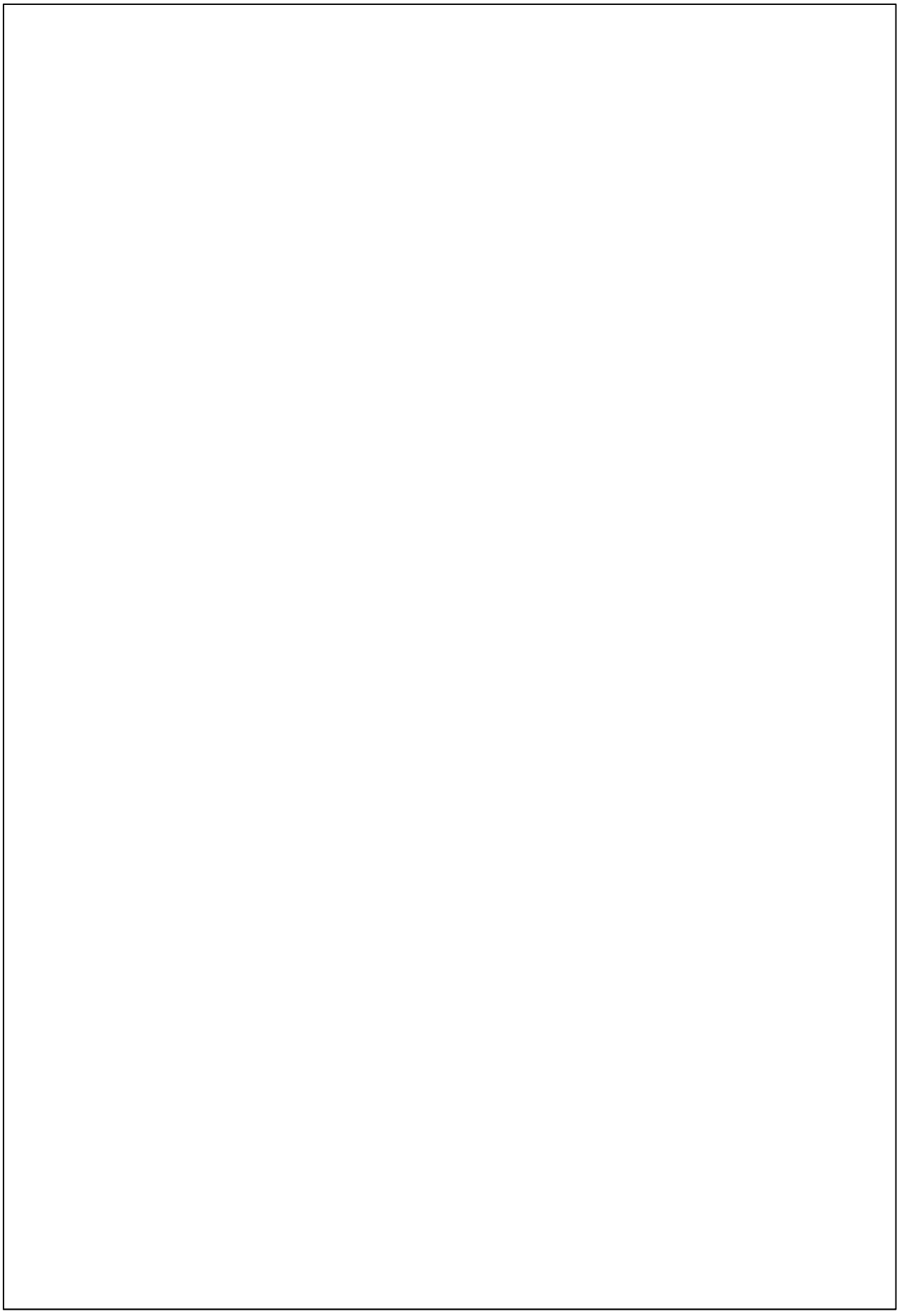

135.

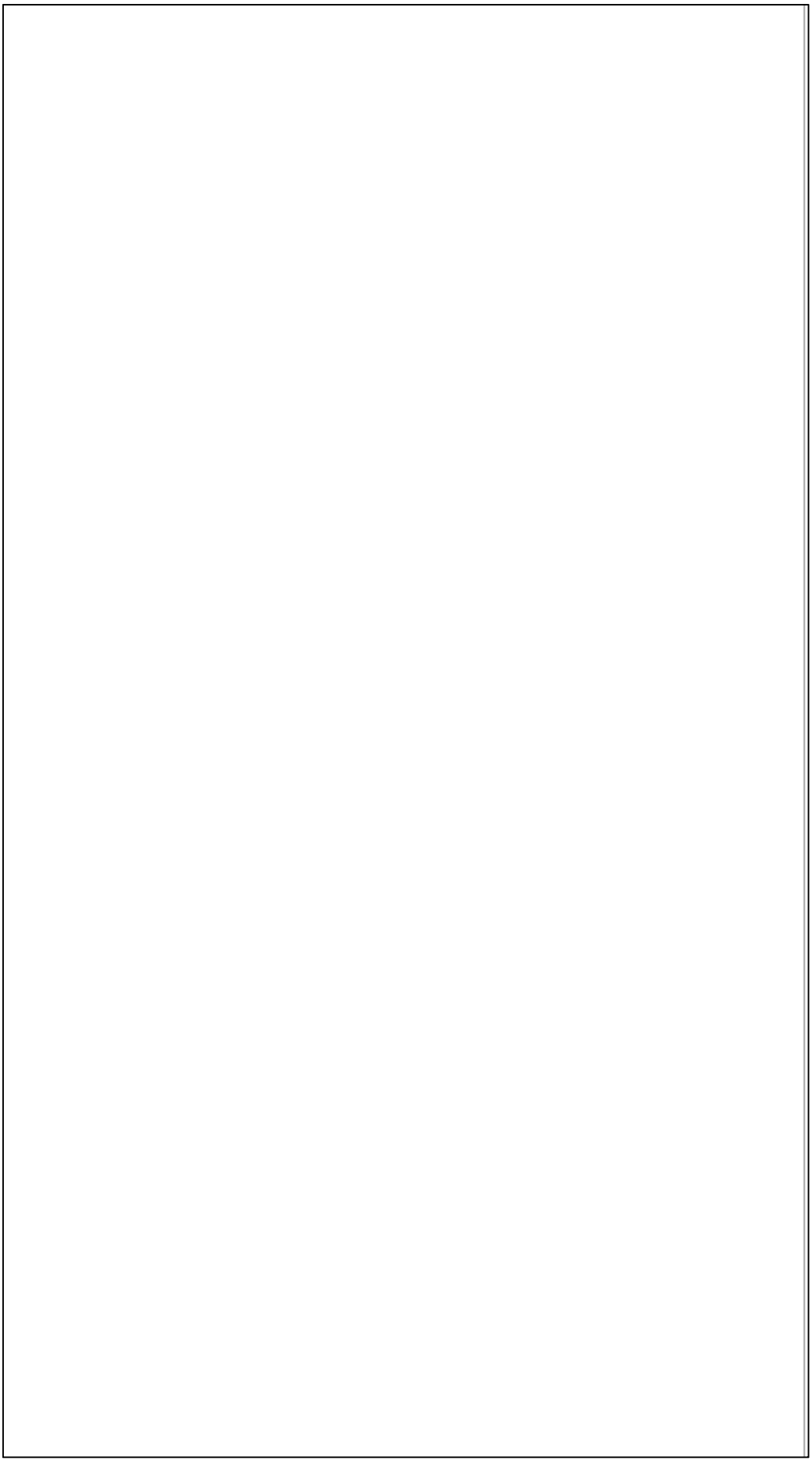

136.

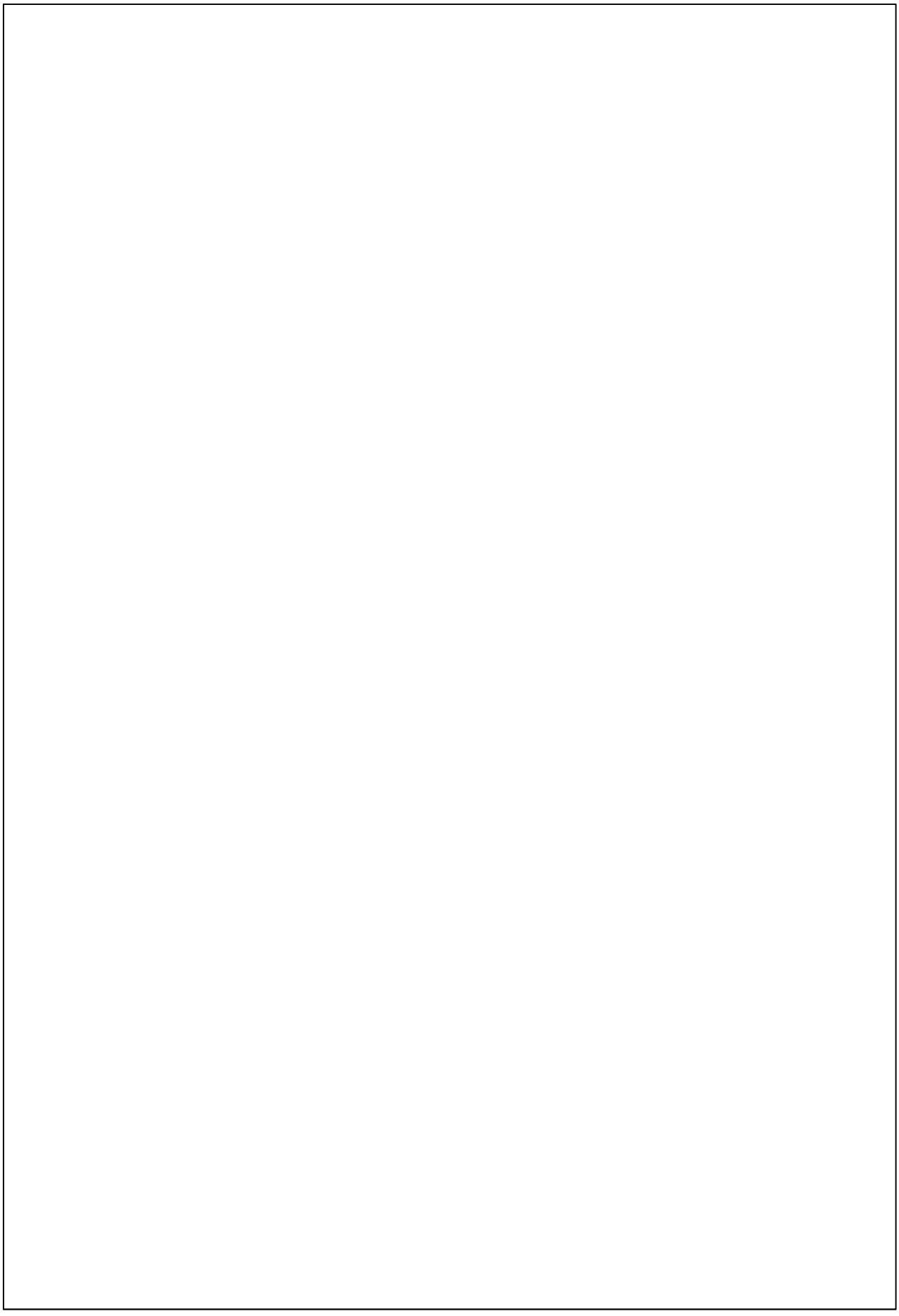

137.

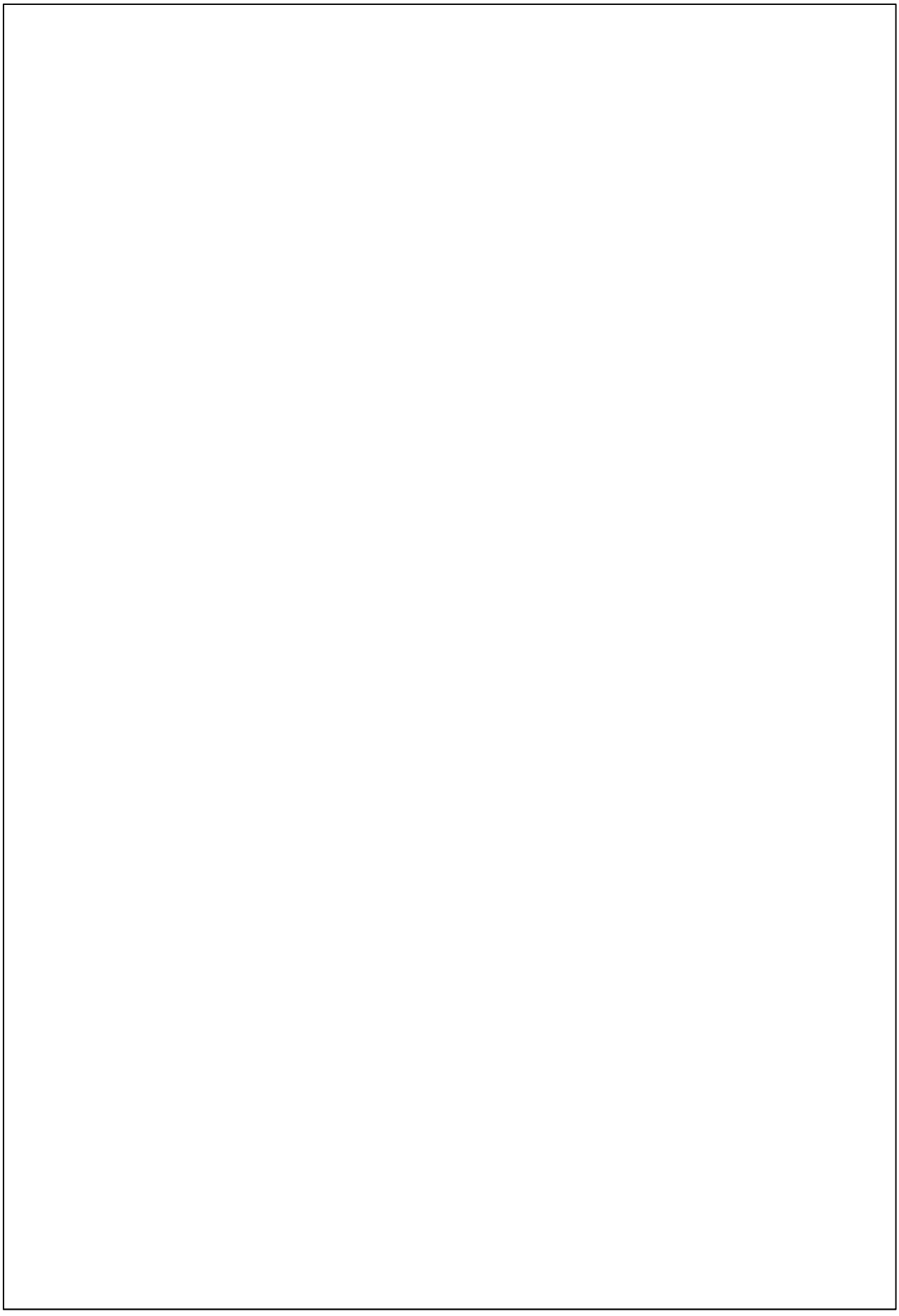

138.

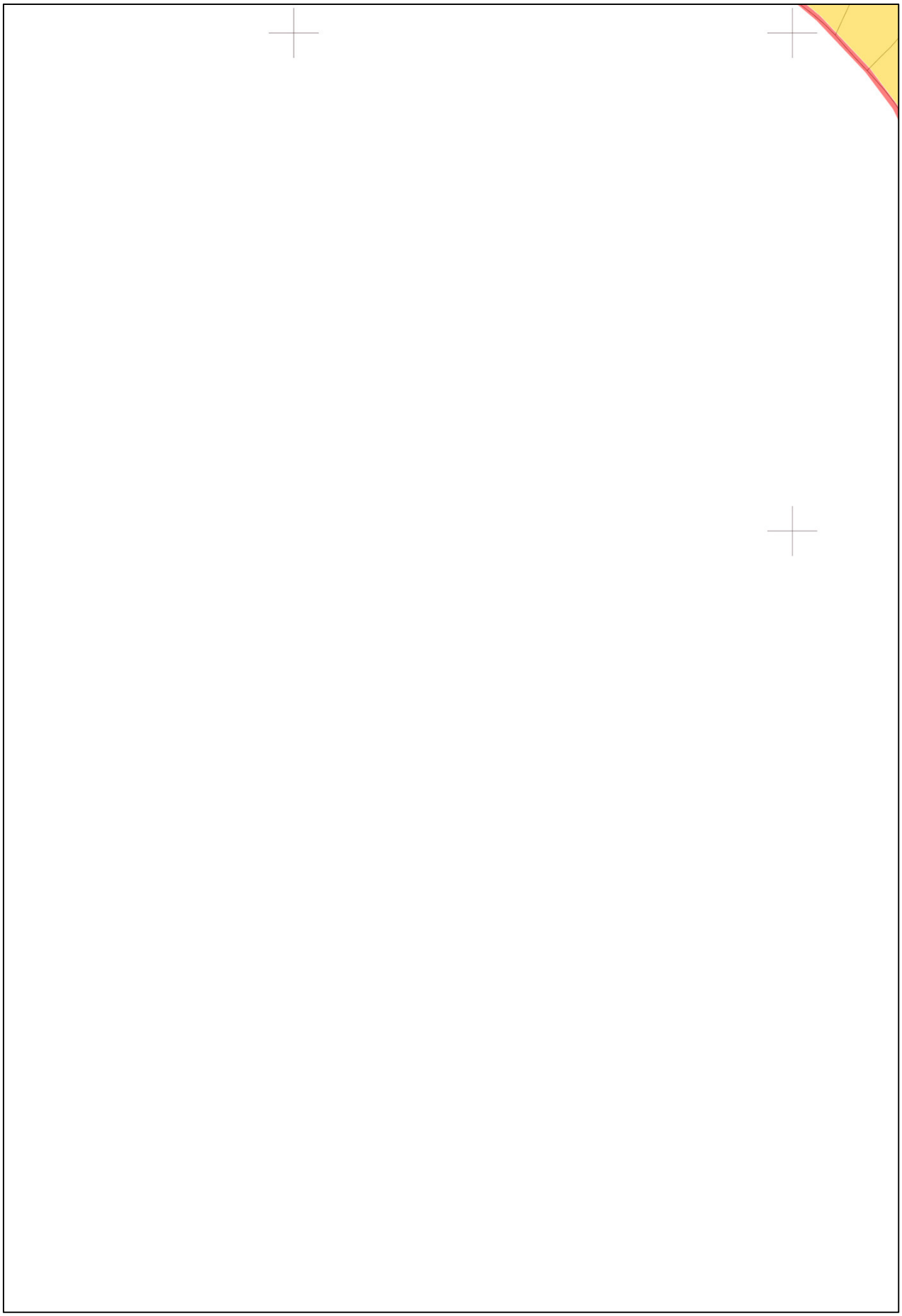

139.

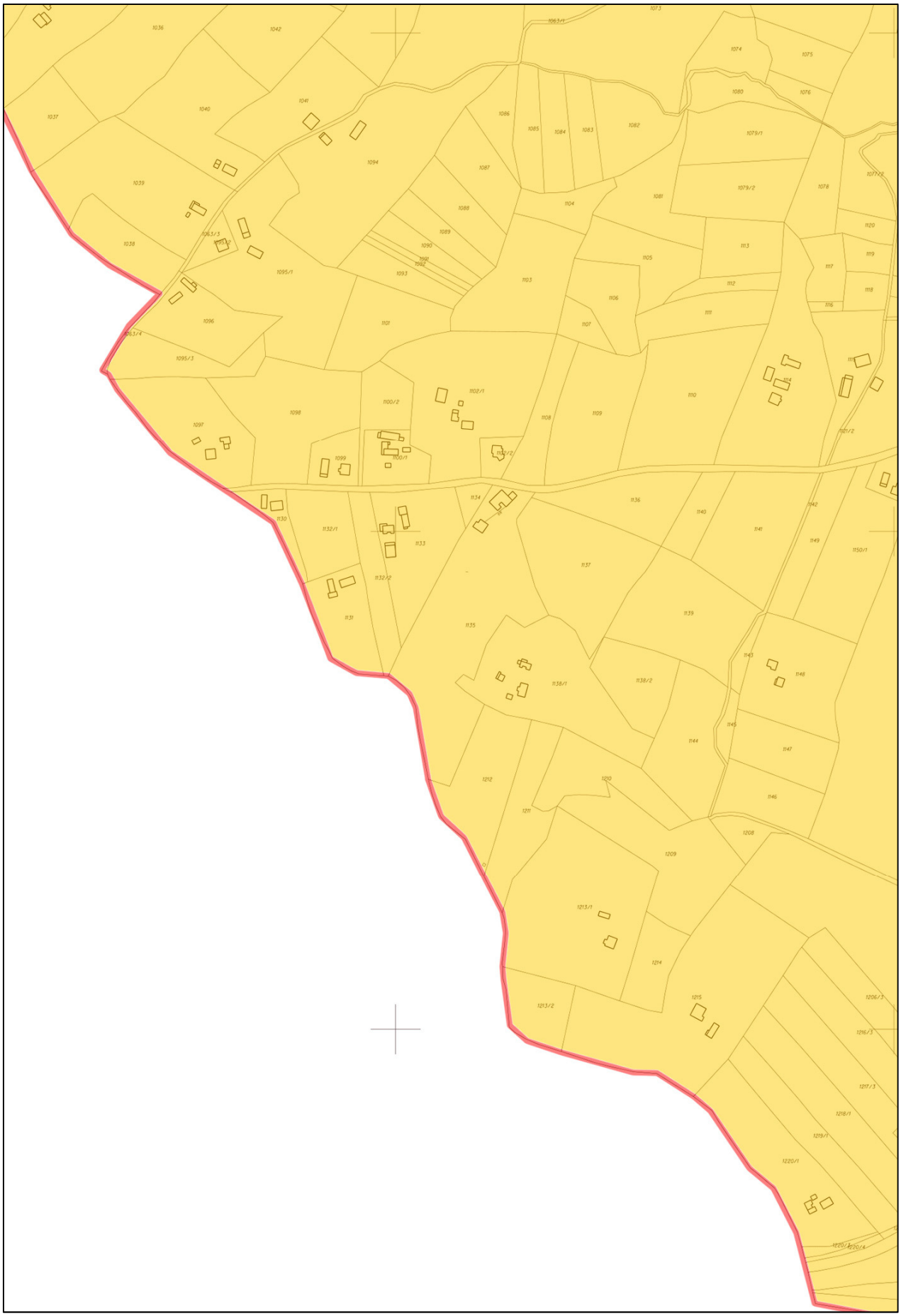
1036
1042
1037
1040
1041
1039
1038
1094
1095/1
1096
1095/3
1098
1097
1099
1100/2
1100/1
1101
1102/1
1102/2
1103
1104
1086
1085
1084
1083
1082
1087
1088
1089
1090
1091
1092
1093
1074
1075
1080
1076
1079/1
1079/2
1078
1077/2
1081
1120
1119
1117
1118
1116
1113
1105
1112
1106
1111
1107
1108
1109
1110
1121/2
1114
1115
1134
1136
1140
1142
1141
1149
1150/1
1130
1132/1
1133
1132/2
1131
1137
1135
1139
1143
1148
1138/1
1138/2
1145
1144
1147
1212
1210
1211
1146
1208
1209
1213/1
1214
1215
1213/2
1206/3
1216/3
1217/3
1218/1
1219/1
1220/1
1220/4

140.

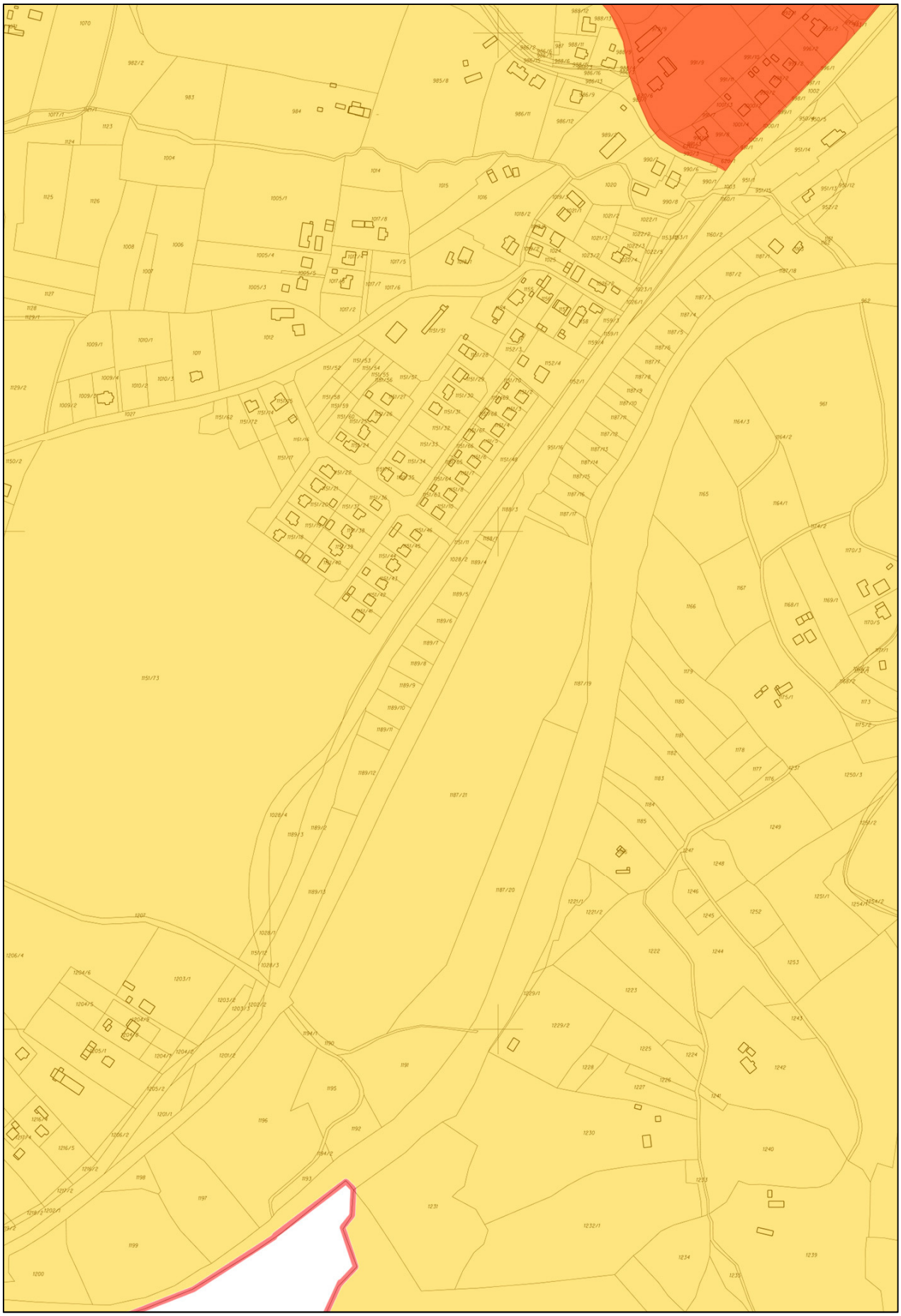

141.

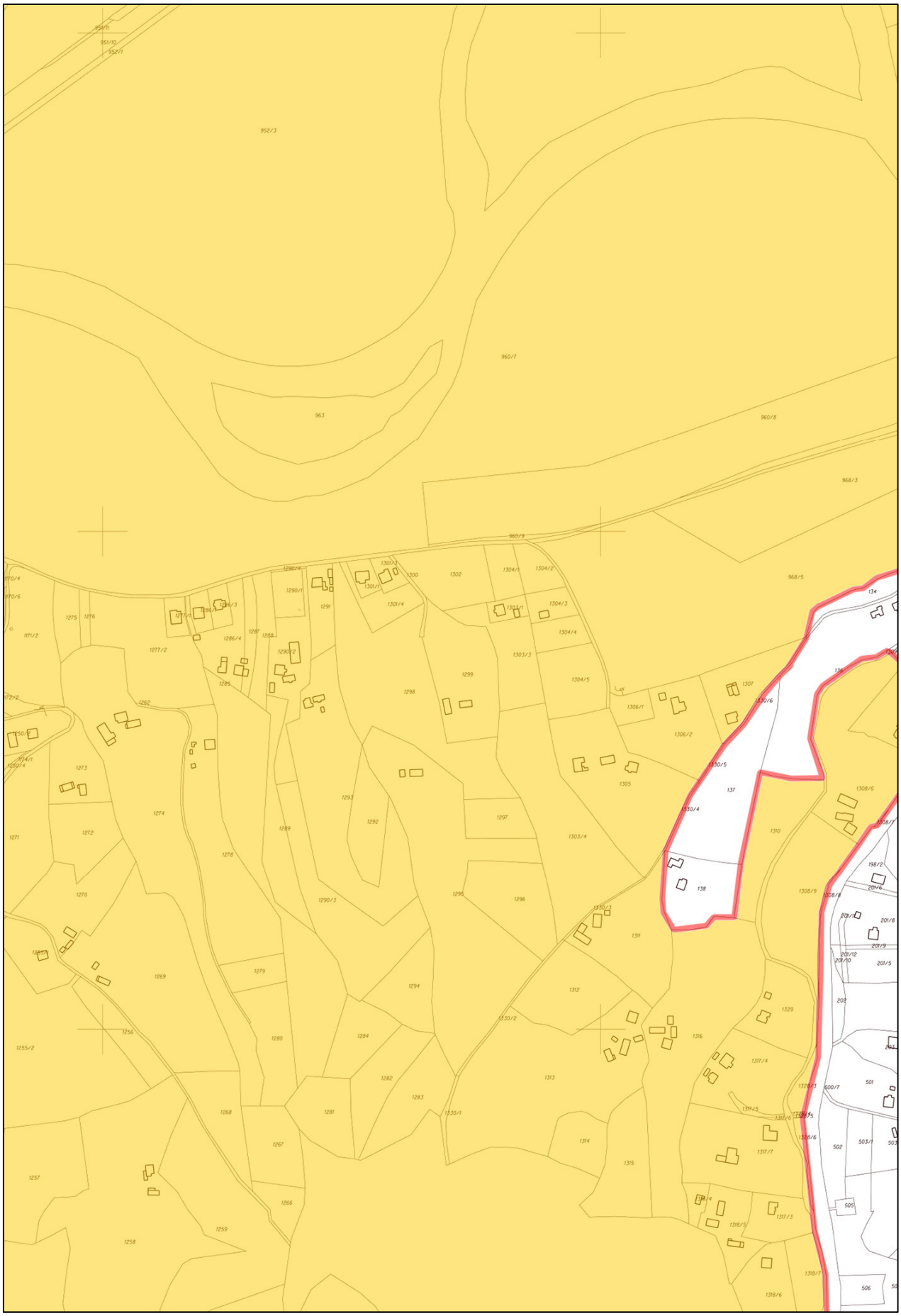
952/3
960/7
963
960/8
968/3
960/9
968/5
1302
1304/1
1304/2
1304/3
1304/4
1303/3
1304/5
1299
1298
1306/1
1306/2
1307
1305
1297
1303/4
1292
1289
1278
1290/3
1295
1296
1330/3
1312
1330/2
1316
1317/4
1313
1314
1315
1317/7
1317/5
1317/3
1318/5
1318/1
1318/6
1308/6
1308/9
1329
1317/6
1308/8
1310
1330/5
1330/4
137
138
131
134
198/2
201/8
201/9
201/12
201/10
201/5
202
501
500/1
503/1
502
505
506
1273
1274
1271
1272
1270
1269
1279
1294
1280
1284
1282
1283
1281
1330/1
1268
1267
1266
1259
1258
1257
1255/2
1256
1277/2
1262
1286/4
1285
1290/2
1290/1
1291
1301/1
1301/4
1300
1301/3
1290/4
1171/2
1275
1276
1150/3
1150/4
1174/1

142.

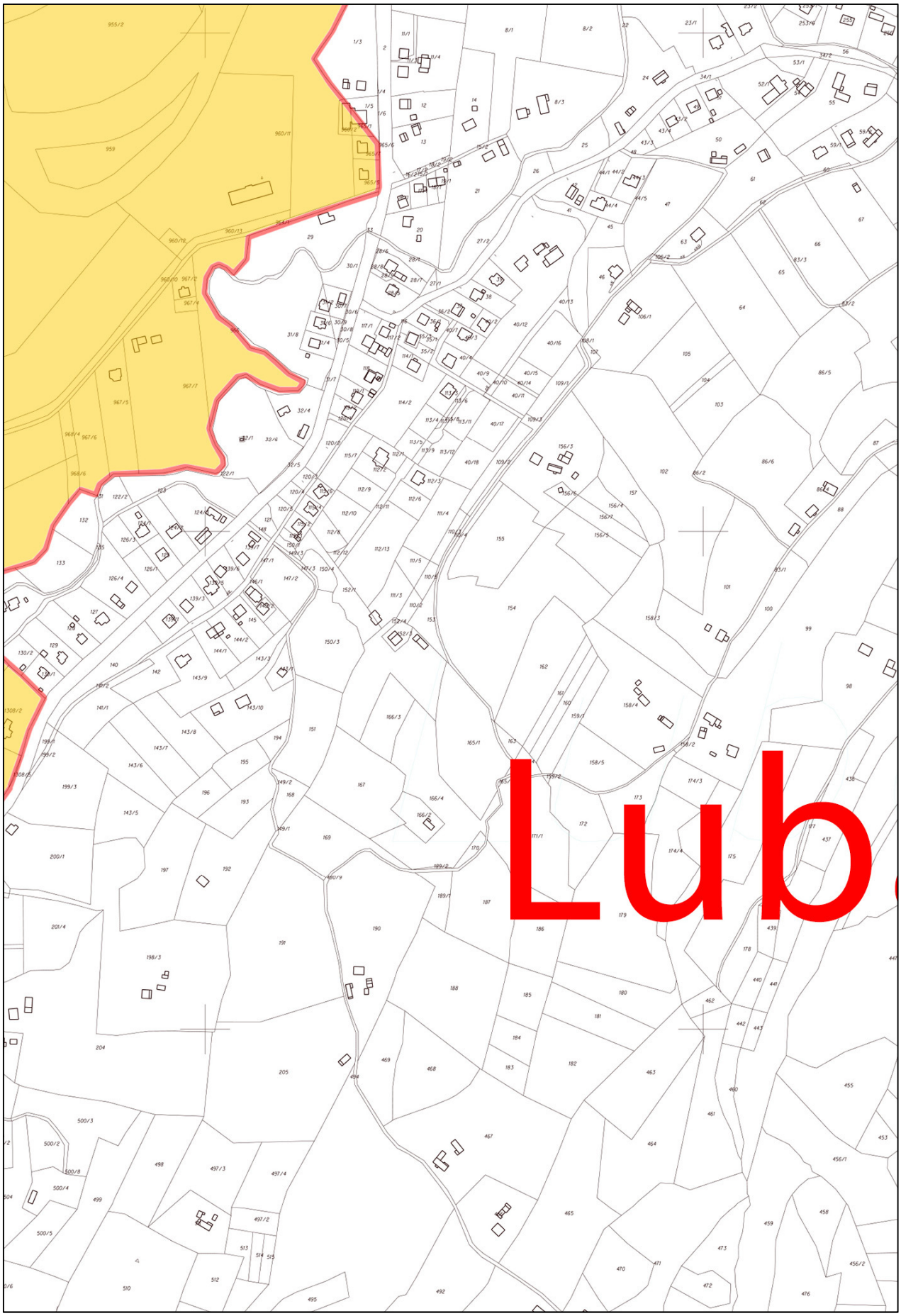

143.

144.

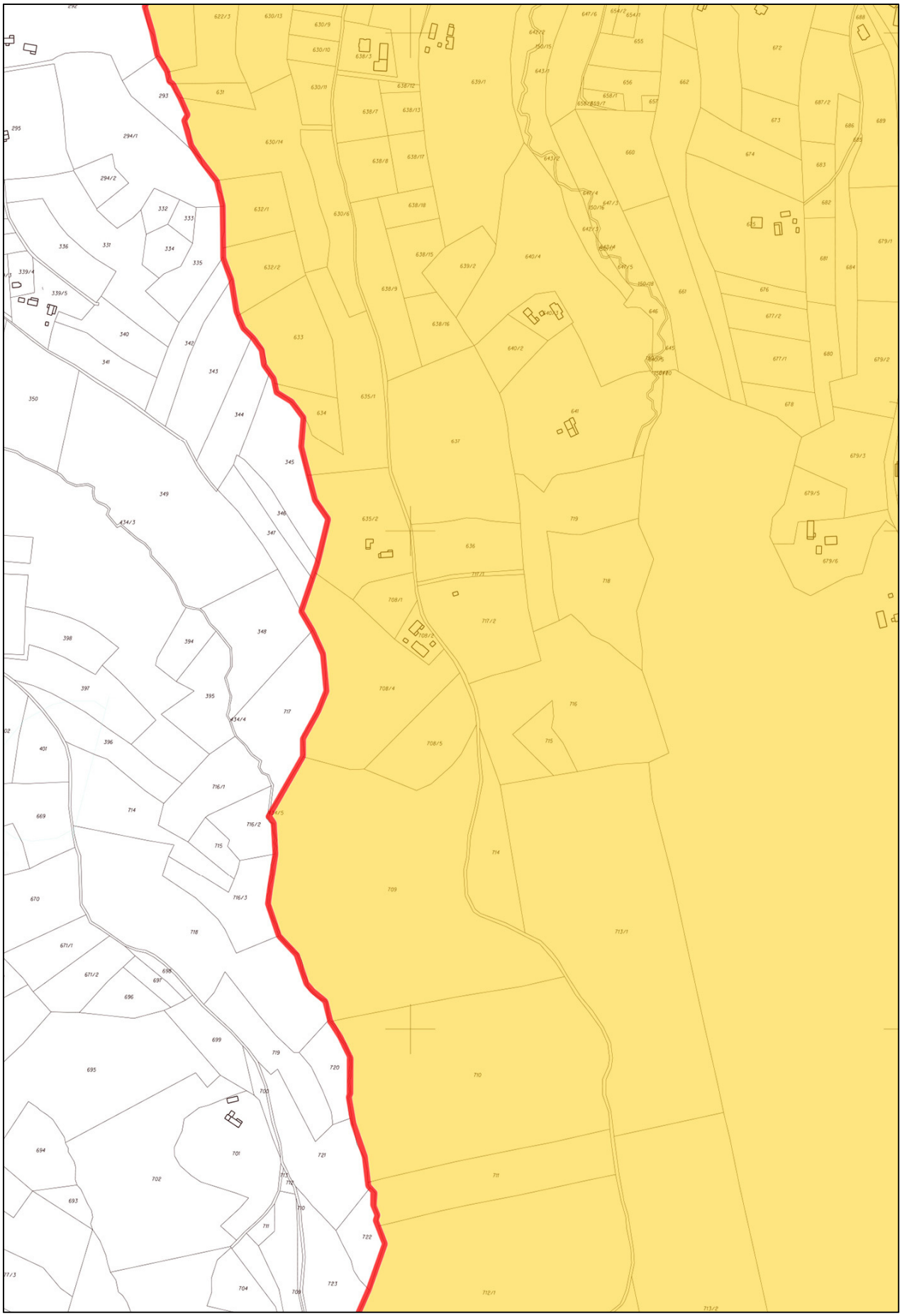

145.

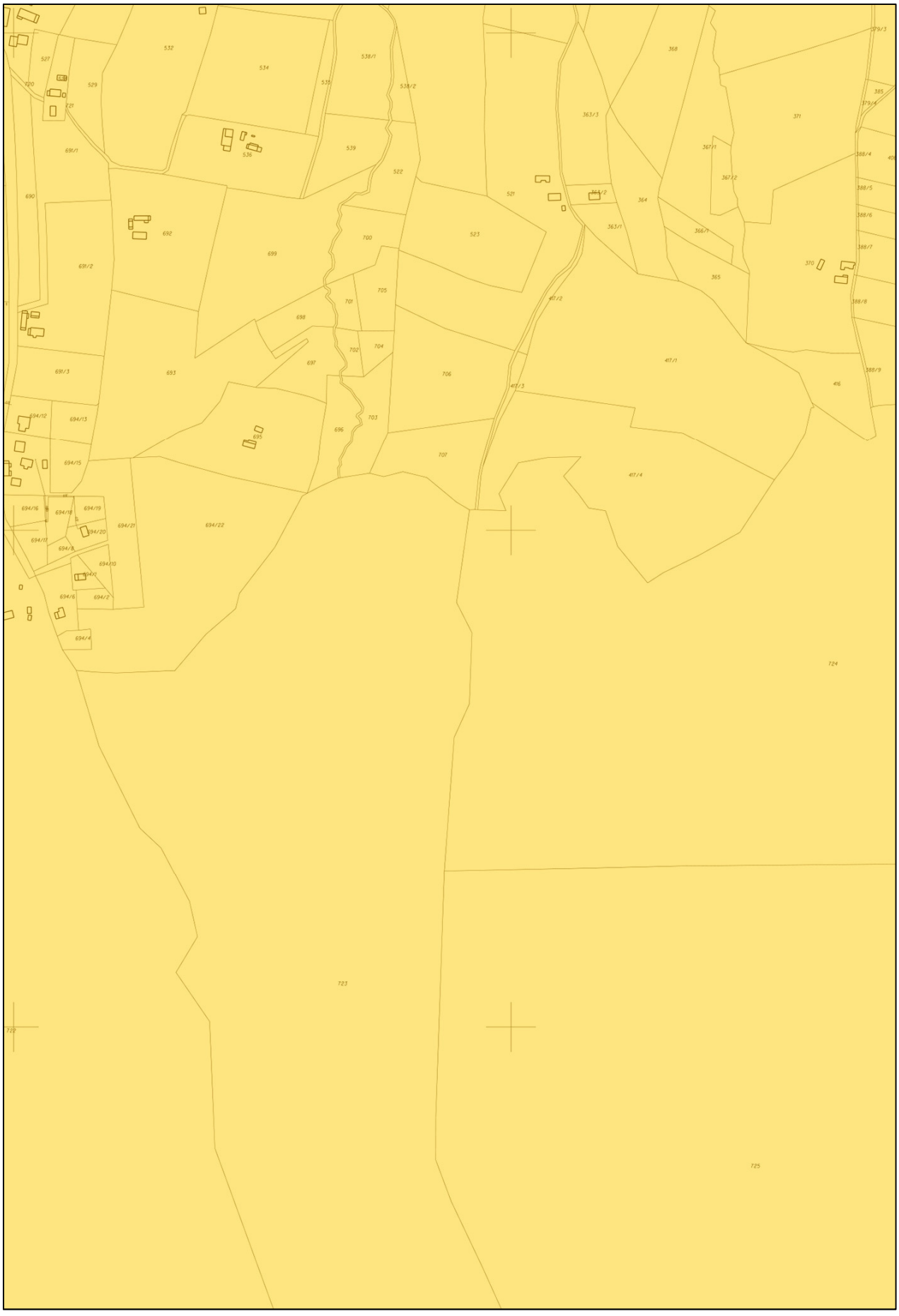

527
532
534
538/1
538/2
535
529
720
721
536
539
522
521
523
368
363/3
371
385
379/3
379/4
367/1
367/2
388/4
388/5
388/6
388/7
388/8
388/9
364
363/1
366/1
365
370
416
417/1
417/2
417/3
417/4
690
691/1
691/2
691/3
692
693
699
700
701
702
703
704
705
706
707
698
697
696
695
694/12
694/13
694/15
694/16
694/17
694/18
694/19
694/20
694/21
694/22
694/8
694/10
694/1
694/6
694/2
694/4
724
723
722
725

146.

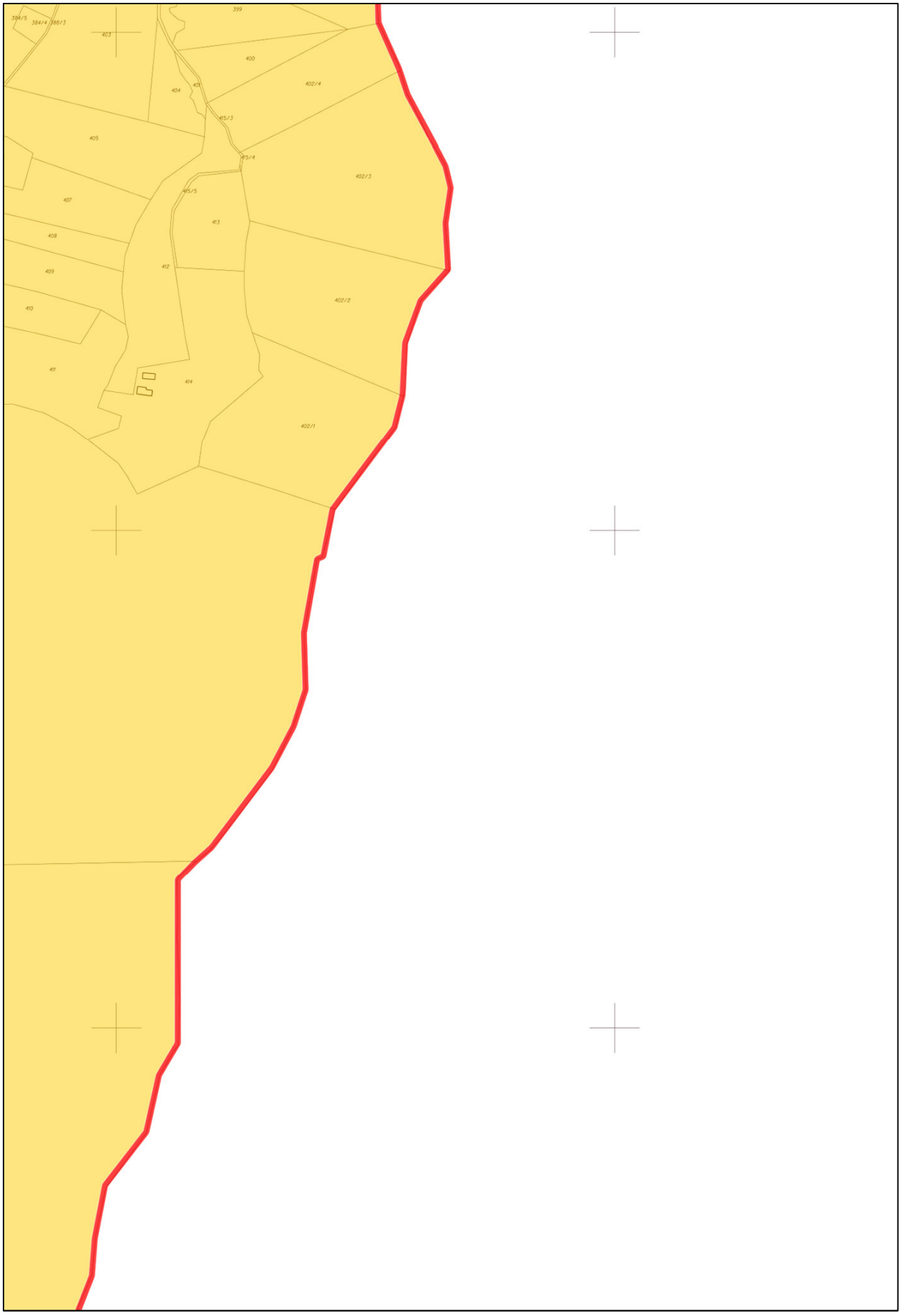
384/5
384/4
384/3
403
399
400
404
401
402/4
405/3
405
405/4
402/3
407
405/5
413
408
412
409
402/2
410
411
414
402/1

147.

148.

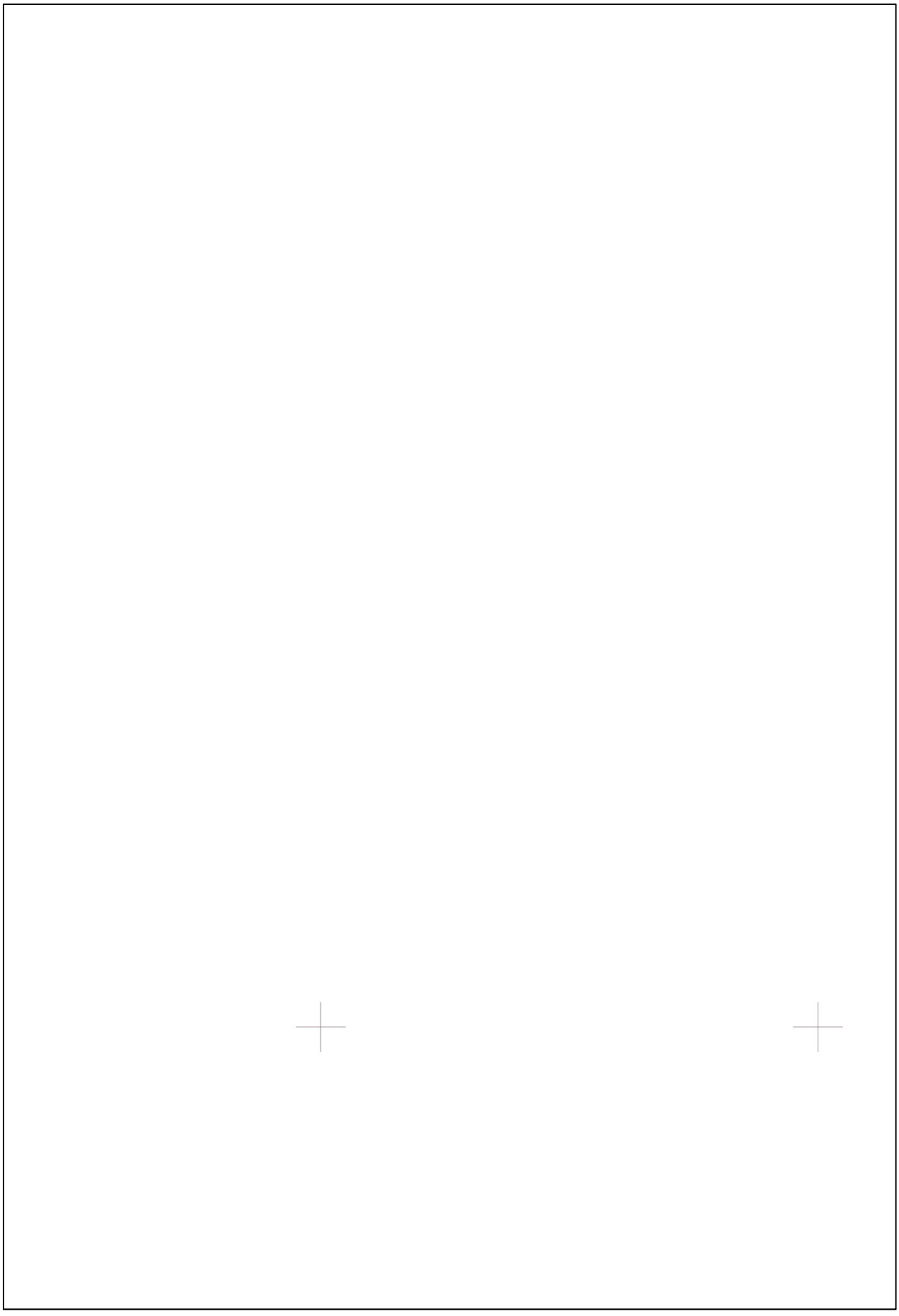

149.

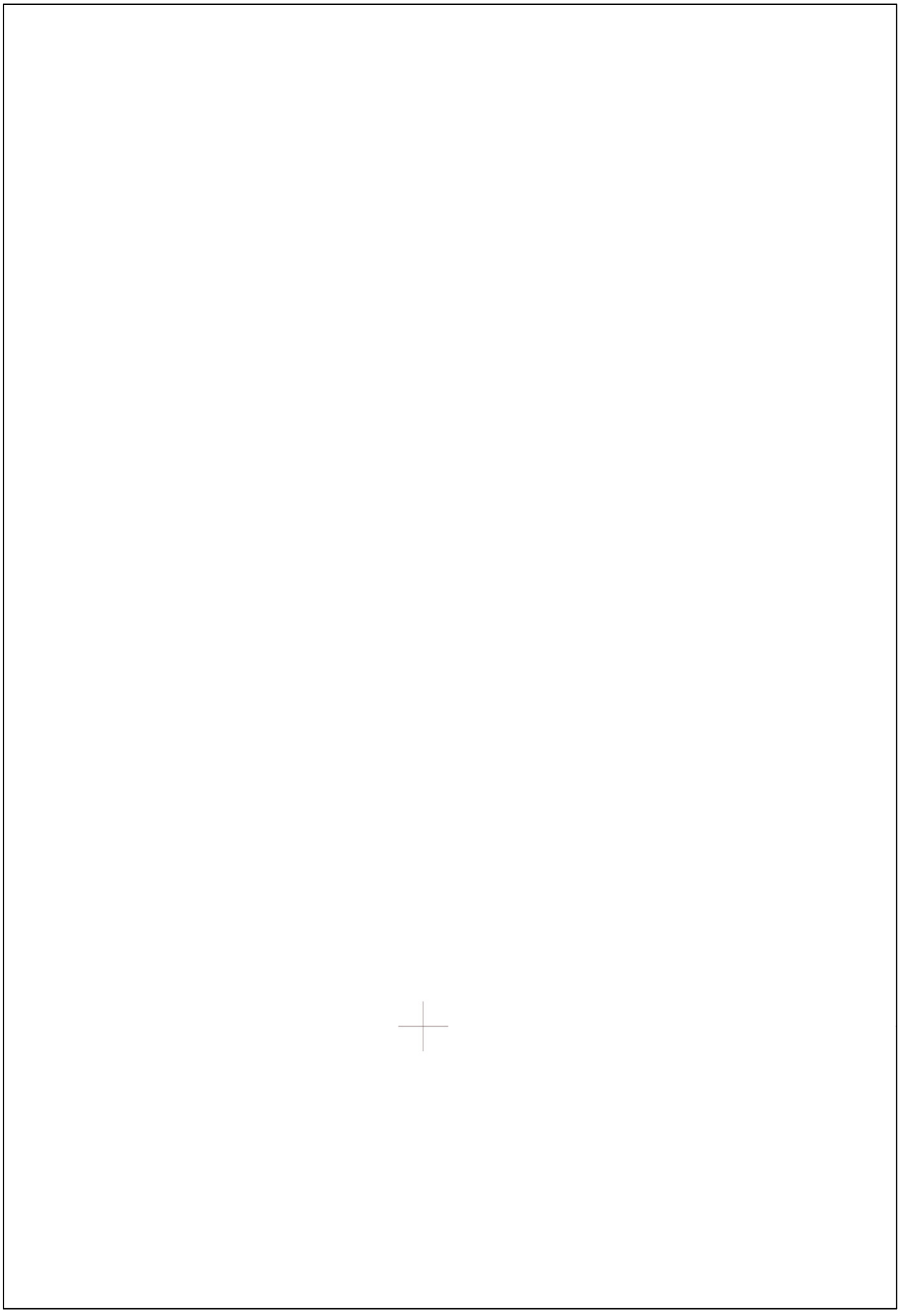

150.

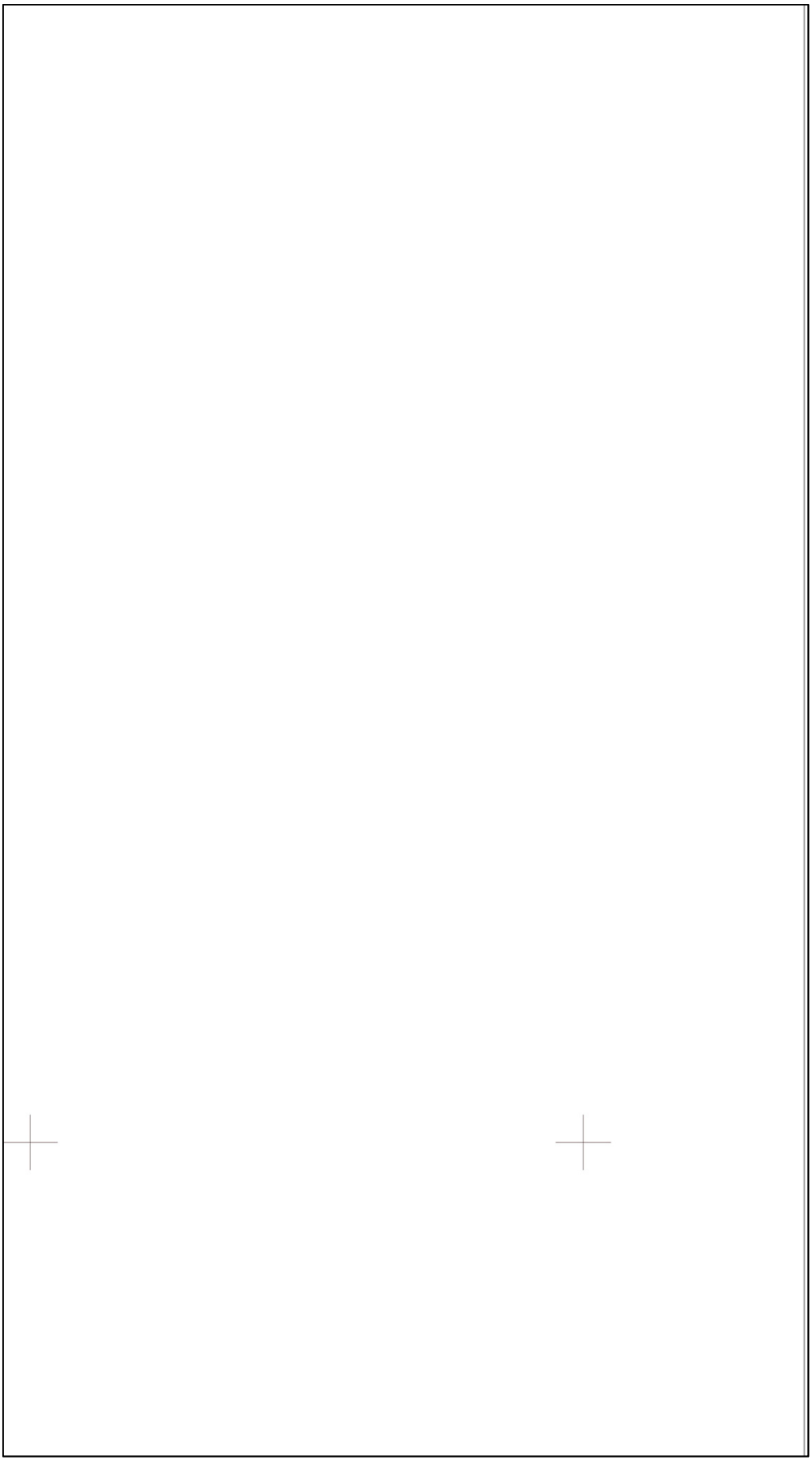

151.

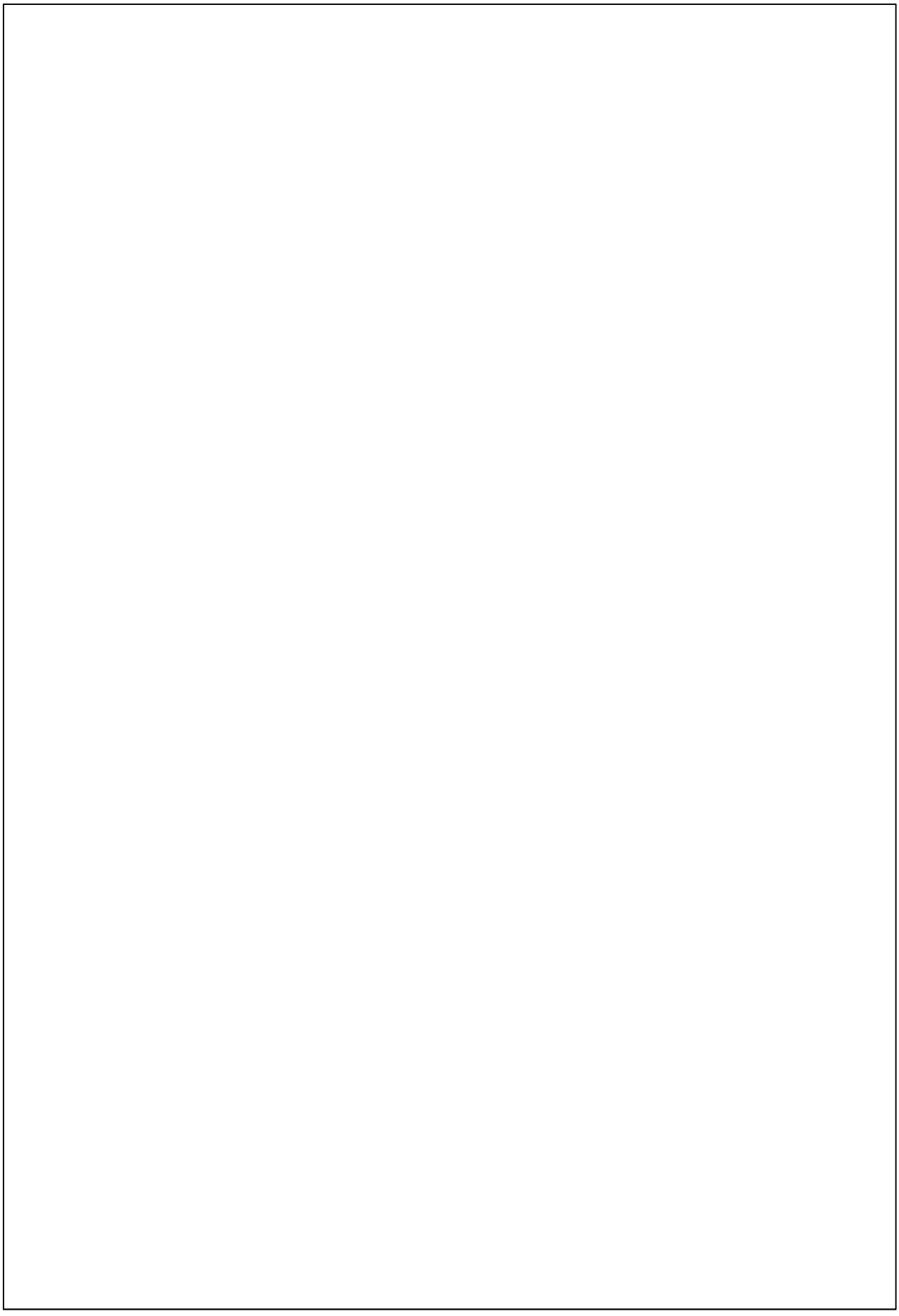

152.

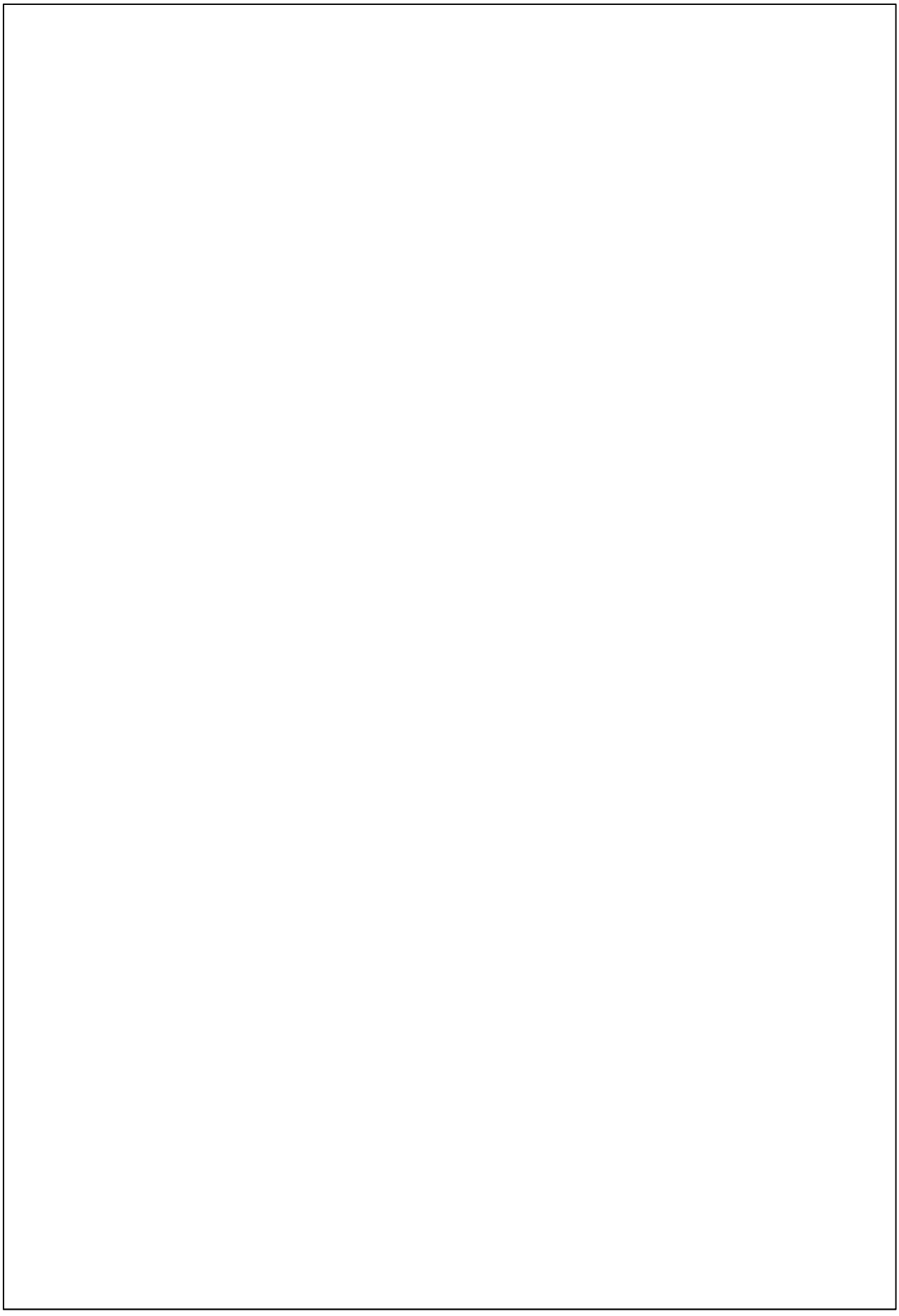

153.

154.

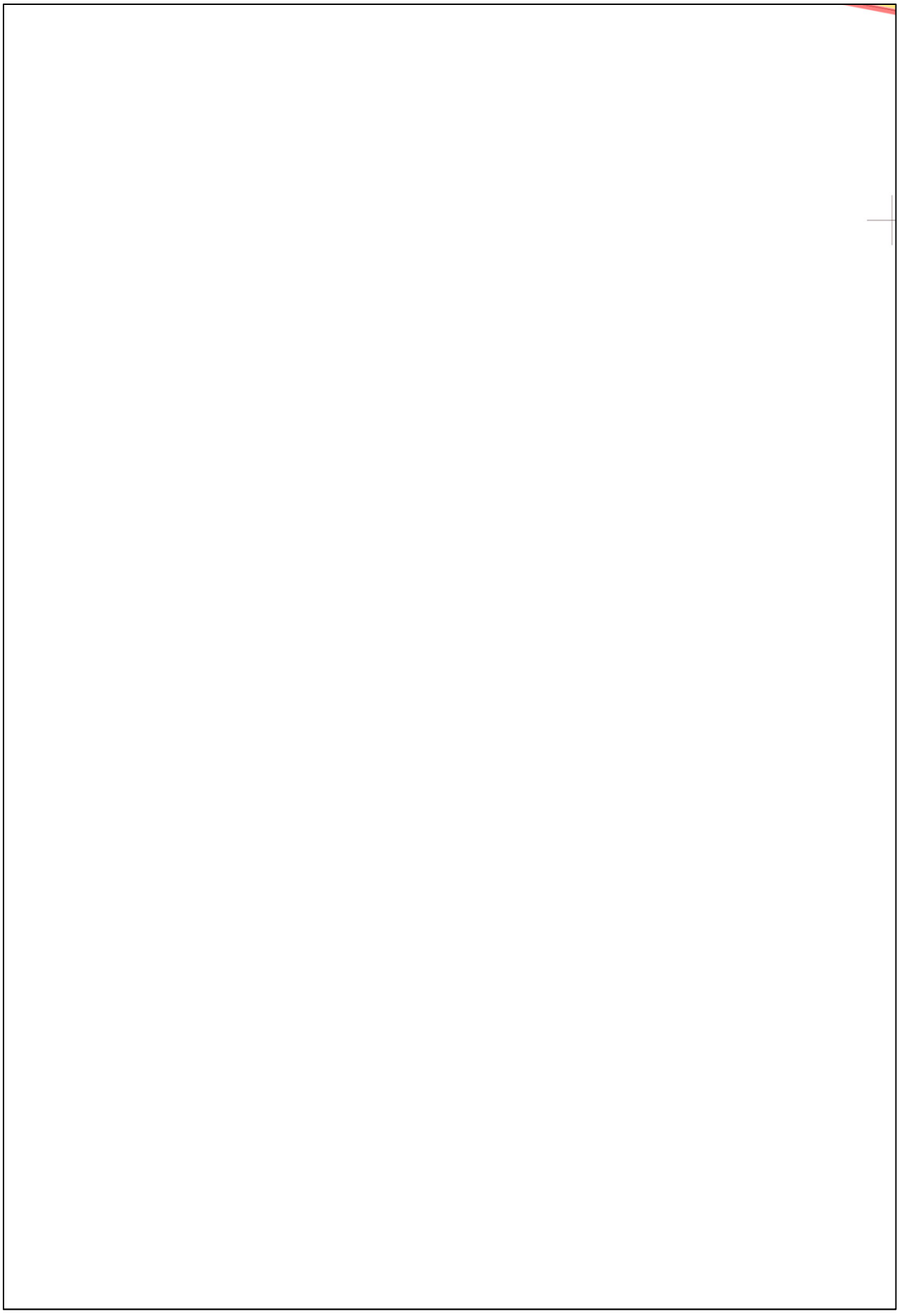

155.

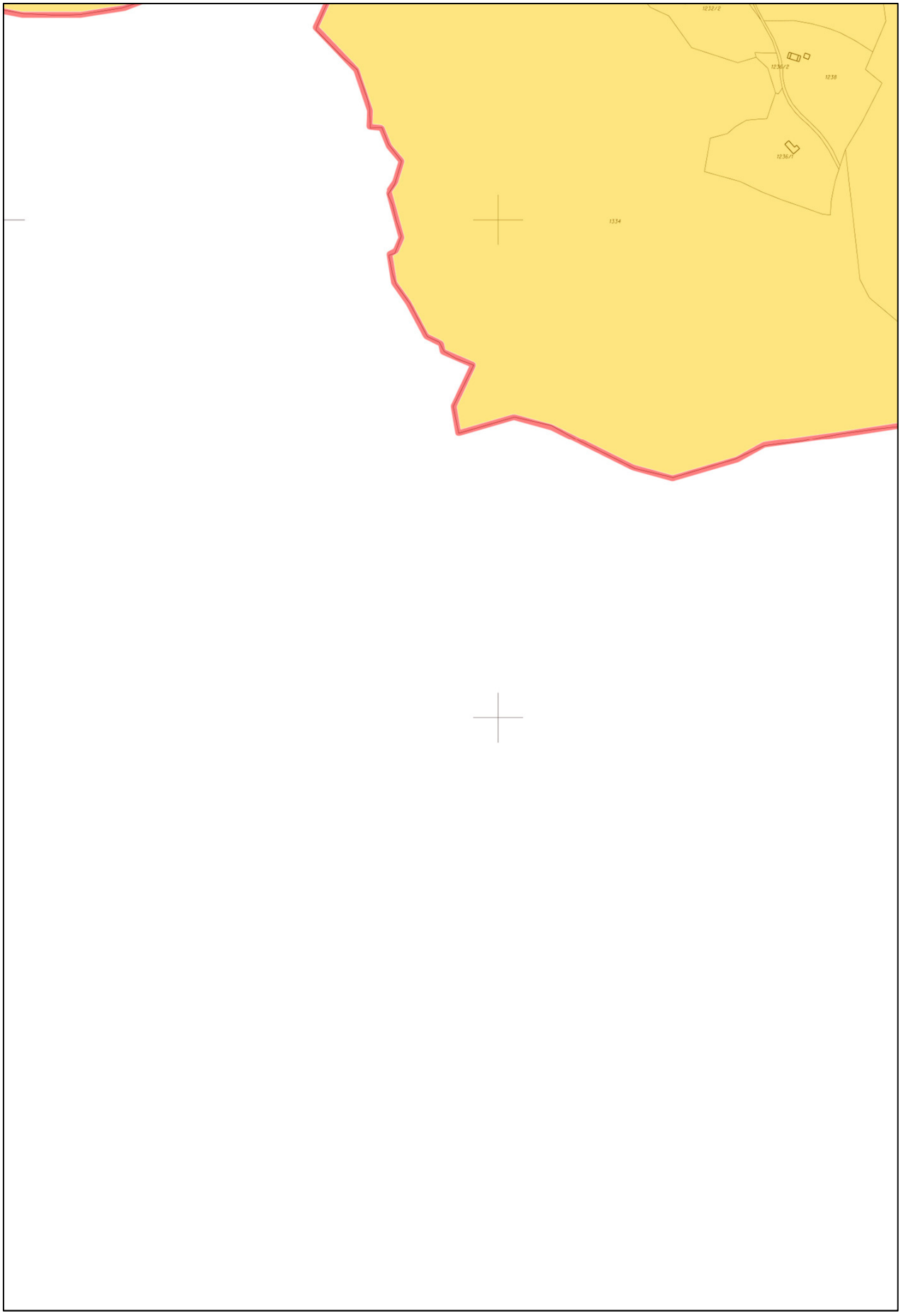

156.

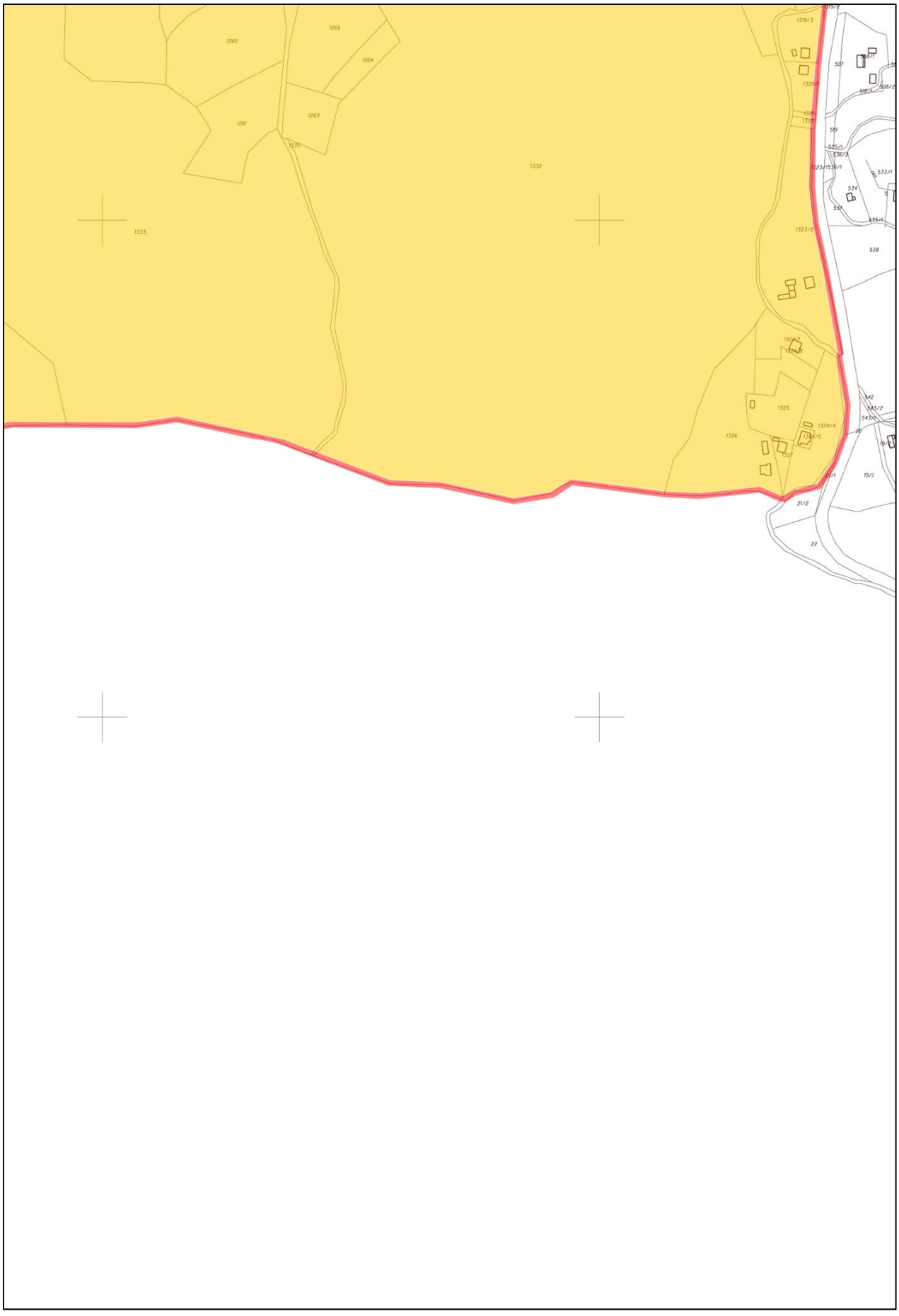
1260
1265
1264
1261
1263
1335
1332
1333
1319/3
1320/1
1322
1323/2
1324/1
1324/2
1325
1326
1324/4
1324/5
1327
507
508/1
508/2
519
525/1
536/2
533/1
534
537
535/1
538
542
543/2
543/1
20
19/1
21/1
21/2
22

157.

517
509
522/2
516
520
521
522
524
525/2
523
525/3
530
529
533/2
532/1
532/2
528
535/2
541/5
535/3
541/7
541/8
539
541/4
541/6
527
525/4
1
2
3
4
5
6
487
486
491
488
485
484
490
493
489
496
480/1
474
475
479
478
477
480/2
483/3
483/2
483/1
482
481
540/1
540/2
540/3
16
19/3
25/2
25/1
25/3
26
24/3
24/2
24/4
23
15
14/1
31
13
1868/2
1868/1
27
32
30
59/2
57
56
29
28/2
28/1
60
59/1
59/3
55
61
54
65/3
65/2
65/5
65/4
62
58
53
63/1
66
51/2
63/2
64
71
69
67
68
70
1452/1
1458

158.

593/1
593/3
600
657
655
638/1
638/2
685/2
686
687
642
688
652
654/2
641
689
690
643
644
645
646
647
456/6
457
480/3
594/1
480/4
594/2
480/5
594/3
594/4
598
599
658
650
653
649
659/1
659/2
660
648
480/6
595
480/7
596
597
33
7/1
8
9
34
36
10
37
81
80
35
11/1
39
38
14/3
82
12
83/2
40
42/3
42/2
42/1
41
47
48
49
46/1
104
96
94/1
97
105
98
45
44
46/2
93/1
93/2
94/2
43
50
99
106
108/3
72
73
74
75
107
115/4
101
108/2
1114
1115
1116/1
1116/2
1118
1119
1120
1121
1122
108/4
110
115/3

159.

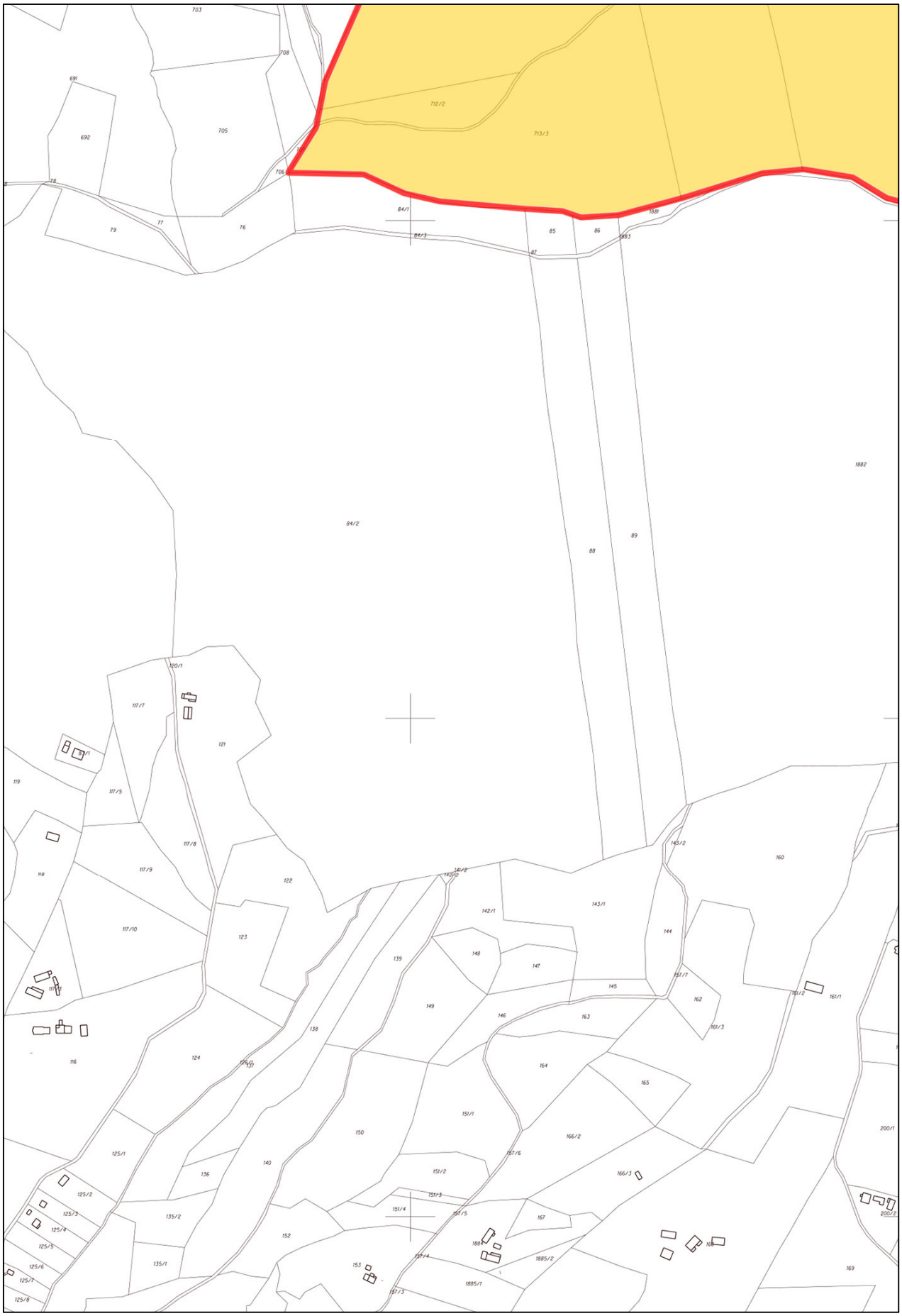

703
708
691
692
705
712/2
713/3
706
78
79
77
76
84/1
84/3
85
86
87
1881
1883
1882
84/2
88
89
120/1
117/7
121
119
117/5
117/8
118
117/9
122
117/10
123
143/2
160
142/1
143/1
144
148
147
139
145
162
161/1
161/3
149
146
163
138
116
124
164
165
151/1
150
166/2
200/1
125/1
140
136
151/2
166/3
125/2
151/3
151/4
167
125/3
135/2
152
125/4
125/5
135/1
153
1885/2
169
125/6
125/7
1885/1
125/8

160.

1880
1879
369
372
370
161/5
199/1
199/2
201
236
237
238
239
240/1
240/2
242
243
244/1
244/2
245
246
247
248
281
283
284
285/1
285/2
300
301
302
303
304
202
203
204
205
224/1
224/2
225
226
275/2

161.

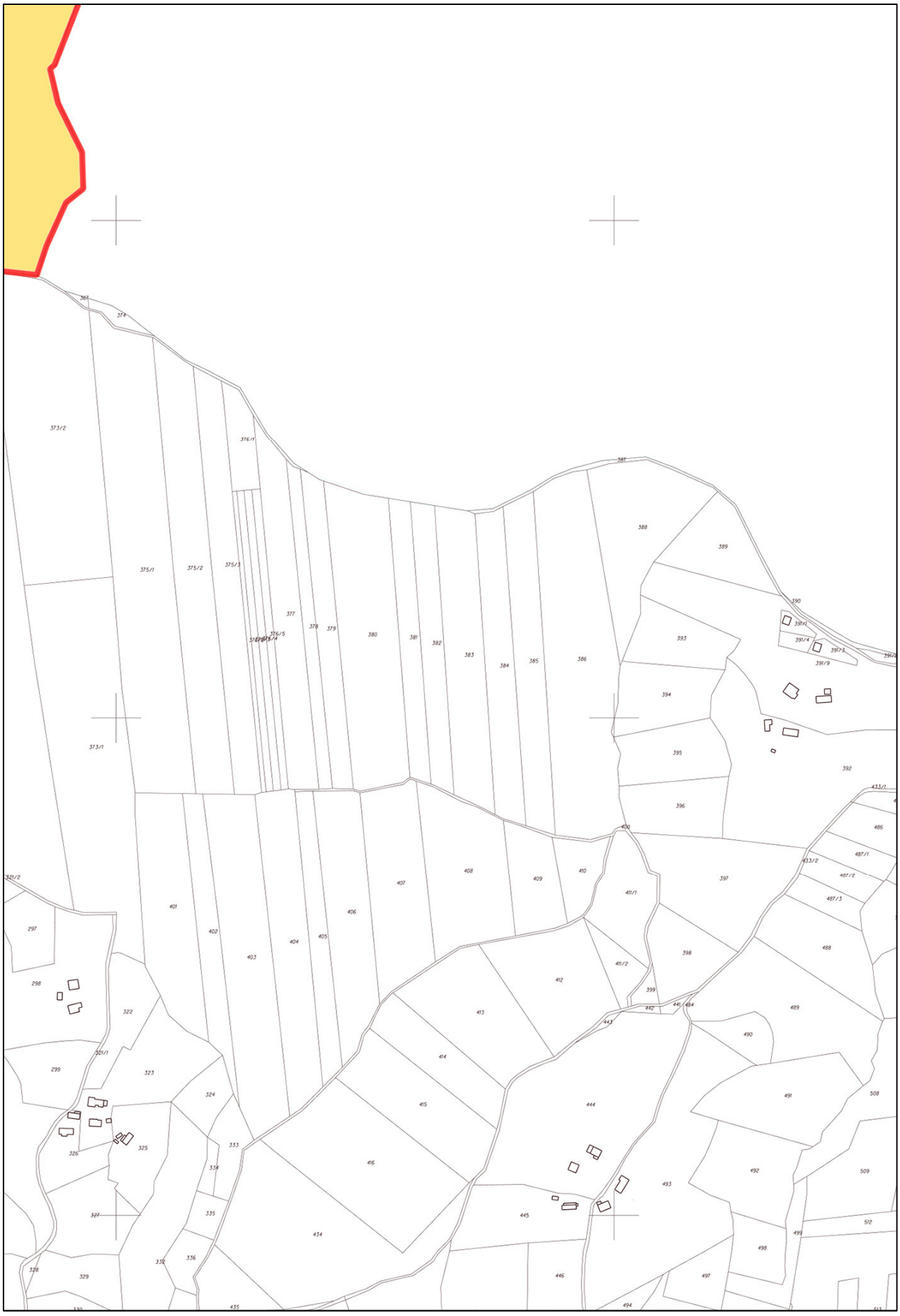
373/2
376/1
375/1
375/2
375/3
373/1
387
388
389
390
391/1
391/4
391/3
391/9
393
394
395
396
392
433/1
486
487/1
433/2
487/2
487/3
397
400
408
409
410
407
406
401
402
403
404
405
411/1
411/2
412
413
414
415
416
398
399
442
443
444
445
446
488
489
490
491
508
492
509
493
512
498
497
494
435
434
291
298
322
299
323
324
325
326
333
334
335
327
328
329
332
336
321/1
321/2

162.

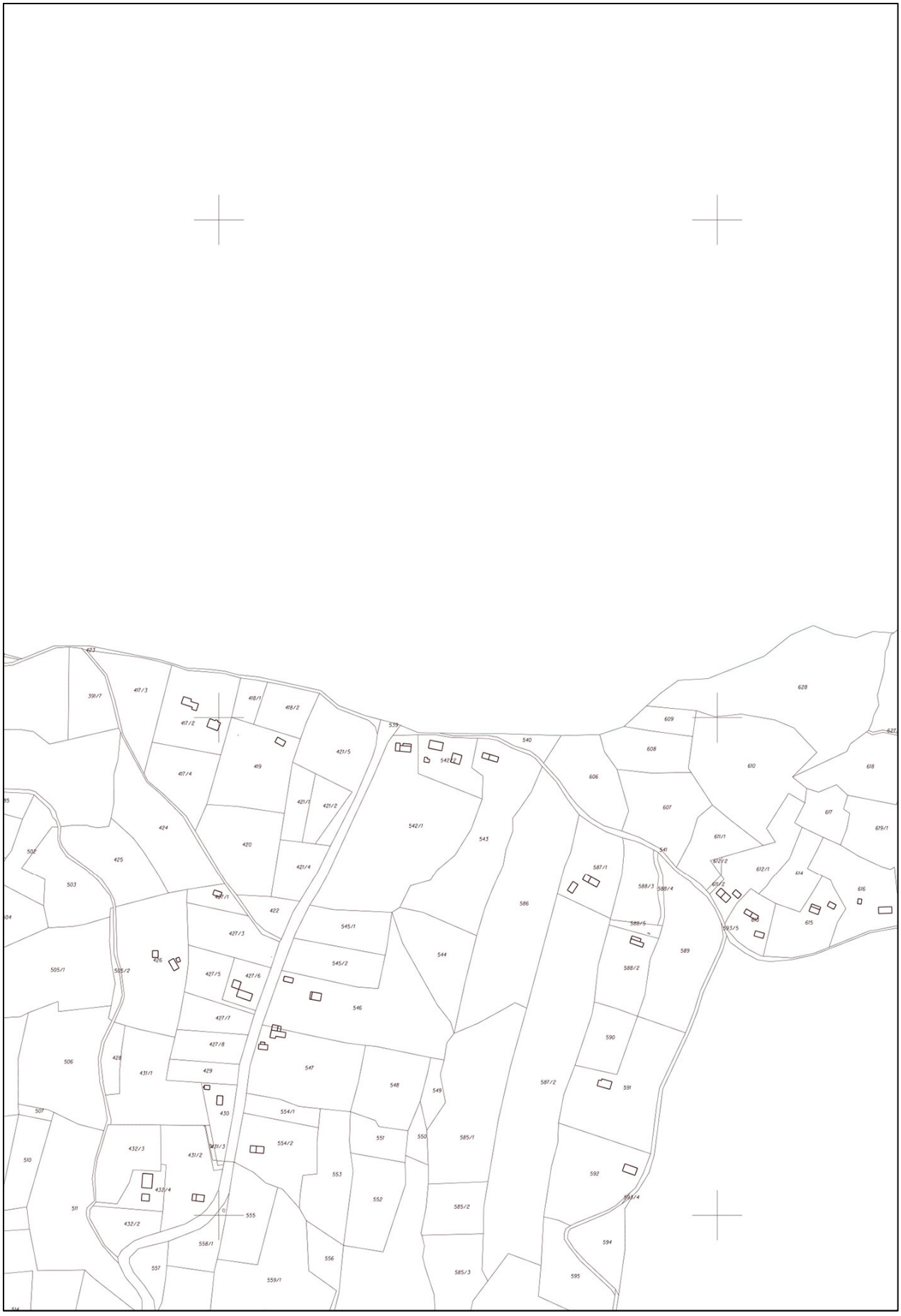

391/7
417/3
417/2
418/1
418/2
417/4
419
421/5
421/1
421/2
421/4
424
420
425
503
502
422
427/3
427/5
427/6
427/7
427/8
426
505/1
505/2
506
428
431/1
429
430
431/3
431/2
432/3
432/4
432/2
507
510
511
555
558/1
557
559/1
554/1
554/2
553
552
556
545/1
545/2
546
547
548
549
550
551
544
543
542/1
542/2
539
540
586
585/1
585/2
585/3
587/1
587/2
588/3
588/4
588/5
588/2
589
590
591
592
593/4
594
595
606
607
608
609
610
611/1
611/2
612/1
612/2
614
615
616
617
618
619/1
628
627

163.

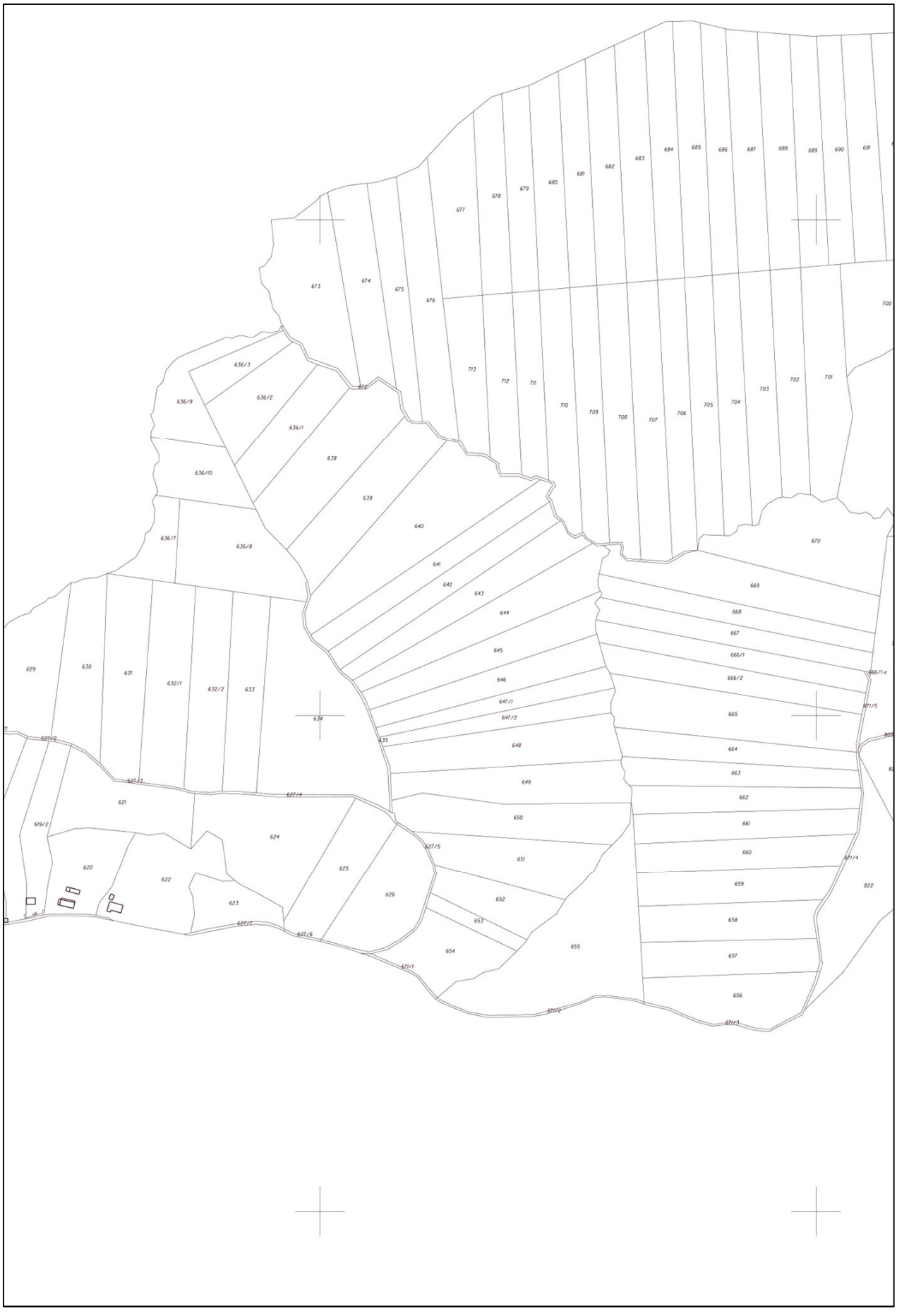
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
636/3
636/2
636/1
636/9
636/10
636/7
636/8
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647/1
647/2
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666/1
666/2
667
668
669
670
629
630
631
632/1
632/2
633
634
635
619/2
620
621
622
623
624
625
626
627/1
627/2
627/3
627/4
627/5
627/6
671/1
671/2
671/3
671/4
671/5
671/6
822

164.

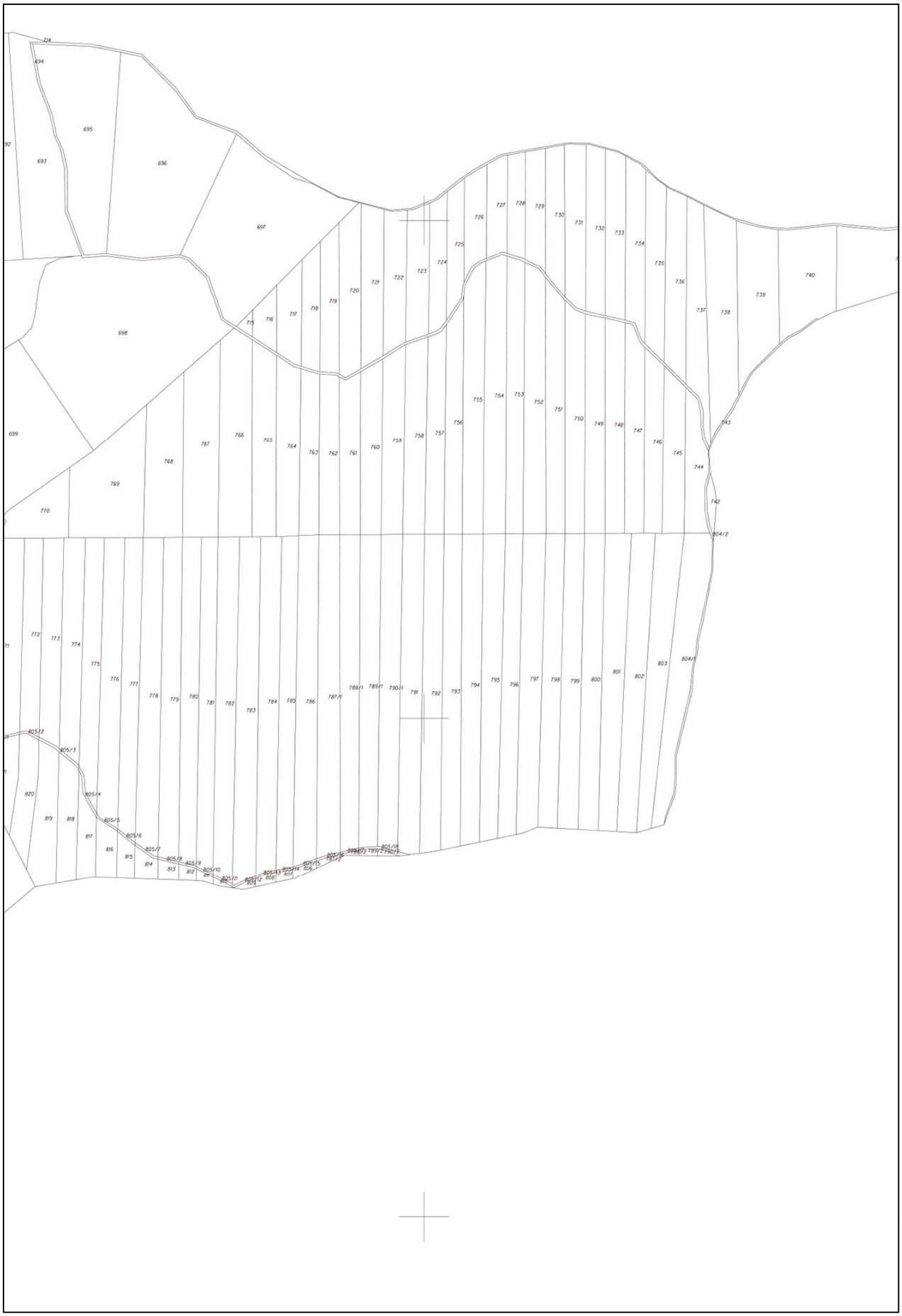

165.

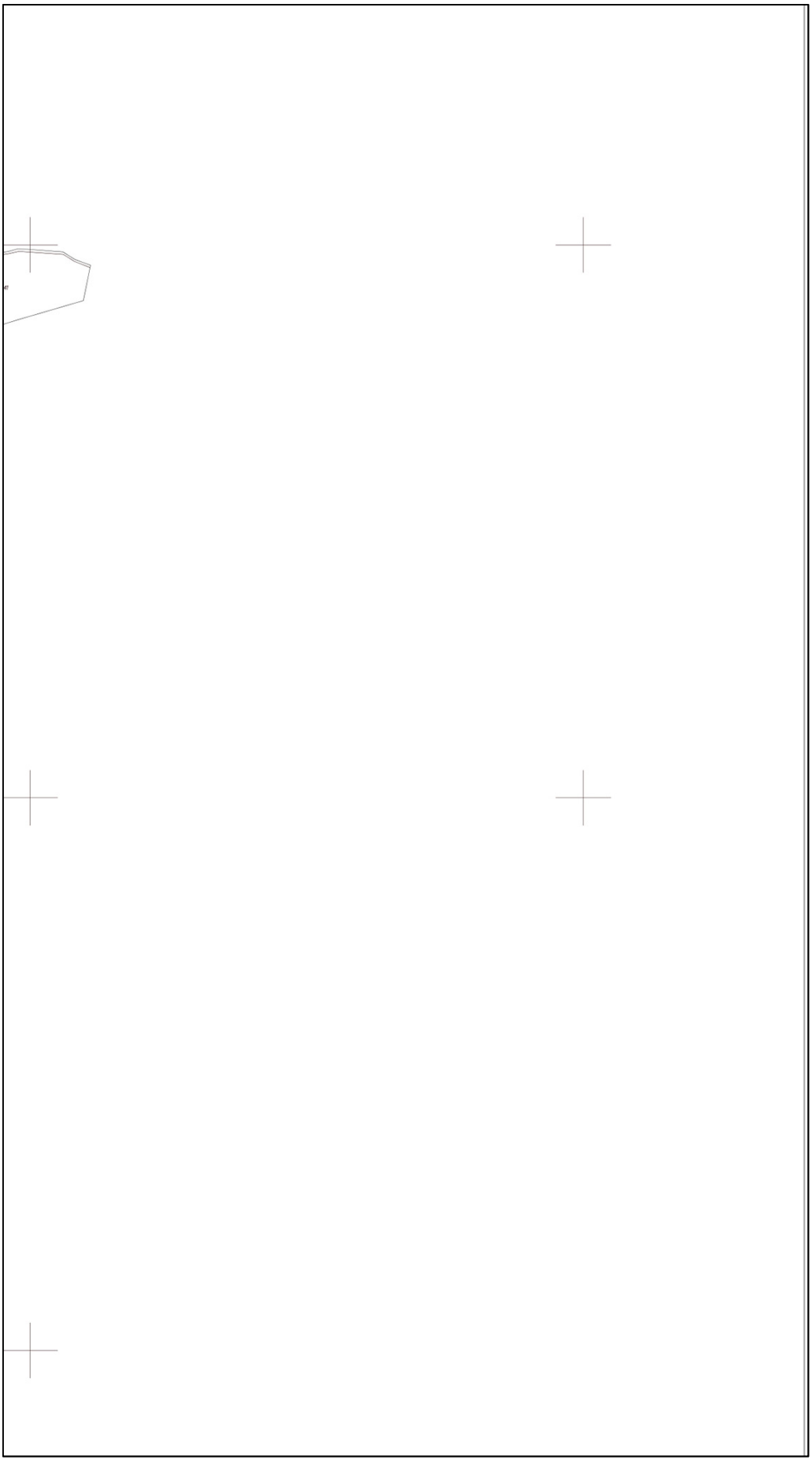

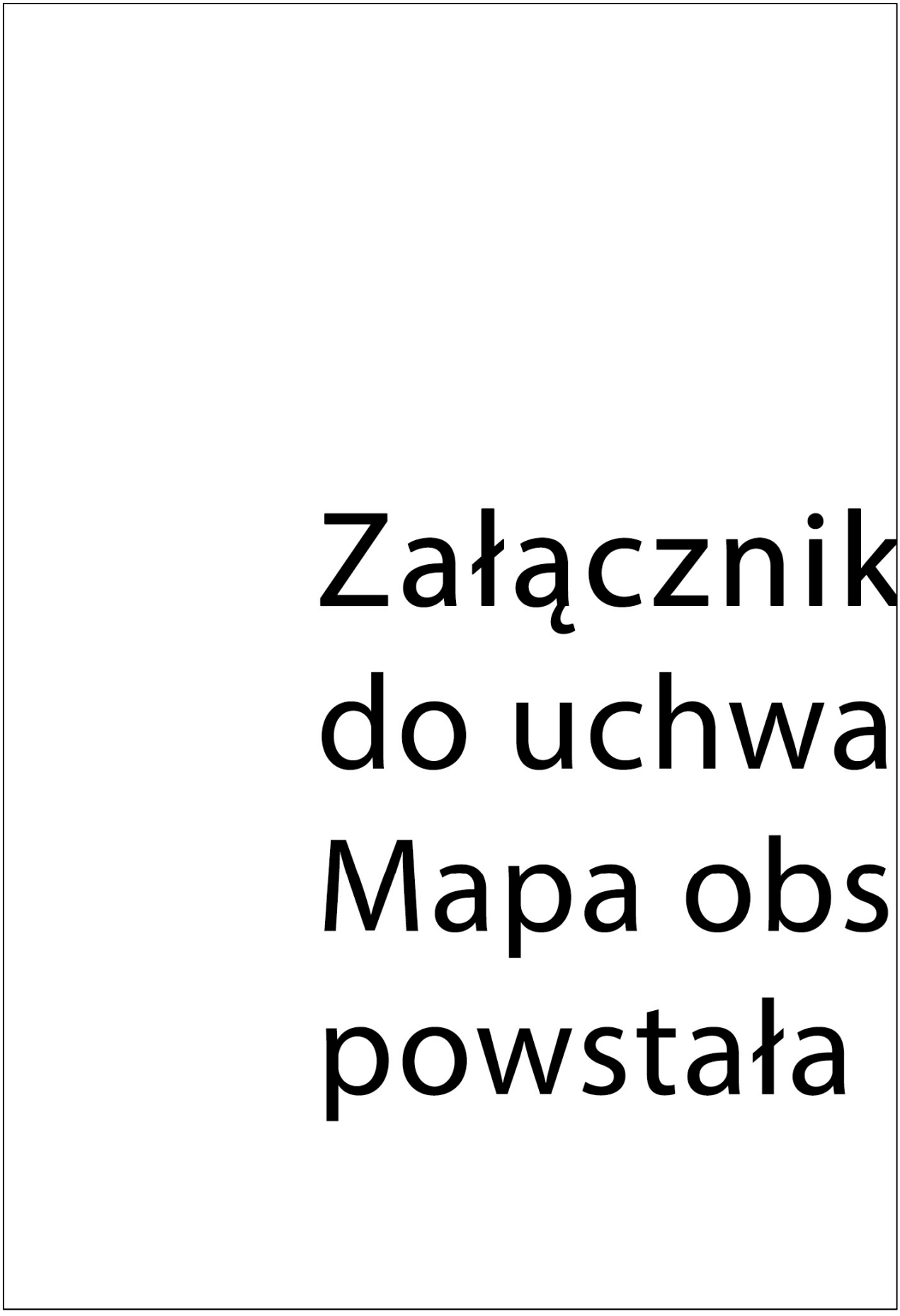
Załącznik
do uchwa
Mapa obs
powstała

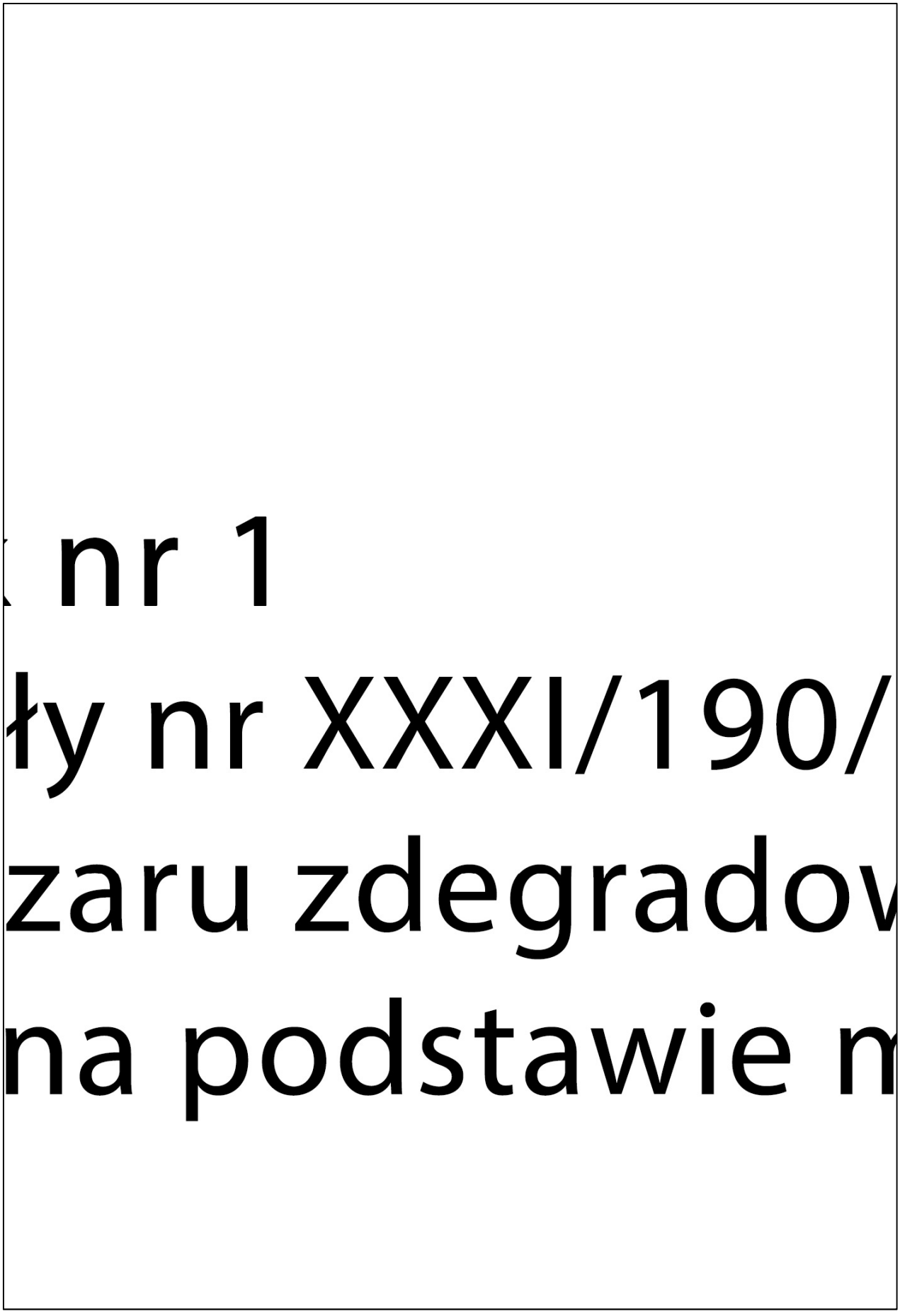
nr 1
ły nr XXXI/190/
zaru zdegradov
na podstawie m

168.

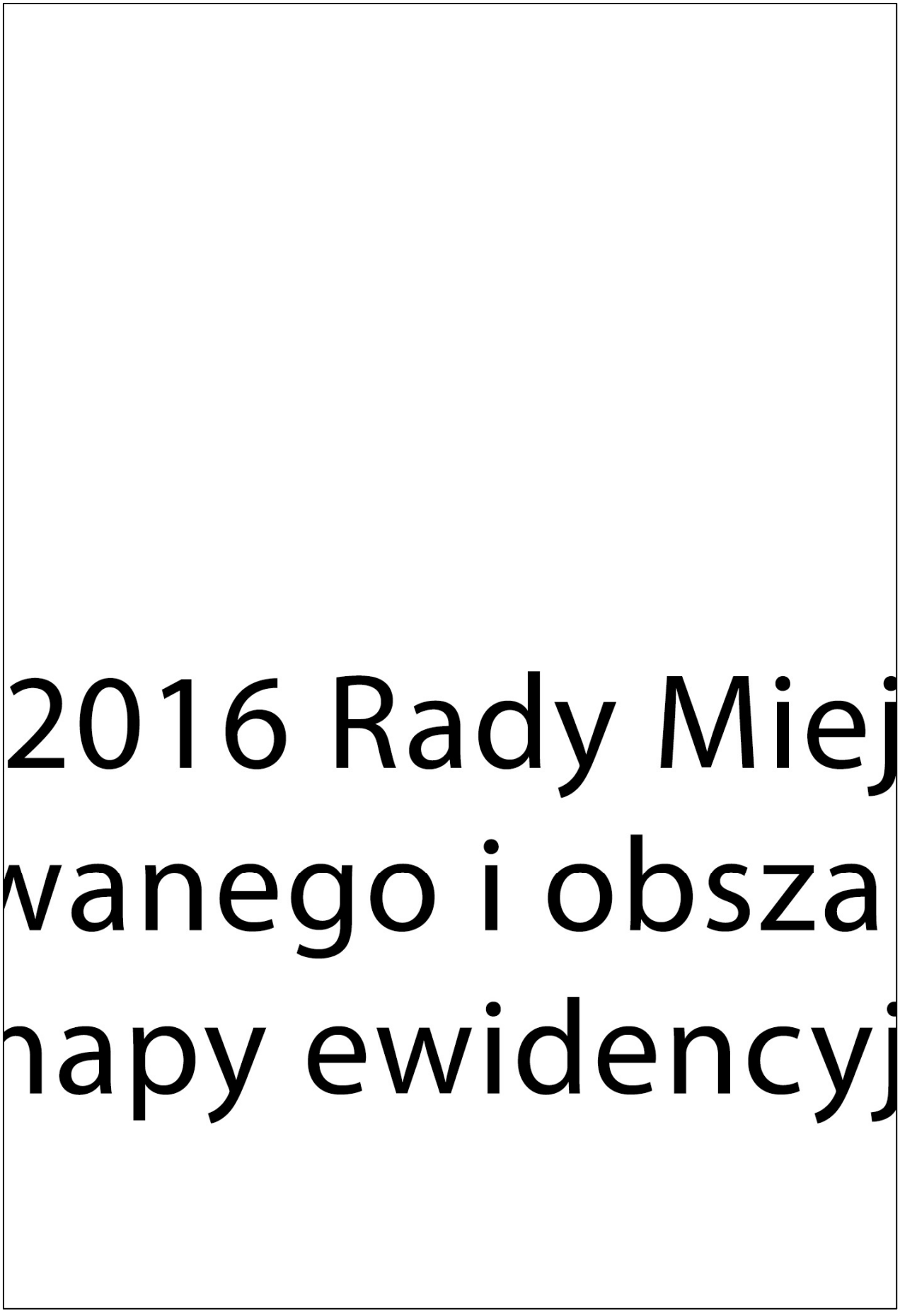

169.

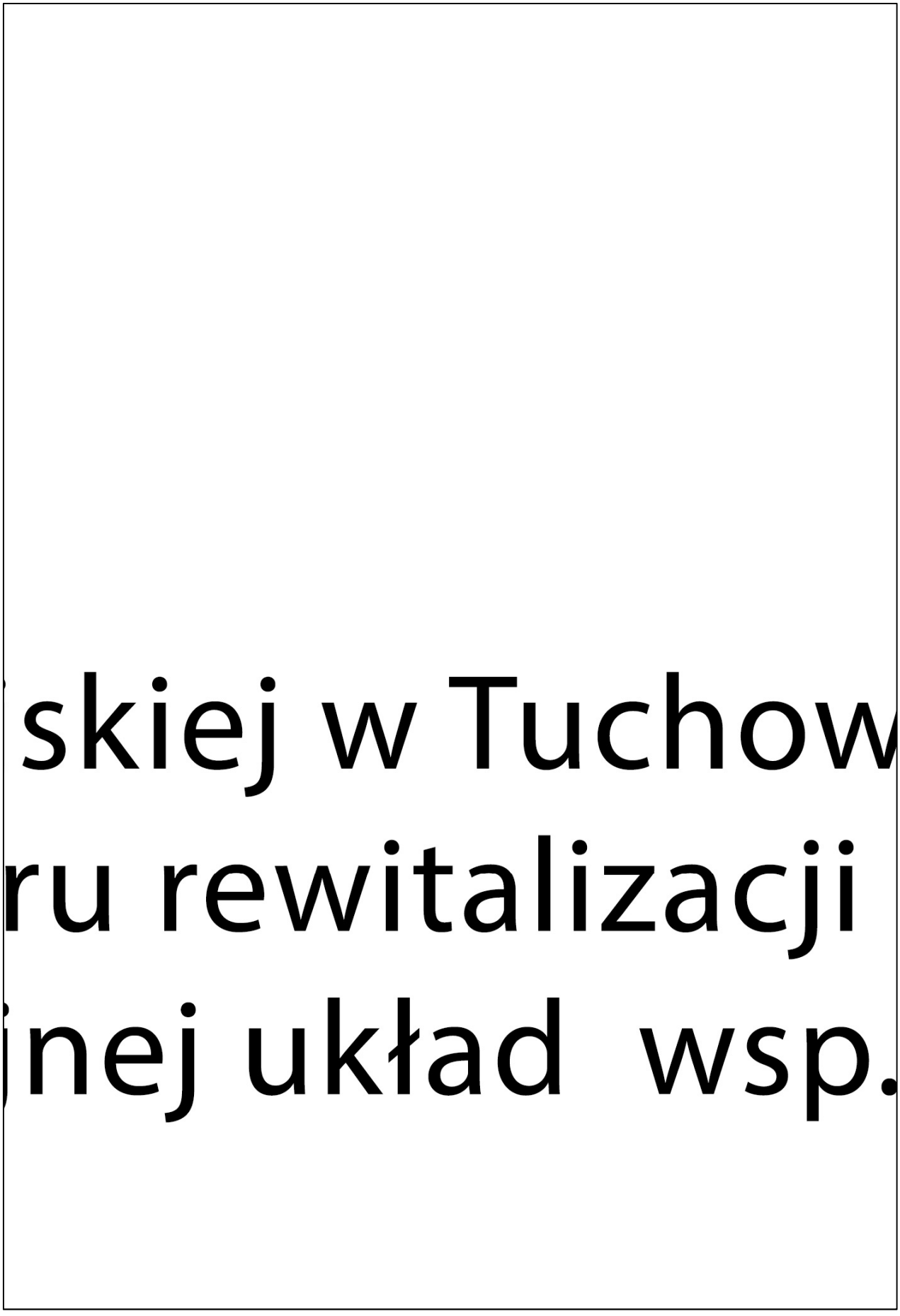

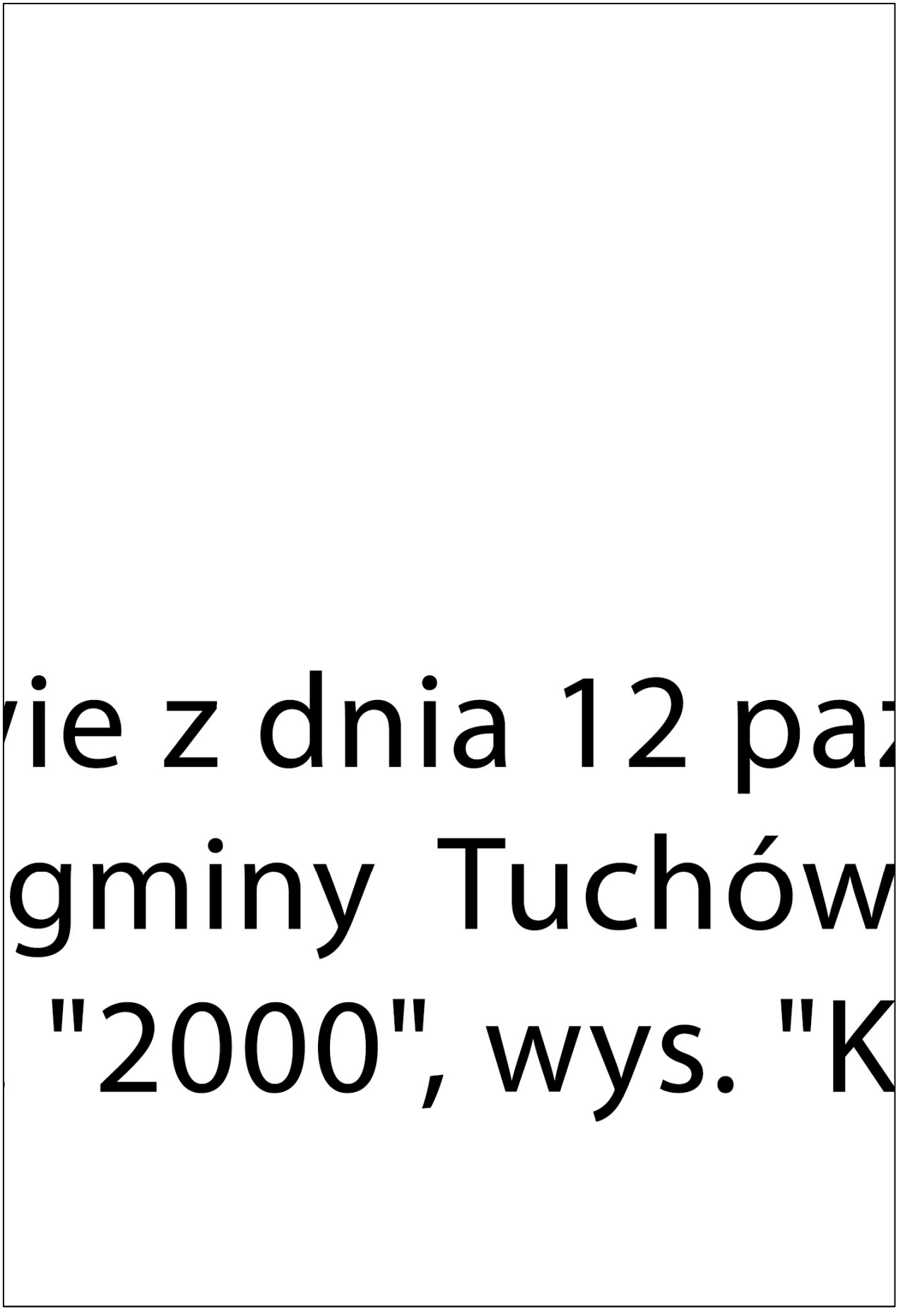
ie z dnia 12 paz
gminy Tuchów
"2000", wys. "K

171.

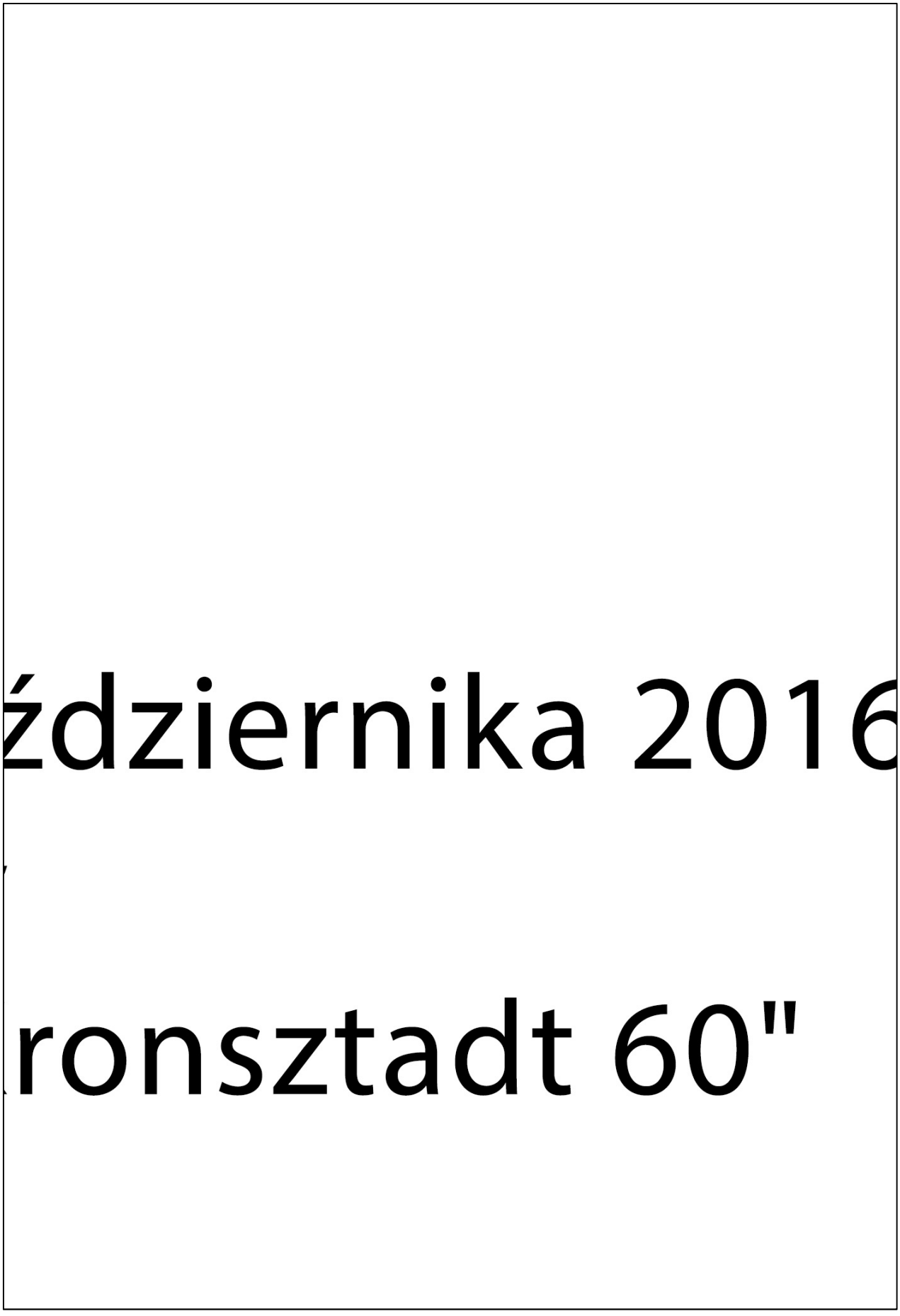

172.

1153
1154
1156/1
1160
1156
1162
1201
1202
1203
1205
1210/2
1210/1
1216
1215
1217
1220
1218

173.

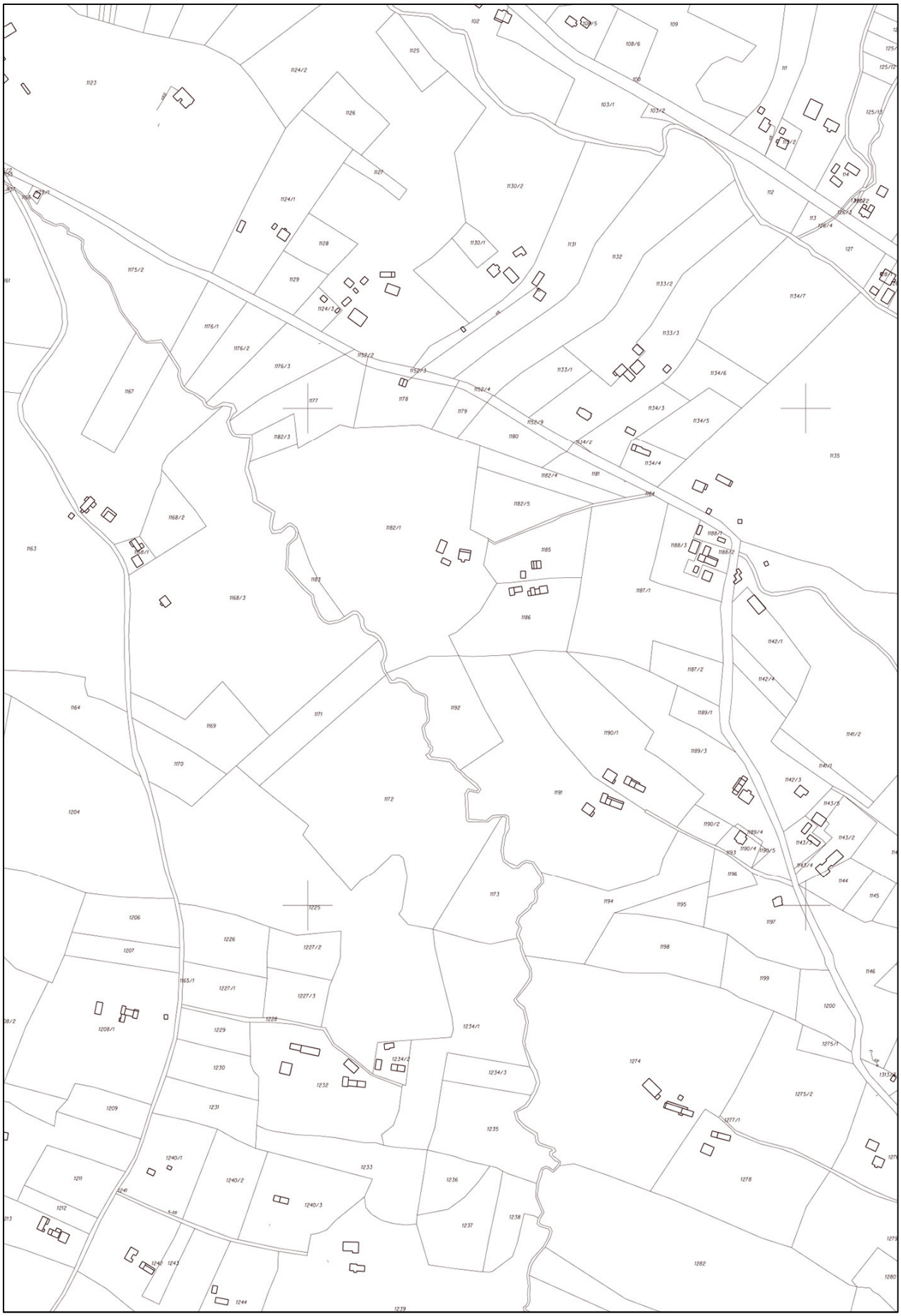

174.

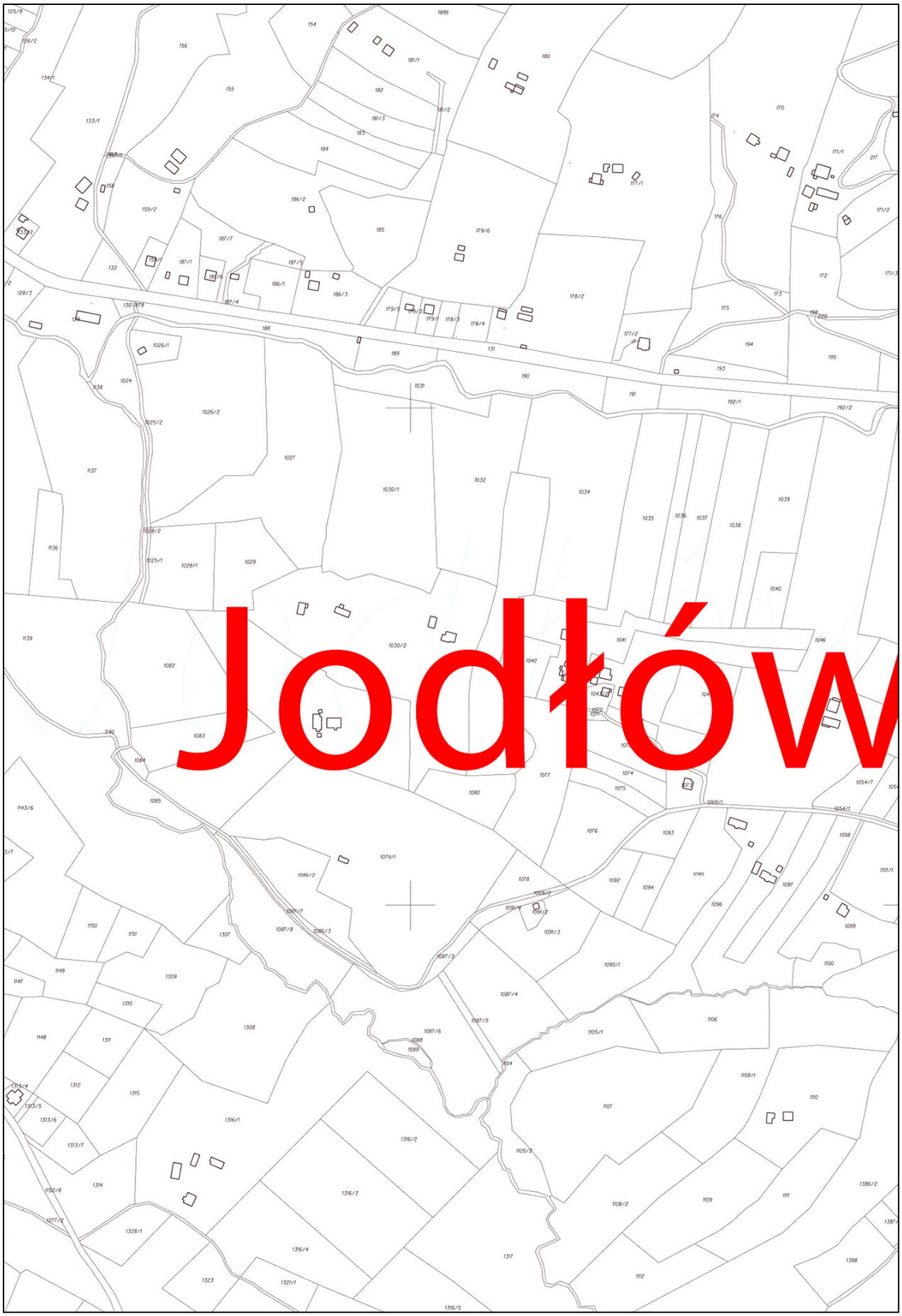

175.

176.

177.

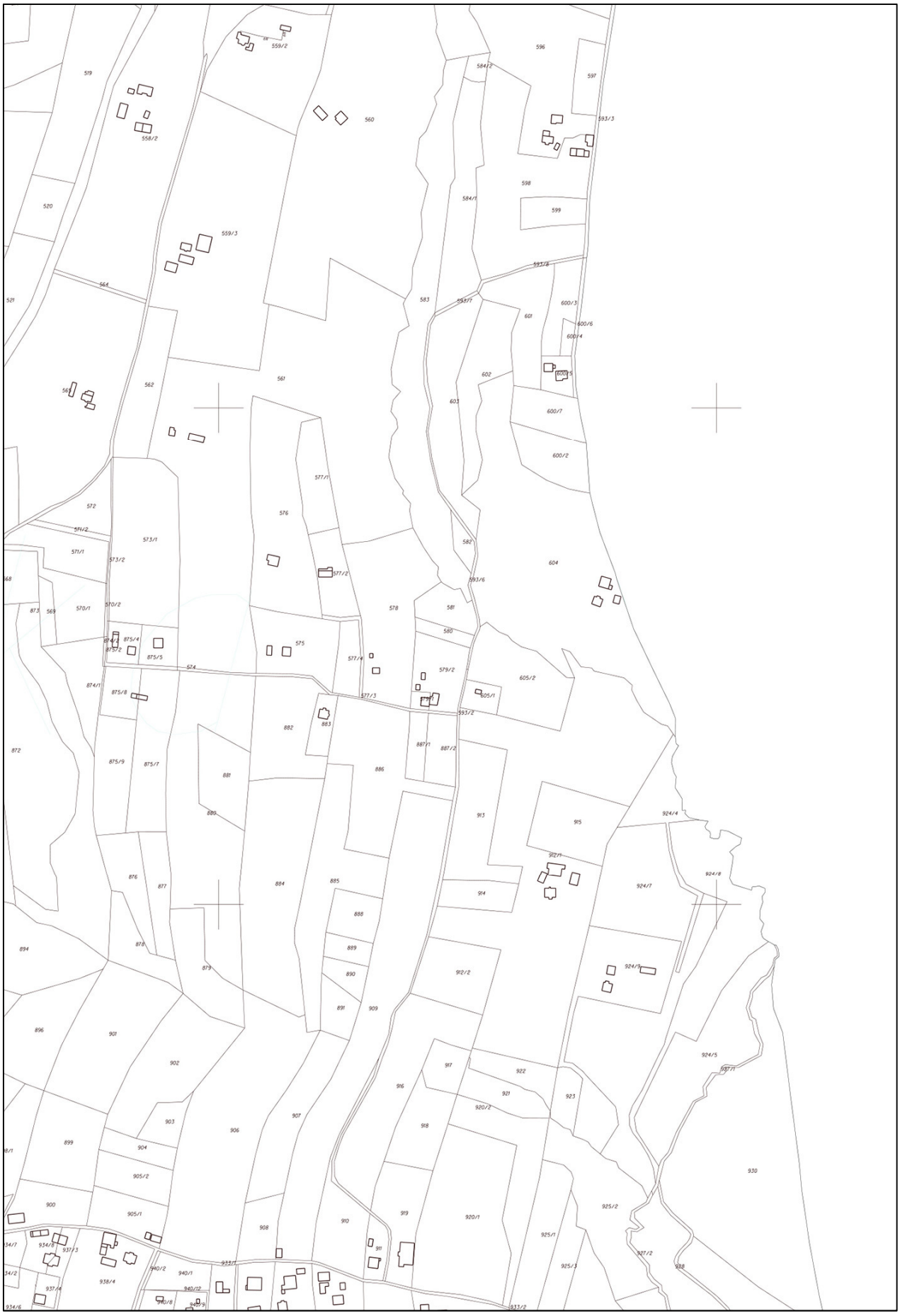
519
559/2
596
584/2
597
560
593/3
558/2
598
520
584/1
599
559/3
593/8
564
521
583
593/7
601
600/3
600/6
600/4
562
561
602
603
600/7
600/2
577/1
572
576
571/2
573/1
582
571/1
573/2
577/2
593/6
604
570/1
570/2
578
581
580
575
577/4
579/2
605/2
574
605/1
577/3
593/2
882
883
887/1
887/2
872
875/9
875/7
881
886
880
913
915
924/4
912/1
876
877
884
885
914
924/7
924/8
888
894
878
889
879
890
912/2
924/9
891
909
896
901
902
917
922
924/5
916
921
923
920/2
903
906
907
918
899
904
905/2
930
900
905/1
919
920/1
925/2
908
910
925/1
911
927/2
925/3
938/4
940/2
940/1
940/12
933/2

178.

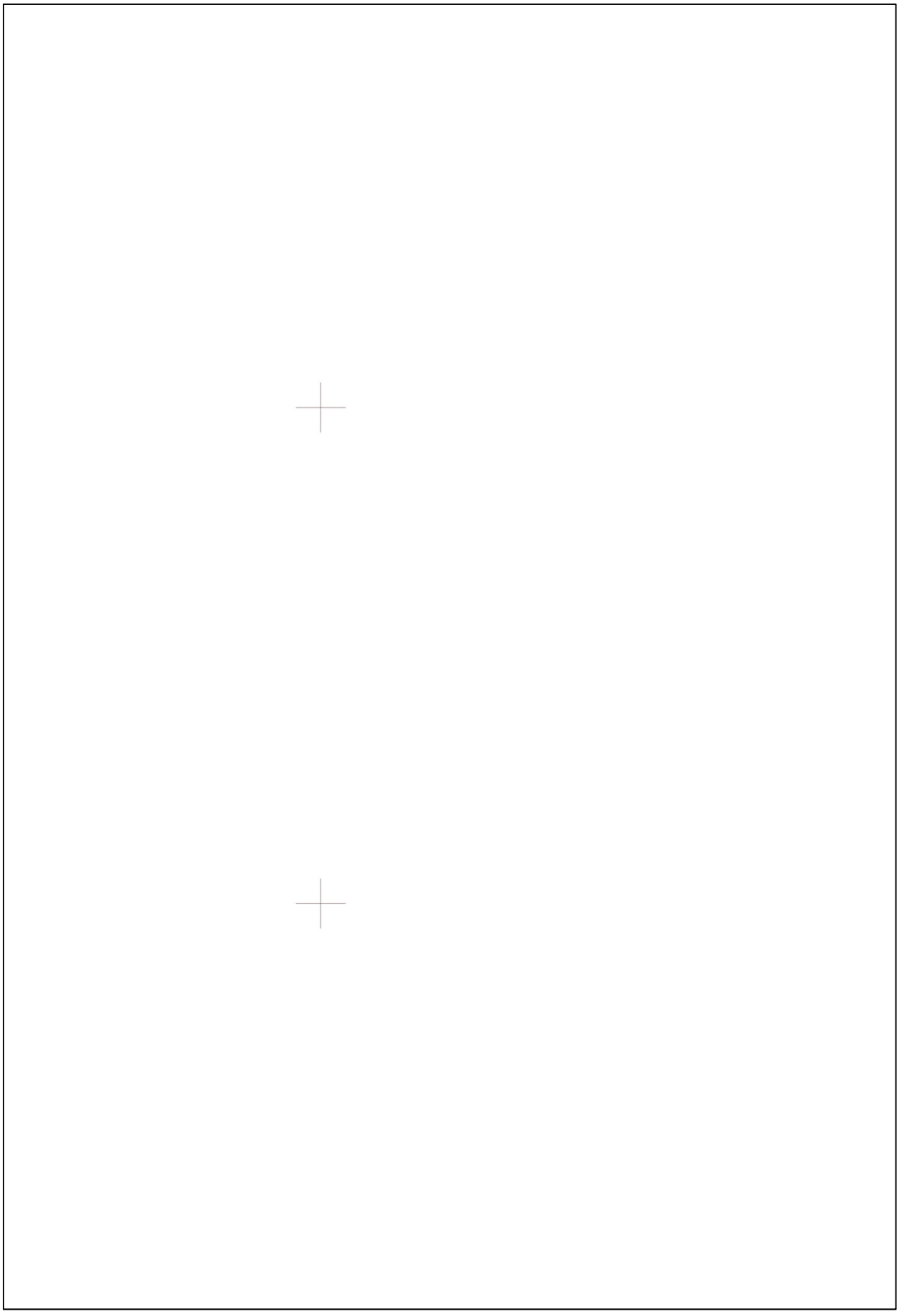

179.

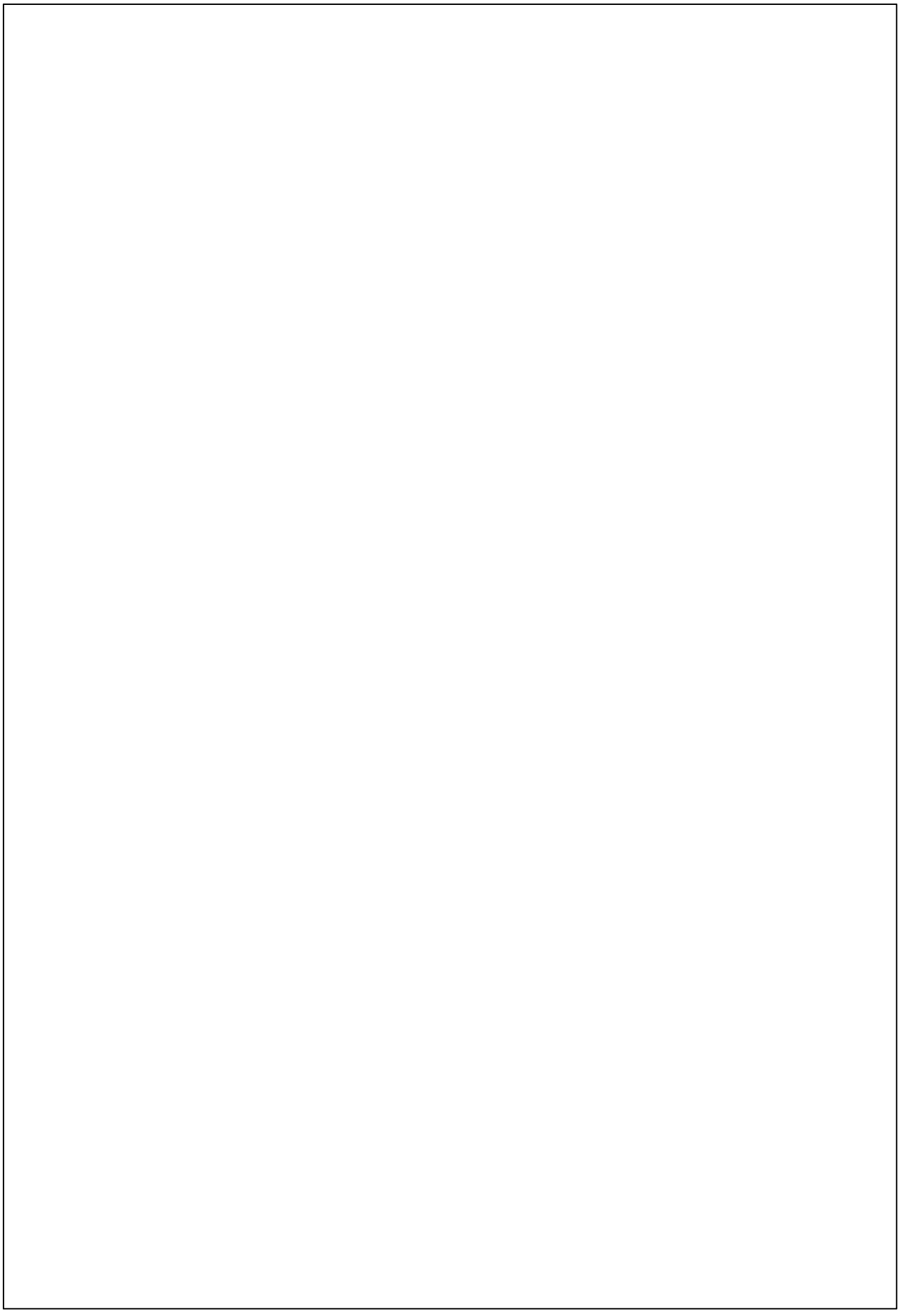

180.

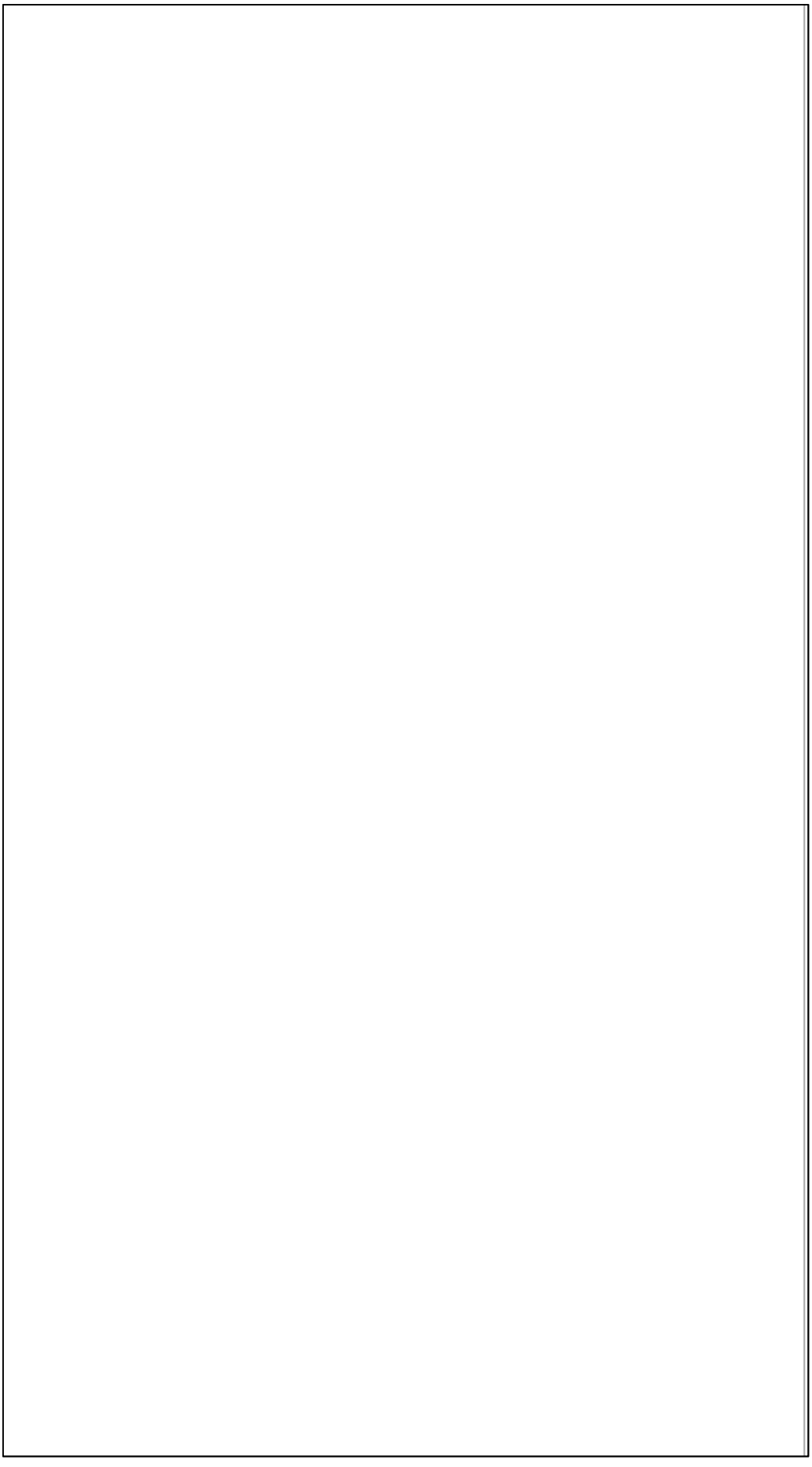

181.

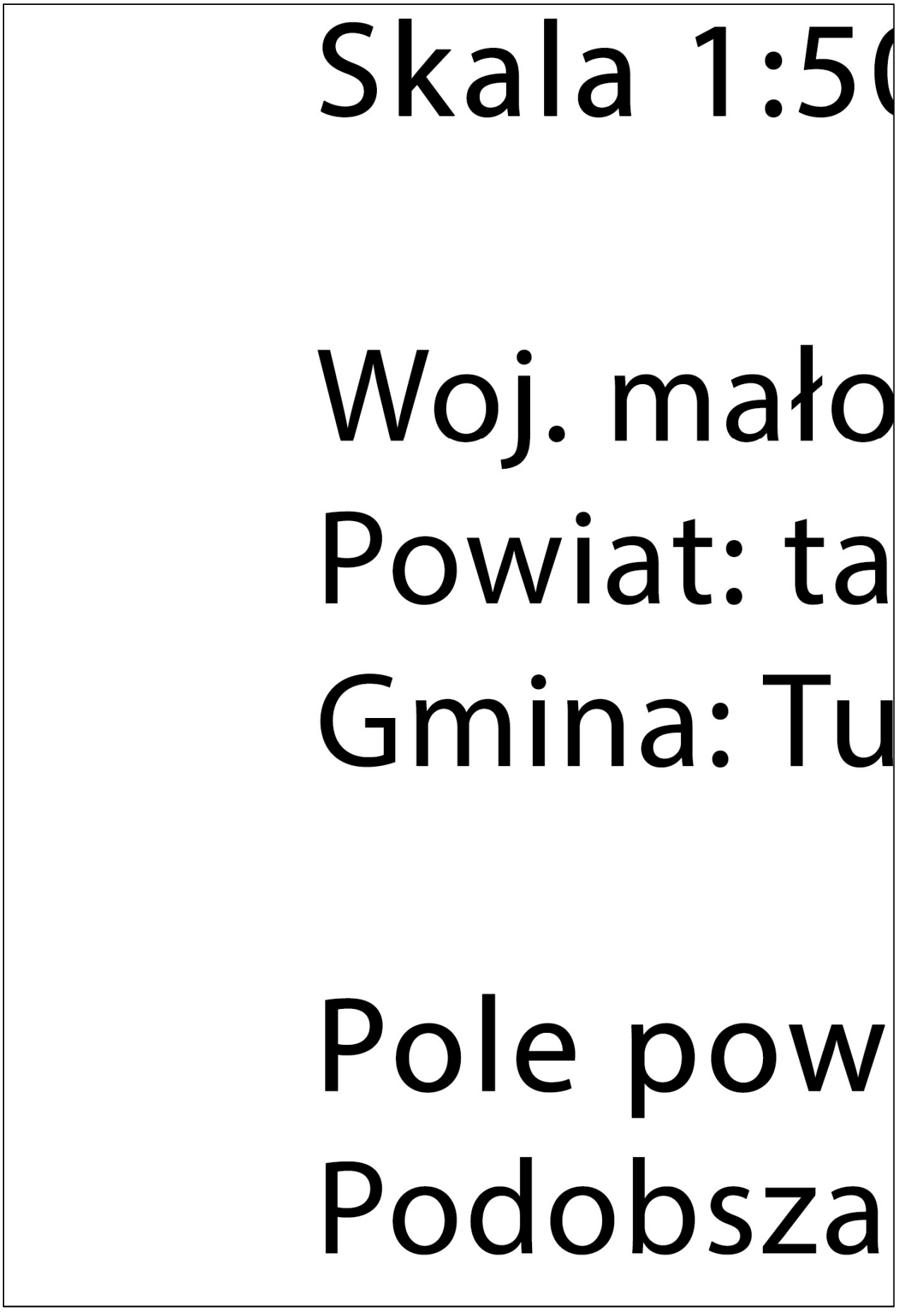

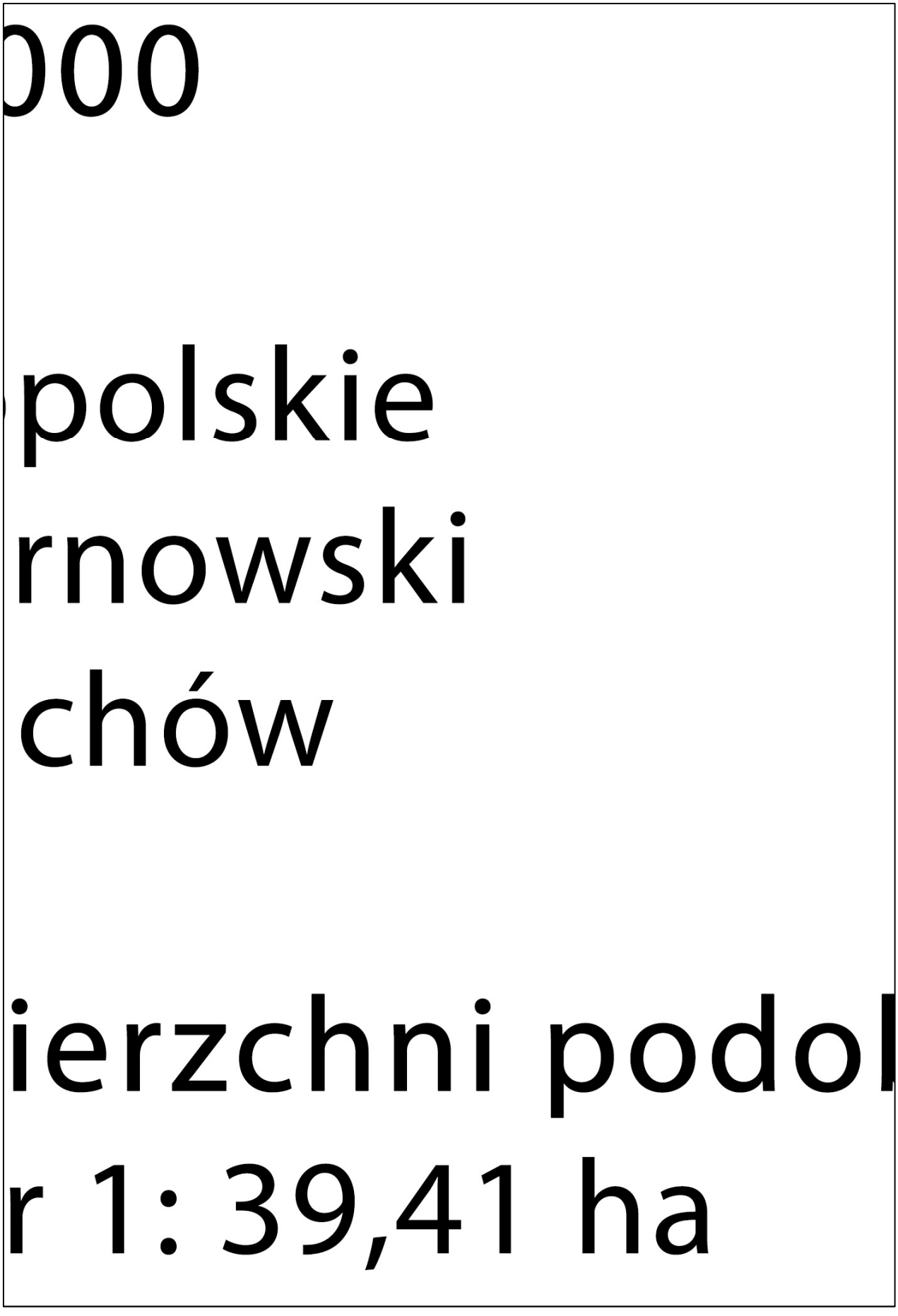
000
polskie
rnowski
chów
ierzchni podol
r 1: 39,41 ha

183.

alizacji:

185.

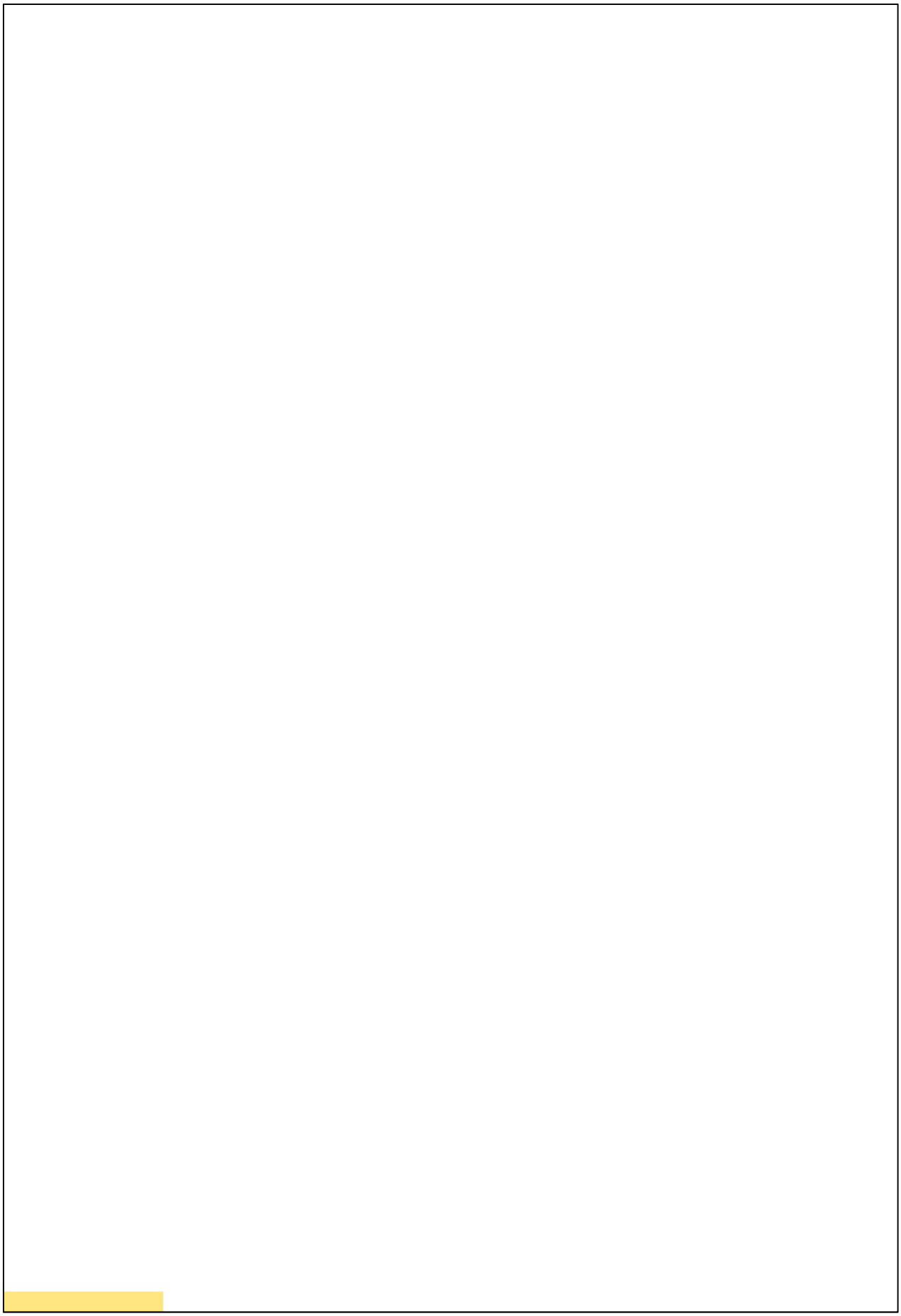

186.

187.

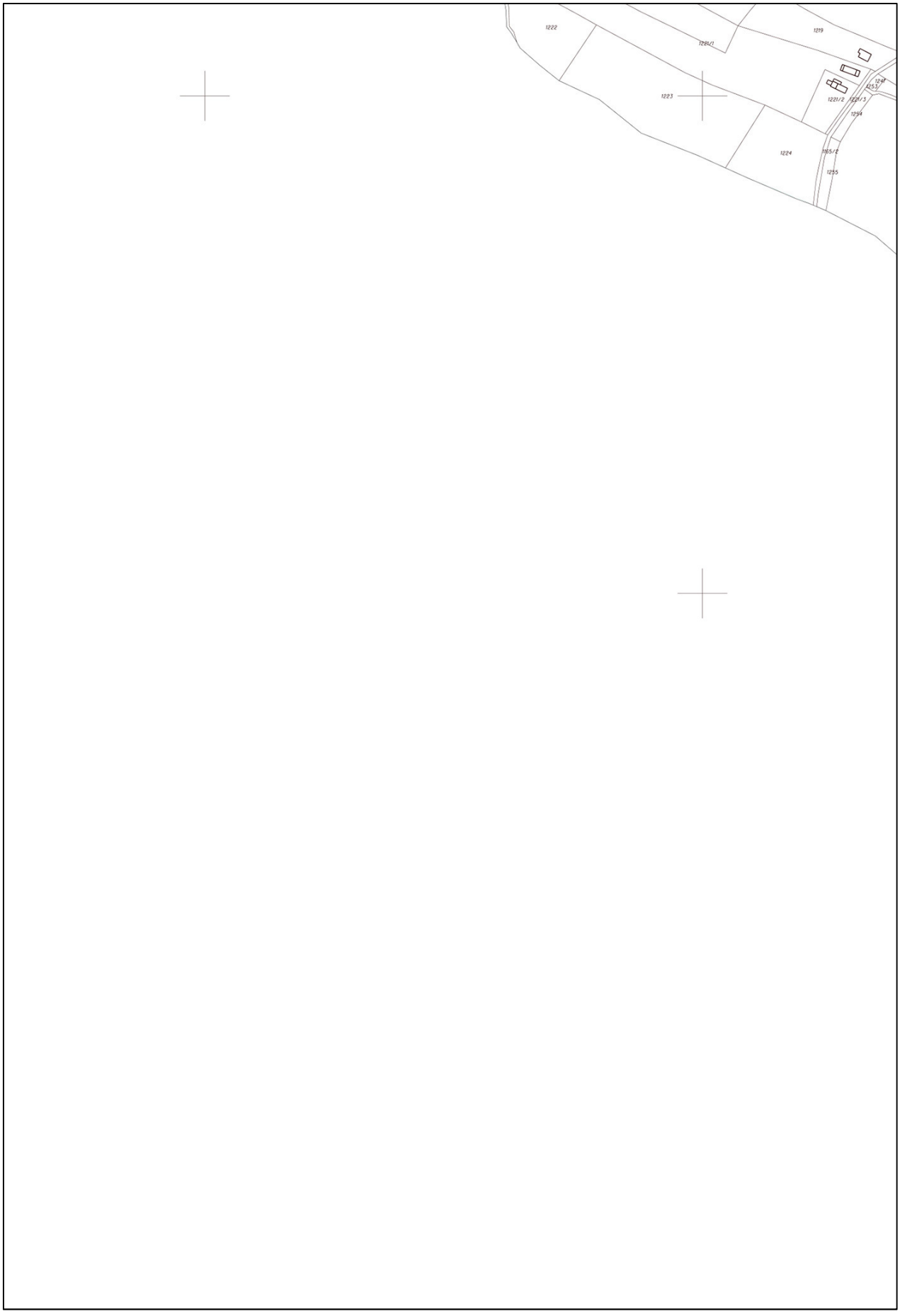

188.

1245
1246
1251
1250
1249
1257
1259
1258
1256
1260
1252
1263
1264
1261
1262
1265
1266
1267/1
1267/2
1267/3
1270
1271/1
1269
1271/2
1272
1273
1304/1
1305
1306
1287
1286/1
1286/3
1286/4
1284
1286/2
1288
1293
1300
1294
1289/15
1289/16
1289/5
1292
1295
1297
1299
1296
1298
1301
1302
1303
1304/2
1345
1346
1357
1360
1358
1361
1359/1
1362

189.

1281/2
1281/1
1321/2
1320
1328/2
1324
1319
1318
1329
1322
1325
1390
1404
1283
1330
1326
1424
1285
1327
1420
1421
1423
1331
1426/1
1332
1289/8
1289/10
1289/14
1289/13
1289/9
1289/11
1333
1431
1334
1335
1426/2
1340/1
1425
1336
1430
1340/2
1343/1
1338
1339
1429
1428
1347
1344
1343/2
1342
1763
1447/2
1448
1348
1768
1427
1767
1349
1764
1765
1350
1766
1355
1786
1769
1777
1776
1770
1354
1787
1788
1774
1773
1778
1351
1771
1343/3
1775
1772/1
1789
1779
1772/2
1800/1
1802
1800/2
1352
1353
1801
1363
1367/2
1790
1798
1799
1366
1791
1795/1
1806
1367/1
1792
1797
1803
1364
1796
1805
1810
1809
1365
1804
1793
1794
1811
1812
1814
1819
1795/2
1813
1818
1850/1
1817
1851
1815
1816/1
1816/2
1852
1853/1

190.

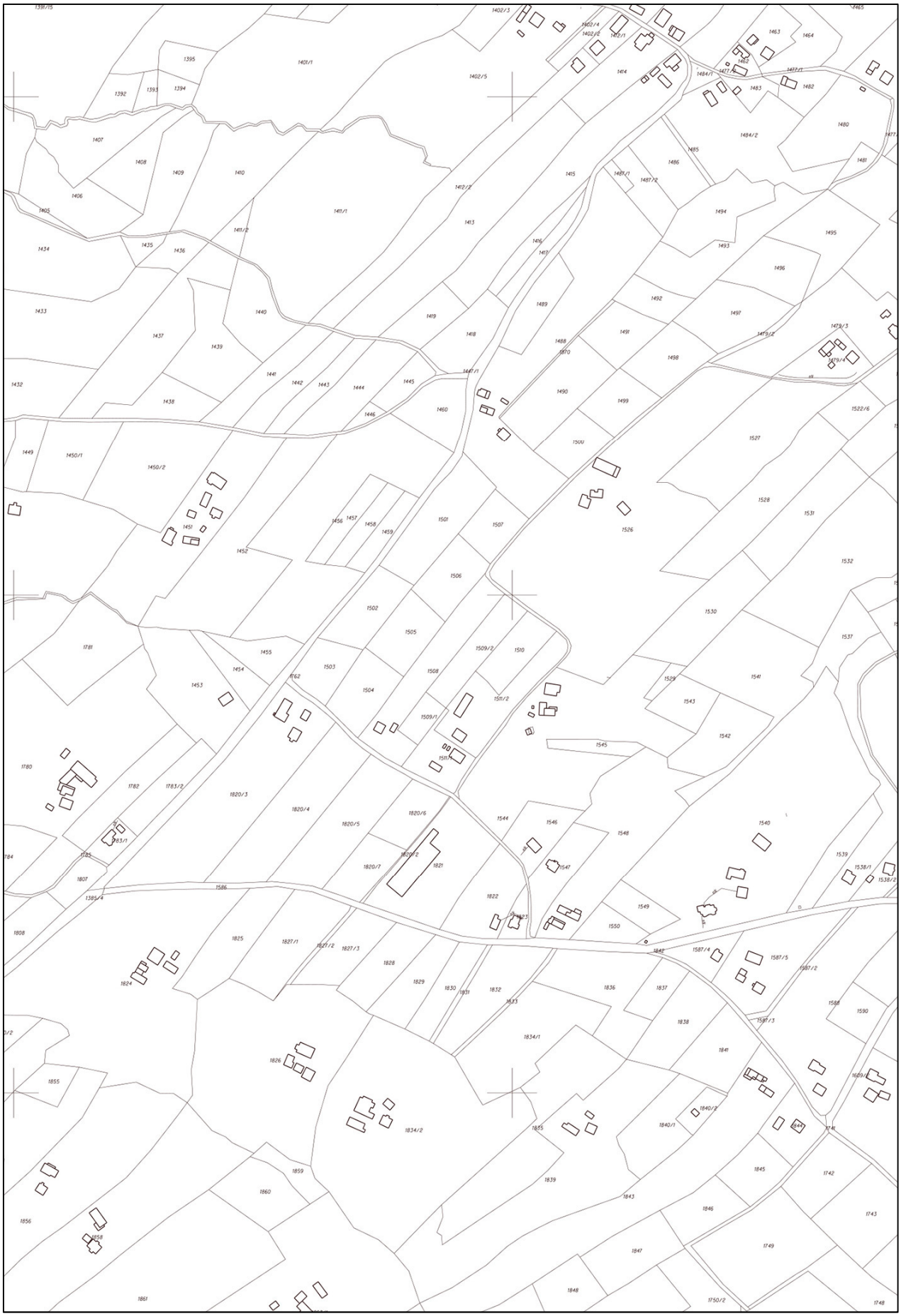

191.

192.

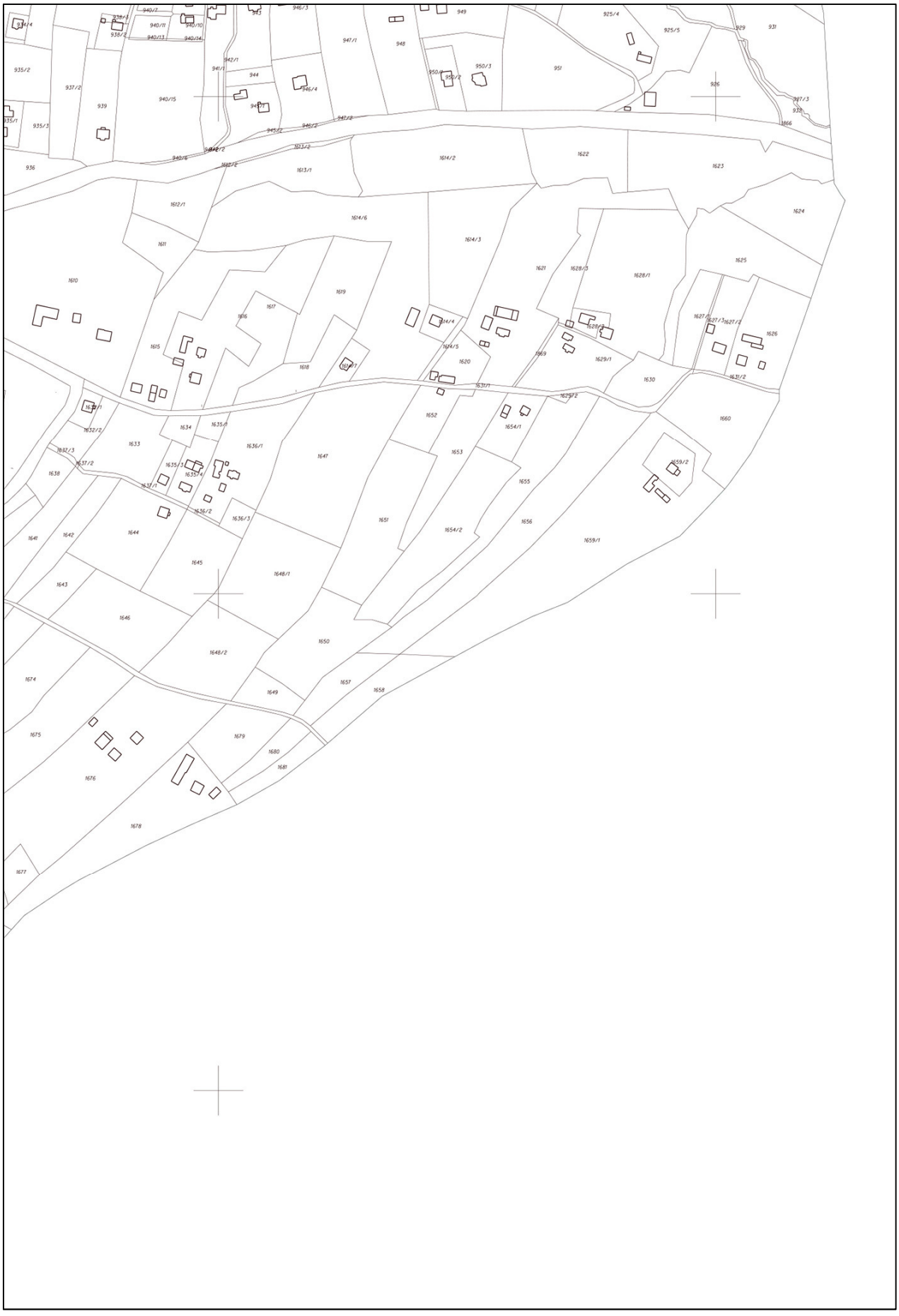
925/4
925/5
929
931
926
947/3
932
1866
949
948
947/1
950/1
950/2
950/3
951
946/3
946/4
947/2
946/2
945/2
944
942/1
941/1
940/2
940/11
940/10
940/13
940/14
938/1
938/2
934/4
935/2
937/2
939
940/15
945/1
935/1
935/3
936
940/6
940/7
1613/2
1613/1
1614/2
1622
1623
1624
1612/1
1614/6
1614/3
1611
1610
1621
1628/3
1628/1
1625
1619
1617
1616
1615
1618
1614/4
1624/5
1620
1969
1629/1
1627/1
1627/3
1627/2
1626
1630
1631/2
1631/1
1629/2
1652
1654/1
1660
1634
1635/1
1633
1636/1
1632/2
1632/1
1632/3
1637/2
1635/3
1635/4
1638
1637/1
1647
1653
1659/2
1655
1636/2
1636/3
1651
1654/2
1656
1659/1
1640
1642
1644
1641
1645
1648/1
1643
1646
1650
1648/2
1674
1649
1657
1658
1675
1679
1680
1681
1676
1678
1677

193.

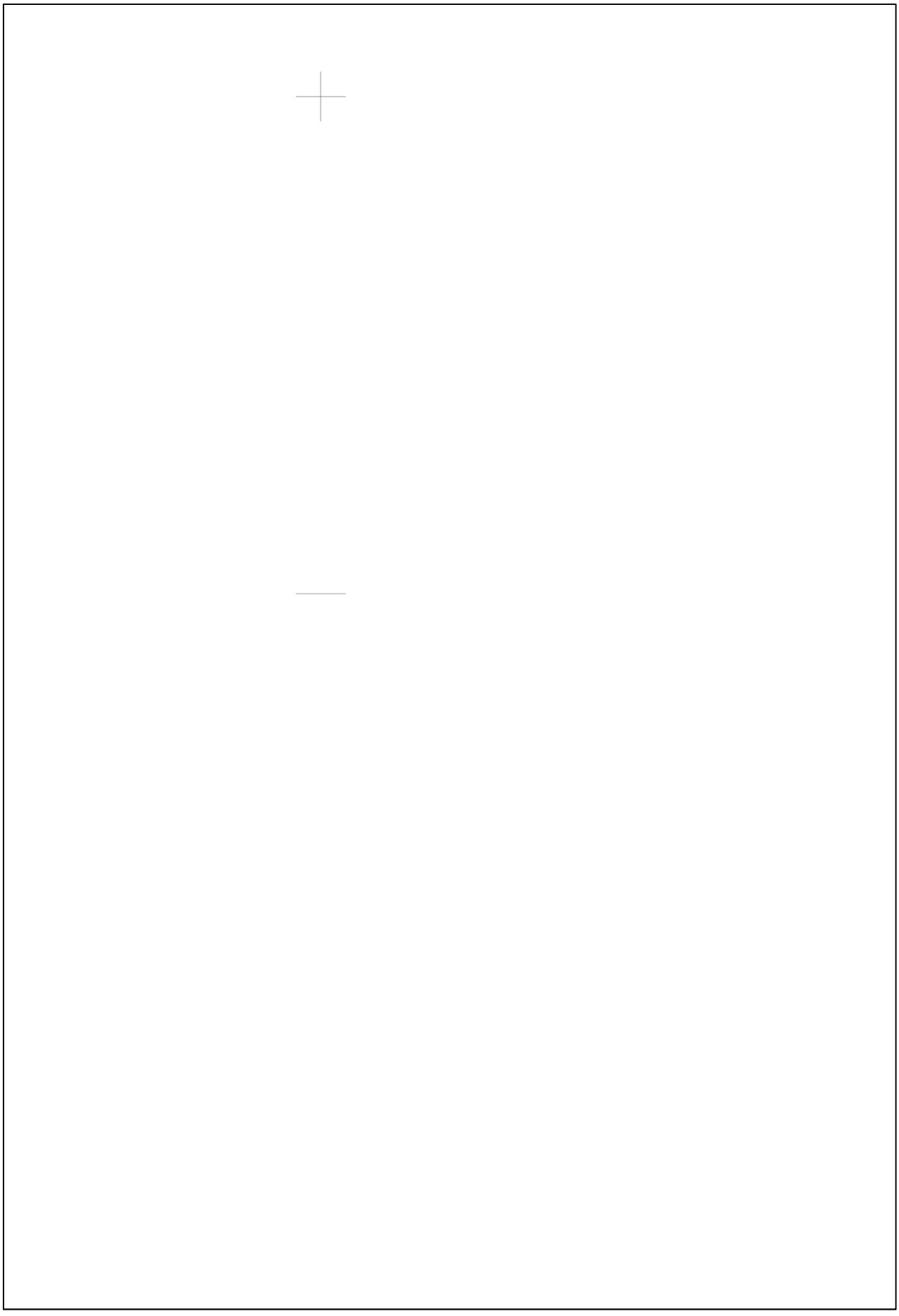

194.

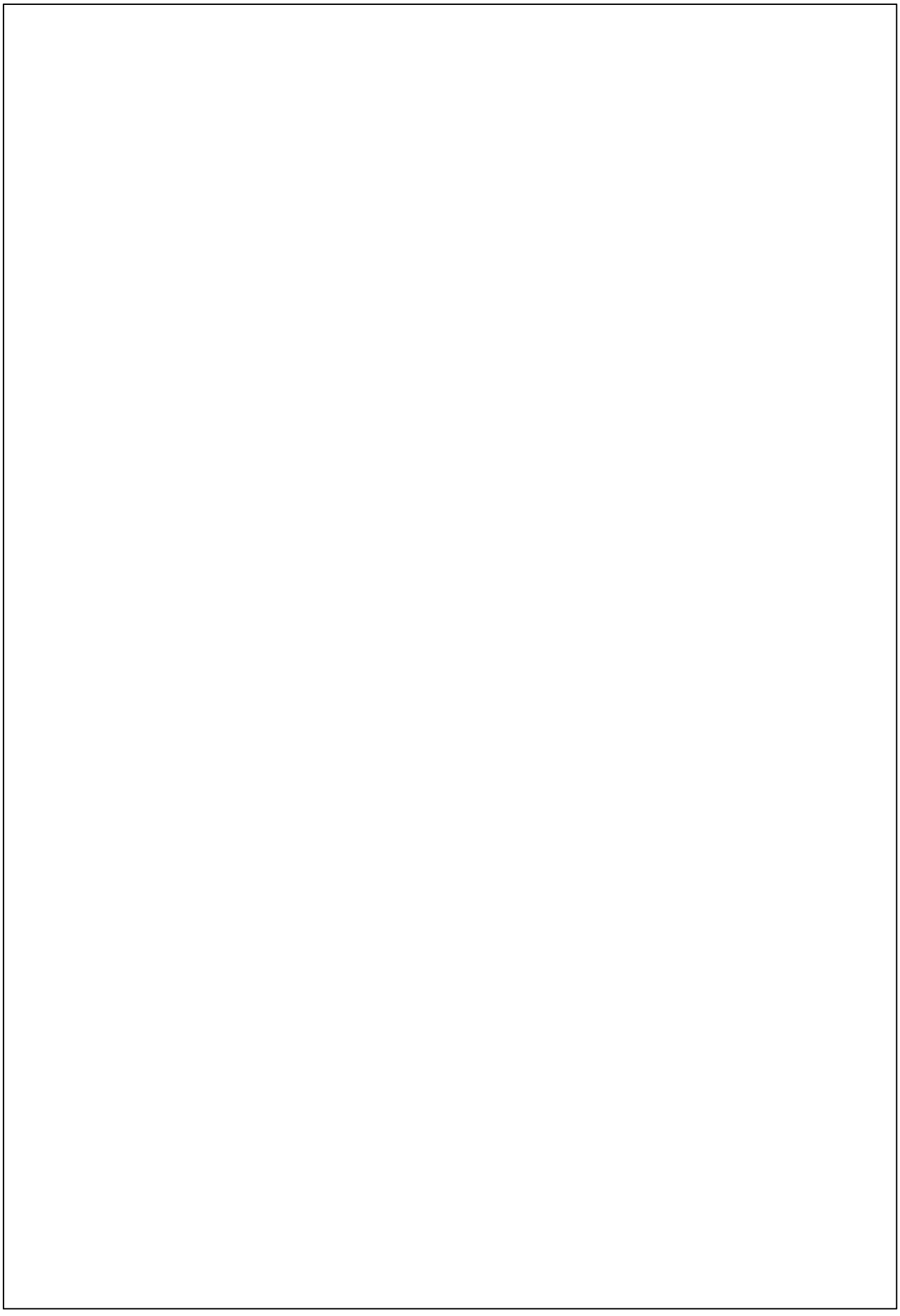

195.

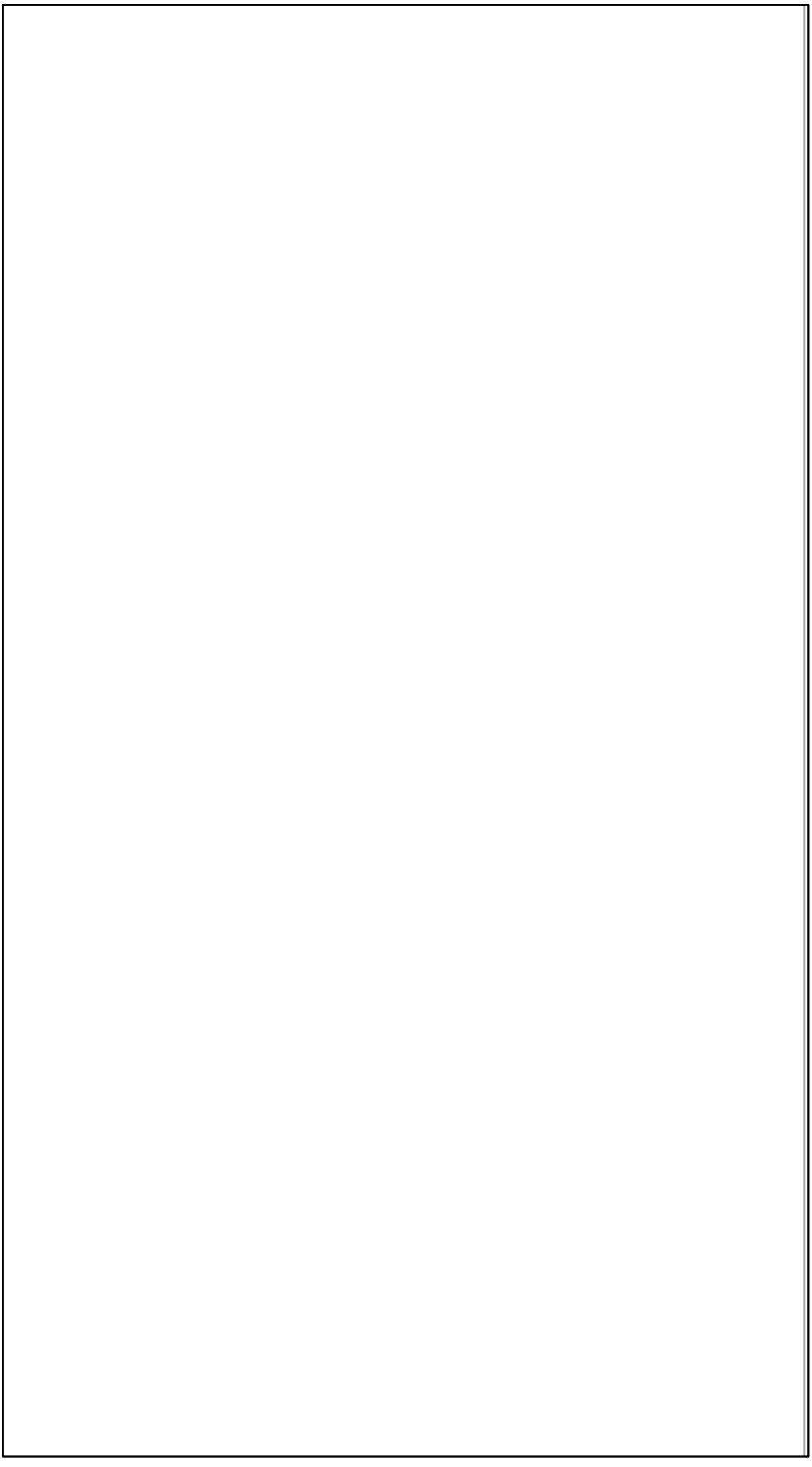

196.

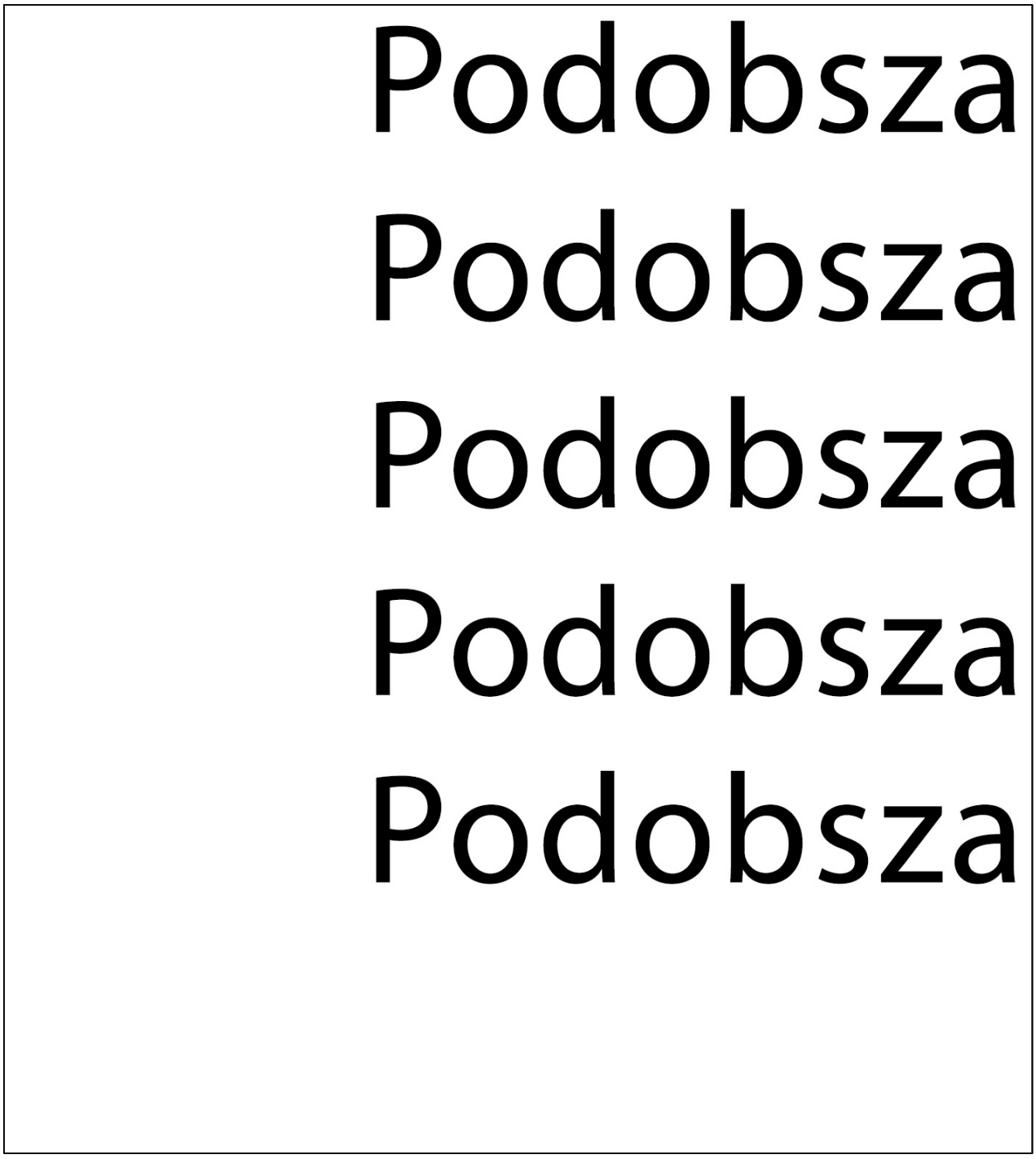

r 2: 9,48 ha

r 3: 15,35 ha

r 4: 14,73 ha

r 5: 54,51 ha

r 6: 41,12 ha

198.

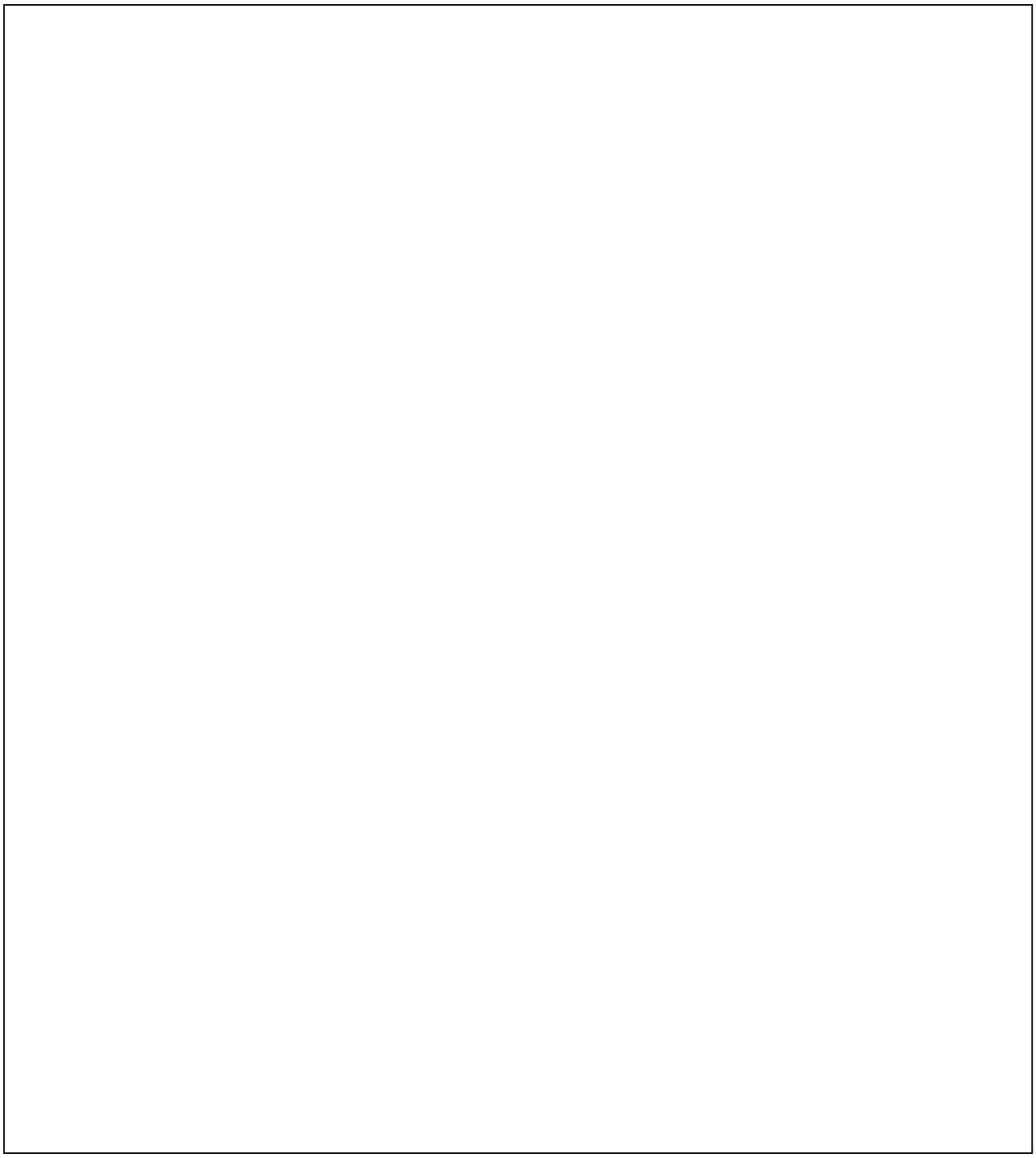

199.

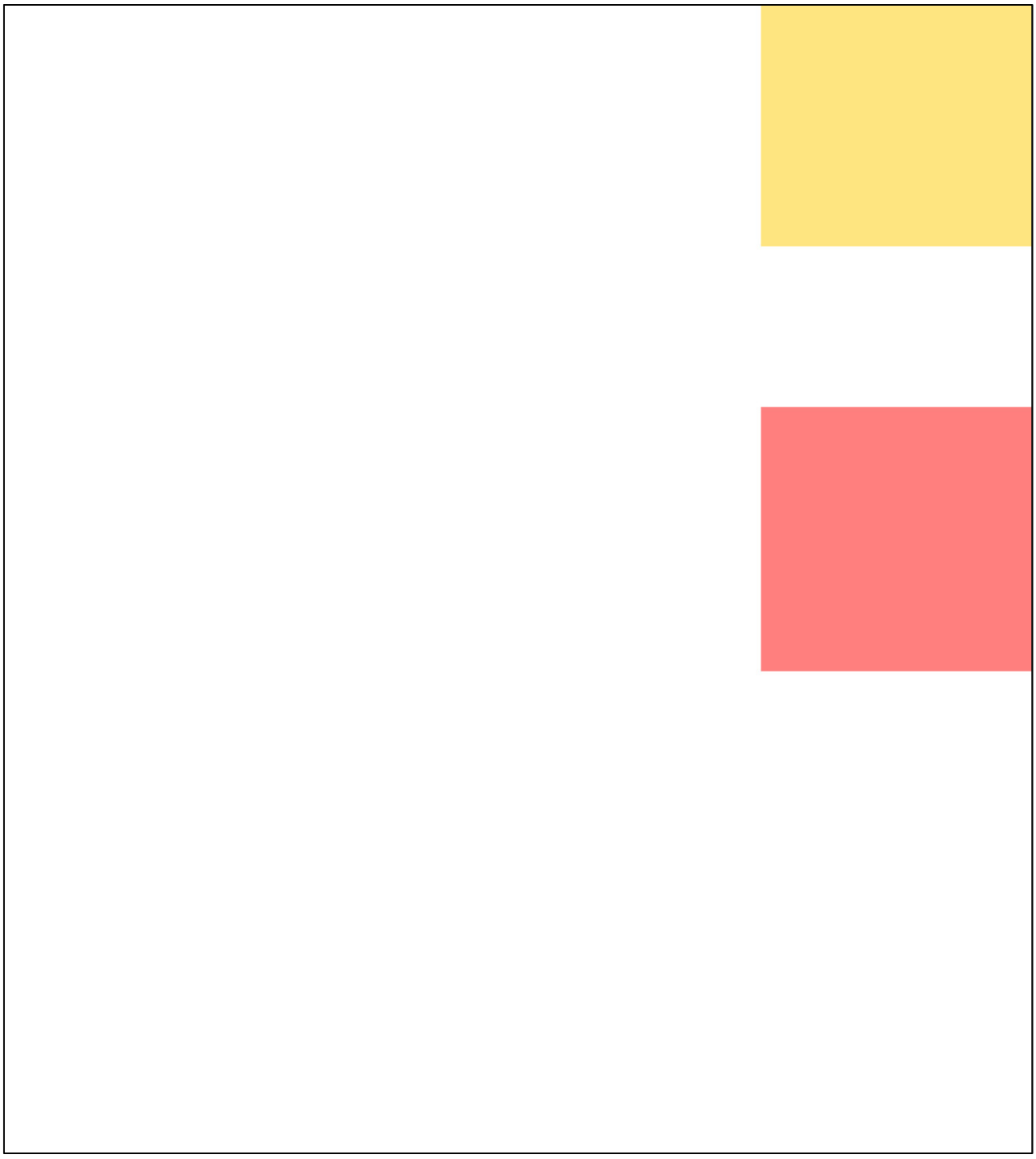

200.

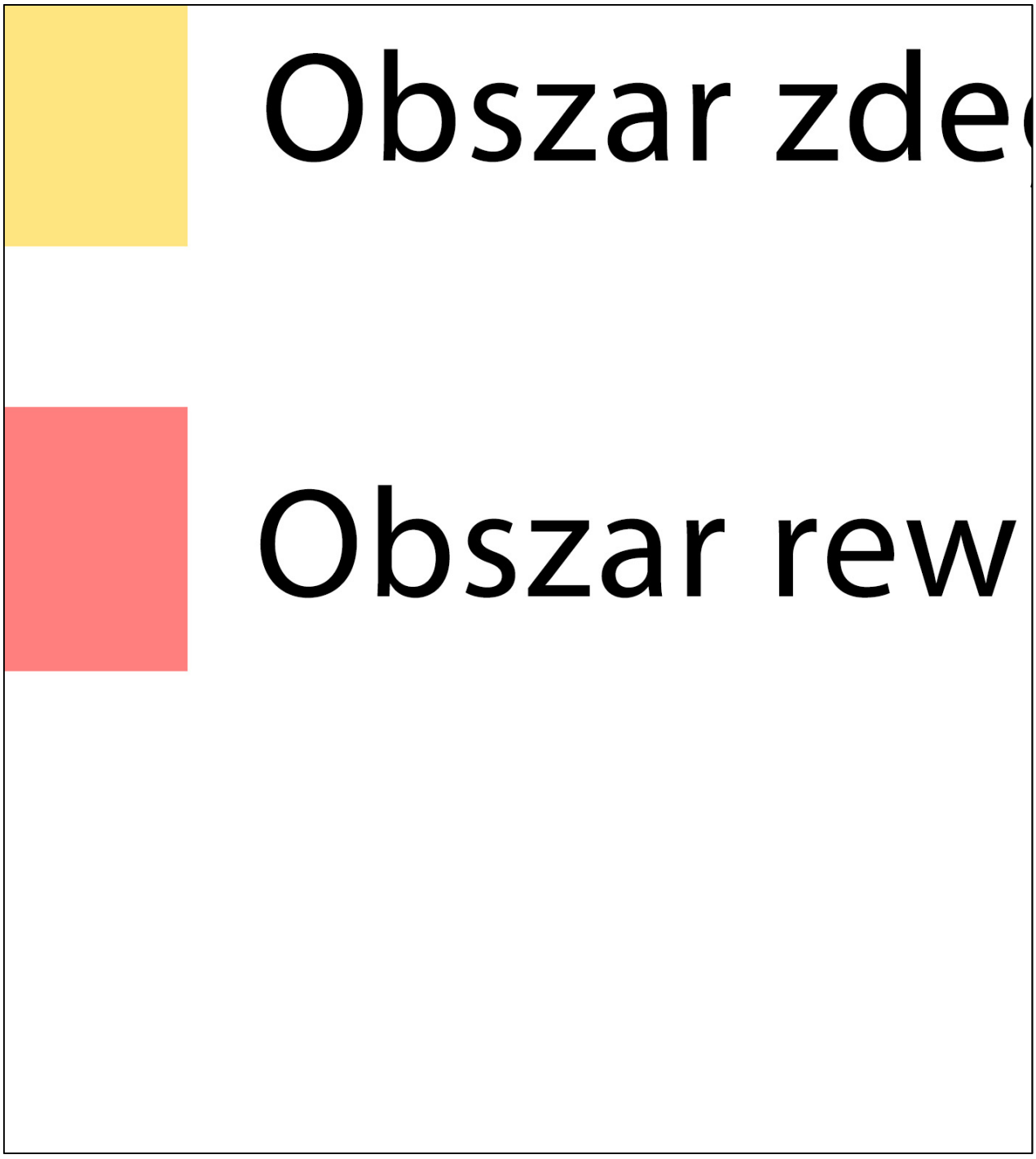

201.

gradowany

italizowany

202.

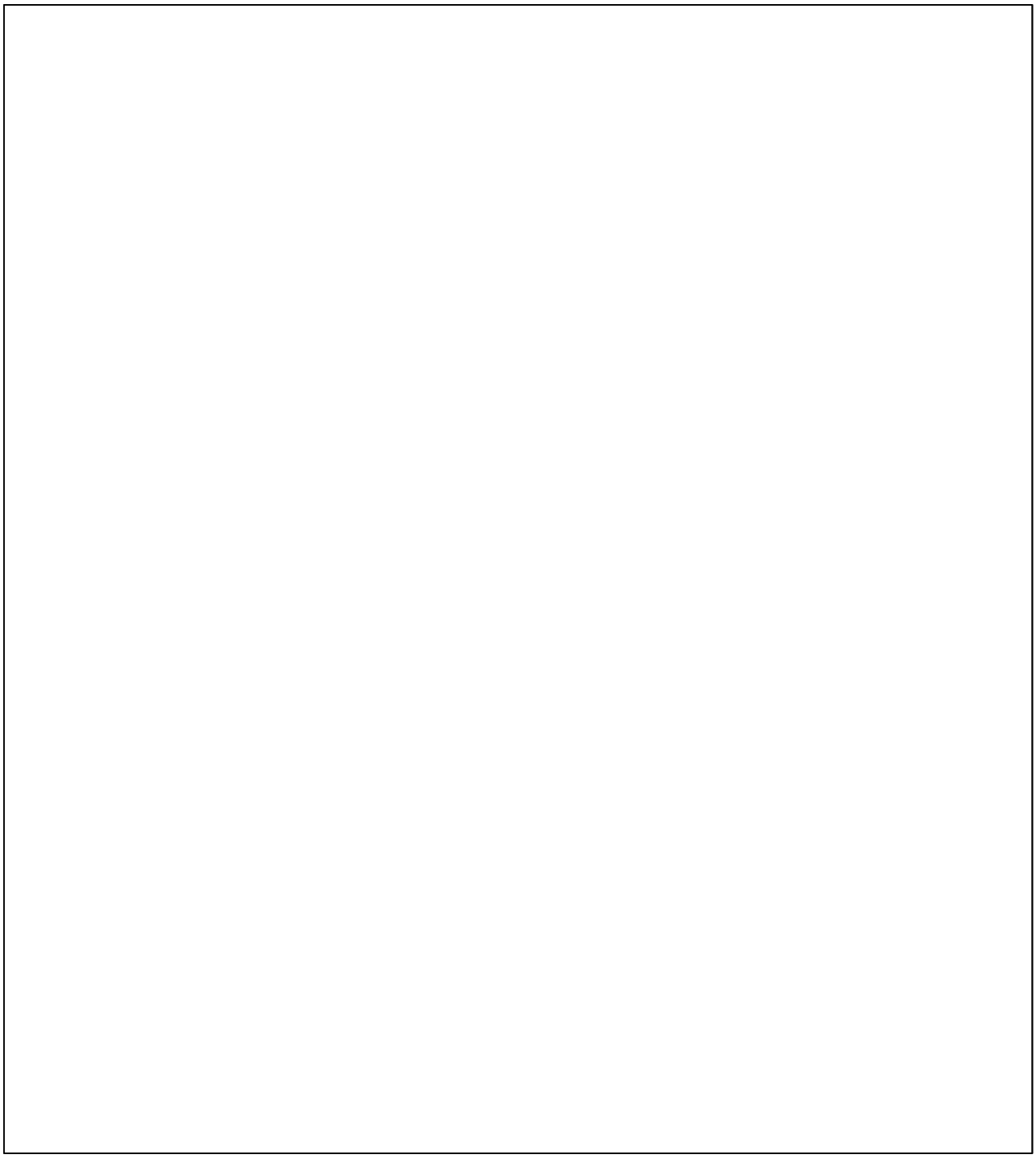

203.

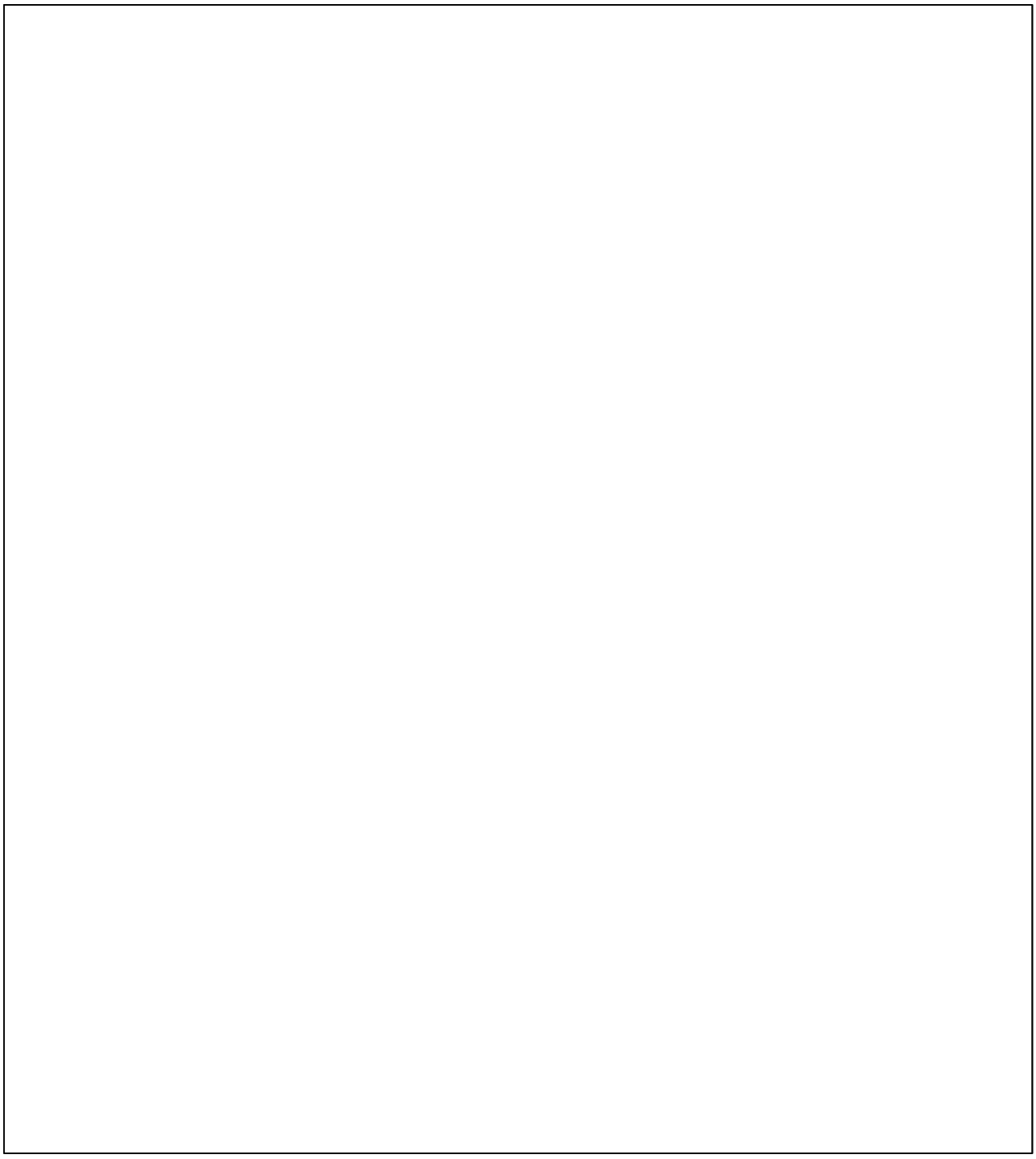

204.

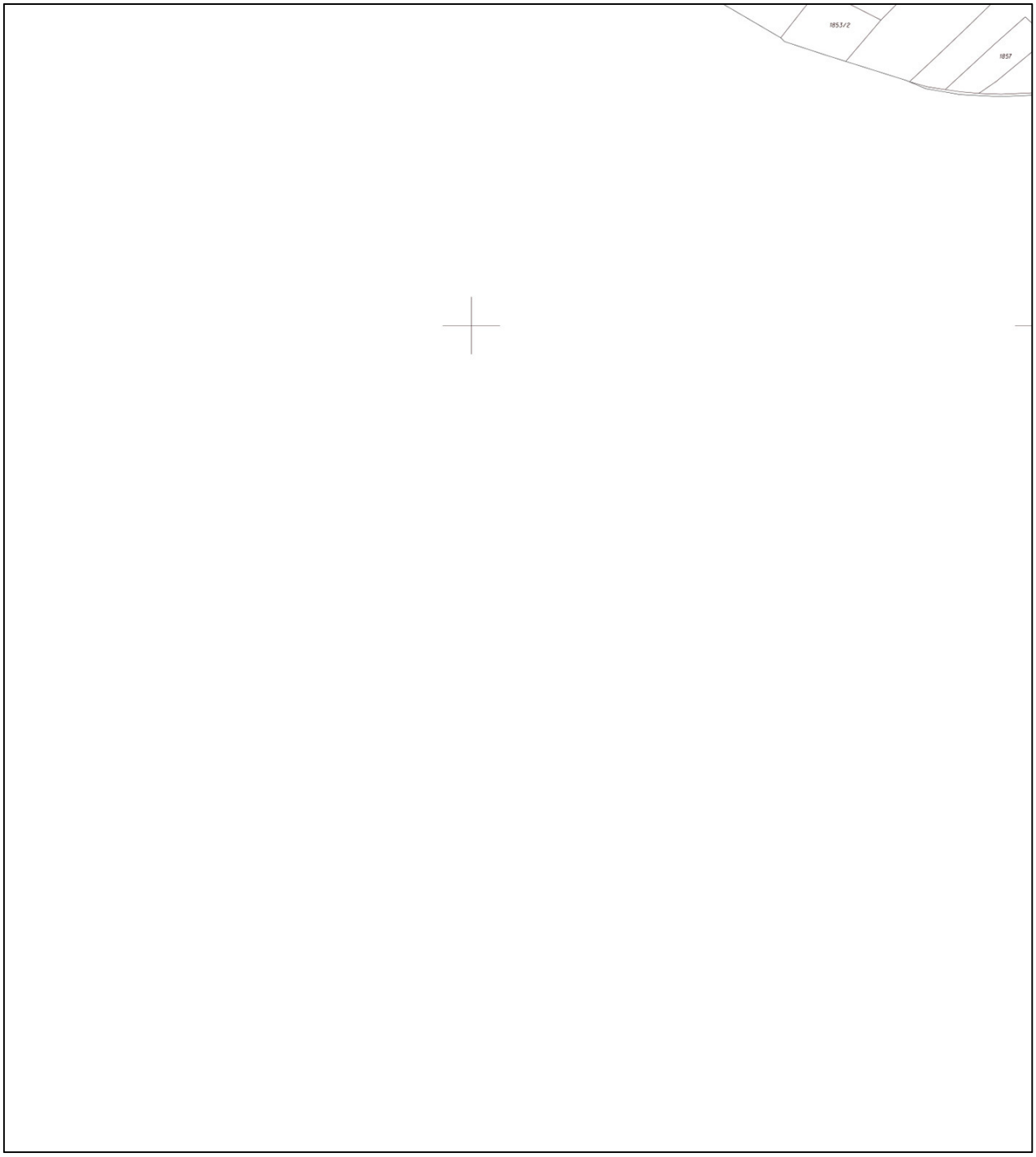

205.

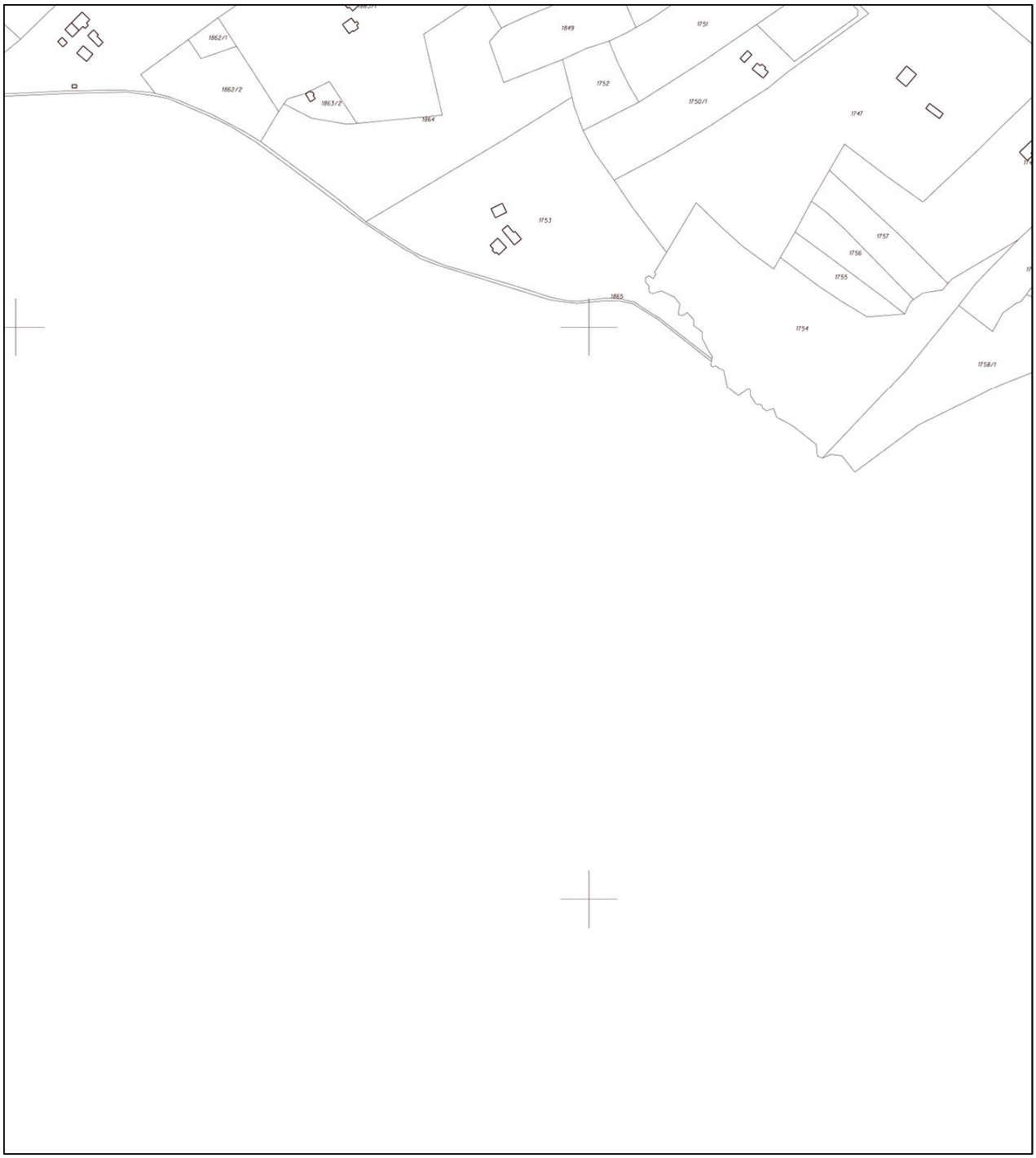
1862/1
1862/2
1863/2
1864
1849
1751
1752
1750/1
1747
1753
1757
1756
1755
1865
1754
1758/1

206.

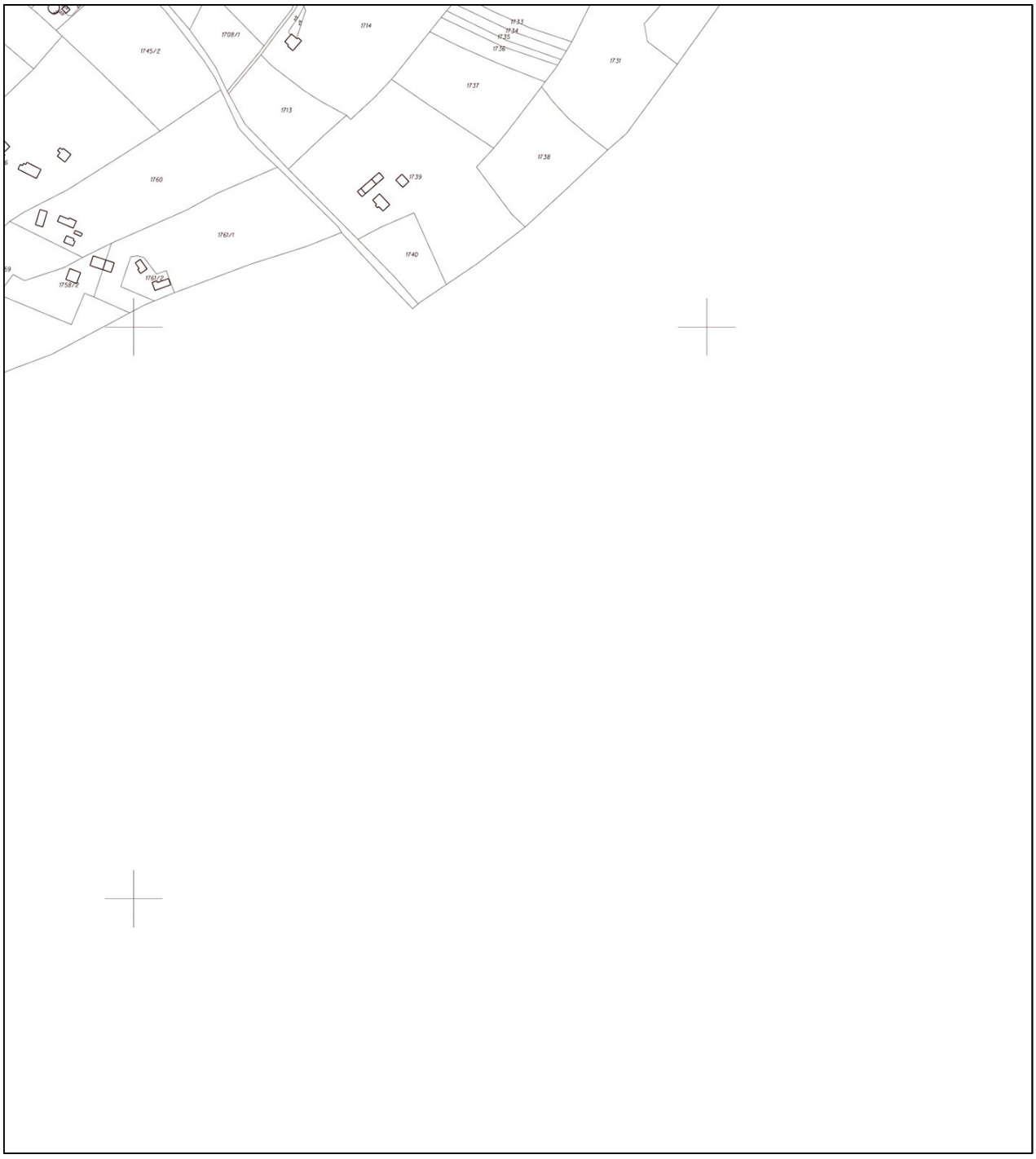
1708/1
1714
1733
1734
1735
1736
1731
1745/2
1737
1713
1738
1739
1760
1760/1
1740
1760/2
1758/4

207.

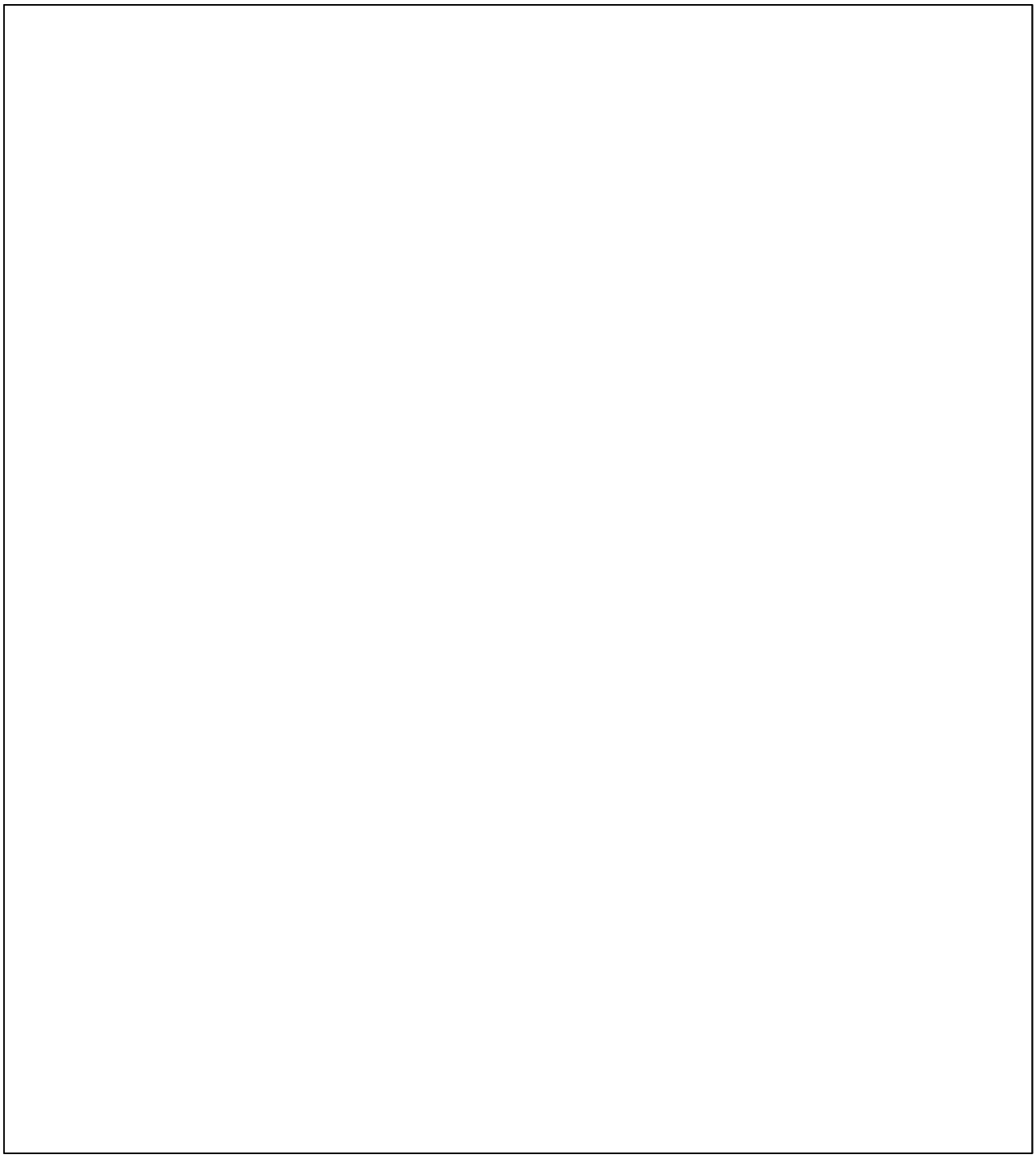

208.

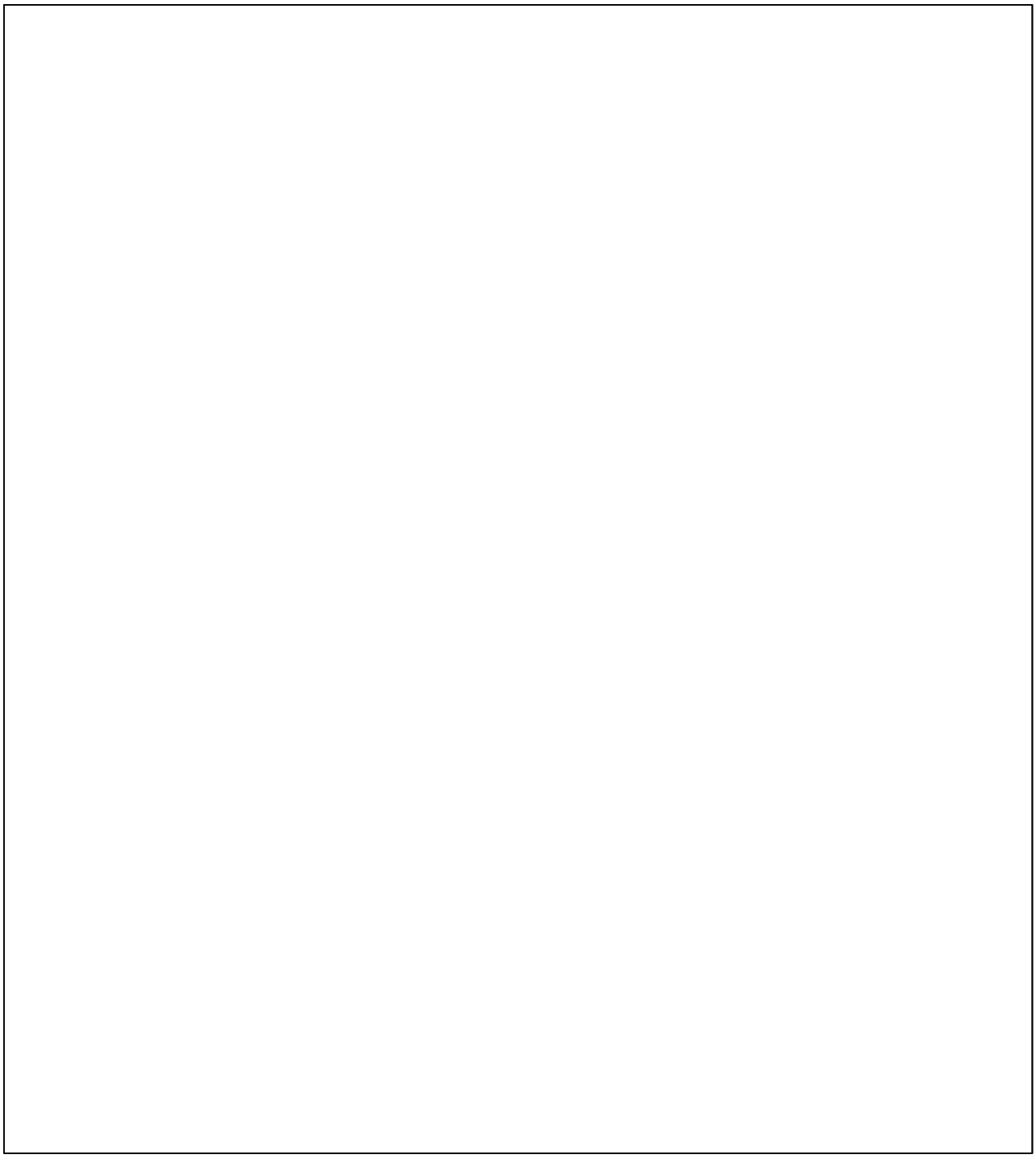

209.

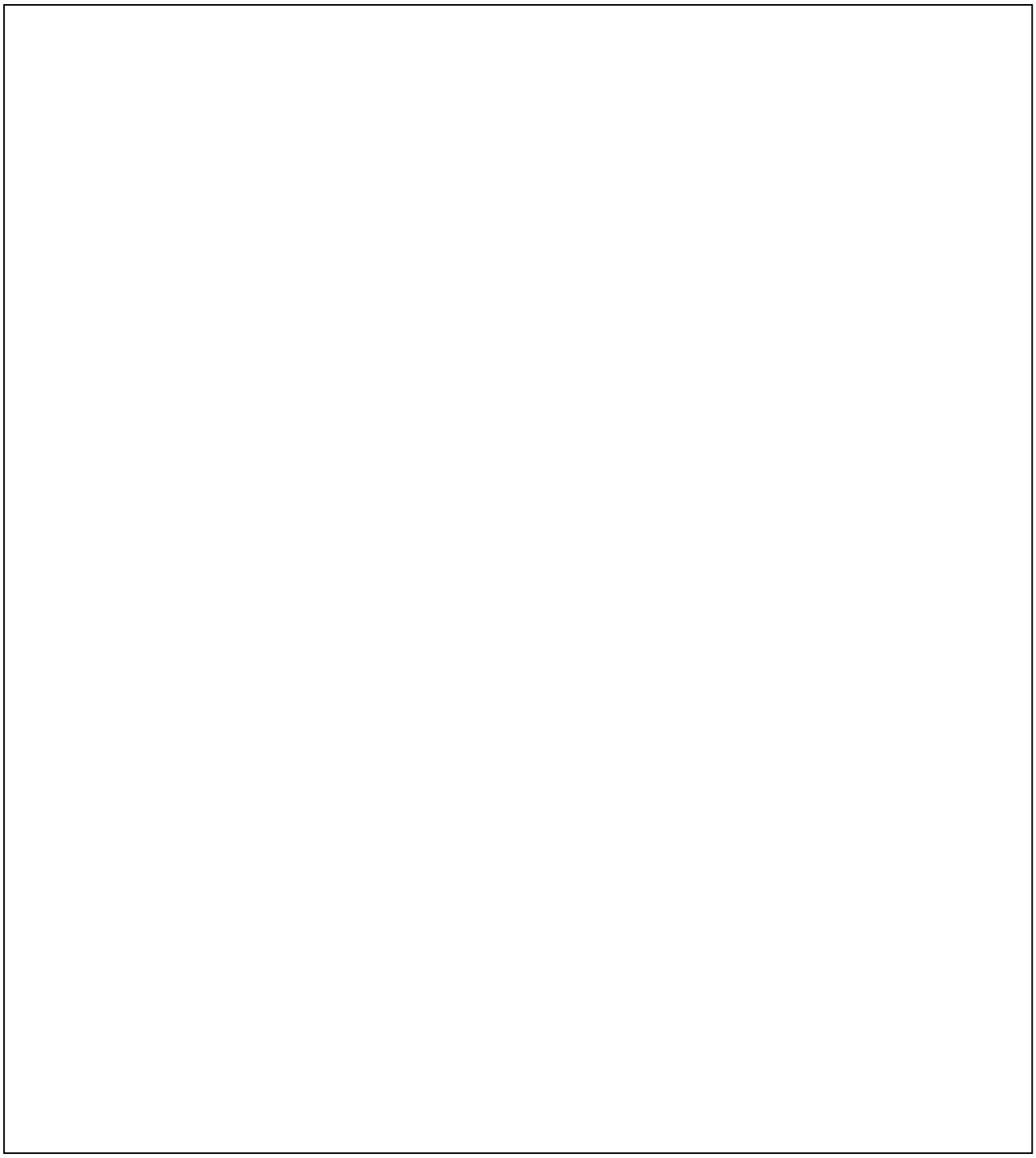

210.

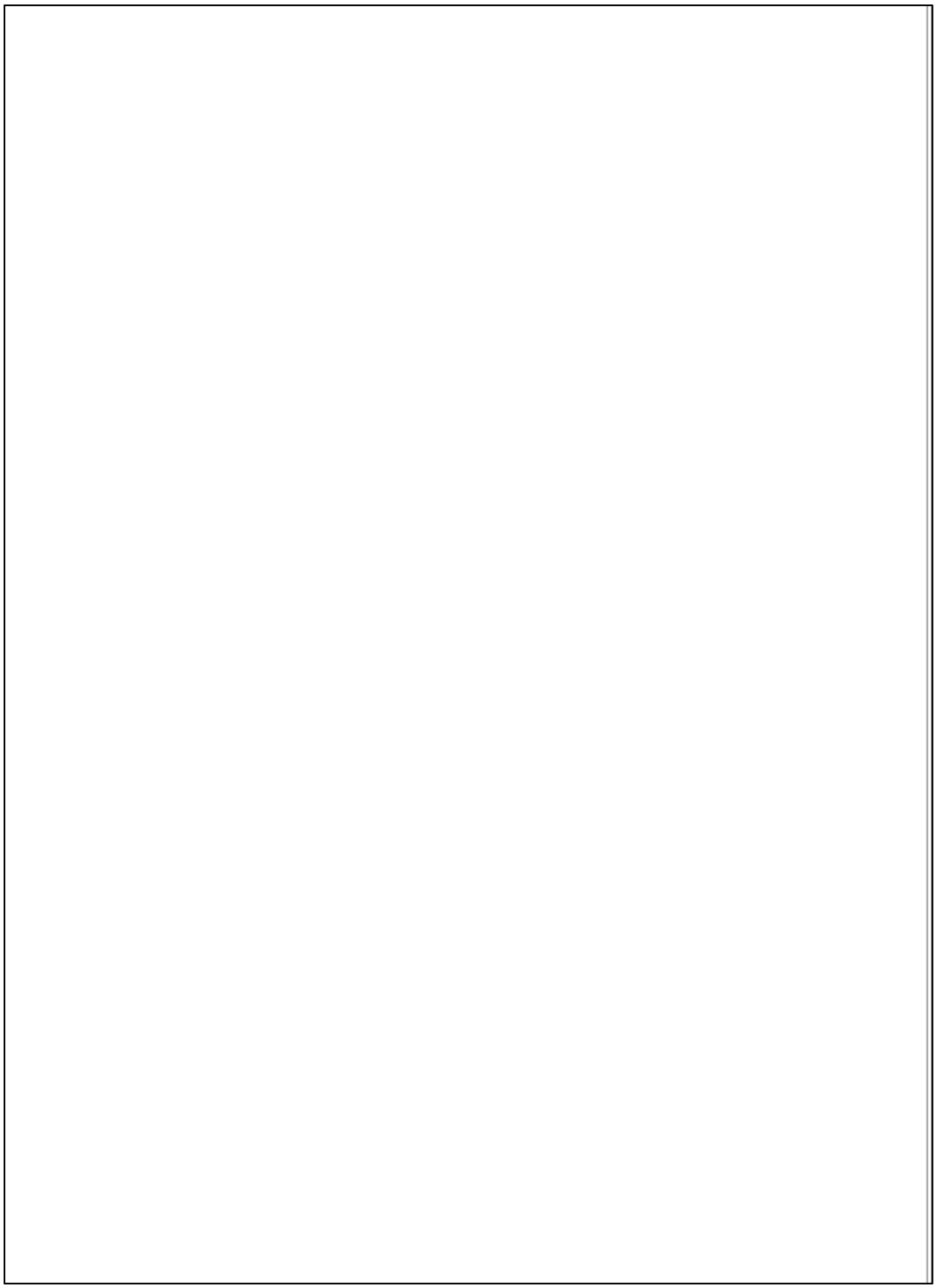

Załącznik nr 2
do uchwały nr XXXI/190/2016
Rady Miejskiej w Tuchowie
z dnia 12 października 2016 r.

Diagnoza zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych Gminy Tuchów wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

(Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Tuchów)

Tuchów, sierpień 2016

SPIS TREŚCI

1. Wstęp 5
2. Charakterystyka gminy w aspektach społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzennych i technicznych 6
2.1. Zjawiska społeczne 7
2.2. Zjawiska gospodarcze 17
2.3. Zjawiska środowiskowe 19
2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne 20
2.5. Zjawiska techniczne 22
2.6. Pozycja rozwojowa gminy Tuchów na tle powiatu i województwa 23
3. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 24
4. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, Środowiskowe i techniczne Jednostek Urbanistycznych 26
4.1. Diagnoza zjawisk społecznych 26
4.1.1. Czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym 26
4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa 36
4.1.3. Czynniki demograficzne 37
4.1.4. Aktywność mieszkańców 39
4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych 43
4.2.1. Czynniki gospodarcze 43
4.2.2. Czynniki przestrzenne 45
4.2.3. Czynniki techniczno-środowiskowe 47
4.2.4. Czynniki techniczne 50
4.3. Jakość życia i dostępność usług 52
4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem 52
5. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem 55
5.1.1. Podobszar 1: Tuchów – Centrum 57
5.1.2. Podobszar 2: Tuchów – Klasztor 58
5.1.3. Podobszar 3: Łowczów – Centrum 59
5.1.4. Podobszar 4: Piotrkowice – Centrum 61
5.1.5. Podobszar 5: Siedliska – Centrum 63
5.1.6. Podobszar 6: Dąbrówka Tuchowska – Centrum 64

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku 6
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku 8
Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku 11
Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku . 17
Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych w 2014 roku 19
Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle ludności w 2014 roku 21
Rysunek 7. Udział osób starszych w ogóle ludności w 2014 roku – obszar wiejski 39
Rysunek 8. Udział osób starszych w ogóle ludności w 2014 roku – obszar miejski 39
Rysunek 9. Liczba NGO według rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski 40
Rysunek 10. Liczba NGO według rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski 40
Rysunek 11. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar wiejski 41
Rysunek 12. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar miejski 41
Rysunek 13. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar wiejski 44
Rysunek 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar miejski 44
Rysunek 15. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar wiejski 46
Rysunek 16. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar miejski 46
Rysunek 17. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia 48
Rysunek 18. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia 48
Rysunek 19 Najbardziej zanieczyszczone miasta w Europie wg WHO 49

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

Rysunek 20. Zagrożenie azbestem – obszar wiejski 50
Rysunek 21. Zagrożenie azbestem – obszar miejski 50
Rysunek 22. Dostępność komunikacji publicznej, infrastruktury społecznej i rekreacyjnej w opinii mieszkańców 52
Rysunek 23. Obszary zdegradowane 54
Rysunek 24. Wskazanie podobszarów rewitalizacji na mapie obszarów zdegradowanych 56
Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji *Tuchów – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 57
Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji *Tuchów – Klasztor* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 59
Rysunek 27. Podobszar rewitalizacji *Łowczów – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 60
Rysunek 28. Zdegradowane obiekty sportowe i szkoła w Łowczowie 61
Rysunek 29. Podobszar rewitalizacji *Piotrkowice – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 62
Rysunek 30. Niezagospodarowane tereny w okolicy kościoła w Piotrkowicach 62
Rysunek 31. Podobszar rewitalizacji *Siedliska – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru. 63
Rysunek 32. Infrastruktura sportowa z niezagospodarowanym terenem wokół boiska w Siedliskach 64
Rysunek 36. Podobszar rewitalizacji *Dąbrówka Tuchowska – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru 65
Rysunek 37. Centrum miejscowości Dąbrówka Tuchowska 65
Rysunek 38. Tereny po Państwowym Gospodarstwie Rolnymi i boisko trawiaste 66

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku 7
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności 8
Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego: gmina, powiat, województwo 9
Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś 9
Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: gmina, powiat, województwo 10
Wykres 6. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności 10
Wykres 7. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku 11
Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych 12
Wykres 9. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych 13
Wykres 10. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku 13
Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych 14
Wykres 12. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych 14
Wykres 13. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w gminie oraz województwie i powiecie 15
Wykres 14. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca . 15
Wykres 15. Zasięg korzystania z pomocy społecznej 16
Wykres 16. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku 16
Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo 18
Wykres 18. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. 18
Wykres 19. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca 19
Wykres 20. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województwo 21
Wykres 21. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności 22
Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar wiejski 27
Wykres 23. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar miejski 27
Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar wiejski 28
Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar miejski 28
Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – obszar wiejski 29

Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – obszar miejski 29
Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar wiejski 30
Wykres 29. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar miejski 30
Wykres 30. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców – obszar wiejski 31
Wykres 31. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców – obszar miejski 31
Wykres 32. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców – obszar wiejski 32
Wykres 33. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców – obszar miejski 32
Wykres 34. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar miejski 36
Wykres 35. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar wiejski 36
Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar wiejski 37
Wykres 37. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar miejski 37
Wykres 38. Wskaźnik obciążenia demograficznego – obszar wiejski 38
Wykres 39. Wskaźnik obciążenia demograficznego – obszar miejski 38
Wykres 40. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar wiejski 42
Wykres 41. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar miejski 42
Wykres 42. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar wiejski 45
Wykres 43. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar miejski 45
Wykres 44. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar wiejski 47
Wykres 45. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar miejski 47

SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 roku 23
Tabela 2. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar wiejski 33
Tabela 3. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar miejski 35
Tabela 4. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar wiejski 42
Tabela 5. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar miejski 43
Tabela 6. Wskaźniki z zakresu aktywności mieszkańców – obszar wiejski 43
Tabela 7. Wskaźniki z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski 43
Tabela 8. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego 51
Tabela 9. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego 51
Tabela 10. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych i techniczno-środowiskowych 53
Tabela 11. Wartości wskaźnika degradacji 53
Tabela 12. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy Tuchów – badanie fokusowe 55
Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Tuchów* 57
Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Tuchów – Centrum* 57
Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Tuchów prawobrzeżny* 58
Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Tuchów – Klasztor* 59
Tabela 17. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Łowczów* 59
Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Łowczów – Centrum* 60
Tabela 19. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Piotrkowice* 61
Tabela 20. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Piotrkowice – Centrum* 62
Tabela 21. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Siedliska* 63
Tabela 23. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Siedliska – Centrum* 63
Tabela 26. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Dąbrówka Tuchowska* 64
Tabela 27. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Dąbrówka Tuchowska – Centrum* 65

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza - wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniami gospodarki wolnorynkowej - spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać **planowanie** oraz **realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych**, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Rewitalizację należy rozumieć jako: ***wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji***.

Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru nim objętym – dla samorządu gminy, której dotyczy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególny sposób wszystkich grupy społeczne zagrożone kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi.

Opracowane *Diagnozy zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych Gminy Tuchów wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* inicjuje działania związane z rewitalizacją Gminy Tuchów. Celem *Diagnozy* jest wskazanie, za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników tej części Gminy Tuchów, która charakteryzuje się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk. **Analiza zagadnień społecznych**, a w drugiej kolejności także **gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych** pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, **wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.**

Diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 roku *O rewitalizacji* (Dziennik Ustaw 2015 Poz. 1777 tom 1) oraz *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* opracowanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (MIiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) w lipcu 2015 roku.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY W ASPEKTACH SPOŁECZNYCH, GOSPODARCZYCH, ŚRODOWISKOWYCH, PRZESTRZENNYCH I TECHNICZNYCH

Na potrzeby *Gminnego Programu Rewitalizacji* (GPR) charakterystyka gminy Tuchów została przygotowana w sześcioletnim horyzoncie czasowym, dla lat 2009-2014. Ponadto, w celu lepszego zobrazowanie zjawisk – tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu tarnowskiego oraz województwa małopolskiego, z tego samego okresu. Charakterystyka gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w *Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 i Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* przygotowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Obejmują one kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe.

Gmina Tuchów położona jest w centralnej części powiatu tarnowskiego, w północnej części Pogórza Ciężkowickiego i ma powierzchnię 99,9 km^2, przy czym 81,9% stanowi obszar wiejski. Gmina Tuchów ma korzystne położenie komunikacyjne, ze względu na drogę wojewódzką nr 977 przechodzącą przez jej środek. Droga ta stanowi także najkrótszy i najszybszy dojazd z Tuchowa do Tarnowa (21 minut), gdzie łączy się z drogą krajową nr 94 oraz autostradą A4, która umożliwi szybki i dogodny dojazd do Krakowa (76 minut)[1]. Tuchów zamieszkuje obecnie 18,2 tys. mieszkańców, z czego 37,0% jest mieszkańcami miasta. Liczba ludności ogółem gminy rosła od 2009 roku, w tym samym czasie na obszarze miejskim liczba mieszkańców wahała się, a na trenach wiejskich w latach 2011-2012 spadała, aby w ostatnich dwóch latach wzrosnąć o 34 osoby. Przełożyło się to także na rosnącą gęstość zaludnienia, która w ostatnich trzech lat wynosiła 182 osoby na km^2 (odpowiednio dla obszaru miejskiego 371 osób na km^2, dla obszaru wiejskiego 140 osób na km^2).

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku

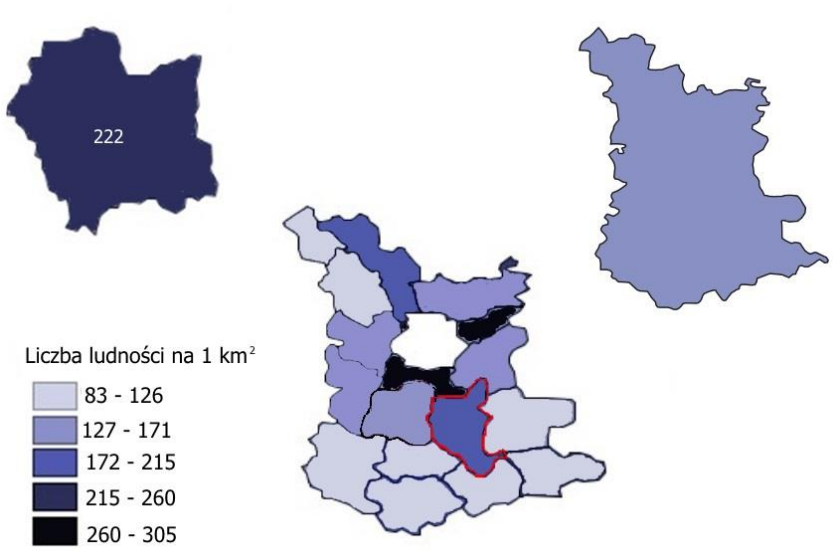

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W całej gminie Tuchów (również w podziale na obszar miejski i wiejski) liczba kobiet była nieznacznie większa od liczby mężczyzn (współczynnik feminizacji wynosił 101). Zmiany demograficzne mające miejsce w całym kraju można było również zauważyć w gminie Tuchów, wykres przedstawiający piramidę wieku zwraca uwagę na niekorzystne jej zwężanie się w dolnej części, co jest związane z systematycznie malejącym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym – w roku 2009 było to 23,0%, a w roku 2014 spadło do zaledwie 20,8%.

[1] Na podstawie Bazy Informacji Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku

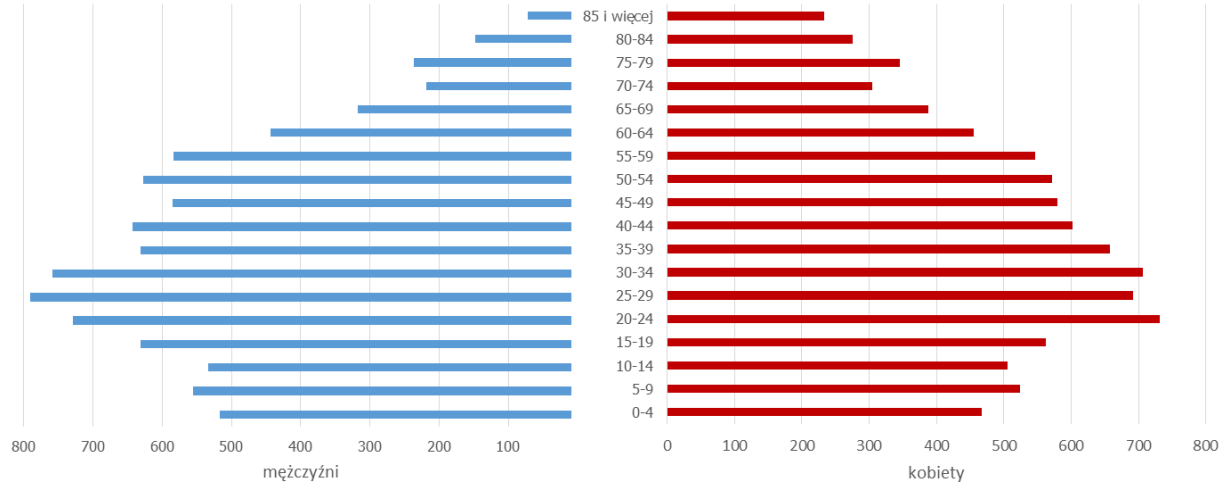

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.1. Zjawiska społeczne

Najbardziej istotnymi w kontekście GPR zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* i ministerialnymi wytycznymi są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestia jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziomu edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii. Poniżej zaprezentowano syntetyczny przegląd podstawowych danych:

- Podobnie jak w województwie i powiecie tarnowskim, w gminie Tuchów w ostatnich latach liczba mieszkańców systematycznie rosła. Różnice występują natomiast na poziomie obszarów miejskich i wiejskich. W województwie w latach 2011-2013 można było zaobserwować zmniejszanie się populacji w miastach (rok 2014 niewielki wzrost), a systematyczny wzrost mieszkańców wsi. Gdy w Tuchowie w obszarze miejskim spadek ludności wystąpił tylko w 2013 roku, liczba mieszańców wsi rosła. W powiecie nastąpił spadek liczby ludności miejskiej i wzrost liczby ludności wiejskiej (dane dostępne tylko dla lat 2011-2014). Wzrost mieszkańców ogółem wynika z utrzymującego się, dodatniego przyrostu naturalnego. Dodatni przyrost naturalny w 2014 roku w gminie Tuchów wynika głównie z dużych wartości osiąganych przez obszaru wiejskiego, dla którego wskaźnik ten wynosił 2,6‰ (–3,3‰ dla obszaru miejskiego). Relacja pomiędzy przyrostem naturalnym dla gminy Tuchów, powiatu tarnowskiego i województwa była zmienna, podobnie jak dla obszarów miejskich i wiejskich Tuchowa.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności

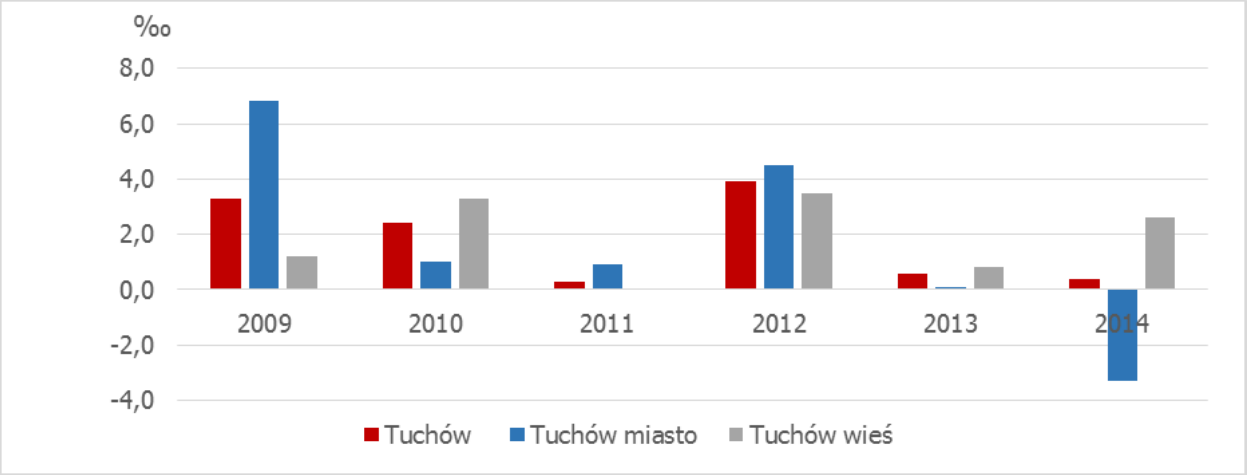

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku

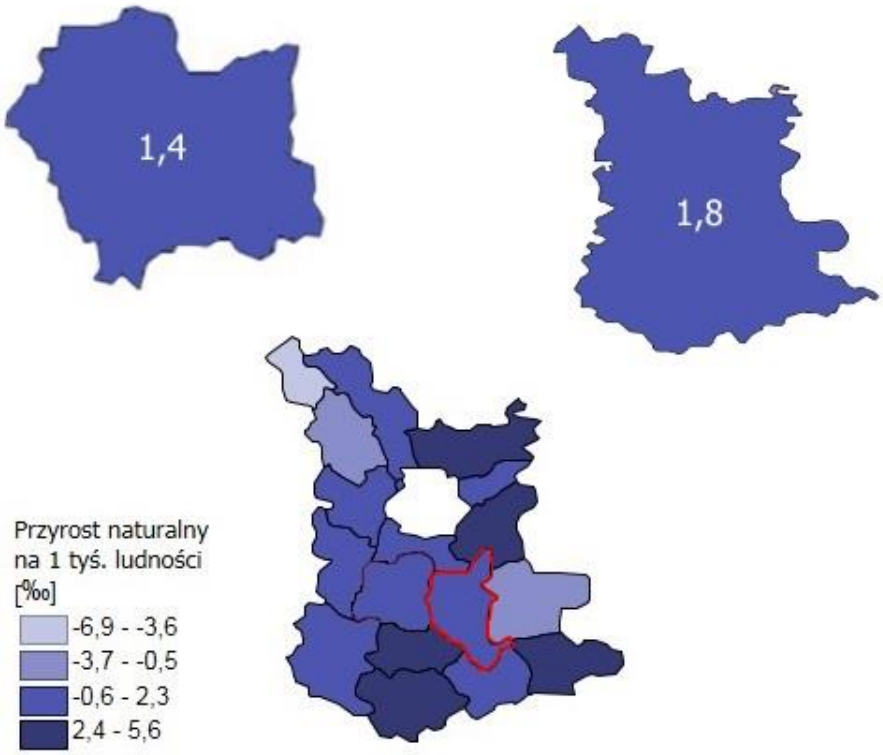

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Podobnie jak w powiecie, w gminie odnotowano korzystne zjawisko malejącego wskaźnika obciążenia demograficznego czyli liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku Małopolski wskaźnik ten systematycznie wzrastał. Malejący wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Tuchów wynika głównie z wartości tego wskaźnika dla obszarów wiejskich, w mieście obciążenie osób w wieku produkcyjnym osobami w wieku nieprodukcyjnym rosło.

Wykres 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego: gmina, powiat, województwo

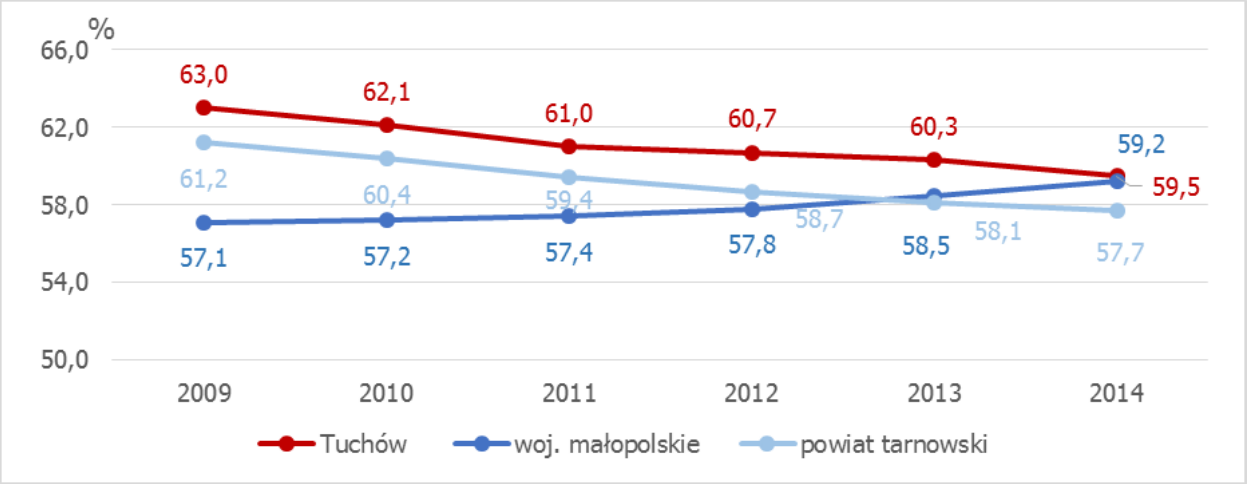

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego w podziale na miasto i wieś

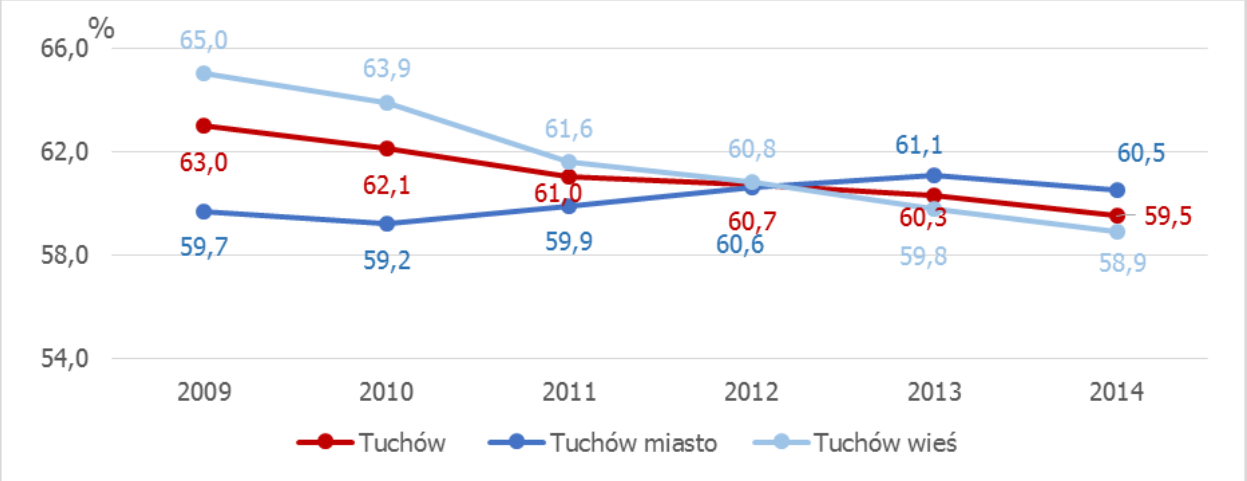

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W latach 2009-2014 saldo migracji, czyli różnica pomiędzy liczbą osób przyjeżdżających i wyjeżdżających na stałe do Tuchowa, wahało się pomiędzy wartościami dodatnimi i ujemnymi – największy odpływ ludności miał miejsce w roku 2013. Przyjmując w latach 2010-2013 wartości niższe niż w powiecie czy województwie. W 2014 roku więcej osób sprowadziło się do Tuchowa niż wyjechało, a omawiane saldo było wyższe niż w Małopolsce i powiecie tarnowskim. Do roku 2013 w mieście saldo migracji przyjmowało wartości ujemne, dopiero w roku 2014 przekroczyło zero i osiągnęło poziom plus 6,7‰. Natomiast na terenach wiejskich wskaźnik po początkowym wzroście od roku 2014 spada, a w dwóch ostatnich latach – przekroczył zero i przyjmuje wartości ujemne.

Wykres 5. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności: gmina, powiat, województwo

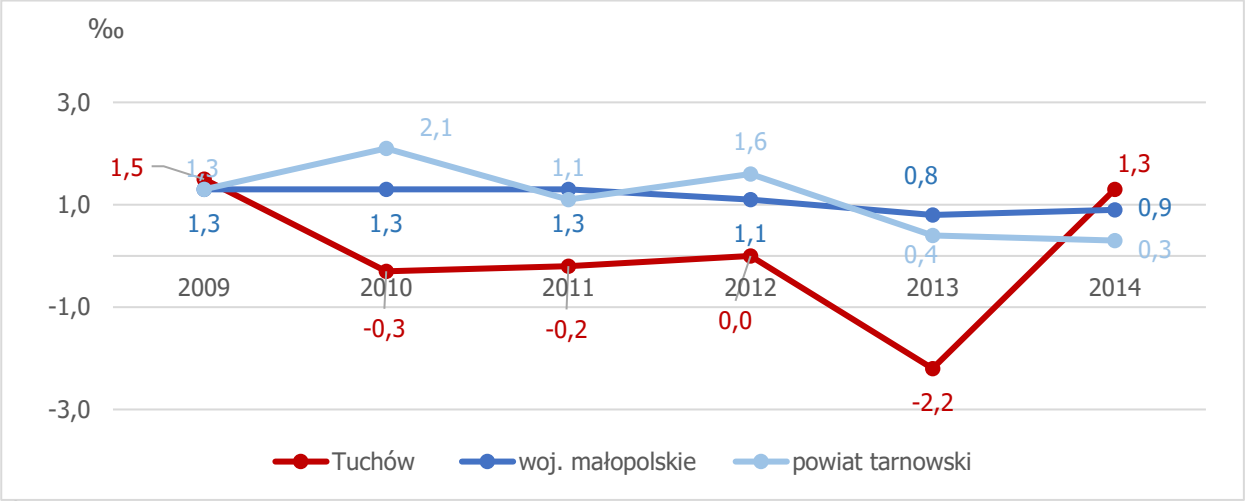

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 6. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności

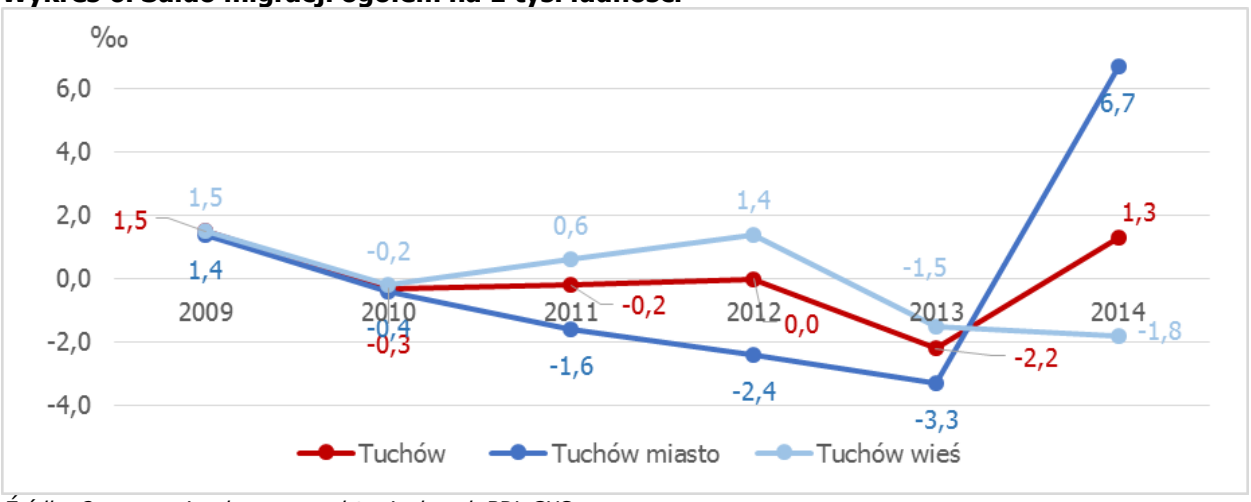

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 17 placówek wychowania przedszkolnego: 7 przedszkoli i 10 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, z czego 4 przedszkola usytuowane są w mieście i 3 na wsi, zaś wszystkie oddziały przedszkolne znajdują się na obszarach wiejskich. W ostatnim roku liczba przedszkoli spadła o jedno (z terenu miejskiego).
- Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego od roku 2010 spadała. W 2014 roku wyniosła 1,5 i co prawda była najniższa w odniesieniu do lat wcześniejszych, lecz ciągle dostępność przedszkoli jest gorsza niż w województwie oraz powiecie. Zarówno na obszarach wiejskich i miejskich liczba dzieci na jedno miejsce zmniejszała się, jednocześnie mieszkańcy wsi mieli większe problemy z dostępnością miejsc przedszkolnych od mieszkańców miasta. Wartość tego wskaźnika była w roku 2011 18-krotnie większa, a w 2014 roku 7-krotnie większa.

Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku

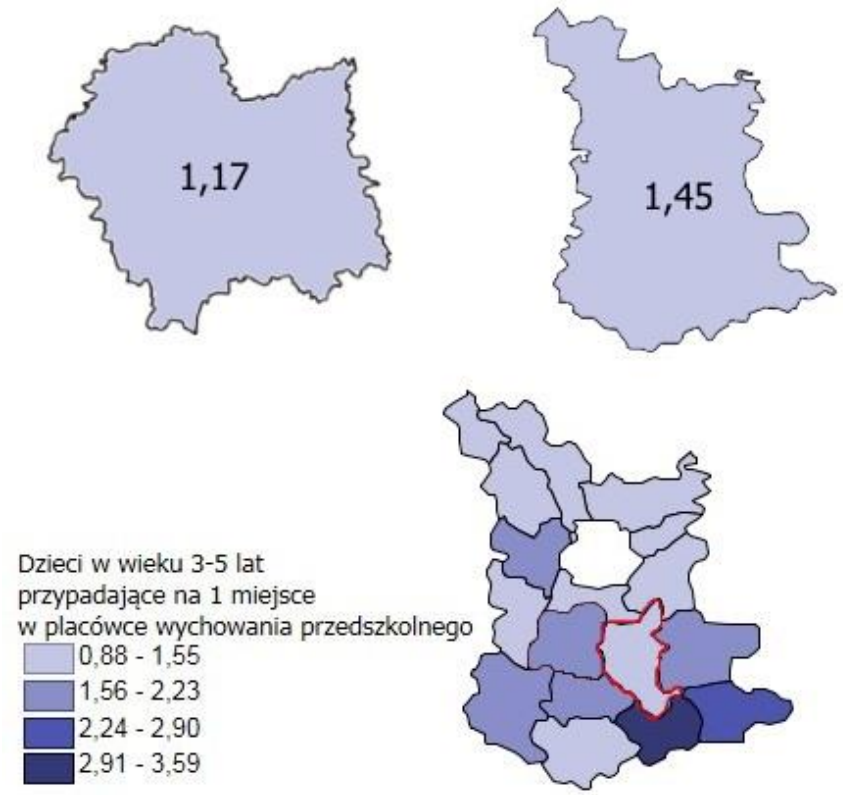

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W całym badanym okresie liczba szkół podstawowych w gminie Tuchów utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi 11 placówek, z czego jedna znajdowała się w mieście, a 10 na wsi. W tym okresie liczba szkół w województwie wahała się, a w powiecie spadła w 2011 roku (w następnych latach bez zmian).
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół podstawowych przeznaczono 187 komputerów, z czego 149 miało dostęp do Internetu. Większość komputerów skupiały szkoły podstawowe z obszarów wiejskich. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 7,97 ucznia, czyli o 1,25 mniej w porównaniu do Małopolski i 0,67 więcej niż w powiecie. Łatwiejszy dostęp do komputerów mieli uczniowie terenów wiejskich Tuchowa (5,88 ucznia na 1 komputer), dla miasta wskaźnik ten był czterokrotnie wyższy. Analogicznie prezentowała się sytuacja dla województwa i powiatu, dwukrotnie więcej dzieci przypadało na jeden komputer w mieście niż na wsi.

Wykres 7. Liczba komputerów w szkołach podstawowych w 2012 roku

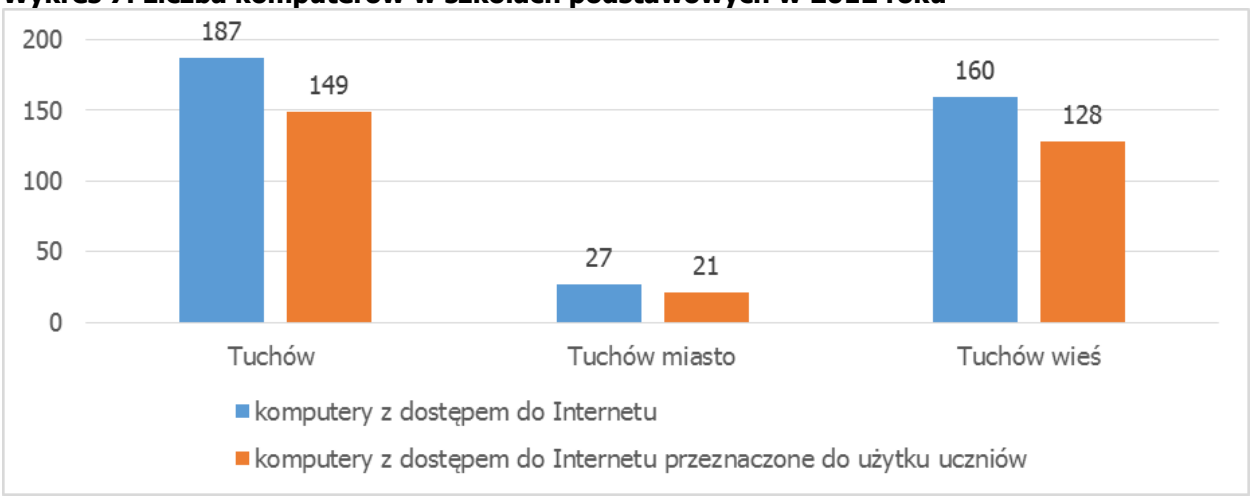

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto[2] dla szkół podstawowych wyniósł 87,55% i spadł o 7,72 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym czasie spadek odnotowano również w porównywanych jednostkach terytorialnych i wynosił on odpowiednio 4,08 punktu procentowego dla Małopolski i 3,83 punktu procentowego dla powiatu. W latach 2010-2013 współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie Tuchów przyjmował wartości niższe niż w województwie i wyższe niż w powiecie, a w 2014 roku był niższy od wartości tego współczynnika dla obu porównywanych jednostek. Udział uczących się w szkołach podstawowych w liczbie osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, największa różnica w 2013 roku – 5,3 punkty procentowe.

Wykres 8. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

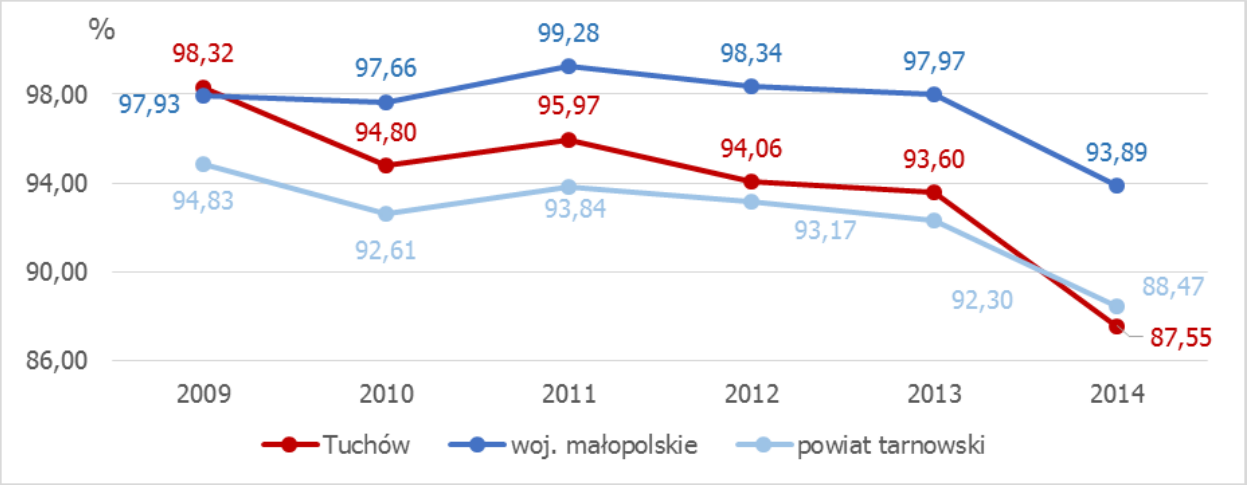

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

[2] Udział wszystkich osób uczących się na danym poziomie do ogółu osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia.

Wykres 9. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

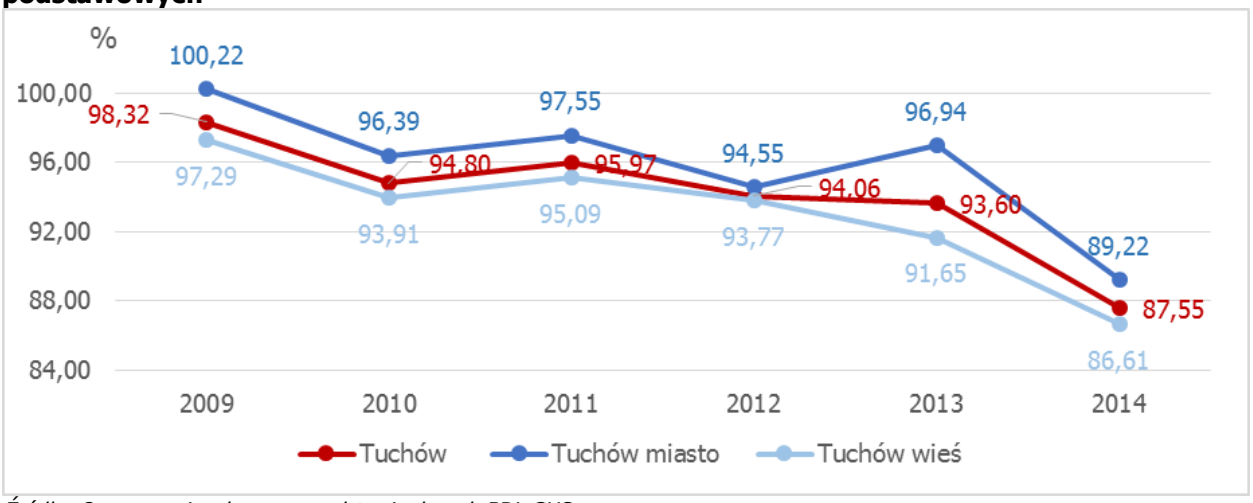

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Średni wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w gminie Tuchów w 2014 roku wynosił 61,3%, a w 2013 roku 57,7%. W obu przypadkach wyniki te były niższe niż średni procentowy wynik dla całego województwa małopolskiego oraz powiatu.
- W całym analizowanym okresie liczba szkół gimnazjalnych utrzymywała się na stałym poziomie (5 placówek), natomiast w Małopolsce oraz powiecie tarnowskim w tym okresie odnotowano wzrost liczby szkół tego typu. 4 placówki znajdowały się na terenach wiejskich, a 1 w mieście.
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół gimnazjalnych przeznaczono56 komputerów, z czego 48 miało dostęp do Internetu. Liczba komputerów z dostępem do Internetu w mieście i na wsi była bardzo zbliżona, a tych udostępnionym uczniom równa. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 13,15 ucznia, czyli o blisko 3 osoby więcej w porównaniu do Małopolski i powiatu. Łatwiejszy dostęp do komputerów mieli uczniowie terenów miejskich Tuchowa (11,63 ucznia na 1 komputer), dla wsi wskaźnik ten wyniósł 14,67. Analogicznie prezentowały się dane dla województwa i powiatu.

Wykres 10. Liczba komputerów w szkołach gimnazjalnych w 2012 roku

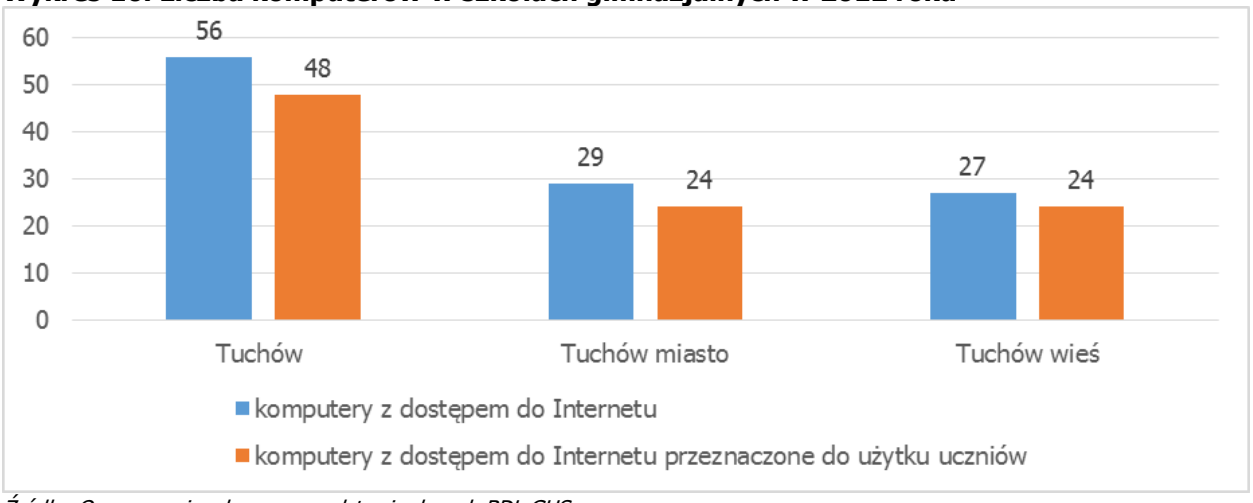

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych wyniósł 89,78% i wzrósł o 0,71 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Spadek o niecały punkt procentowy odnotowano natomiast w porównywanych jednostkach terytorialnych. W całym analizowanym okresie współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w gminie Tuchów przyjmował wyraźnie niższe wartości niż w województwie, ale wyższe niż w powiecie. Udział uczących się w szkołach gimnazjalnych w liczbie osób będących w

wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia, w latach 2009-2014 był zawsze wyższy w mieście, przekraczając poziom 100%, gdy na obszarach wiejskich w ostatnich dwóch latach nie przekroczył poziomu 80%. Można przypuszczać, że część dzieci z obszarów wiejskich kontynuuje edukację w gimnazjach w mieście.

Wykres 11. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych

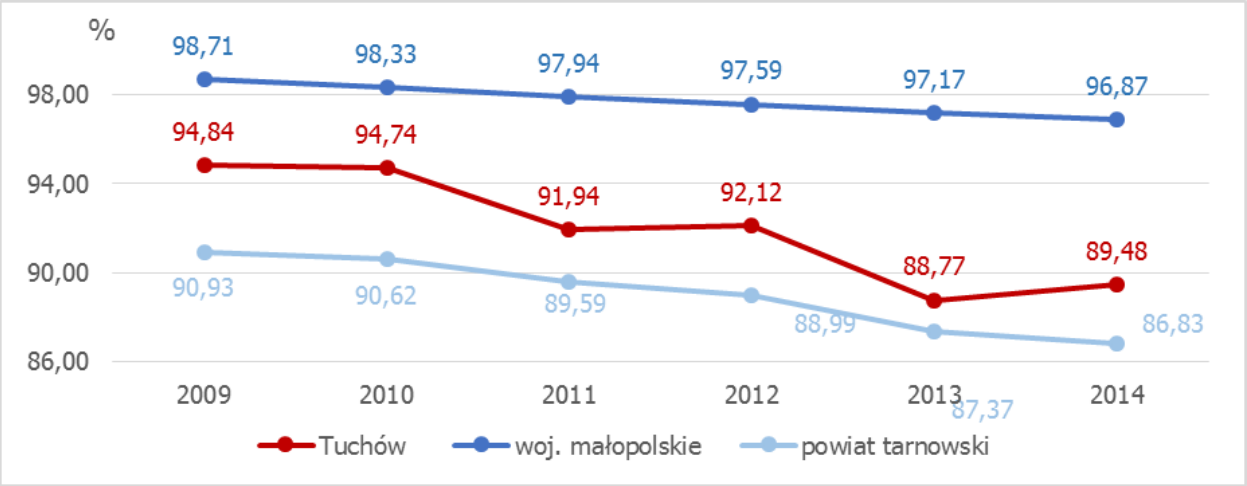

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 12. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych

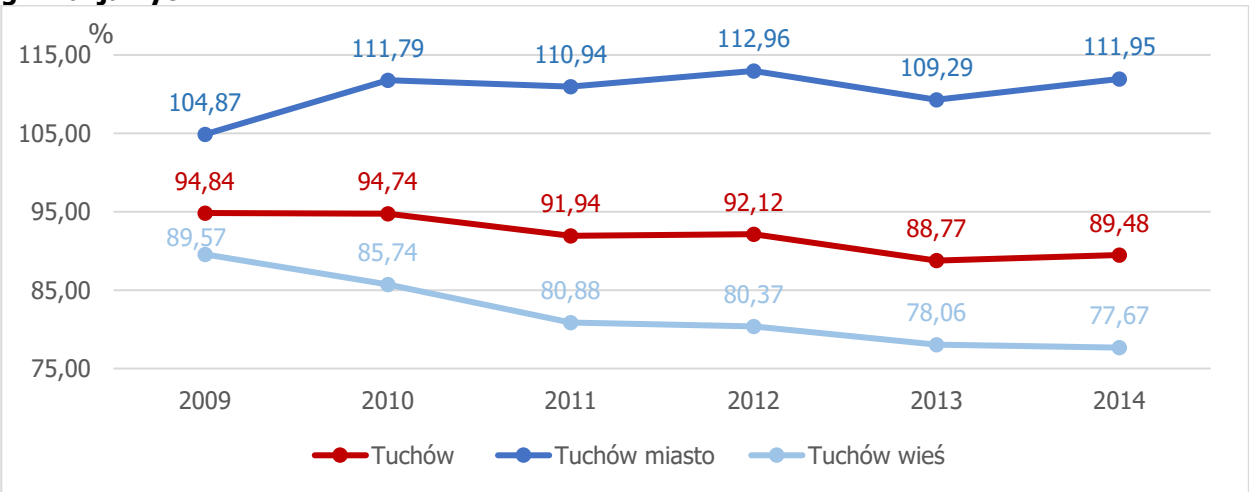

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminie Tuchów były niższe od wszystkich średnich dla województwa, oraz w przypadku części matematyczno-przyrodniczej od powiatu:
  - język polski: Tuchów – 68,3%, powiat – 68,0%, województwo – 70,3%,
  - matematyka: Tuchów – 45,6%, powiat – 46,7%, województwo – 50,33%,
  - historia i wiedza o społeczeństwie: Tuchów – 59,6%, powiat – 59,2%, województwo – 61,1%,
  - przedmioty przyrodnicze: Tuchów – 52,3%, powiat – 52,9%, województwo – 54,5%,
  - język angielski poziom podstawowy: Tuchów – 62,9%, powiat – 61,9%, województwo – 67,9%.

  Podobnie w 2013 roku średnie procentowe wyniki egzaminu gimnazjalnego były niższe niż wyniki w Małopolsce, ich relacja w stosunku do powiatu była zmienna.
- W gminie Tuchów w 2014 roku wg danych GUS działo 7 klubów sportowych (w 2012 roku o 1 więcej), w których liczba ćwiczących wzrosła z 511 osób do 523 osób. 61,4% ćwiczących w klubach było zapisanych do klubów w mieście, podobnie w województwie przeważali ćwiczących w miastach 57,1%, a odwrotnie było w powiecie 25,8%.

- Na terenie gminy działa 11 przychodni, w których udzielono łącznie 85,1 tys. porad medycznych – spadek o 2,2 tys. W porównaniu z rokiem poprzednim. 8 przychodni działało w mieście, a 3 na wsi. Z większą liczbą przychodni w mieście wiązała się również 9-krotnie większa liczba porad udzielonych na mieszkańca. W 2014 roku liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w całej gminie wynosiła 4,7, dla miasta odpowiednio 10,6, a dla wsi 1,2. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca oscylowała wokół 3,1-3,3 i była nieznacznie mniejsza od liczby porad udzielonych na jednego mieszkańca województwa czy powiatu.

Wykres 13. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca w gminie oraz województwie i powiecie

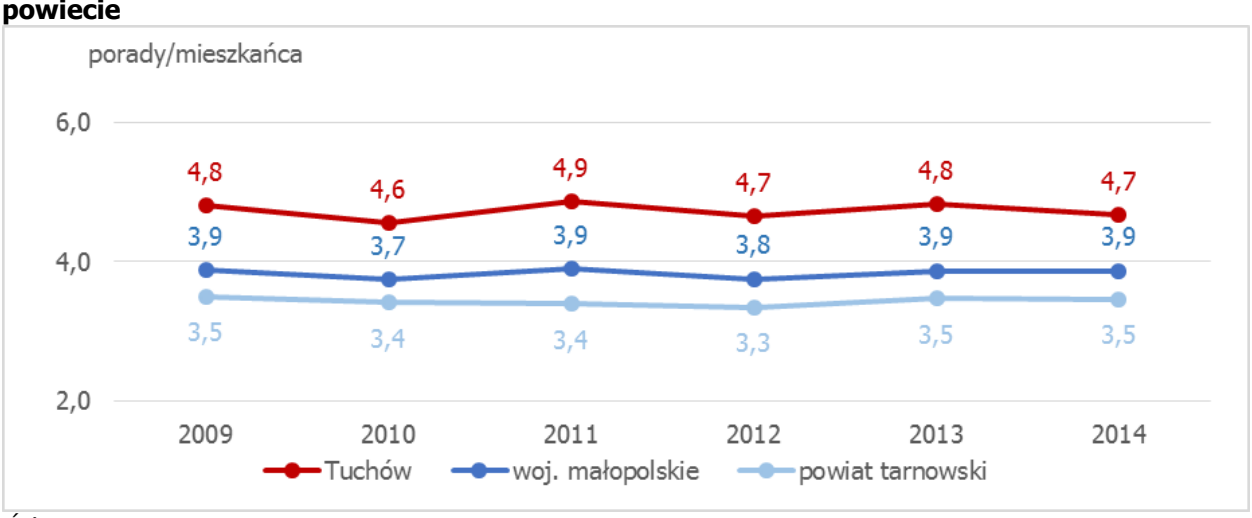

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 14. Wewnątrz gminne zróżnicowanie w zakresie liczby udzielonych porad na jednego mieszkańca

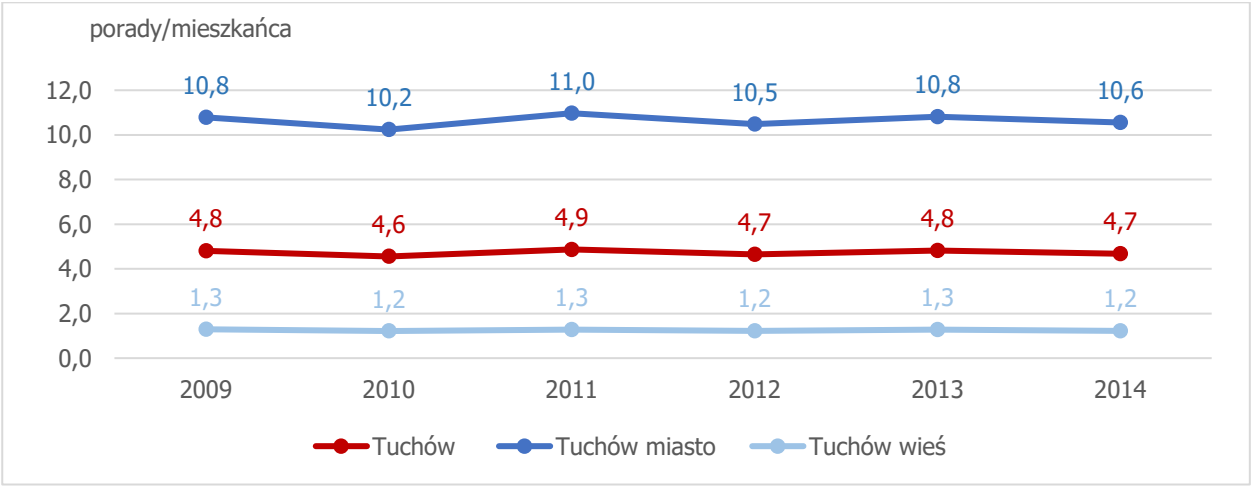

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Mieszkańcy gminy mieli do dyspozycji 6 aptek, z czego tylko 1 na obszarze wiejskim. Obciążenie liczbą osób od 2011 roku utrzymuje się na stałym poziomie 3,0 tys. osób, takim samym jak dla województwa i 0,8 tys. mniejszym dla powiatu. W 2014 roku liczba osób na jedną aptekę w mieście wynosiła 10,6 i była blisko 9-krotnie większa od wartości tego wskaźnika na wsi. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie, apteki w miastach obsługiwały więcej osób niż apteki w obszarach wiejskich.
- Od 2009 r. W gminie funkcjonują 3 placówki stacjonarnej pomocy społecznej, 2 w mieście, 1 na wsi.
- W 2014 roku spadła zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W przypadku województwa i powiatu sytuacja kształtowała się różnie: w powiecie, w ostatnim roku liczba gospodarstwa korzystających z

tego rodzaju świadczeń spadła, a w województwie wzrosła. Natomiast, liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego sięgających po te świadczenia dla obu porównywanych jednostek administracyjnych, spadła.

- W gminie Tuchów w latach 2009-2013 udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, podobnie jak udział ludności poniżej kryterium dochodowego wahał się, aby w roku 2014 spaść. W analizowanym okresie udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego był zawsze wyższy od tego odsetka dla Małopolski czy powiatu.

Wykres 15. Zasięg korzystania[3] z pomocy społecznej

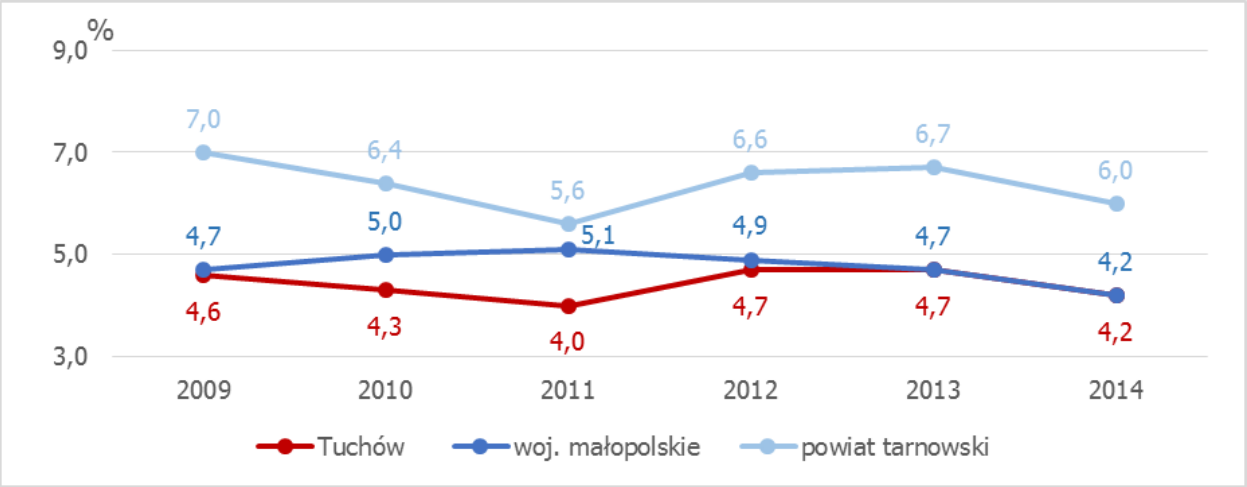

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W przypadku wszystkich trzech analizowanych jednostek terytorialnych nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci do lat 17 oraz spadek udziału dzieci w wieku do lat 17, które otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Udział ten, dla gminy Tuchów w latach 2009-2014, był zawsze niższy od kilku do kilkunastu punktów procentowych od średniej dla województwa i powiatu.

Wykres 16. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

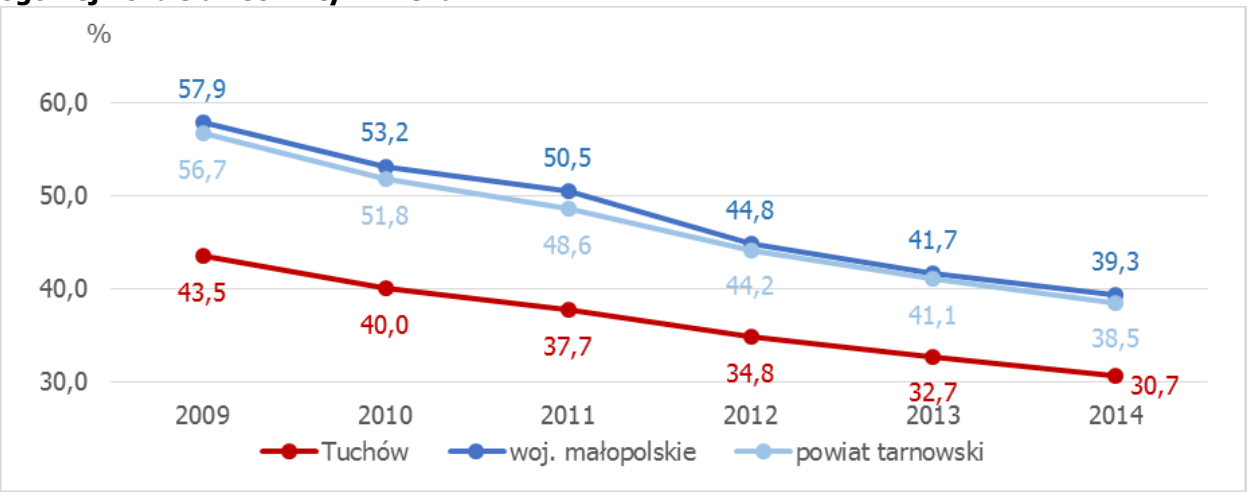

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W analizowanym okresie liczba zrejestrowanych, bezrobotnych mieszkańców gminy oscylowała w granicy 1 tys., natomiast ich udział w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym wahał się od 8,2% do 9,4%. Podobnie prezentowała się sytuacja w

[3] Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

województwie małopolskim oraz powiecie tarnowskim. Zarówno w gminie Tuchów, Małopolsce i powiecie tarnowskim, kobiety stanowiły nieznacznie liczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku

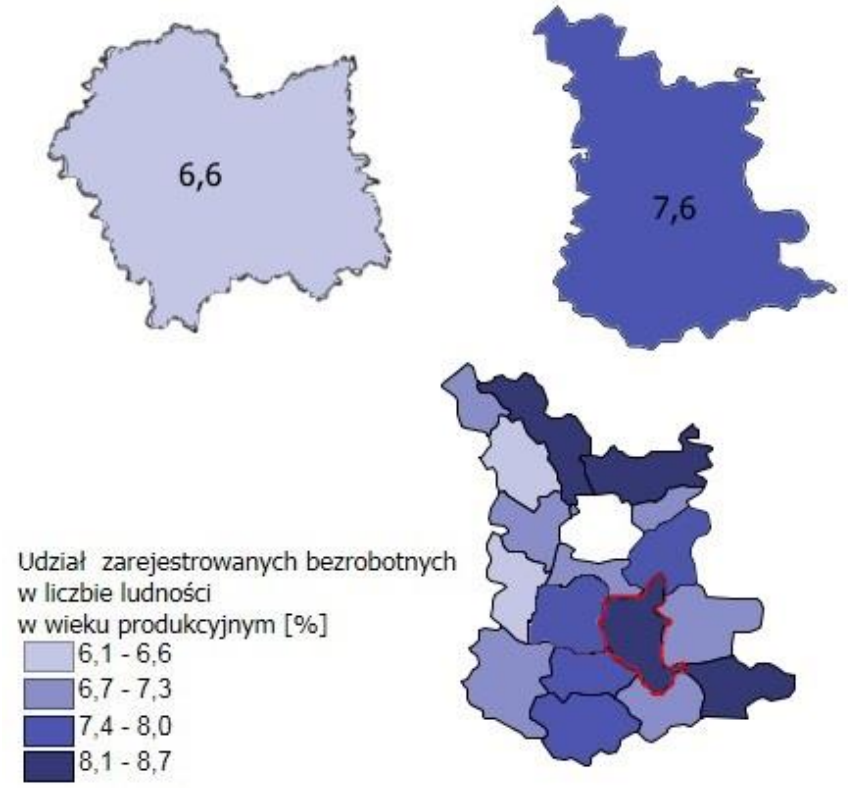

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku w gminie Tuchów działały 3 biblioteki, z czego 2 z nich były przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W mieście znajdowała się 1 biblioteka, która nie była przystosowana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na terenach wiejskich działały 2 biblioteki o odpowiednio dostosowanej infrastrukturze. W ciągu ostatnich lat liczba czytelników rosła szybciej, niż wielkość księgozbioru, co oznacza malejącą liczbę książek dostępnych dla jednego czytelnika biblioteki. Jednocześnie mieszkańcy gminy Tuchowa mieli „gorszy" dostęp do księgozbioru od przeciętnego mieszkańca województwa, a lepszy od mieszkańca powiatu – na przestrzeni analizowanych lat liczba woluminów przypadających na 1 tys. ludności w gminie wahała się od 3,5 do 4,0 tys. Woluminów na 1 tys. ludności. Większy księgozbiór był oddany do dyspozycji osób z terenów wiejskich gminy o około 5 tys. Woluminów na 1 tys. mieszkańców.
- Biblioteki w gminie dysponowały 24 komputerami, które były udostępnione do użytku czytelników, wszystkie komputery były podłączone do Internetu. 74% komputerów było na wyposażeniu bibliotek z obszarów wiejskich. Podobnie w województwie i powiecie większa liczba komputerów była oddana do dyspozycji mieszkańców terenów wiejskich.

2.2. Zjawiska gospodarcze

Kolejnym obszarem, który został wytypowany zgodnie z *Ustawą* do analizy jest obszar gospodarczy. Koncentruje się on na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Sytuacja gminy Tuchów przedstawia się w tym zakresie w sposób następujący:

- W 2014 roku na terenie gminy do rejestru REGON były wpisane 1 116 podmioty gospodarcze – nastąpił wzrost w porównaniu z 2009 rokiem. Podobnie jak w województwie i odwrotnie niż w powiecie więcej podmiotów za swoją siedzibę miało miasto (dla Tuchowa 51,7%). Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Sekcji G, w Dziale 47 – *sprzedaż detaliczna* (915 podmiotów), a następnie w Sekcji F, w Dziale 43 – *roboty budowalne specjalistyczne* (75 podmiotów). Pod względem wielkości dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 osób. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie tzn.: liczba podmiotów systematycznie rosła, przeważały podmioty z Sekcji G w Dziale 47 oraz o wielkości zatrudnienia 0-9 osób. W całym badanym okresie w porównaniu z województwem i powiatem, w gminie Tuchów wskaźnik przedsiębiorczości przyjmował niższe wartości. We wszystkich analizowanych jednostkach większą przedsiębiorczością odznaczali się mieszkańcy miast.

Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności: gmina, powiat, województwo

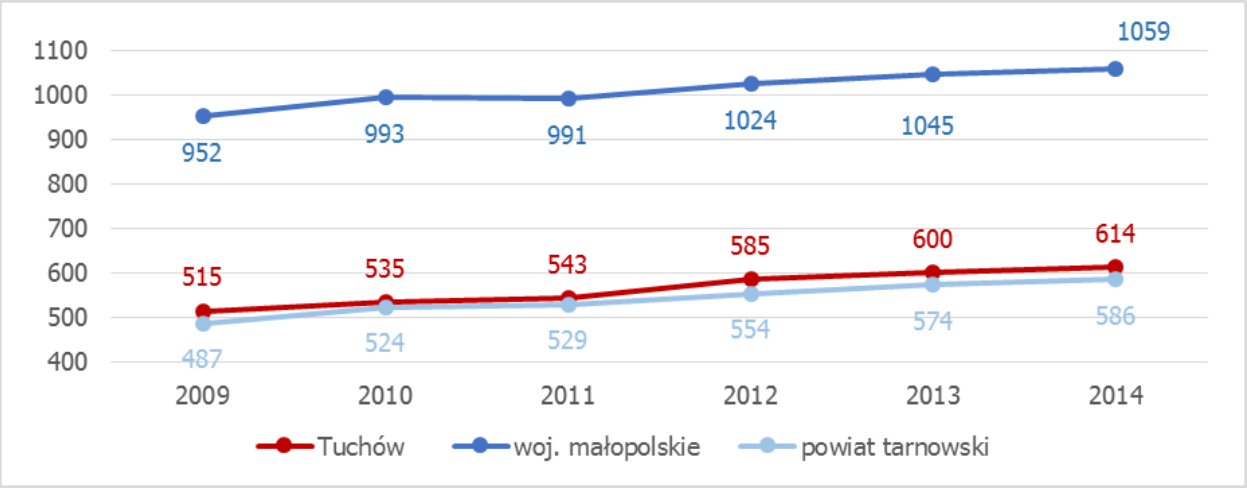

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 18. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys.

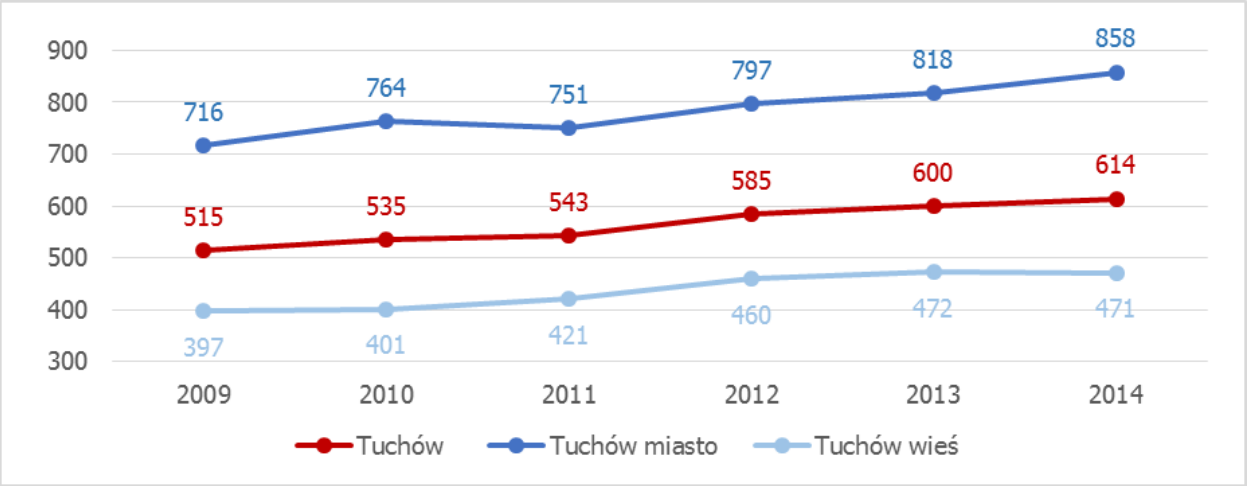

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Ze względu na brak dostępnych danych przedstawiających wprost kondycję finansową mieszkańców gmin, do analizy wykorzystana została informacja o podatku dochodowym od osób fizycznych[4], którą jest pochodną przychodów mieszkańców.

[4] Pozycja z dochodów własnych gmin – udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT).

Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych w 2014 roku

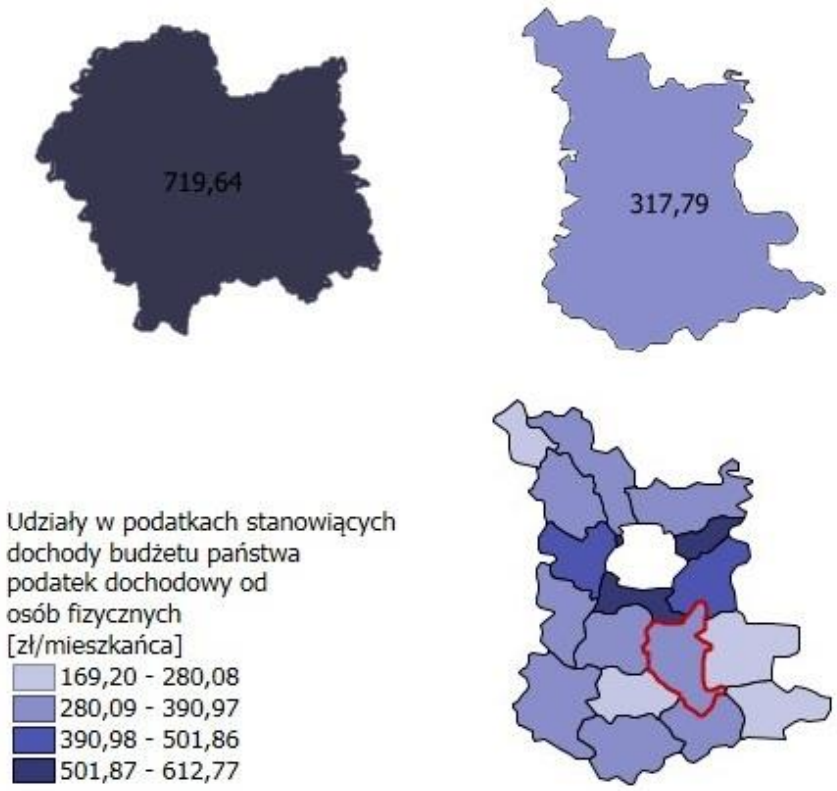

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku pozycja ta w dochodach własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 351,68 zł, średnia dla gmin w powiecie 371,79 zł, natomiast przeciętna dla gmin w Małopolsce[5] była ponad 2 razy większa.

Wykres 19. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na jednego mieszkańca

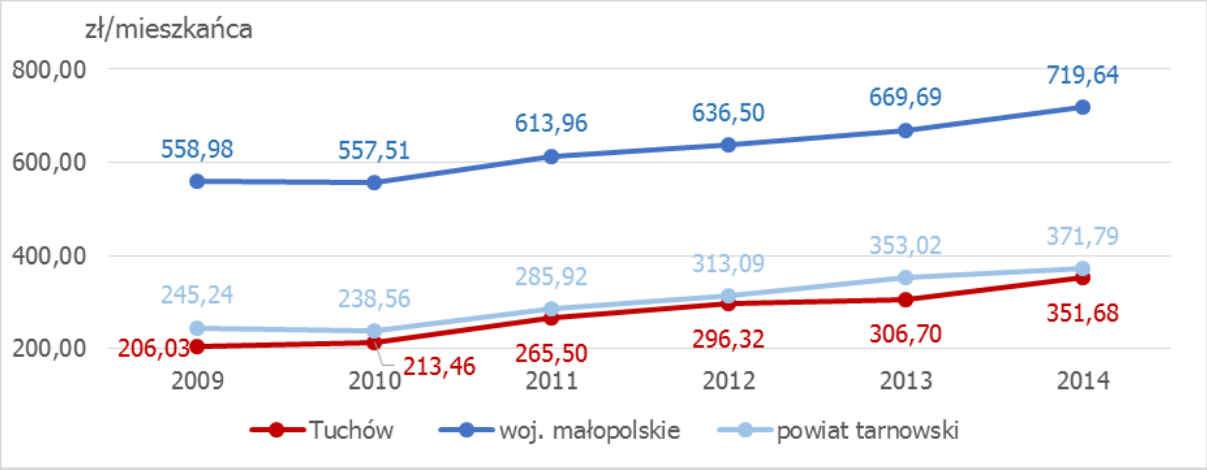

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.3. Zjawiska środowiskowe

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w *Ustawie* i *Wytycznych*, w którym należy badać zjawiska kryzysowe są kwestie związane z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze standardami

[5] z miastami na prawach powiatów.

środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Podstawowe dane dotyczące tego obszaru są następujące:

- Na terenie gminy Tuchów znajdują się parki krajobrazowe i obszar chronionego krajobrazu, które zajmują odpowiednio 26,6% i 73,4% powierzchni gminy.
- W gminie działa 1 oczyszczalnia ścieków, która obsługuje 41,6% ludności, czyli 3,3 punktu procentowego mniej niż w przypadku tego udziału dla powiatu i 21,3 punktu procentowego mniej niż odsetek ten wynosi dla województwa. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Tuchów – 91,5%, województwo – 93,8%, powiat – 33,3%,
  - obszar wiejski: Tuchów – 12,2%, województwo – 75,7%, powiat – 40,5%.
- W 2014 roku tylko 23,6% powierzchni gminy stanowiły lasy, dla województwa wskaźnik ten wynosił 28,7%, a dla powiatu 28,4%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Tuchów – 16,1%, województwo – 18,2%, powiat – 24,0%,
  - obszar wiejski: Tuchów – 25,3%, województwo – 29,2%, powiat – 22,1%.
- Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 odnotowano 2 dzikie wysypiska śmieci, z których 1 zostało już zlikwidowane.

2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Czwartym z wytypowanych obszarów są zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, które charakteryzują: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury, dostęp i jakości podstawowych usług, dostępność komunikacyjna:

- W 2014 roku udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności wynosił 78,7%, natomiast wartość tego wskaźnika dla Małopolski wynosiła 80,5%, a dla powiatu tarnowskiego 66,4%. W podziale gminy na obszar miejski i wiejski, sytuacja w 2014 roku prezentowała się następująco:
  - obszar miejski: Tuchów – 80,4%, województwo – 95,1%, powiat – 74,9%,
  - obszar wiejski: Tuchów – 77,8%, województwo – 66,7%, powiat – 65,2%.

Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle ludności w 2014 roku

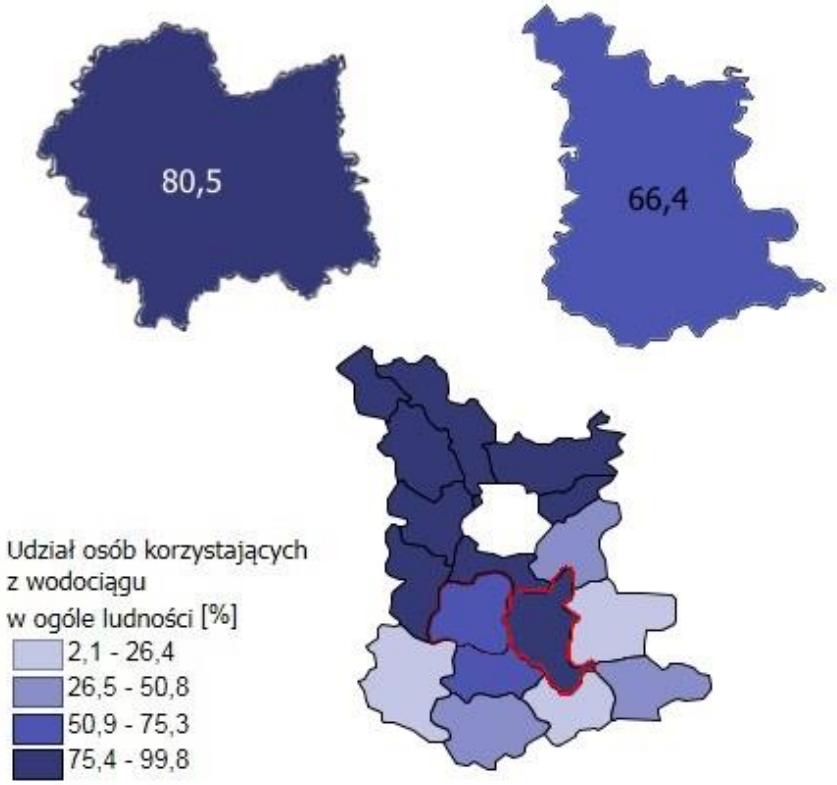

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km^2 od roku 2009 systematycznie rosła do poziomu 100,4 km na km^2. W województwie wartość tego wskaźnika wynosiła 89,0, a w powiecie 97,5, również rosnąc od 2009 roku. Udział mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosił 34,7% (59,8% województwo, 45,3% powiat) i wzrósł w porównaniu z 2009 rokiem o 12,1 punktu procentowego. W tym samym czasie w powiecie odnotowano wzrost o 18,5 punktów procentowych, a w województwie o 7,9 punktów procentowych.

Wykres 20. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności: gmina, powiat, województwo

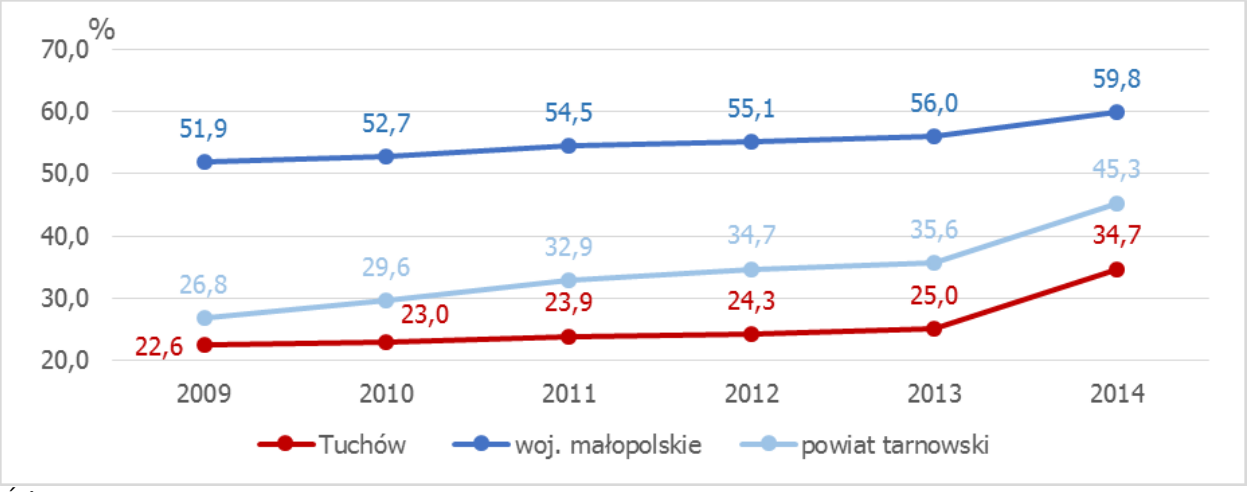

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 21. Wewnątrzgminne zróżnicowanie w zakresie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności

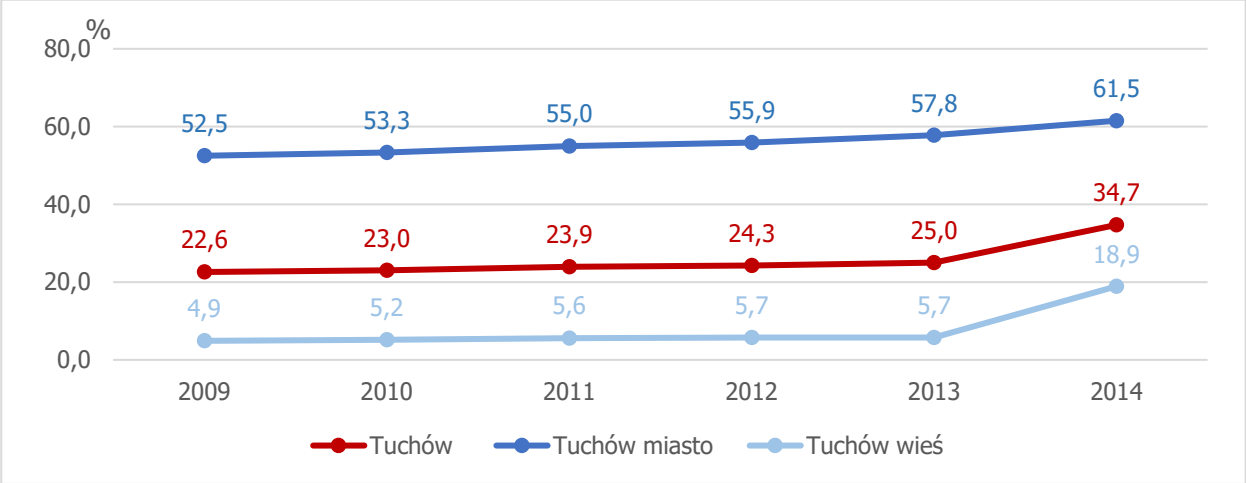

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.5. Zjawiska techniczne

- W gminie było 4 667 mieszkań w 4 211 budynkach mieszkalnych (wzrosty od 2009 r.). Na jedno mieszkanie w całej gminie, zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim, przypadały blisko 4 osoby. Prawie 40% zasobów mieszkaniowych znajdowało się na terenie miasta. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 87,0 m^2 czyli 22,4 m^2 na osobę. Mieszkania na obszarze miejskim były większe 0,7 m^2, a na terenie wiejskim o 0,4 m^2 mniejsze od średniej. Gmina dysponuje obecnie 21 mieszkaniami socjalnymi; 15 w mieście i 6 na wsi.
- W październiku 2015 roku do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego wpisane były następujące obiekty:
  - Tuchów – układ urbanistyczny,
  - Tuchów – kościół parafialny pod wezwaniem św. Jakuba i otoczenie,
  - Tuchów – kościół klasztorny redemptorystów pod wezwaniem Nawiedzenia NMP, otoczenie i starodrzew,
  - Tuchów – cmentarz wojenny,
  - Tuchów – ratusz,
  - Tuchów – budynek „Sokoła”,
  - Dąbrówka Tuchowska – cmentarz wojenny, kapliczka,
  - Jodłówka Tuchowska – kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała Archanioła,
  - Karwodrza – zespół dworsko-parkowy,
  - Lubaszowa – cmentarz wojenny,
  - Piotrkowice – kościół parafialny pod wezwaniem św. Michała Archanioła,
  - Siedliska – cmentarz wojenny,
  - Siedliska – cmentarz wojenny,
  - Zabłędza – cmentarz wojenny,
  - Tuchów – cmentarz parafialny wraz z wydzieloną kwaterą wojenną z okresu i wojny światowej oraz drzewostanem w mieście Tuchów,
  - Tuchów – kaplica Rozwadowskich z 1904 roku,
  - Tuchów – drewniany ołtarz w kaplicy Rozwadowskich.

2.6. Pozycja rozwojowa gminy Tuchów na tle powiatu i województwa

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 roku

Wskaźnik	Tuchów	woj. małopolskie	powiat tarnowski
Gęstość zaludnienia	**182**	222	142
Wskaźnik obciążenia demograficznego	**59,5**	59,2	59,1
Kobiety na 100 mężczyzn	**101**	106	101
Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	**0,4**	1,4	1,8
Saldo migracji na pobyt stały na 1 tys. ludności	**1,3**	0,9	0,6
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły podstawowe	**87,55**	93,89	88,74
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły gimnazjalne	**89,48**	96,87	93,57
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	**1,48**	1,17	1,45
Porady lekarskie ogółem na 1 mieszkańca	**4,7**	3,9	3,5
Ludność na 1 aptekę (w tys.)	**3,0**	3,0	3,8
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (%)[6]	**6,5**	6,4	9,2
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	**39,3**	30,7	38,5
Ludność na 1 placówkę biblioteczną (w tys.)	**6,1**	4,4	3,1
Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności	**3 968,7**	3 252,4	4 419,6
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	**209**	195	163
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	**17,8**	15,6	19,2
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	**8,2**	6,6	7,6
Udział pracujących mężczyzn na terenie gminy[7]	**40,2**	49,1	48,4
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	**614**	1059	586
Lesistość[8]	**23,6**	28,7	28,4
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem	**41,5**	62,8	44,8
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociąg	**78,7**	80,5	66,4
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	**34,7**	59,8	45,3
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km^2	**155,9**	89,0	97,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m$^{2)}$	**87,0**	77,6	93,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	**22,4**	26,1	24,7
Mieszkania na 1 000 mieszkańców	**256,9**	336,1	265,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jeżeli wskaźnik negatywnie odbiega od średniej dla województwa małopolskiego jest zaznaczany kolorem czerwonym.

[6] Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.
[7] Dane dla roku 2013.
[8] Wskaźnik lesistości (lesistość) - stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej kraju (danej jednostki terytorialnej: województwa, powiatu, gminy).

3. METODOLOGIA WYBORU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano diagnozę, która została przeprowadzona na podstawie wiarygodnych i mierzalnych danych pozyskanych z: Urzędu Miejskiego w Tuchowie i jednostek organizacyjnych m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie, Biblioteki Publicznej w Tuchowie, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tuchowie, Komendy Powiatowej Policji, Głównego Urzędu Statystycznego, Starostwa Powiatowego w Tarnowie.

Dla przestrzennego określenia problemów i potencjałów gminę wyznaczono **jednostki urbanistyczne** zgodne z **sołectwami** na obszarze wiejskim i **osiedlami** na obszarze miejskim. Jest to podział naturalny dla mieszkańców gminy, obejmuje tereny zamieszkałe, mające podobną charakterystykę i zbliżoną liczbę ludności. Podział ten umożliwia przeprowadzenie analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego. Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. Dla wyznaczonych obszarów przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne takie jak: zakres korzystania z pomocy społecznej, ubóstwo, przestępczość, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, niewielka dostępność podstawowych usług w dziedzinie oświaty, zdrowia, kultury.

W celu wskazania obszarów wymagających rewitalizacji, na podstawie szeregu wskaźników opisujących problemy społeczne zbudowano tak zwany **wskaźnik syntetyczny**.

Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali tzw. skali niemianowanej, czyli nie związanej z jednostką miary. Jest to zabieg konieczny z punktu widzenia poprawności obliczeń, ponieważ dzięki niemu różne rozpiętości zmiennych nie będą sztucznie nadawały wagi, czynnikom przyjmującym wartość z wyższych przedziałów. W trakcie normalizacji zmiennych przekształcono również destymulanty w stymulanty. Jako stymulanty, na potrzeby wskazania obszarów zdegradowanych, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość wstępowała w obszarach gminy kwalifikujących się jako obszary zdegradowane (np. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców). Natomiast destymulantami były zmienne, których niższa wartość oznaczała bardziej problemowy obszar (np. liczba przedsiębiorstw na 1 000 mieszkańców). Obliczeń dokonano według następujących wzorów:

$$z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min_i\{x_{ij}\}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \text{ dla stymulant}$$

$$z_{ij} = \frac{\max_i\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max_i\{x_{ij}\} - \min_i\{x_{ij}\}} \text{ dla destymulant}$$

gdzie:
Xij – to wartość *i*-tego obszaru (np. sołectwo) dla *j*-tej zmiennej,
Zij – to zmienna po normalizacji.

Syntetyczną miarę, odzwierciedlającą sytuację obszarów w poszczególnych zakresach, utworzono przy użyciu metody sum standaryzowanych. Metoda sum standaryzowanych należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego, zgodnego ze wzorem:

$$S_i = \sum_{j=1}^{k} Z_{ij} \text{ i = 1 ,..., } n$$

Wskaźnik sum standaryzowanych został skonstruowany na bazie wskaźników cząstkowych zaprezentowanych w rozdziale 3. Wskaźniki cząstkowe zsumowano, uznając większe znaczenie niektórych wskaźników cząstkowych poprzez nadanie im wag różnych od 1. Wartość jaką przyjmowała waga dla konkretnego wskaźnika była wynikiem analizy ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy oraz wskazań z warsztatów rewitalizacyjnych. Za szczególnie uciążliwe

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

w gminie Tuchów uznano problemy związane z korzystaniem z pomocy społecznej, bezpieczeństwem oraz niezadowalającą liczbą organizacji pozarządowych. Wszystkim wymienionym kwestiom przyznano wagę 4.

Dla każdego obliczonego dla jednostki urbanistycznej wskaźnika syntetycznego, zasadniczo daną referencyjną jest średni wskaźnik sum standaryzowanych dla całej gminy, obliczony jako średnia arytmetyczna wskaźników syntetycznych dla jednostek urbanistycznych. W analizie uwzględniono również pod uwagę rozrzut wskaźników syntetycznych, biorąc jako wielkość porównawczą 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego.

Najwyższe wartości obliczonego wskaźnika sumarycznego oznaczają największą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na tych obszarach. Za obszar objęty kryzysem społecznym uznano wszystkie jednostki, w których wartość wskaźnika sumarycznego była wyższa niż zmienna referencyjna, w tym przypadku 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego dla zjawisk społecznych.

Jednostki urbanistyczne, dla których **społeczny** wskaźnik syntetyczny będzie gorszy niż 50% wartości maksymalnej średniej dla gminy, mogą być potencjalnie uznane za zdegradowane, pod warunkiem występowania w nich dodatkowo co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk techniczno-środowiskowych:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- technicznych – w szczególności złego stanu obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, przede wszystkim w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych dokonano w oparciu o: czynniki techniczne, środowisko gospodarcze, przestrzenne i przyrodnicze. Analogicznie, jak w przypadku zjawisk społecznych, został skonstruowany wskaźnik syntetyczny, a wskaźniki cząstkowe, poddano standaryzacji. Otrzymano sumaryczny wskaźnik czynników techniczno-środowiskowych, który określał koncentrację zjawisk negatywnych.

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych, a dodatkowo w analizowanych czynnikach techniczno-środowiskowych wykazują nagromadzenie negatywnych cech. Na bazie wcześniej obliczonych wskaźników sum standaryzowanych skonstruowano **wskaźnik degradacji obszaru,** wyliczony jako suma dwóch wcześniej uzyskanych wskaźników.

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, PRZESTRZENNE, ŚRODOWISKOWE I TECHNICZNE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest analiza czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i techniczno-środowiskowych gminy Tuchów i wskazanie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizowanych na obszarze gminy. Analizy dokonano zgodnie z zaleceniami wynikającymi z *Ustawy rewitalizacyjnej*, to znaczy w pierwszej kolejności dokonano pogłębionej analizy zjawisk społecznych, w tym w szczególności związanych z poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym czy kulturalnym. Ponadto przeanalizowano zjawiska techniczno-środowiskowe (gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i techniczno-środowiskowe). Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych z jednoczesnym występowaniem jednego lub więcej negatywnych zjawisk w pozostałych obszarach pozwoliła wskazać i wyznaczyć obszary o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Gmina Tuchów jest gminą miejsko-wiejską. Charakterystyka Tuchowa zaprezentowana we wcześniejszym rozdziale pokazuje istotne różnice społeczne i techniczno-środowiskowe pomiędzy obszarem miejskim, a obszarem wiejskim gminy. To z kolei wymusza ich odrębną diagnozę. Z uwagi na ten fakt diagnoza każdego zjawiska i poszczególnych czynników będzie przedstawiana najpierw dla obszaru wiejskiego, a następnie obszaru miejskiego. Teren wiejski to 12 jednostek urbanistycznych: Buchcice, Burzyn, Dąbrówka Tuchowska, Jodłówka Tuchowska, Karwodrza, Lubaszowa, Łowczów, Meszna Opacka, Piotrkowice, Siedliska, Trzemesna, Zabłędza. Miasto Tuchów zostało podzielone na cztery jednostki urbanistyczne: Tuchów – Garbek, Tuchów – strona lewobrzeżna, Tuchów – strona prawobrzeżna, Tuchów – Kielanowice.

4.1. Diagnoza zjawisk społecznych

Diagnoza uwarunkowań społecznych w gminie Tuchów opierała się na zestawie wskaźników dotyczących:

- czynników społecznych;
- czynników bezpieczeństwa;
- czynników demograficznych;
- aktywności mieszkańców.

4.1.1. Czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych wytypowano listę 12 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym i czasowym. Diagnoza uwzględniała wpływ wszystkich zmiennych, natomiast komentarz analityczny koncentruje się na kluczowych wskaźnikach.

W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 3,18 do 21,27. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przeliczona na jednego mieszkańca, mówi o skali tego zjawiska i obrazuje sytuację materialno-bytową ludności danego sołectwa. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się sołectwa: Trzemesna, Piotrkowice, i Łowczów.

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

Wykres 22. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar wiejski

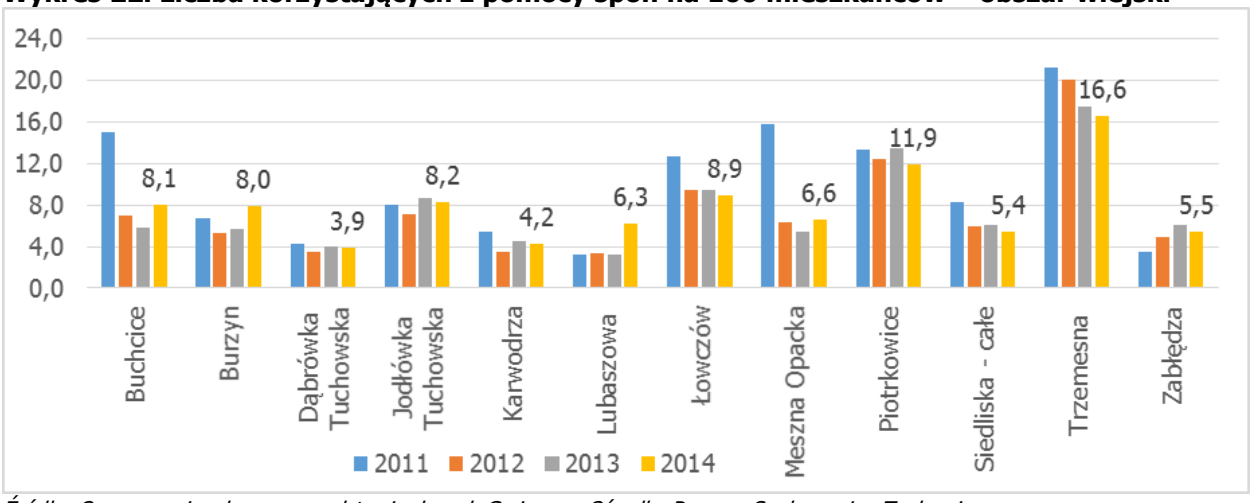

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W mieście w latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 3,97 do 10,10. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniało się osiedle Tuchów – Garbek.

Wykres 23. Liczba korzystających z pomocy społ. na 100 mieszkańców – obszar miejski

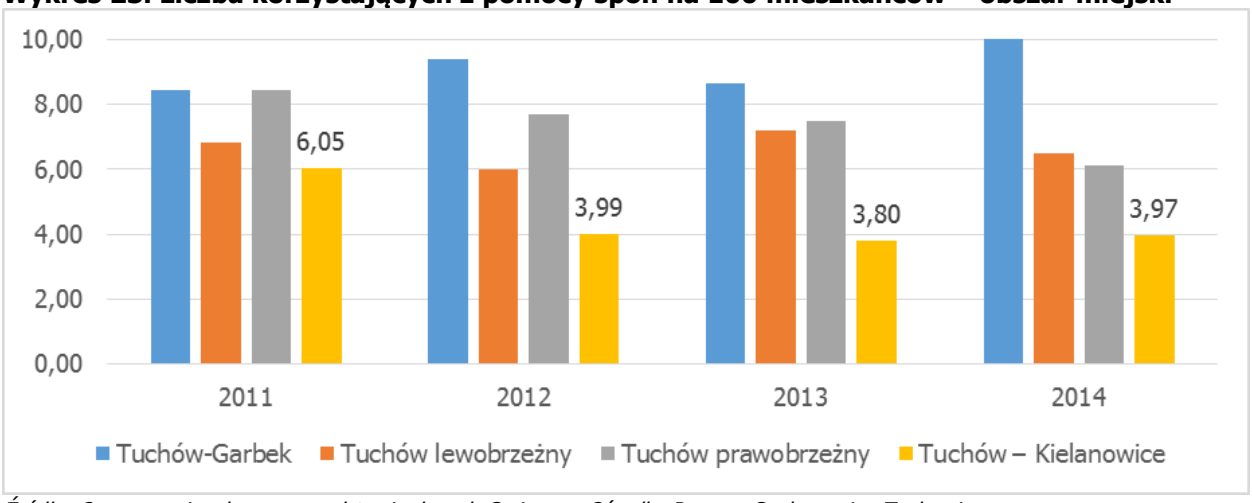

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Jednocześnie należy podkreślić, iż w odniesieniu do całej gminy najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo. Natomiast najrzadziej powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Tuchów jest potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc czy niebieska karta.

Długotrwała i ciężka choroba członka gospodarstwa domowego dezorganizuje życie rodziny. Niejednokrotnie w związku z podjęciem opieki nad taką osobą, członek rodziny zmuszony jest częściowo lub w całości zrezygnować z pracy zarobkowej. Ponadto osoby przewlekle chore mogą wymagać dodatkowo specjalistycznych zabiegów medycznych oraz drogich lekarstw, które istotnie obciążają budżet gospodarstwa domowego. W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z tego powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 0,24 do 9,83. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się sołectwa: Trzemesna i Siedliska.

Wykres 24. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar wiejski

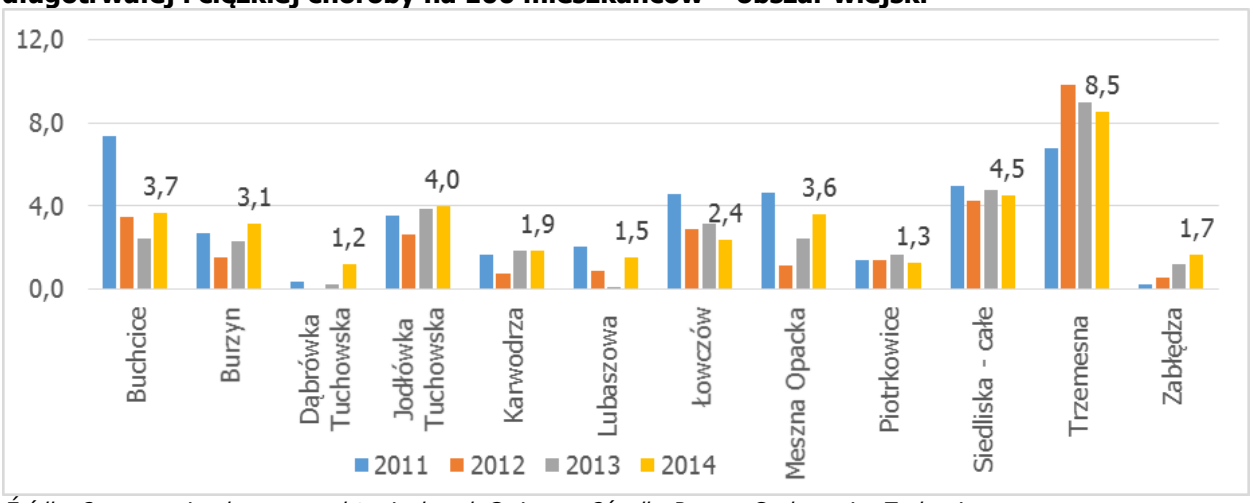

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W latach 2011-2014 w mieście liczba osób korzystających z tego powodu ze środków pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 0 do 5,48. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniał się Tuchów – Garbek.

Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – obszar miejski

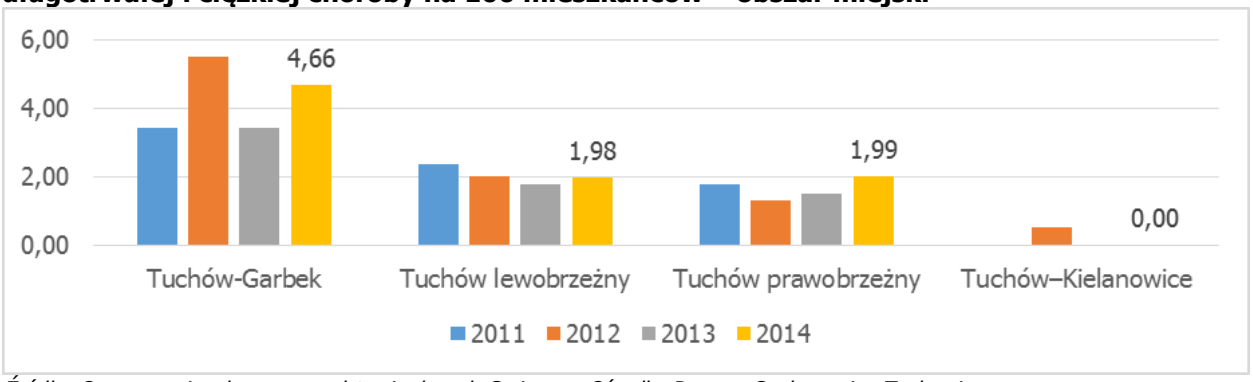

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Osoby mające status niepełnosprawnych są to ludzie, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia, bądź uniemożliwia samodzielną egzystencje. Osoby te mogą mieć problem z podejmowaniem normalnej pracy zarobkowej, często też należą do grup objętych wykluczeniem społecznym. W przypadku liczby korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców, w całym badanym okresie najwięcej beneficjentów było w sołectwie Trzemesna oraz Piotrkowice, a w ostatnim roku również w Siedliskach. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru wiejskiego wskaźnik przyjmował wartości od 0,59 do 8,73.

Wykres 26. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – obszar wiejski

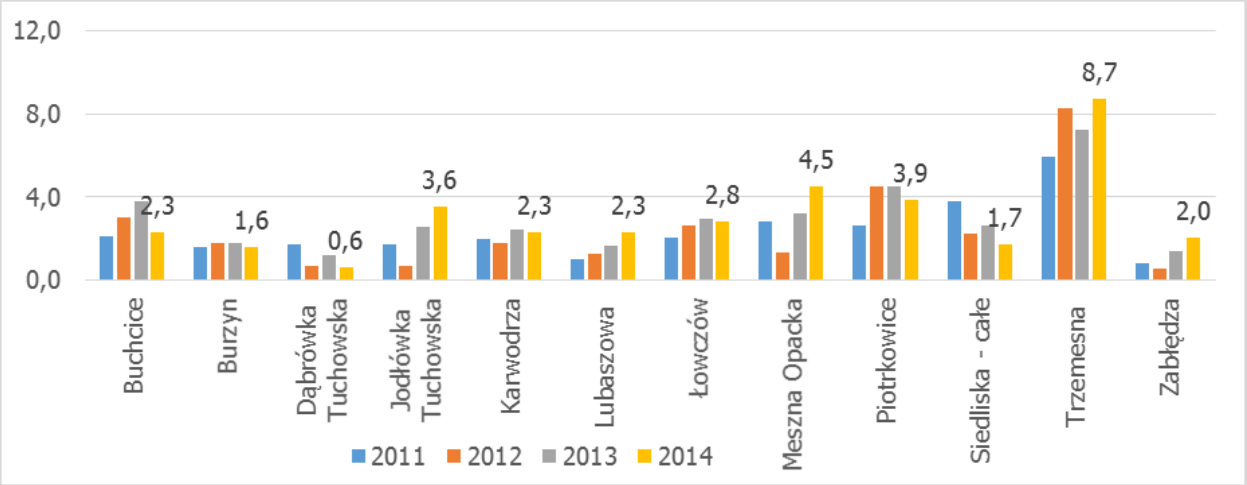

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W mieście najwięcej beneficjentów korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców odnotowano w osiedlu Tuchów-Garbek. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru miejskiego wskaźnik przyjmował wartości od 0,53 do 4,72.

Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – obszar miejski

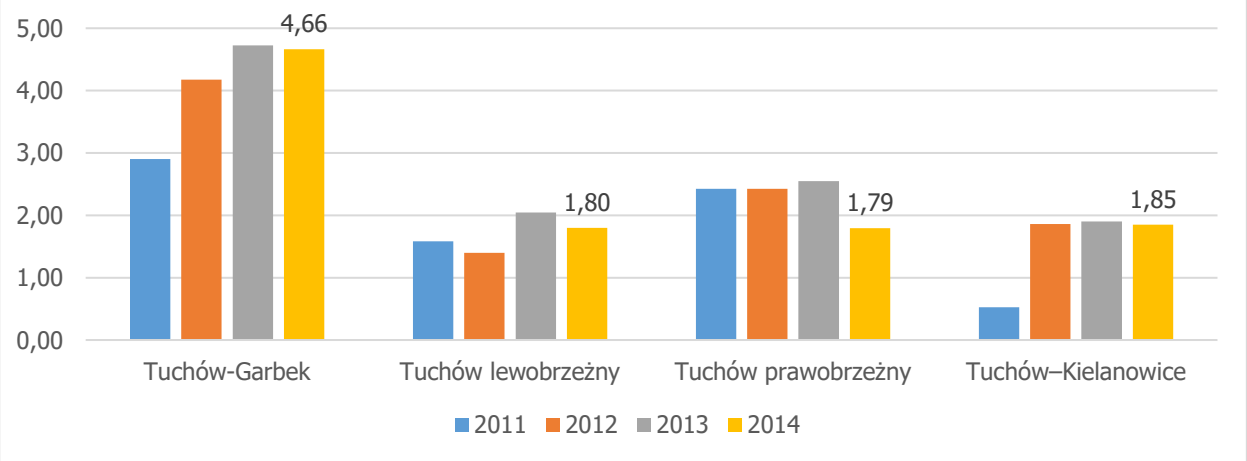

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Ubóstwo jest pojęciem związanym z niemożliwością zaspokojenia podstawowych potrzeb egzystencjalnych, w przypadkach skrajnego ubóstwa może wystąpić biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. W latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 0,24 do 8,73. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w sołectwie Trzemesna, Piotrkowice i Buchcice.

Wykres 28. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar wiejski

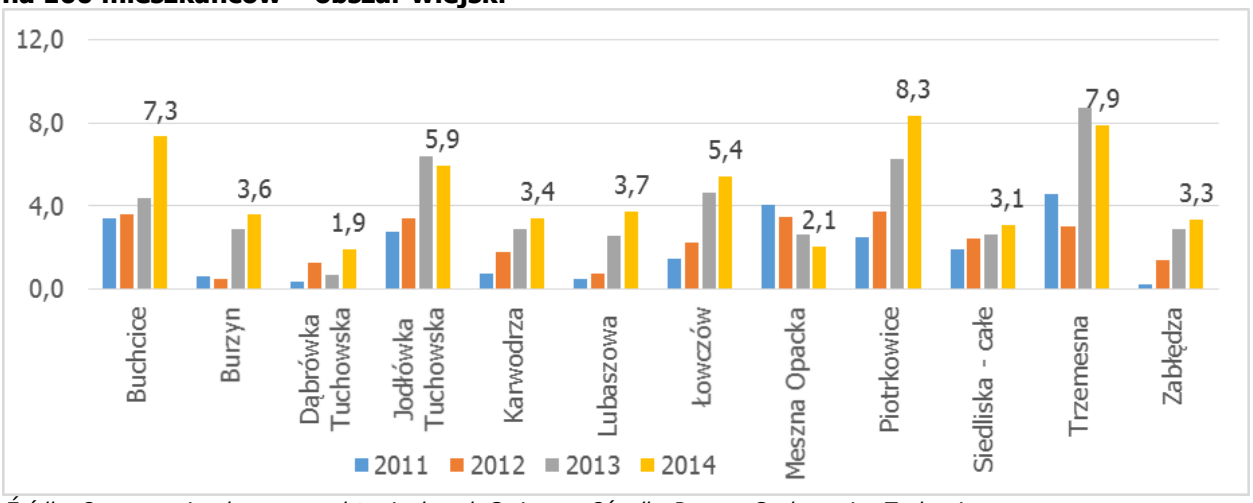

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W części miejskiej gminy Tuchów, w latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 0,71 do 7,09. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w części miasta Tuchów-Garbek, choć w skali całego miasta nastąpił zauważalny wzrost takich osób w latach 2013-2014.

Wykres 29. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców – obszar miejski

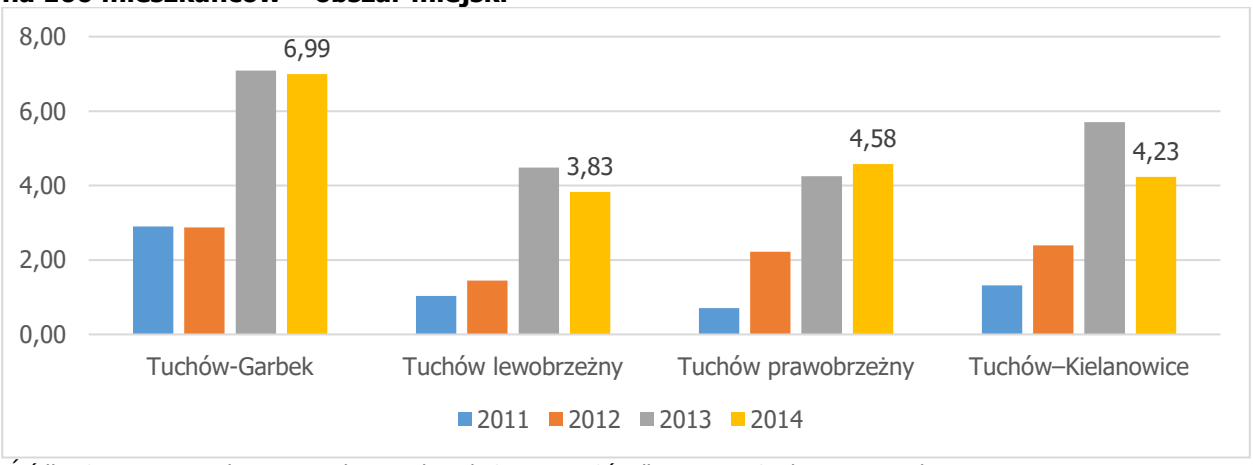

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Pomimo, iż dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej nie pokazały tego powodu jako jednej z głównych przyczyn sięgania po wsparcie ze środków pomocy społecznej, jednak wśród problemów podkreślonych w trakcie konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Tuchów pojawiła się kwestia alkoholizmu. Alkoholicy są to osoby, które w skutek nadmiernego spożywania alkoholu wykazują wyraźne zaburzenia psychiczne, lub też objawy zakłócające ich zdrowie fizyczne i psychiczne, alkoholizm zakłóca ich stosunki z innymi osobami, ich zachowania społeczne i ekonomiczne. Konsekwencją alkoholizmu jest również pojawienie się zachowań mających szkodliwe następstwa zarówno emocjonalne jak i finansowe. Z problemem alkoholizmu spotykano się najczęściej w Siedliskach i Burzynie.

Wykres 30. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców – obszar wiejski

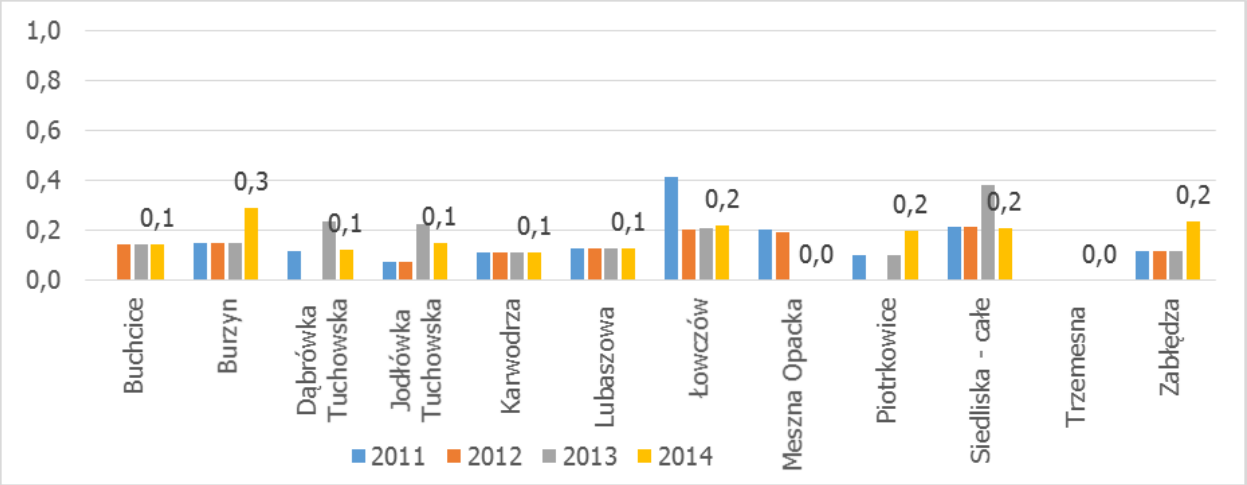

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W obszarze miejskim problem alkoholizmu najczęściej występował w lewo- i prawobrzeżnym Tuchowie.

Wykres 31. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców – obszar miejski

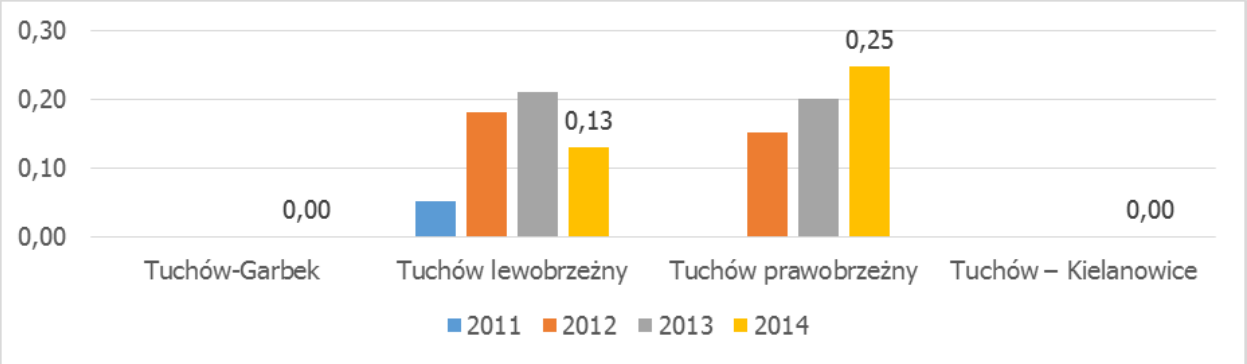

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

W przypadku przyznania przez sąd – mieszkańcowi gminy, który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej – mieszkania socjalnego, obowiązek zapewnienia lokalu mieszkaniowego spoczywa na gminie zamieszkania tej osoby. Mieszkanie socjalne jest lokalem wynajmowanym po przystępnej cenie głównie przez urzędy gmin. Czynsz za takie lokum jest kilkukrotnie mniejszy niż za mieszkanie o podobnej wielkości wynajmowane przez agencję mieszkaniową lub od prywatnego właściciela. Wysokość czynszu uzależniona jest od tego, ile właściciel musi wydać, by dostarczyć mieszkańcom wszystkich niezbędnych usług. Utrzymywanie przez gminę mieszkań socjalnych jest dodatkowym obciążeniem budżetu. Zatem ostatnim wskaźnikiem w tej grupie badanych danych, jest liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten w 2014 roku przyjmuje największe wartości w sołectwie Dąbrówka Tuchowska.

Wykres 32. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców – obszar wiejski

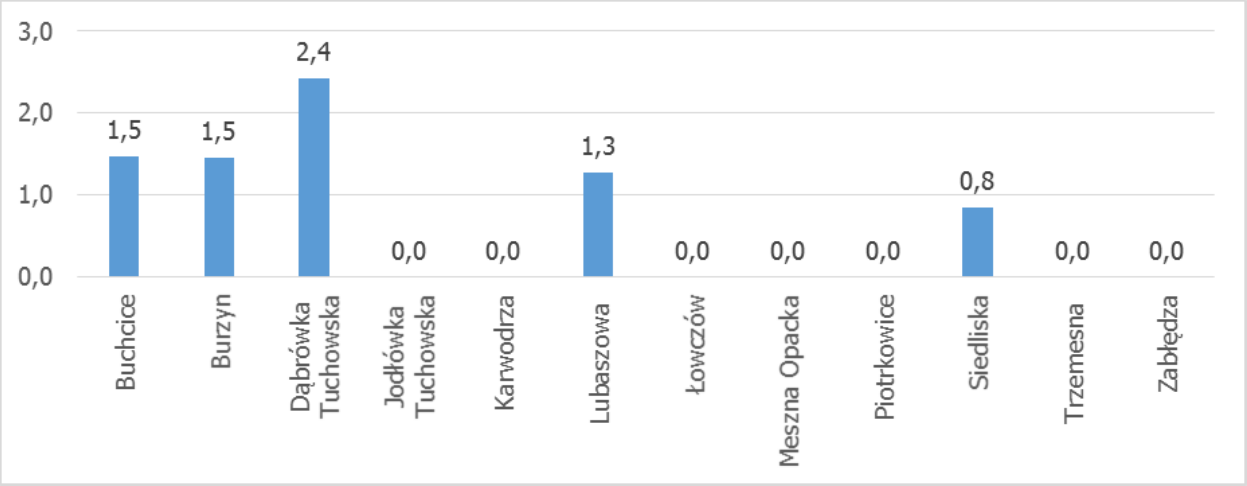

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Tuchowie

W mieście wskaźnik ten w 2014 roku przyjmował największe wartości dla osiedla Tuchów – Kielanowice.

Wykres 33. Liczba mieszkań socjalnych na 1 000 mieszkańców – obszar miejski

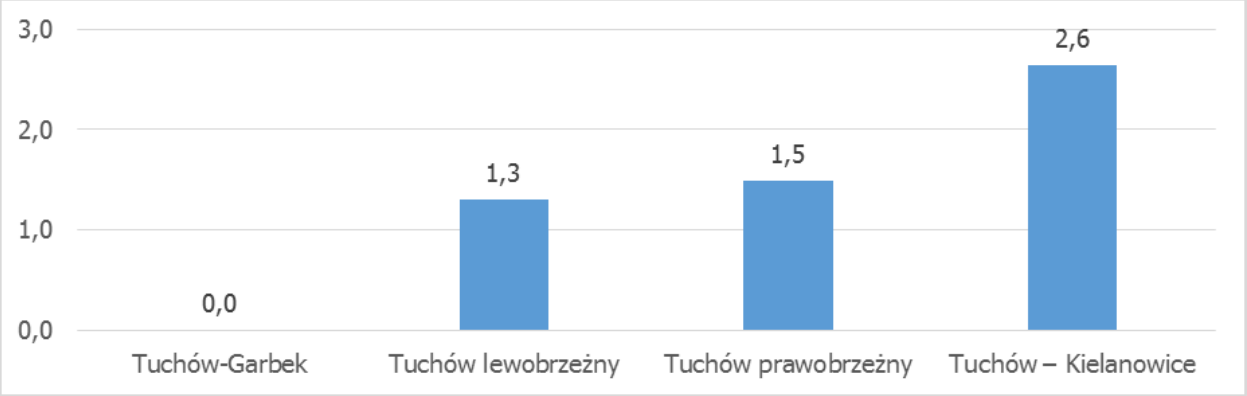

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Tuchowie

Tabela 2. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar wiejski

Jednostki urbanistyczne	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społ. korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadz. gospod. dom. na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	15,06	6,94	5,81	8,06	0,00	0,14	0,15	0,15	0,28	1,16	2,03	2,20	1,98	1,51	0,76	1,51
Burzyn	6,73	5,26	5,71	7,96	0,15	0,15	0,15	0,29	1,28	1,26	0,82	0,80	1,78	1,12	1,38	1,60
Dąbrówka Tuchowska	4,23	3,44	4,04	3,88	0,12	0,00	0,24	0,12	2,59	0,59	0,95	1,58	0,60	1,20	1,39	1,00
Jodłówka Tuchowska	8,08	7,08	8,61	8,24	0,07	0,07	0,22	0,15	0,97	0,74	1,26	1,78	1,48	1,70	2,11	2,36
Karwodrza	5,42	3,53	4,52	4,21	0,11	0,11	0,11	0,11	1,33	0,99	0,44	0,89	1,61	1,43	5,57	3,60
Lubaszowa	3,29	3,40	3,18	6,27	0,13	0,13	0,13	0,13	0,00	0,63	0,00	0,77	2,47	0,62	1,02	5,08
Łowczów	12,63	9,45	9,47	8,93	0,41	0,21	0,21	0,22	0,41	1,23	1,05	1,09	2,80	2,10	1,76	1,43
Meszna Opacka	15,79	6,33	5,49	6,59	0,20	0,19	0,00	0,00	5,87	4,61	3,22	4,14	3,51	0,92	0,30	0,89
Piotrkowice	13,37	12,39	13,47	11,89	0,10	0,00	0,10	0,20	4,02	3,52	5,09	5,55	0,68	1,02	1,99	1,16
Siedliska – całe	8,25	6,01	6,12	5,42	0,21	0,21	0,38	0,21	1,79	1,83	1,44	1,30	1,48	1,41	1,67	1,36
Trzemesna	21,27	20,09	17,47	16,59	0,00	0,00	0,00	0,00	2,85	3,93	4,59	11,35	3,31	3,60	3,08	1,43
Zabłędza	3,44	4,96	6,10	5,48	0,12	0,12	0,12	0,24	0,95	0,94	2,51	3,10	0,39	0,79	1,00	0,80

Jednostki urbanistyczne	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu przemocy na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	2,13	3,03	3,78	2,35	7,39	3,47	2,47	3,67	0,85	0,43	0,00	1,76	0,00	0,00	0,00	0,00
Burzyn	1,59	1,78	1,78	1,61	2,72	1,56	2,30	3,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,00	0,30	0,58
Dąbrówka Tuchowska	1,76	0,71	1,19	0,61	0,35	0,00	0,24	1,21	0,00	0,00	0,24	0,00	0,59	0,00	0,00	0,24
Jodłówka Tuchowska	1,72	0,66	2,60	3,56	3,52	2,65	3,86	4,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,29	0,30	0,00
Karwodrza	1,99	1,77	2,43	2,33	1,66	0,77	1,87	1,88	0,00	0,33	0,00	0,67	0,00	0,00	0,00	0,00
Lubaszowa	1,01	1,26	1,66	2,30	2,03	0,88	0,13	1,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,38	0,38	0,00	0,64
Łowczów	2,07	2,67	2,95	2,83	4,55	2,87	3,16	2,40	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Meszna Opacka	2,83	1,34	3,22	4,52	4,66	1,15	2,46	3,58	2,23	0,00	0,00	0,75	0,40	0,58	0,00	0,00
Piotrkowice	2,61	4,53	4,49	3,87	1,41	1,41	1,70	1,29	0,00	0,00	0,00	0,69	0,40	0,00	0,00	0,00
Siedliska – całe	3,83	2,26	2,66	1,72	4,98	4,26	4,77	4,54	0,09	0,00	0,00	0,00	0,17	0,43	0,13	0,00
Trzemesna	5,92	8,30	7,21	8,73	6,80	9,83	8,95	8,52	1,10	0,00	0,87	0,66	0,22	0,00	0,00	0,00
Zabłędza	0,83	0,59	1,44	2,03	0,24	0,59	1,20	1,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47	0,24	0,00	0,00

Jednostki urbanistyczne	**Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców**				**Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców**				**Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym**				**Liczba osób objętych niebieską kartą na 100 mieszkańców**			
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Buchcice	3,41	3,61	4,36	7,33	3,55	1,16	0,73	3,23	1,39	0,00	0,00	0,00	0,14	0,29	0,15	0,44
Burzyn	0,60	0,52	2,89	3,58	2,80	1,48	1,33	1,31	0,96	0,46	1,33	2,20	0,00	0,07	0,00	0,66
Dąbrówka Tuchowska	0,35	1,30	0,71	1,94	0,00	0,00	0,00	0,00	3,11	1,23	1,90	2,55	0,00	0,12	0,00	0,24
Jodłówka Tuchowska	2,77	3,39	6,38	5,94	1,95	2,06	2,08	2,67	1,89	3,28	3,16	2,43	0,00	0,07	0,07	0,07
Karwodrza	0,77	1,77	2,87	3,44	0,00	0,00	0,55	0,00	2,92	2,79	3,39	3,39	0,11	0,00	0,00	0,11
Lubaszowa	0,51	0,76	2,55	3,71	0,00	0,00	0,76	2,05	1,43	1,37	1,36	0,68	0,00	0,13	0,00	0,13
Łowczów	1,45	2,26	4,63	5,45	3,93	1,85	5,26	4,36	1,05	2,15	0,00	2,38	0,00	0,21	0,00	0,44
Meszna Opacka	4,05	3,45	2,65	2,07	4,05	2,30	3,22	0,00	2,63	2,47	2,41	2,35	0,20	0,19	0,19	0,38
Piotrkowice	2,51	3,73	6,29	8,33	4,02	5,74	5,69	5,85	2,03	1,32	1,91	1,85	0,00	0,10	0,20	0,20
Siedliska – całe	1,96	2,43	2,66	3,07	0,72	0,72	0,72	0,76	1,86	1,32	1,06	0,80	0,04	0,13	0,00	0,17
Trzemesna	4,61	3,06	8,73	7,86	5,92	5,90	5,24	1,31	9,38	6,35	6,35	3,08	0,00	0,00	0,00	0,00
Zabłędza	0,24	1,42	2,87	3,34	1,18	2,13	1,32	1,91	1,99	1,99	0,67	1,31	0,00	0,12	0,00	0,12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Tabela 3. Wskaźniki z zakresu społecznego – obszar miejski

Jednostki urbanistyczne	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społ. korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadz. gospod. dom. na 100 mieszkańców				Liczba osób bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	8,44	9,40	8,66	10,10	0,00	0,00	0,00	0,00	6,33	5,48	2,36	4,15	3,60	2,69	1,80	1,77
Tuchów lewobrzeżny	6,83	5,98	7,18	6,49	0,05	0,18	0,21	0,13	2,91	2,62	2,83	2,84	1,87	2,02	1,98	1,80
Tuchów prawobrzeżny	8,44	7,68	7,50	6,12	0,00	0,15	0,20	0,25	1,21	1,21	1,55	1,89	1,88	1,63	1,93	1,13
Tuchów–Kielanowice	6,05	3,99	3,80	3,97	0,00	0,00	0,00	0,00	1,05	0,80	1,90	1,06	2,22	1,79	1,36	0,90

Jednostki urbanistyczne	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu przemocy na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	2,90	4,18	4,72	4,66	3,43	5,48	3,41	4,66	0,53	0,00	1,31	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuchów lewobrzeżny	1,58	1,40	2,05	1,80	2,36	2,02	1,78	1,98	0,05	0,21	0,00	0,29	0,08	0,16	0,00	0,34
Tuchów prawobrzeżny	2,43	2,43	2,55	1,79	1,77	1,31	1,50	1,99	0,00	0,00	0,15	0,00	0,00	0,00	0,50	0,05
Tuchów-Kielanowice	0,53	1,86	1,90	1,85	0,00	0,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Jednostki urbanistyczne	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców				Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym				Liczba osób objętych niebieską kartą na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	2,90	2,87	7,09	6,99	1,58	0,00	0,00	0,00	1,39	2,78	2,74	4,17	0,00	0,26	0,00	0,00
Tuchów lewobrzeżny	1,04	1,45	4,48	3,83	0,83	0,67	1,42	1,64	2,35	1,21	0,78	1,02	0,03	0,18	0,05	0,08
Tuchów prawobrzeżny	0,71	2,22	4,25	4,58	1,97	1,97	1,20	2,04	4,05	3,08	2,73	2,58	0,00	0,15	0,00	0,10
Tuchów-Kielanowice	1,32	2,39	5,71	4,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00	0,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przestępczość stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Tuchowie. W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych wykorzystano 10 wskaźników uzyskanych z Komisariatu, natomiast w podrozdziale omówiono trzy kluczowe wskaźniki (najwyższe wartości):

- liczbę przestępstw na 100 mieszkańców;
- liczbę wypadków drogowych na 100 mieszkańców;
- liczbę kolizji drogowych na 100 mieszkańców.

Liczba przestępstw ogółem na 100 mieszkańców pokazuje zagrożenie przestępczością w układzie terytorialnym. Najniższe poczucie bezpieczeństwa w 2014 roku mogli mieć mieszkańcy sołectwa Dąbrówka Tuchowska oraz Piotrkowic, a rok wcześniej Łowczowa. Zagrożenie przestępczością jest jednym z czynników podkreślanych przez mieszkańców gminy, jako duży problem.

Wykres 34. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar miejski

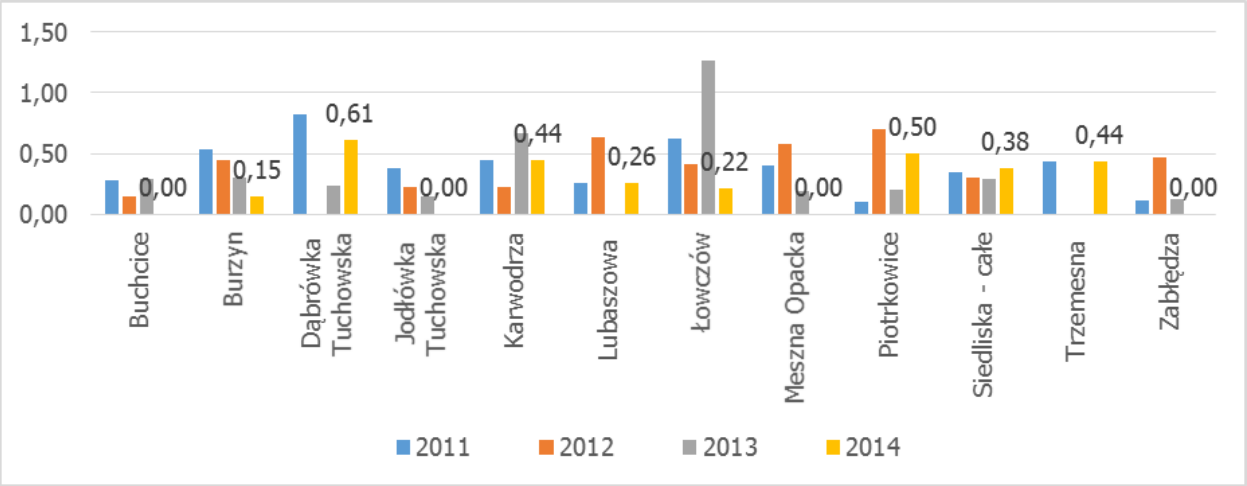

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

W mieście natomiast najniższe poczucie bezpieczeństwa w 2014 roku mogli mieć mieszkańcy lewobrzeżnej części Tuchowa. Wśród przestępstw w mieście, dominowała kategoria kradzieże i rozboje, które najliczniej występowały w Tuchowie lewobrzeżnym (wartości z przedziału 0,55 do 1,1).

Wykres 35. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców – obszar wiejski

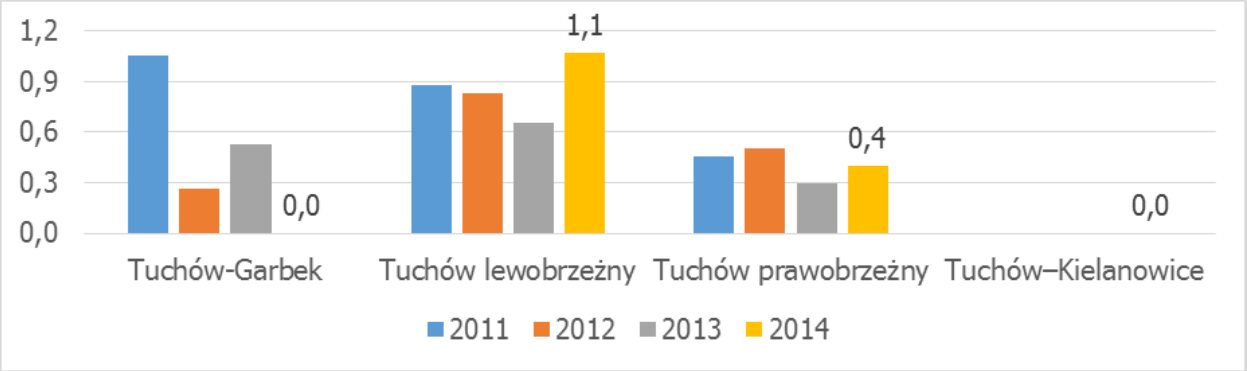

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

Przez obszar gminy przechodzi droga wojewódzka 977 Tuchów oraz inne drogi gminne, które generują przestępstwa i wykroczenia związane z ruchem drogowym. Wypadek drogowy jest zdarzeniem w ruchu drogowym, w którym jeden lub więcej uczestników zostało rannych lub poniosło śmierć. W latach 2011-2014 wskaźnik ten przyjmował wartości od 0 do 0,35 na 100 mieszkańców. W 2014 największe wartości tego wskaźnika odnotowano w sołectwie Łowczów (0,22), a rok wcześniej w sołectwach Dąbrówka Tuchowska (0,24) i Buchcice (0,15). Inną formą wykroczenia, które występuje w ruchu drogowym jest kolizja. Jest to zdarzenie drogowe w wyniku którego uszkodzeniu uległo jedynie mienie, a nie osoby w nim uczestniczące. W badanym okresie wskaźnik ten przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 1,4 na 100 mieszkańców. W badanym okresie negatywnie wyróżniały się dwa sołectwa: Dąbrówka Tuchowska i Zabłędza, w obu przypadkach znajdują się one na trasie wspomnianej drogi wojewódzkiej.

Wykres 36. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar wiejski

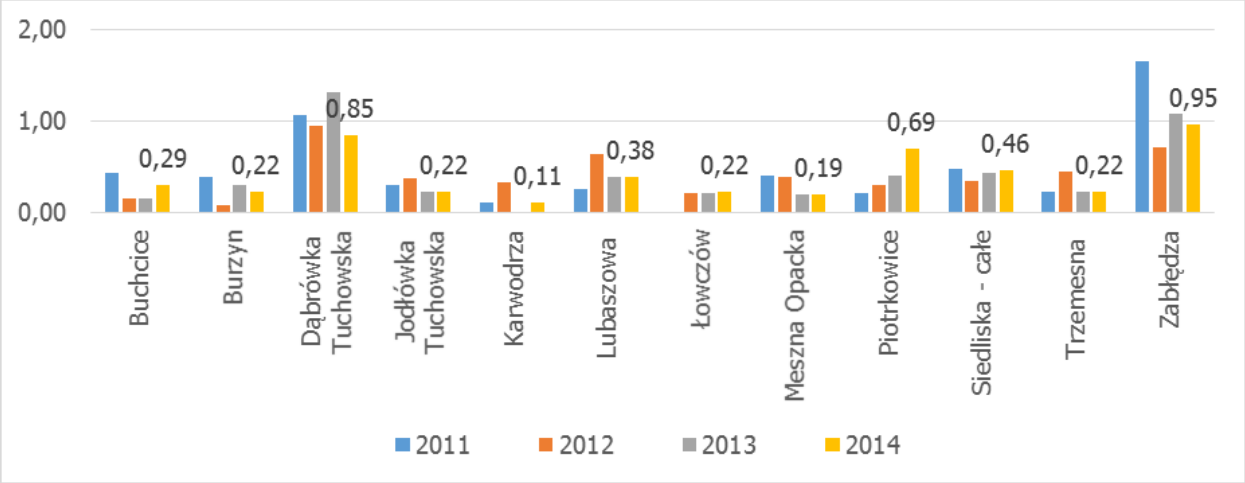

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

Na terenie miasta w latach 2011-2014 wskaźnik dotyczący wypadków przyjmował wartości od 0 do 0,26. W 2014 największe wartości tego wskaźnika odnotowano na obszarze Tuchów prawobrzeżny (0,1), a rok wcześniej w osiedlu Tuchów-Garbek (0,26). W badanym okresie wskaźnik związany z kolizjami przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 0,83 na 100 mieszkańców. W tym okresie negatywnie wyróżniały się Tuchów lewo- i prawobrzeżny.

Wykres 37. Liczba kolizji drogowych na 100 mieszkańców – obszar miejski

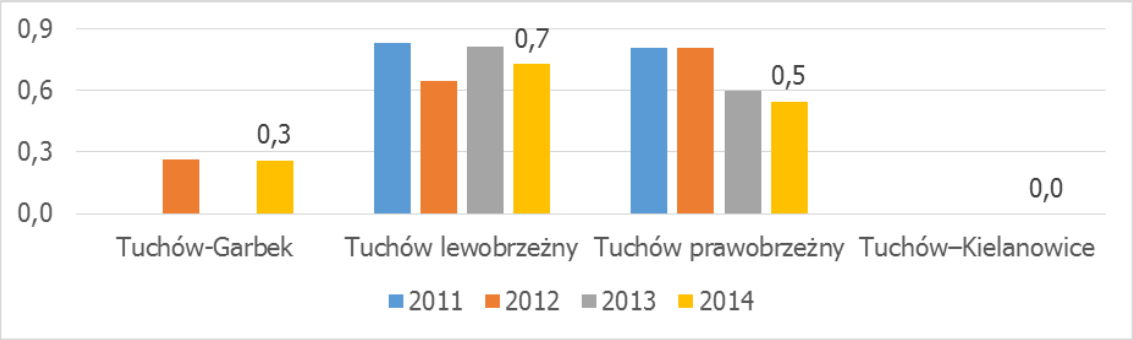

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Policji w Tuchowie

4.1.3. Czynniki demograficzne

Ze względu na szeroko dyskutowane problemy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa w analizie zjawisk społecznych uwzględniono również dwa wskaźniki z tej dziedziny: wskaźnik obciążenia demograficznego oraz udziału osób starszych. Pierwszy z nich wskazuje na niekorzystną tendencję nadmiernego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym w sołectwie Buchcice (2011-2014), a w ostatnim roku również w sołectwie Burzyn.

Wykres 38. Wskaźnik obciążenia demograficznego – obszar wiejski

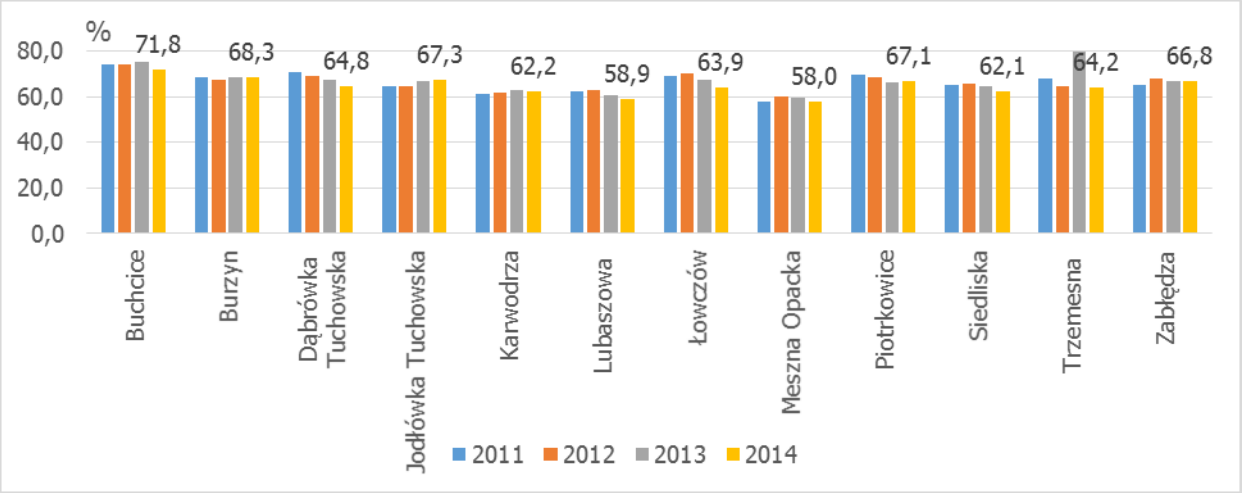

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie miasta pokazuje niekorzystną tendencję nadmiernego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym w osiedlu Tuchów Grabek (2011-2014), a w ostatnim roku również Tuchów – Kielanowice.

Wykres 39. Wskaźnik obciążenia demograficznego – obszar miejski

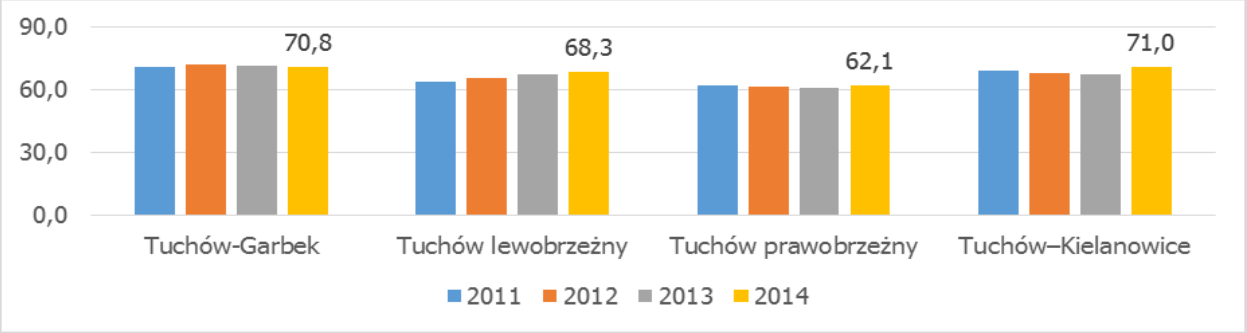

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Drugi wskaźnik, tj. zwiększający się udział osób starszych, które w przyszłości mogą wymagać odpowiednio dostosowanych placówek do swoich potrzeb, najwyższe wartości przyjmuje w sołectwach Jodłówka Tuchowską i Buchcice.

Rysunek 7. Udział osób starszych w ogóle ludności w 2014 roku – obszar wiejski

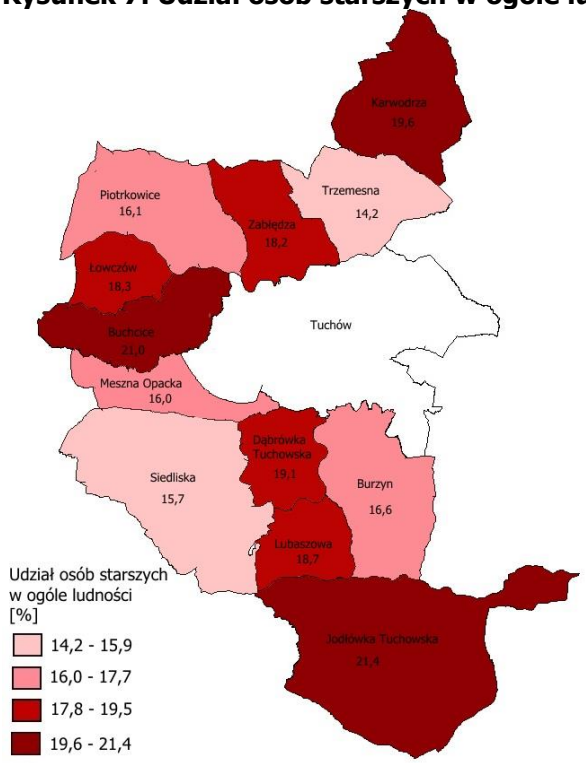

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W mieście Tuchów udział osób starszych, miał najwyższe wartości dla lewobrzeżnej strony Tuchowa.

Rysunek 8. Udział osób starszych w ogóle ludności w 2014 roku – obszar miejski

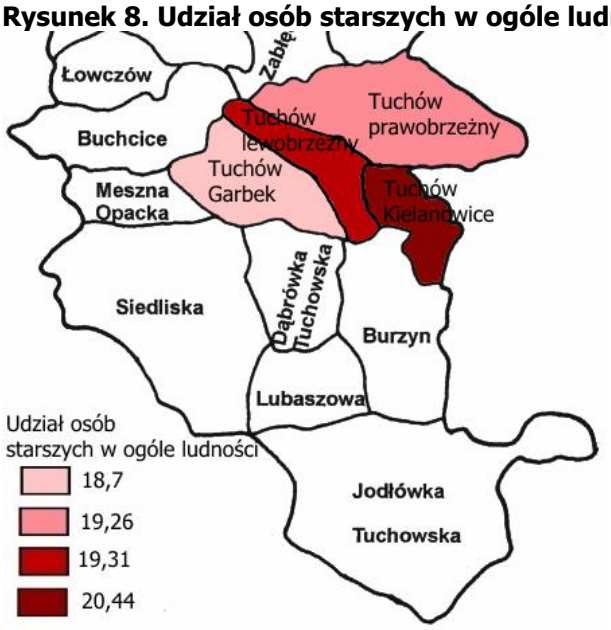

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.1.4. Aktywność mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany zachodzące w ich otoczeniu. Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, reprezentowana przez wskaźnik liczby NGO na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego – im większa liczba jednostek tego rodzaju, tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność. Ze

względu na cel analizy (wytypowanie obszarów wymagających rewitalizacji) istotne jest wskazanie sołectwa o najniższych wartościach omawianego wskaźnika. Na obszarach wiejskich gminy Tuchów – w pierwszej kolejności jest to Trzemesna (brak organizacji pozarządowych), a następnie sołectwa Piotrkowice i Dąbrówka Tuchowska.

Rysunek 9. Liczba NGO według rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar wiejski

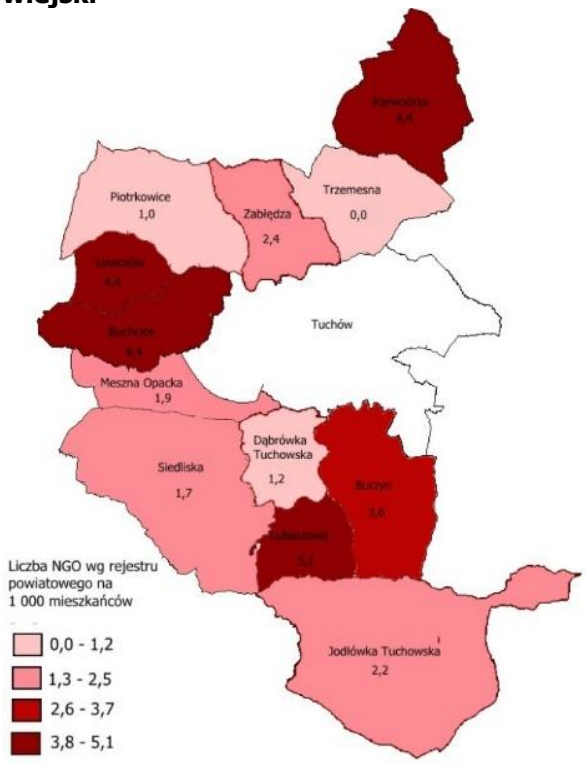

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Tarnowie

W sferze miejskiej, najmniejszą aktywność podmiotów pozarządowych odnotowano w osiedlu Tuchów-Garbek (brak organizacji pozarządowych) a następnie Tuchów prawobrzeżny.

Rysunek 10. Liczba NGO według rejestru powiat. na 1 000 mieszkańców w 2014 roku – obszar miejski

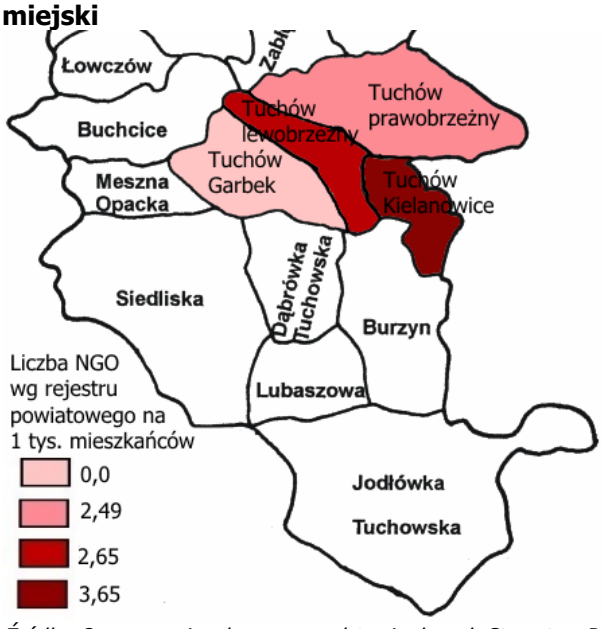

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Tarnowie

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, dostępną dla każdego uprawnionego, jest głosowanie w wyborach. Analiza rozkładu przestrzennego frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku w poszczególnych sołectwach pozwoliła wskazać obszary gminy z najmniejszą aktywnością mieszkańców w tym zakresie na terenie sołectw: Trzemesna i Łowczów.

Rysunek 11. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar wiejski

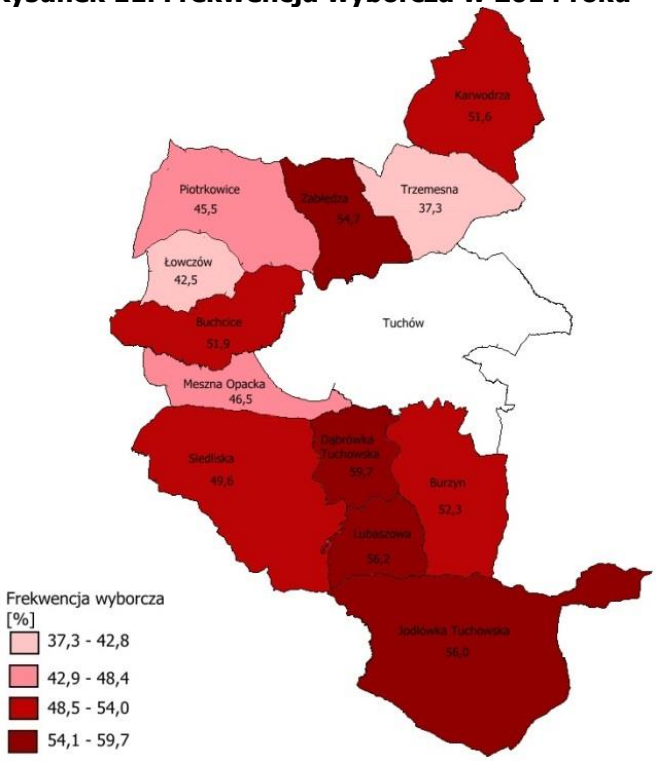

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

W mieście najniższa frekwencja wyborcza mieszkańców miała miejsce na terenie osiedli: Tuchów – Kielanowice, Tuchów – Garbek, Tuchów lewobrzeżny.

Rysunek 12. Frekwencja wyborcza w 2014 roku – obszar miejski

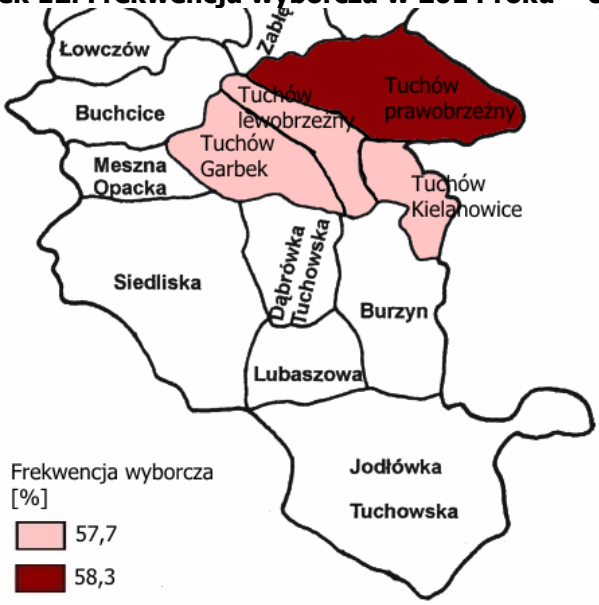

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Ostatnim ze wskaźników opisujących aktywność mieszkańców jest liczba aktywnych czytelników korzystających z bibliotek publicznych z danego sołectwa i obszaru miasta. Analizując ten wskaźnik można stwierdzić, że najmniej aktywni są mieszkańcy sołectw: Buchcice i Dąbrówka Tuchowska – z pewnością jest to także funkcja odległości od najbliższej placówki filialnej.

Wykres 40. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar wiejski

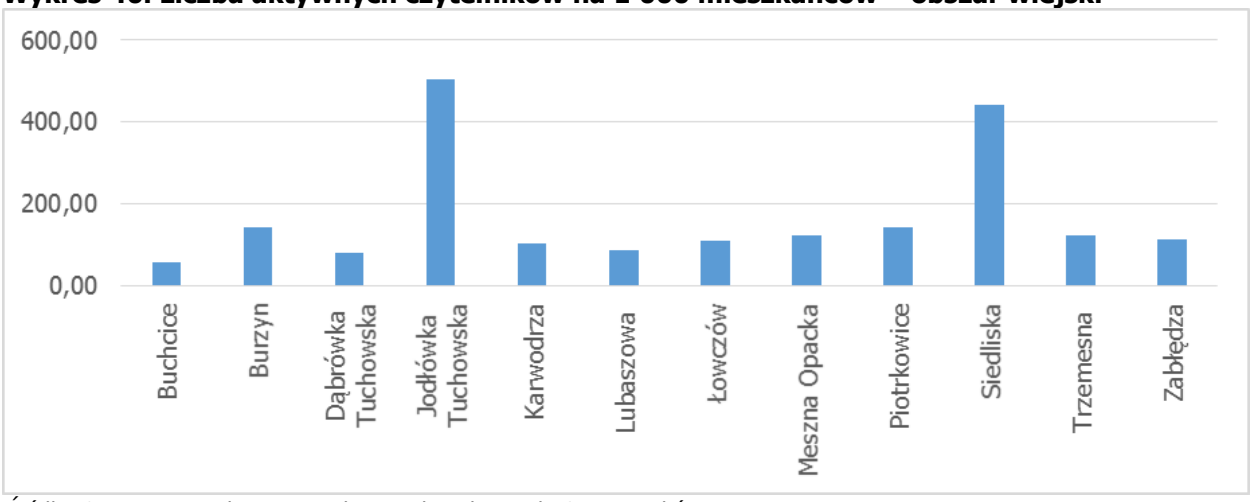

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Poddając analizie ten wskaźnik na terenach miejskich można zauważyć, że najmniej aktywni czytelniczo są mieszkańcy lewobrzeżnej części Tuchowa.

Wykres 41. Liczba aktywnych czytelników na 1 000 mieszkańców – obszar miejski

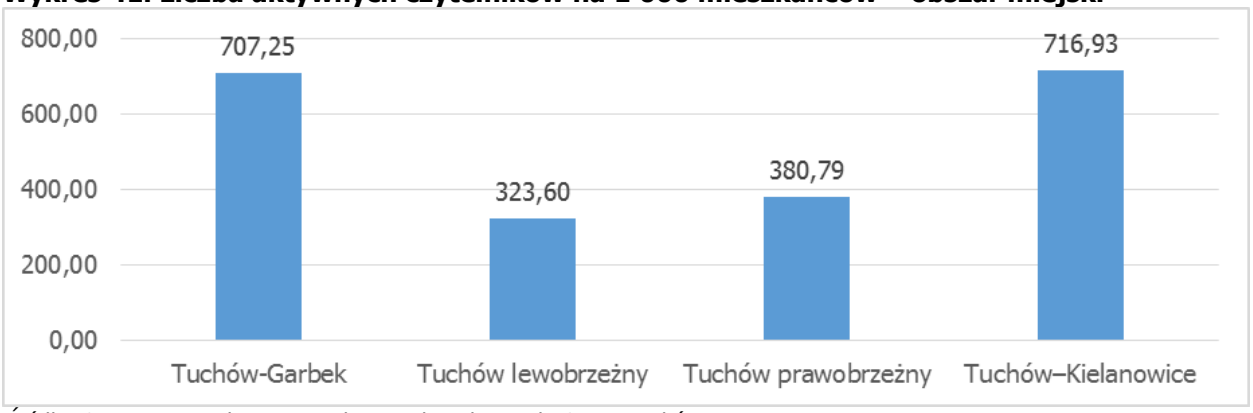

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Poniżej zaprezentowano wcześniej omówione dane w układzie tabelarycznym z uwzględnieniem konkretnych wartości dla poszczególnych badanych jednostek osadniczych.

Tabela 4. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar wiejski

Jednostki urbanistyczne	Wskaźnik obciążenia demograficznego				Udział osób starszych			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Buchcice	74,3	73,9	75,1	71,8	20,5	20,7	21,2	21,0
Burzyn	68,5	67,6	68,6	68,3	15,7	16,1	16,7	16,6
Dąbrówka Tuchowska	70,5	68,8	67,5	64,8	18,9	19,3	18,8	19,1
Jodłówka Tuchowska	64,5	64,8	66,9	67,3	19,8	20,2	21,2	21,4
Karwodrza	61,4	61,8	62,8	62,2	18,9	19,8	19,5	19,6
Lubaszowa	62,6	62,8	60,5	58,9	17,7	18,4	18,7	18,7
Łowczów	68,9	70,3	67,3	63,9	19,7	19,1	18,9	18,3
Meszna Opacka	57,8	60,3	59,5	58,0	15,4	15,5	15,7	16,0

Piotrkowice	69,8	68,6	66,4	67,1	14,9	15,3	15,7	16,1
Siedliska	65,3	65,5	64,6	62,1	16,0	16,1	16,0	15,7
Trzemesna	67,6	64,7	79,7	64,2	14,0	13,8	13,8	14,2
Zabłędza	64,8	68,1	66,5	66,8	17,9	17,8	17,9	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 5. Wskaźniki z zakresu czynników demograficznych – obszar miejski

Jednostki urbanistyczne	Wskaźnik obciążenia demograficznego				Udział osób starszych			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Tuchów-Garbek	70,7	71,7	71,6	70,8	19,0	18,8	19,2	18,7
Tuchów lewobrzeżny	63,6	65,5	67,6	68,3	18,7	19,2	20,1	20,4
Tuchów prawobrzeżny	61,9	61,6	61,0	62,1	17,5	18,0	18,3	19,3
Tuchów–Kielanowice	68,9	67,9	67,3	71,0	17,1	18,1	18,5	19,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 6. Wskaźniki z zakresu aktywności mieszkańców – obszar wiejski

Jednostki urbanistyczne	Frekwencja wyborcza	Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Aktywność czytelnicza na 1 000 mieszkańców
	2014		
Buchcice	51,9	4,4	57,18
Burzyn	52,3	3,6	143,07
Dąbrówka Tuchowska	59,7	1,2	80,10
Jodłówka Tuchowska	56,0	2,2	504,08
Karwodrza	51,6	4,4	103,10
Lubaszowa	56,2	5,1	88,24
Łowczów	42,5	4,4	111,11
Meszna Opacka	46,5	1,9	122,41
Piotrkowice	45,5	1,0	141,72
Siedliska	49,6	1,7	442,49
Trzemesna	37,3	0,0	122,27
Zabłędza	54,7	2,4	114,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 7. Wskaźniki z zakresu aktywności mieszkańców – obszar miejski

Jednostki urbanistyczne	Frekwencja wyborcza	Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców	Aktywność czytelnicza na 1 000 mieszkańców
	2014		
Tuchów-Garbek	57,4	0,0	**707,25**
Tuchów lewobrzeżny	57,4	3,7	**323,60**
Tuchów prawobrzeżny	58,3	2,5	**380,79**
Tuchów-Kielanowice	57,4	2,6	**716,93**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych przeprowadzono w oparciu o czynniki gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe.

4.2.1. Czynniki gospodarcze

Zgodnie ze wskaźnikami uwzględnionym w *Ustawie o rewitalizacji*, sytuacja kryzysowa w danym obszarze może być również związana z niskim poziomem przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest wypadkową wielu

czynników: począwszy od kapitału ludzkiego, przez położenie gminy, na wsparciu władz lokalnych kończąc. Poziom przedsiębiorczości jest mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysiąc mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości w sołectwach w 2014 roku wahał się od blisko 11 podmiotów do ponad 48 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców.

Rysunek 13. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar wiejski

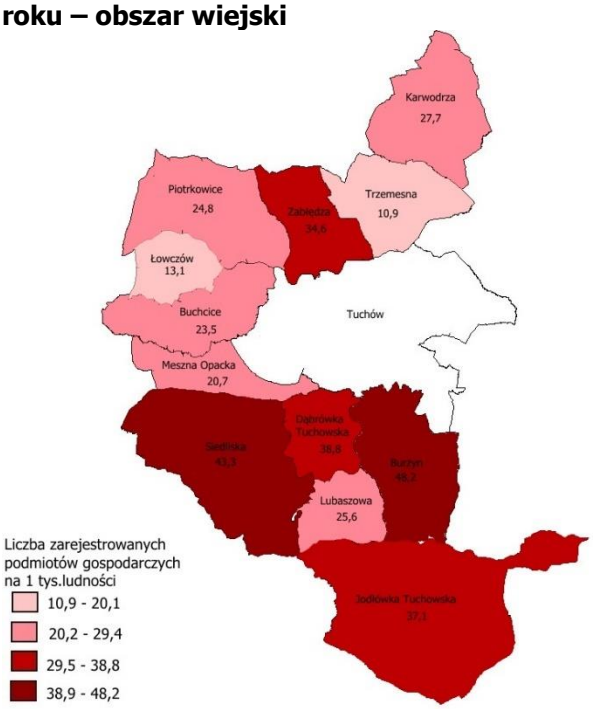

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W gminie Tuchów najniższy poziom przedsiębiorczości odnotowano w sołectwach Trzemesna i Łowczów.

Wskaźnik przedsiębiorczości w osiedlach miasta Tuchów w 2014 roku wahał się od blisko 8 podmiotów do ponad 99 podmiotów na 1 tysiąc mieszkańców. W mieście Tuchów najmniej podmiotów gospodarczych było zarejestrowanych w osiedlu Tuchów – Kielanowice.

Rysunek 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności w 2014 roku – obszar miejski

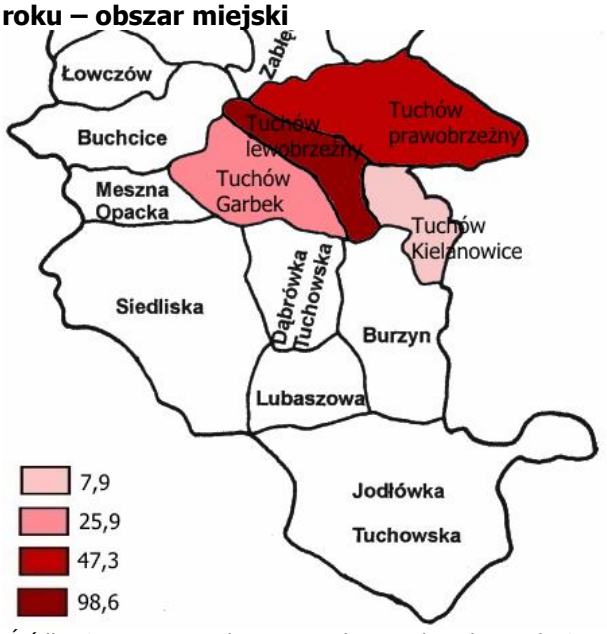

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.2.2. Czynniki przestrzenne

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze. W dalszej analizie wykorzystano cztery wskaźniki z tego zakresu:

- występowanie lokalnych podtopień;
- występowanie lokalnych osuwisk;
- liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km^2;
- liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności.

Występowanie lokalnych podtopień i osuwiska na terenie sołectwa ma wpływ na standardy obiektów znajdujących się na ich terenie, poprzez wystawienie ich na niekorzystne czynniki mechaniczne. Sołectwa, na terenie których wystąpiły równocześnie oba te zjawiska to: Dąbrówka Tuchowska, Karwodrza, Łowczów, Piotrkowice, Trzemesna, Zabłędza.

Wykres 42. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar wiejski

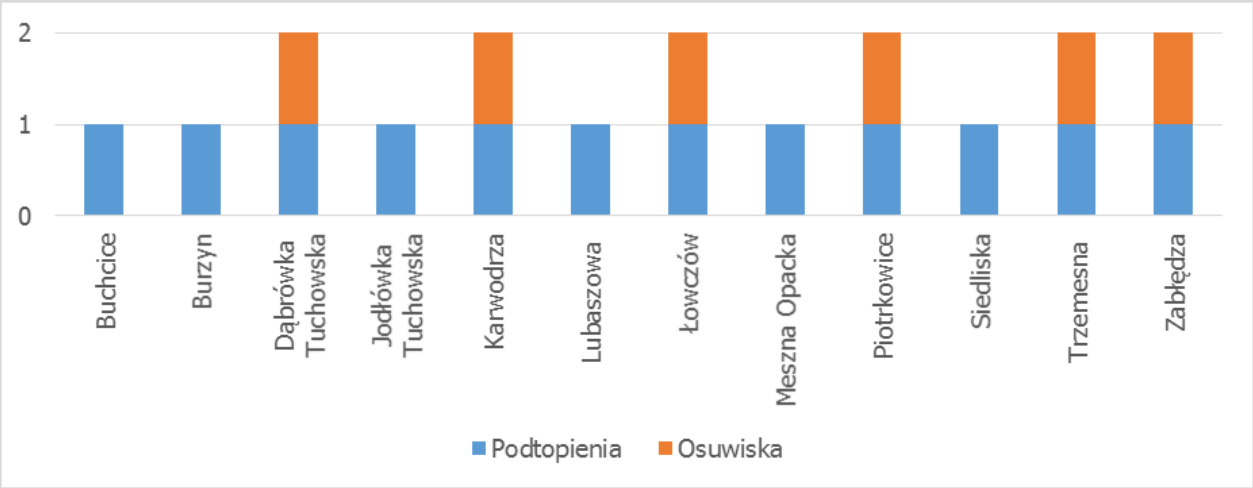

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W terenach miejskich niekorzystne zjawiska związane siłami przyrody i działalnością człowieka również miały miejsce. Osiedlem, na którym wystąpiły równocześnie te dwa zjawiska był Tuchów prawobrzeżny.

Wykres 43. Występowanie lokalnych podtopień i osuwisk – obszar miejski

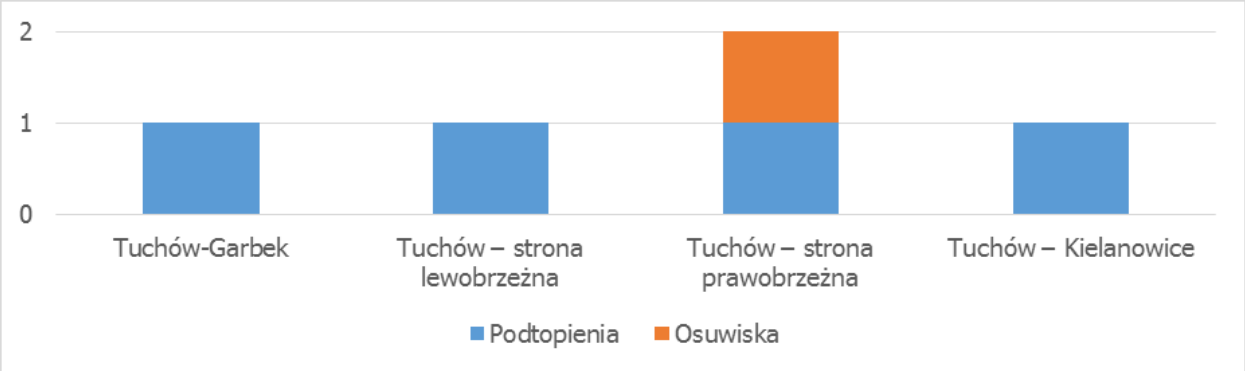

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Kolejnym analizowanym wskaźnikiem jest liczba zabytków na 1 km^2. W 2014 roku najwięcej zabytków, ujętych w gminnej ewidencji, było w sołectwach: Łowczów i Dąbrówka Tuchowska. Obiekty te – często o funkcjach mieszkaniowych – są bardzo często w złym stanie technicznym, co przekłada się na obraz stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze gminy.

Rysunek 15. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar wiejski

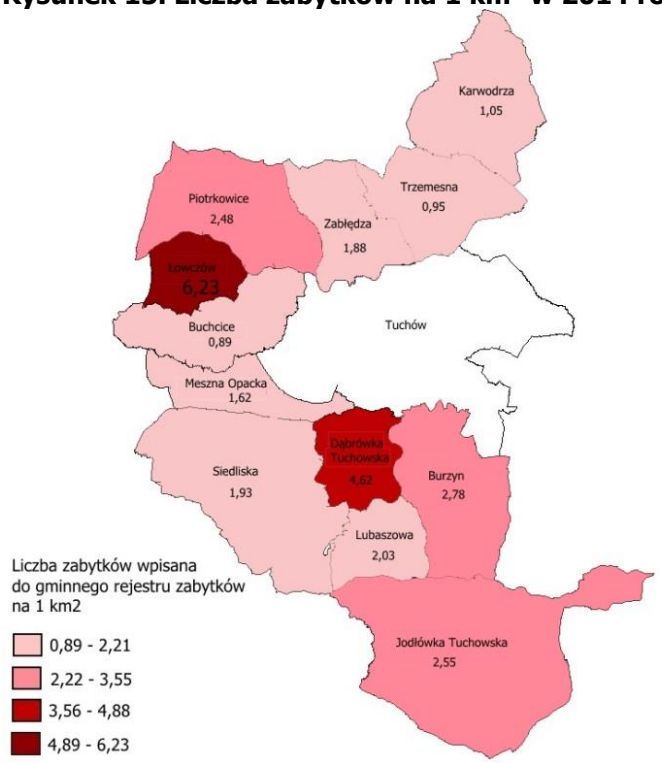

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W części miejskiej gminy w 2014 roku najwięcej zabytków, ujętych w gminnej ewidencji, było w lewobrzeżnej części Tuchowa.

Rysunek 16. Liczba zabytków na 1 km^2 w 2014 roku – obszar miejski

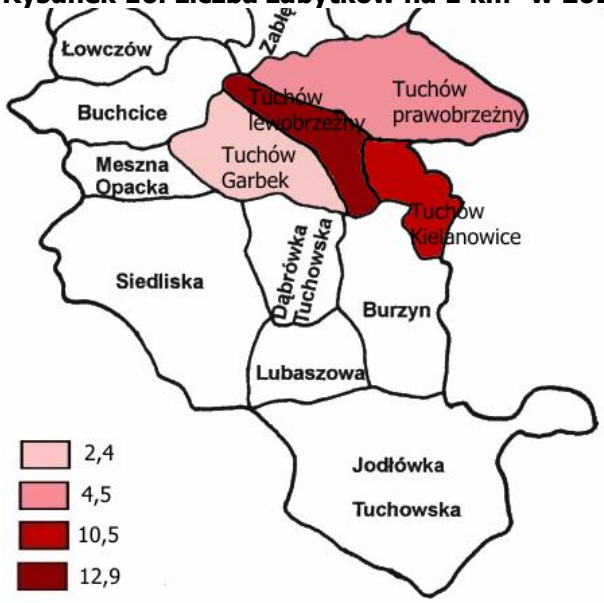

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Liczba interwencji Ochotniczej Straży Pożarnej może wynikać między innymi ze stanu urządzeń grzewczych, wypalania pól oraz innych zdarzeń losowych. W latach 2011-2014 wskaźnik ten przyjmował wartości z przedziału od prawie 1 do ponad 16 interwencji na tysiąc mieszkańców. W roku 2014 najwięcej interwencji na 1 mieszkańca było w sołectwach: Dąbrówka Tuchowska i Piotrkowice.

Wykres 44. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar wiejski

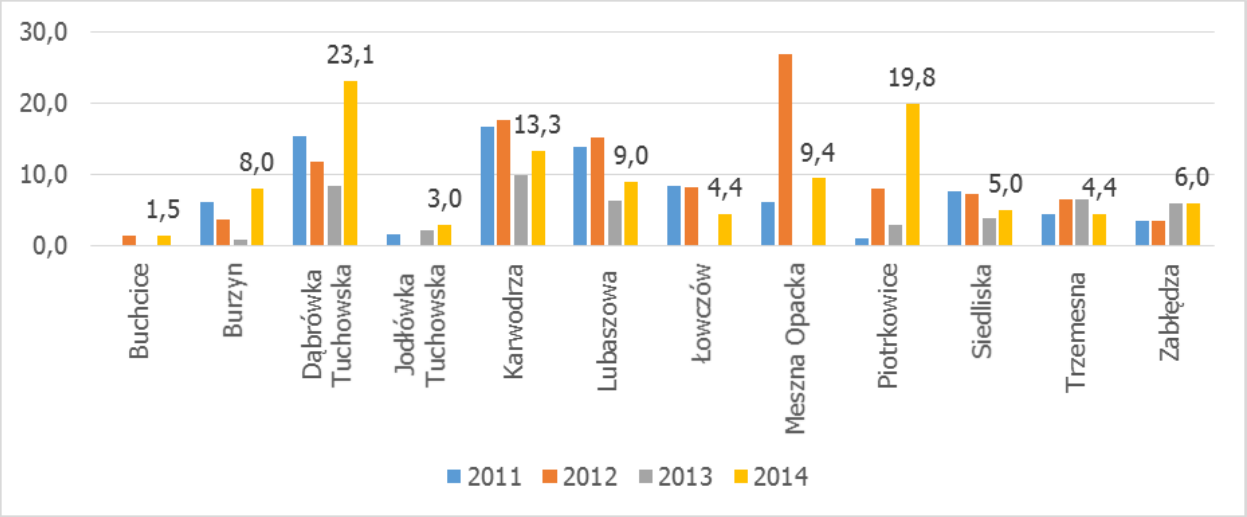

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Dla obszaru miejskiego, w badanym okresie, wskaźnik ten przyjmował wartości z przedziału od prawie 3 do blisko 11 interwencji na tysiąc mieszkańców. W roku 2014 najwięcej interwencji na 1 000 mieszkańców było w lewo- i prawobrzeżnym Tuchowie.

Wykres 45. Liczba interwencji OSP na 1 tysiąc ludności – obszar miejski

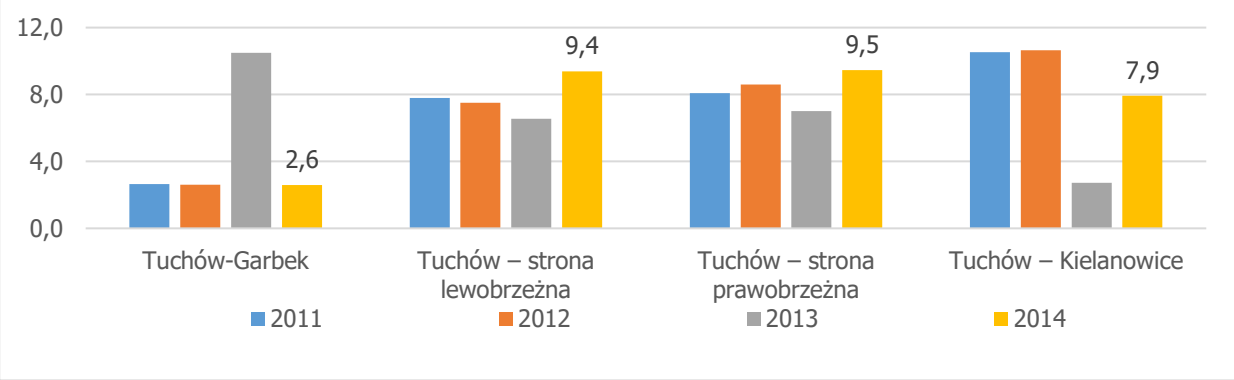

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ochotniczej Straży Pożarnej

4.2.3. Czynniki techniczno-środowiskowe

Kolejną badaną grupą czynników, o której mowa w *Wytycznych* Ministerstwa są czynniki związane ze stanem technicznym zabudowy znajdującej się na terenie gminy oraz ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. W dalszej analizie wykorzystano dwa wskaźniki z tego zakresu:

- poziom zanieczyszczenia pyłami z palenisk domowych;
- zagrożenie azbestem.

Dodatkowo diagnozę wzbogacono o analizę treści raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie pod tytułem *Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku*. Wskazuje on na przekroczenie emisji PM10 oraz PM2,5 (emisja pyłu zawieszonego o najdrobniejszych frakcjach mogących łatwo przedostać się do dróg oddechowych) z palenisk lokalnych.

Rysunek 17. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia

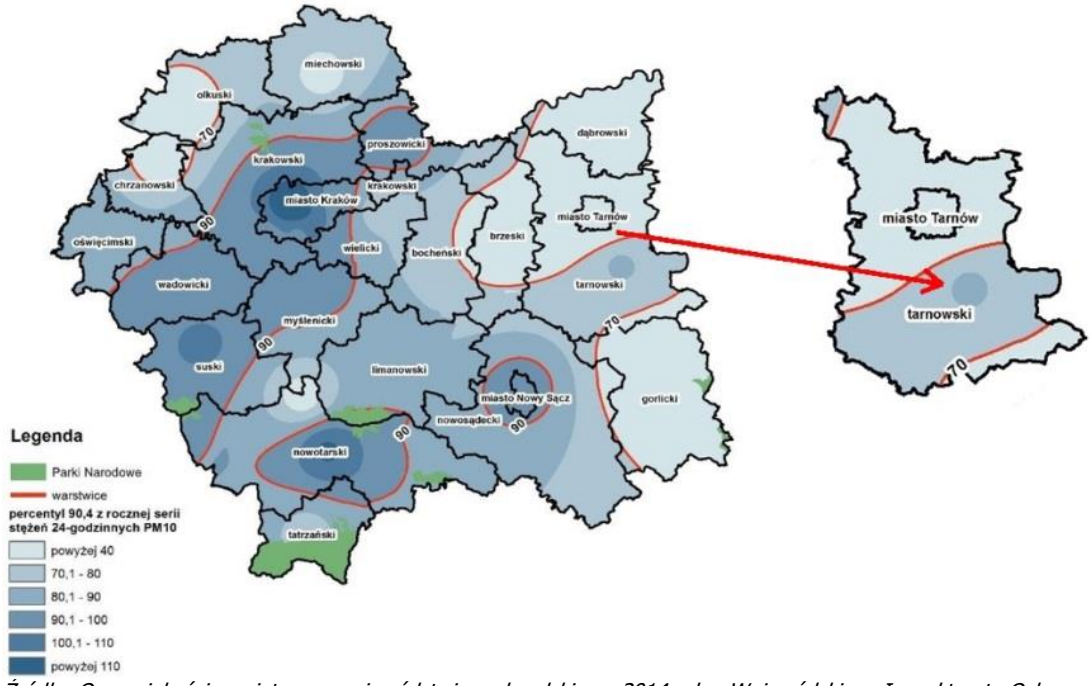

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Rysunek 18. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia

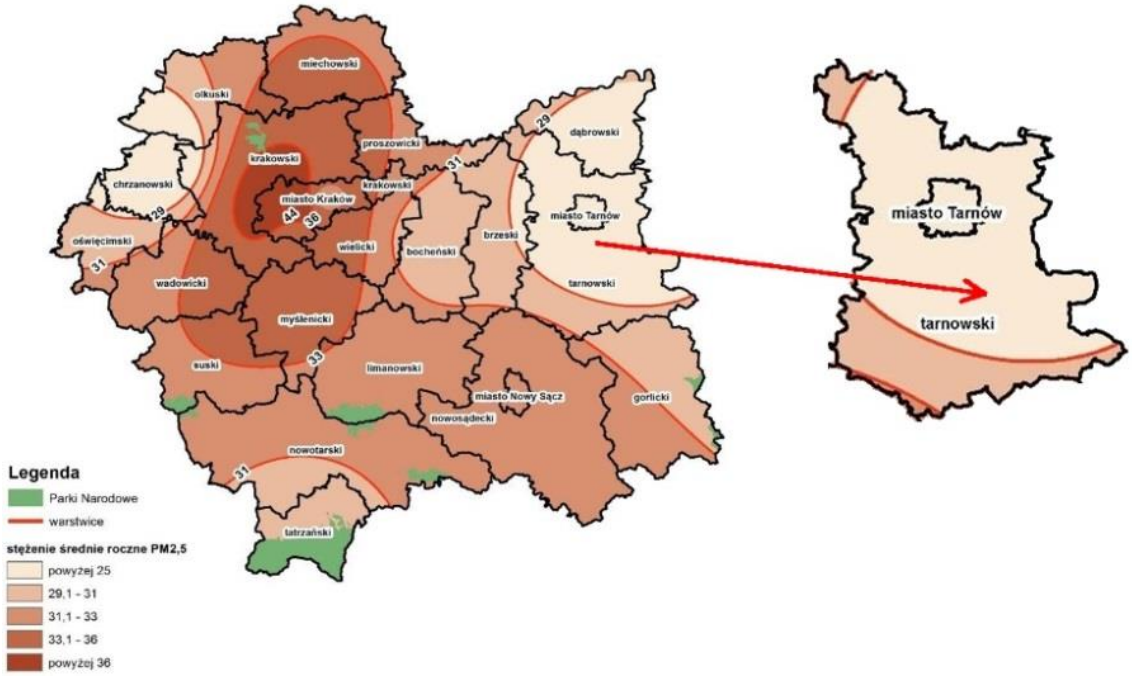

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Mieszkańcy całej gminy Tuchów są równomiernie narażeni na emisję pyłów zawieszonych PM10 oraz PM2.5. Wysokie stężenie pyłów zawieszonych ma wpływ na zachorowalność mieszkańców na choroby układu oddechowego, alergie oraz choroby nowotworowe. Częstsze zapadanie na choroby układu oddechowego wiąże się z większą liczbą porad udzielanych przez lekarzy oraz istotnym zagrożeniem dla życia i zdrowia mieszkańców.

Bardzo złą sytuację pod względem jakości powietrza potwierdzają międzynarodowe badania. Raport Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) przedstawia pomiary jakości powietrza z ponad 3

tys. miast w 103 krajach. W pierwszej dziesiątce znajduje się aż siedem polskich miast, w pierwszej pięćdziesiątce jest ich aż 33. Tuchów plasuje się n 16 pozycji.

Rysunek 19 Najbardziej zanieczyszczone miasta w Europie wg WHO

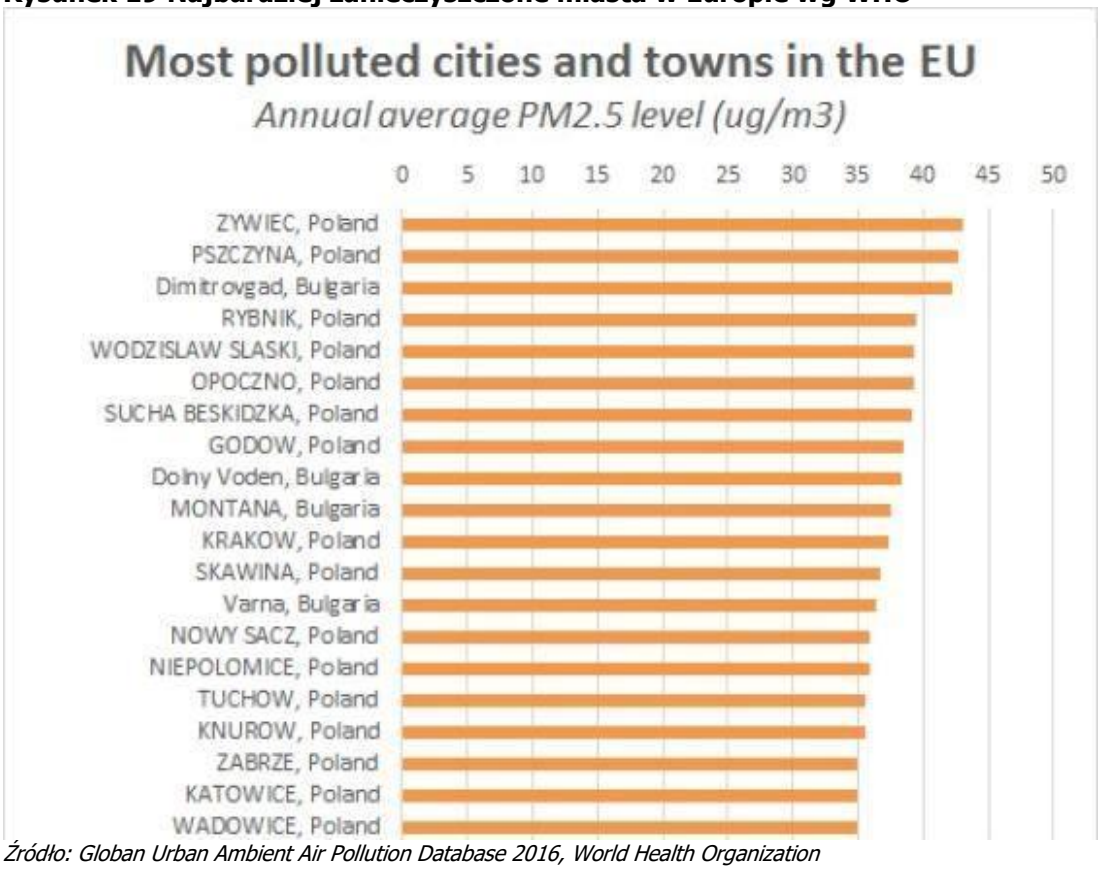

Źródło: Globan Urban Ambient Air Pollution Database 2016, World Health Organization

Ostatnim wskaźnikiem z analizowanych czynników jest wskaźnik związany z narażeniem mieszkańców na szkodliwe działanie budynków zawierających wyroby z azbestu. Dowiedziono, że azbest ma oddziaływania rakotwórcze, dlatego powinien być niezwłocznie usuwany z budynków, jednakże usuwanie azbestu jest czynnością skomplikowaną i generującą znaczne koszty. W 2014 roku najwięcej osób było wystawionych na niekorzystne działanie azbestu w Jodłówce Tuchowskiej i Mesznie Opackiej.

Rysunek 20. Zagrożenie azbestem – obszar wiejski

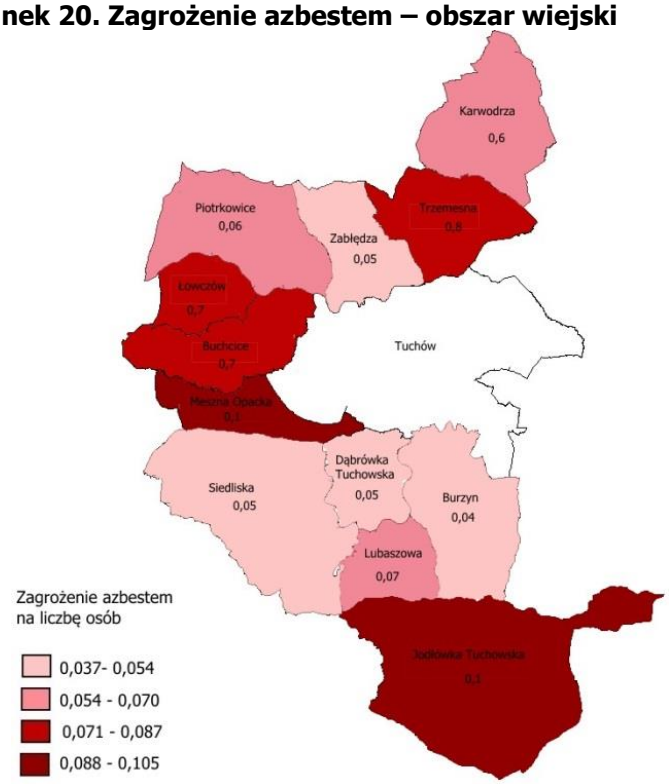

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

W mieście w 2014 roku budynki z azbestem wystąpiły tylko na osiedlu Tuchów-Garbek.

Rysunek 21. Zagrożenie azbestem – obszar miejski

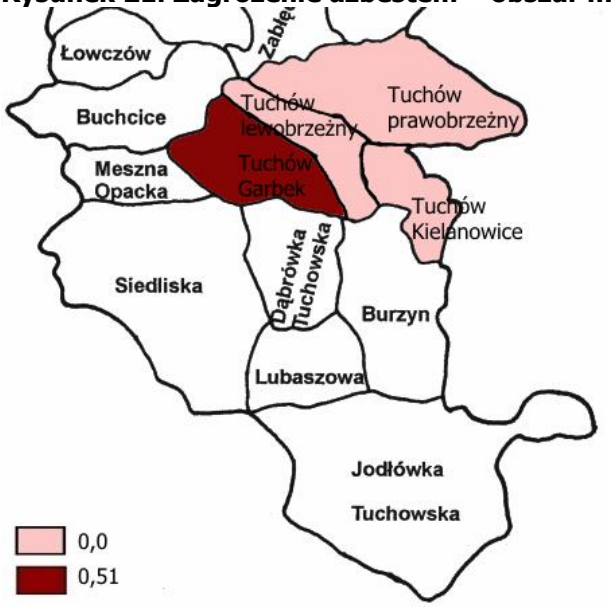

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.2.4. Czynniki techniczne

Czynniki techniczne są reprezentowane przez plany miejscowego zagospodarowania, które ustalają przeznaczenie gruntów w gminie, określają sposób ich zagospodarowania i zabudowy. Stanowią informację dla mieszkańców i potencjalnych inwestorów o przeznaczeniu konkretnych terenów w gminie. Tylko trzy sołectwa: Trzemesna, Meszna Opacka, Karwodrza posiadają plany zagospodarowania, pozostałe dziewięć sołectw nie posiada takich planów. W części miejskiej gminy plan miejscowego zagospodarowania posiadał tylko Tuchów-Garbek.

Tabela 8. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego

Jednostki urbanistyczne	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska techniczne	Zjawiska przestrzenne							Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Plany miejscowe (%)	Podtopienia	Osuwiska	Liczba zabytków wpisana do gminnego rejestru zabytków na 1 km²	Liczba interwencji OSP na 1 tys. ludności				Zagrożenie azbestem na mieszkańca
		2014	2014	2014	2014	2011	2012	2013	2014	2014
Buchcice	23,5	0	1	0	0,9	0,0	1,4	0,0	1,5	0,07
Burzyn	48,2	0	1	0	2,8	6,0	3,7	0,7	8,0	0,04
Dąbrówka Tuchowska	38,8	0	1	1	4,6	15,3	11,8	8,3	23,1	0,05
Jodłówka Tuchowska	37,1	0	1	0	2,6	1,5	0,0	2,2	3,0	0,10
Karwodrza	27,7	1	1	1	1,1	16,6	17,7	9,9	13,3	0,07
Lubaszowa	25,6	0	1	0	2,0	13,9	15,1	6,4	9,0	0,06
Łowczów	13,1	0	1	1	6,2	8,3	8,2	0,0	4,4	0,07
Meszna Opacka	20,7	1	1	0	1,6	6,1	26,9	0,0	9,4	0,10
Piotrkowice	24,8	0	1	1	2,5	1,0	8,1	3,0	19,8	0,06
Siedliska	43,3	0	1	0	1,9	7,7	7,2	3,8	5,0	0,05
Trzemesna	10,9	1	1	1	0,9	4,4	6,6	6,6	4,4	0,08
Zabłędza	34,6	0	1	1	1,9	3,6	3,5	6,0	6,0	0,05

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

Tabela 9. Wskaźniki z zakresu techniczno-środowiskowego

Jednostki urbanistyczne	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska techniczne	Zjawiska przestrzenne							Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności	Plany miejscowe (%)	Podtopienia	Osuwiska	Liczba zabytków wpisana do gminnego rejestru zabytków na 1 km²	Liczba interwencji OSP na 1 tys. ludności				Zagrożenie azbestem na mieszkańca
		2014	2014	2014	2014	2011	2012	2013	2014	2014
Tuchów-Garbek	25,9	1	1	0	2,4	2,6	2,6	10,5	2,6	0,51
Tuchów lewobrzeżny	98,6	0	1	0	12,9	7,8	7,5	6,6	9,4	0,00
Tuchów prawobrzeżny	47,3	0	1	1	4,5	8,1	8,6	7,0	9,5	0,00
Tuchów-Kielanowice	7,9	0	1	0	10,5	10,5	10,6	2,7	7,9	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Tuchów

4.3. Jakość życia i dostępność usług

W trakcie analiz badano dostępność usług społecznych i technicznych oraz subiektywne odczucie mieszkańców dot. jakości życia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych.

Mieszkańcy najczęściej podkreślali **niewystarczającą dostępność do miejsc do spędzania wolnego czasu i oferty dostosowanej do potrzeb**, co powoduje konieczność wyjazdów do Tarnowa. Respondenci wymieniali, że najbardziej uciążliwy jest brak dostępności do infrastruktury rekreacyjnej i miejsc dostosowanych do potrzeb seniorów oraz rodzin z dziećmi. Kolejny problem to **ograniczona mobilność mieszkańców części terenów wiejskich** spowodowana przede wszystkim niedostateczną komunikacją publiczną (przede wszystkim autobusową) – niska częstotliwość kursowania i złe dopasowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców.

Rysunek 22. Dostępność komunikacji publicznej, infrastruktury społecznej i rekreacyjnej w opinii mieszkańców

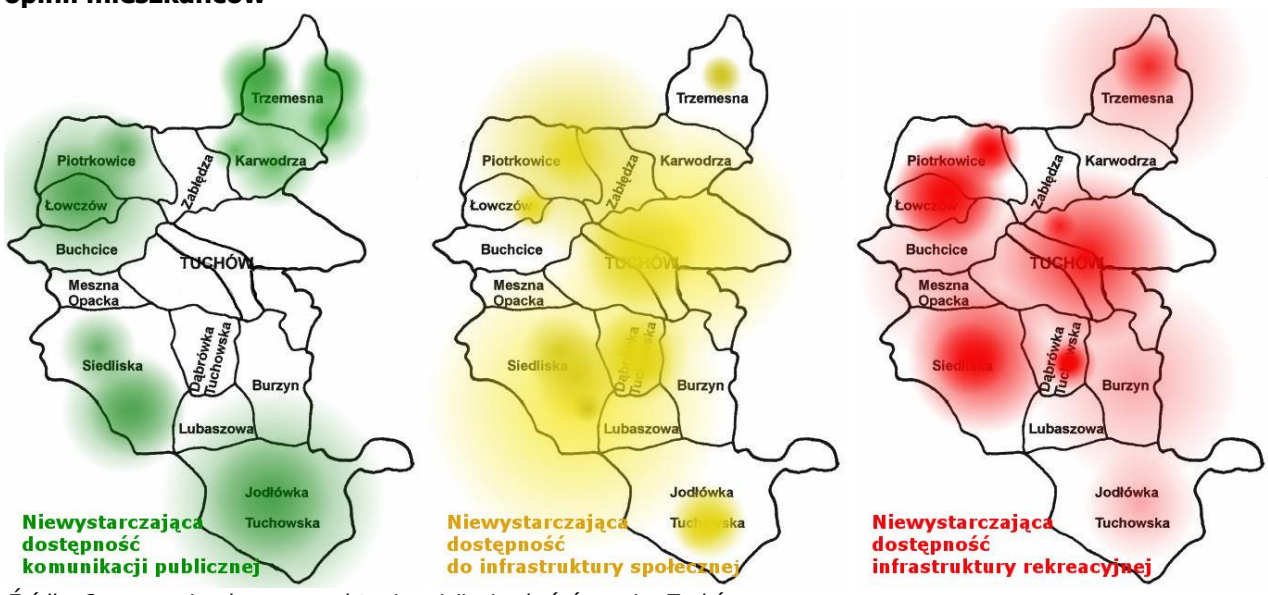

Źródło: Opracowanie własne na podstawie opinii mieszkańców gminy Tuchów

4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie obszaru zdegradowanego, który wykazuje kumulację negatywnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiskach wykazuje także nagromadzenie negatywnych cech.

Na podstawie uzyskanego wskaźnika sum standaryzowanych dla zakresu **społecznego w części wiejskiej**, jako obszary o szczególnej koncentracji problemów w tym obszarze można wytypować następujące sołectwa: **Łowczów, Trzemesna, Piotrkowice, Siedliska, Dąbrówka Tuchowska, Burzyn, Buchcice i Meszna Opacka.** W mieście są to osiedla: **lewo- i prawobrzeżny Tuchów oraz Tuchów – Garbek**. W wymienionych sołectwach i osiedlach na uwagę zasługiwały problemy związane z ogólnym korzystaniem ze środków pomocy z powodu niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa. Mieszkańcy podkreślili dodatkowo uciążliwość problemów alkoholowych. Również bezpieczeństwo w tych sołectwach i osiedlach nie jest na zadowalającym poziomie. Niepokojące są również kwestie związane z niekorzystnymi zamianami demograficznymi, a w szczególności wskaźnika obciążenia demograficznego, którego najwyższe wartości wystąpiły w sołectwie Buchcice oraz osiedlach Tuchów – Kielanowice i Tuchów – Garbek.

Tabela 10. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych i techniczno-środowiskowych

Jednostki urbanistyczne	Zjawiska społeczne	Zjawiska techniczno-środowiskowe
Tuchów – strona lewobrzeżna	76,63	4,75
Tuchów – Garbek	54,84	4,80
Tuchów – strona prawobrzeżna	51,78	5,75
Łowczów	49,85	4,54
Trzemesna	47,12	4,96
Piotrkowice	44,99	4,48
Siedliska	44,14	3,53
Dąbrówka Tuchowska	39,74	6,80
Burzyn	39,18	3,24
Buchcice	39,02	1,90
Meszna Opacka	38,67	5,01
Jodłówka Tuchowska	35,39	3,40
Zabłędza	34,37	4,15
Karwodrza	33,61	7,14
Lubaszowa	30,14	4,39
Tuchów – Kielanowice	11,13	5,55

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności społecznych, a następnie w 4 pozostałych kwestiach – gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej.

Tabela 11. Wartości wskaźnika degradacji

Jednostki urbanistyczne	Wskaźnik degradacji	Zdiagnozowane problemy w poszczególnych aspektach rewitalizacji				
		społeczny	gospodarczy	przestrzenno-funkcjonalny	środowiskowy	techniczny
Tuchów – strona lewobrzeżna	81,38	x			x	
Tuchów-Garbek	59,64	x	x		x	x
Tuchów – strona prawobrzeżna	57,53	x		x	x	
Łowczów	54,4	x	x	x	x	
Trzemesna	52,08	x	x	x	x	x
Piotrkowice	49,47	x		x	x	
Siedliska	47,67	x			x	
Dąbrówka Tuchowska	46,54	x		x	x	
Meszna Opacka	43,67	x	x		x	x
Burzyn	42,41	x			x	
Buchcice	40,92	x	x		x	
Karwodrza	40,75			x	x	x
Jodłówka Tuchowska	38,79	x			x	
Zabłędza	38,52			x	x	
Lubaszowa	34,54				x	
Tuchów-Kielanowice	16,69		x		x	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 23. Obszary zdegradowane

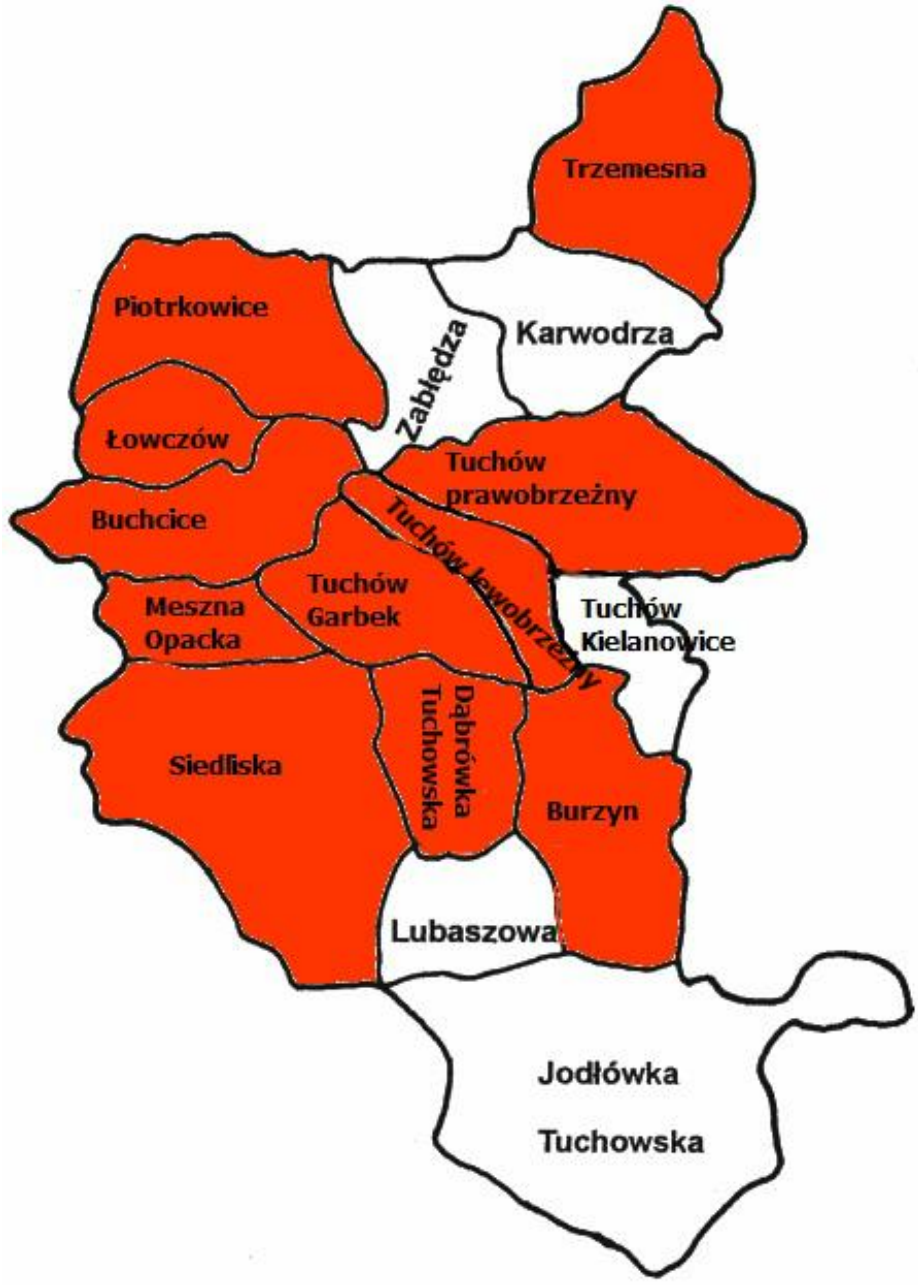

Źródło: Opracowanie własne

5. WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Tuchów, a także **oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas warsztatów rewitalizacyjnych,** doprowadziły do **wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy**, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

Badania ilościowe obejmowały:

- badania metodą CAWI mieszkańców dot. jakości życia w gminie Tuchów i poszczególnych sołectwach (liczba wypełnionych ankiet: 126, czas badania: 2015.11.26-2016.01.10)
- badania metodą CAWI liderów lokalnych dot. problemów i potencjałów sołectwa w gminie Tuchów (liczba wypełnionych ankiet: 20 ankiet, czas badania: 2015.11.26-2016.01.10). Do wyrażenia swoich opinii w badaniach zaproszono osoby mieszkające lub pracujące na obszarze Tuchowa, pełniące w różnych organizacjach i instytucjach zlokalizowanych na terenie gminy znaczące funkcje.

Badania jakościowe przeprowadzono z wykorzystaniem techniki zogniskowanych wywiadów grupowych. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono 1 wywiad grupowy, w którym uczestniczyło łącznie 7 osób – członkowie organizacji pozarządowych, pracownik socjalny, urzędnicy, sołtysi. Szeroki udział mieszkańców na każdym etapie wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji gwarantuje, że wybrane obszary są odpowiedzią na rzeczywiste zapotrzebowanie mieszkańców gminy Tuchów. Trafne dopasowanie do dostrzeganych i wskazywanych przez mieszkańców problemów pozwoli na podjęcie działań naprawczych, które dadzą oczekiwane przez społeczeństwo efekty.

Tabela 12. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy Tuchów – badanie fokusowe

Źródło: Mapa z badania fokusowego w Urzędzie Miejskim w Tuchowie

Wyznaczono **obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 174,59 ha (tj. 1,75% powierzchni gminy),** zamieszkały przez **2425 osób (tj. 13,35% populacji gminy Tuchów)**. Składa się on z sześciu podobszarów:

- Podobszar 1: Tuchów – Centrum
- Podobszar 2: Tuchów – Klasztor
- Podobszar 3: Łowczów – Centrum
- Podobszar 4: Piotrkowice – Centrum
- Podobszar 5: Siedliska – Centrum
- Podobszar 6: Dąbrówka Tuchowska – Centrum

Rysunek 24. Wskazanie podobszarów rewitalizacji na mapie obszarów zdegradowanych

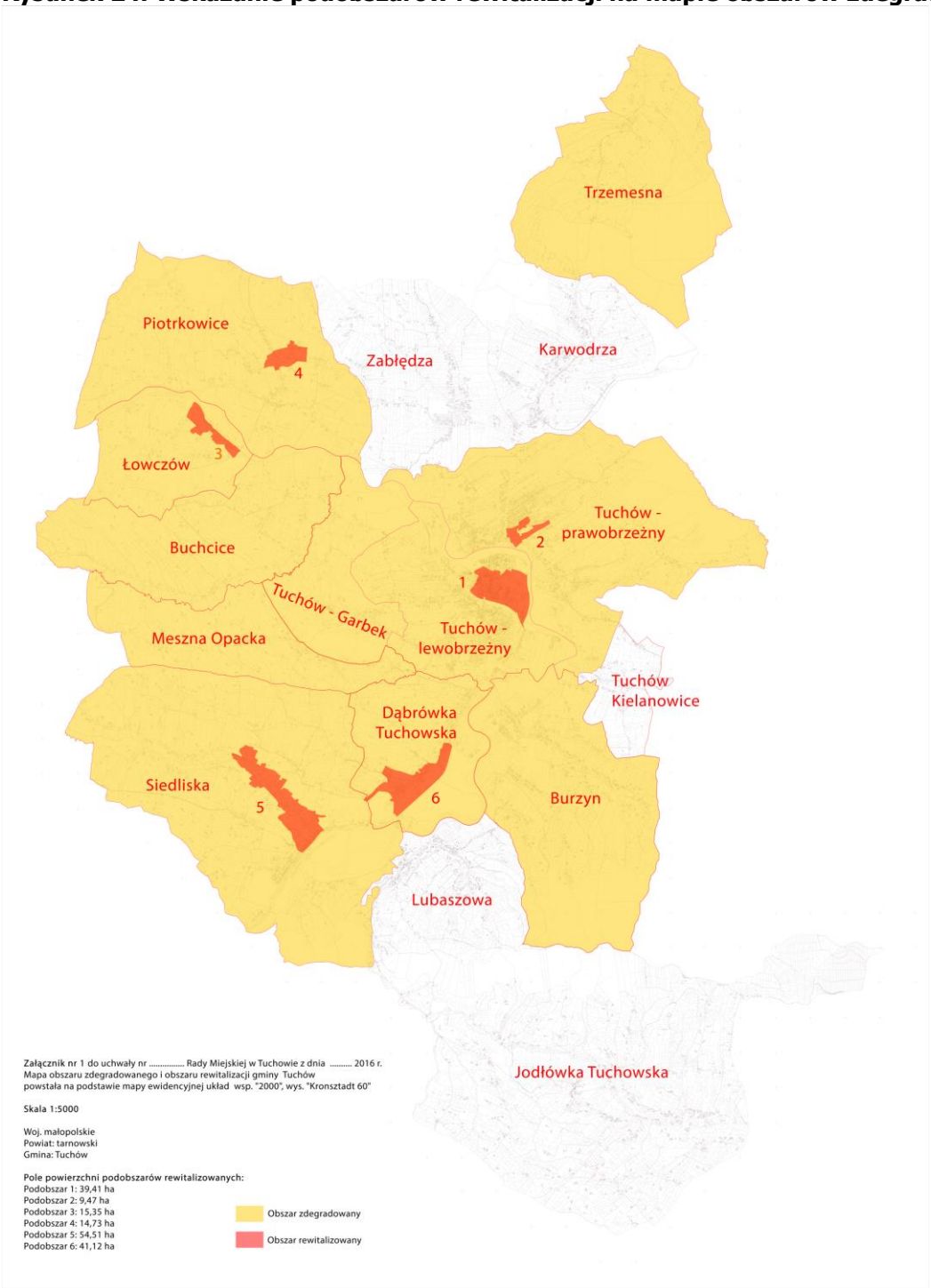

Źródło: UM Tuchów

5.1.1. Podobszar 1: Tuchów – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Tuchów*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Zagrożenie alkoholizmem. 2. Występujące zjawisko ubóstwa. 3. Wysoka liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży i rozbojów, uszkodzenia mienia, a także kolizji drogowych. 4. Relatywnie niski udział w kulturze (pomimo dostępu do infrastruktury) mierzony poziomem czytelnictwa.	1. Duża liczba NGO zarejestrowanych na obszarze. 2. Aktywność w dziedzinie kultury. 3. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 4. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi działań prospołecznych.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Relatywnie dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 2. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP).	1. Wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Dobra dostępność komunikacyjna (drogowa i kolejowa). 3. Duża rezerwa terenów pod działalność gospodarczą. 4. Dogodne położenie. 5. Położenie w bliskości szlaków turystycznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar ***Tuchów – Centrum*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Tuchów lewobrzeżny**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 25. Podobszar rewitalizacji *Tuchów – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

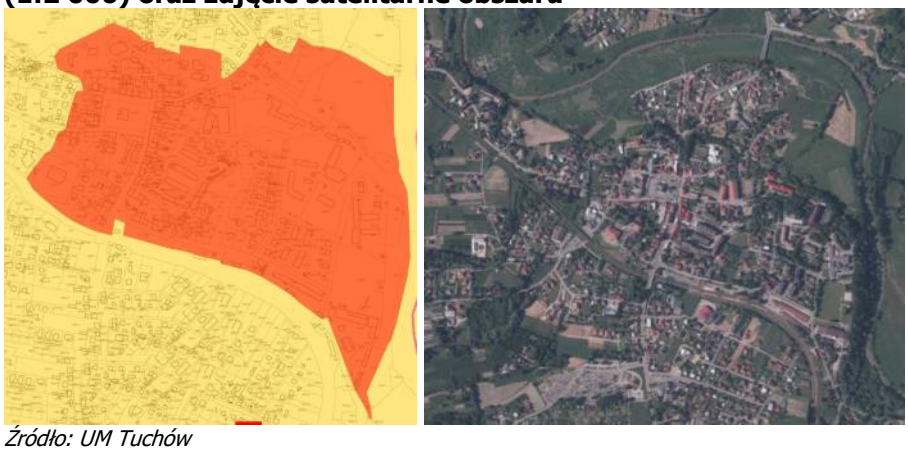

Źródło: UM Tuchów

TUCHÓW – Centrum

Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Tuchów – Centrum*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Niedostateczna liczba miejsc, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców. 2. Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej. 3. Duża liczba osób niezaradnych życiowo i oczekujących wsparcia. 4. Niedostateczna aktywność społeczna w organizacjach pozarządowych.	1. Duża liczba obiektów zabytkowych wymagająca prac konserwatorskich. 2. Nieład przestrzenny i niefunkcjonalny układ komunikacyjny w obrębie rynku. 3. Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznej na terenie osiedla mieszkaniowego. 4. Niewystarczająca efektywność energetyczna obiektów

5. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem). 6. Rosnące ujemne saldo migracji. 7. Duża liczba wypadków komunikacyjnych na obszarze.	użyteczności publicznej. 5. Niewystarczająca efektywność energetyczna bloków na osiedlu. 6. Dekapitalizacja tkanki mieszkaniowej. 7. Zbyt duży poziom niskiej emisji. 8. Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna i sportowo-rekreacyjna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar miasta położony w kwadracie ulic Wróblewskiego – Ogrodowa – Kościuszki, Zielona, Szpitalna, Żeromskiego, Kolejowa.
Powierzchnia podobszaru: 39,41 ha.
Ludność podobszaru: 1 587 osób.
Opis podobszaru: obszar obejmujący ścisłe centrum Tuchowa. Na obszarze znajduje się zarówno historyczna zabudowa Rynku i najbliższej okolicy (budynki pochodzące z drugiej połowy XIX w.), jak również osiedla mieszkaniowe (bloki z lat 60. i 70.), a także tereny pokolejowe oraz funkcjonujące obiekty PKP. Na obszarze także relatywnie duża rezerwa terenów niezagospodarowanych, w tym zarówno należących do gminy, jak i osób prywatnych.

Kumulacja funkcji związanych z administracją, kulturą, edukacją i ochroną zdrowia na obszarze rewitalizowanym (Urząd Miasta, Dom Kultury z amfiteatrem, szkoły podstawowe i ponadgimnazjalne, szpital, instytucje opieki społecznej).

5.1.2. Podobszar 2: Tuchów – Klasztor

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Tuchów prawobrzeżny*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną. 2. Zagrożenie alkoholizmem. 3. Występujące zjawisko ubóstwa. 4. Znaczący odsetek osób starszych. 5. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie wypadków i kolizji drogowych (DW 975).	1. Duża liczba NGO zarejestrowanych na obszarze. 2. Duża aktywność obywatelska (wysoki udział w wyborach). 3. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 4. Duża kreatywność mieszkańców.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP).	1. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 2. Dogodne położenie. 3. Położenie w bliskości szlaków turystycznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar ***Tuchów – Klasztor*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Tuchów prawobrzeżny**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji *Tuchów – Klasztor* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: UM Tuchów

TUCHÓW – Klasztor

Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Tuchów – Klasztor*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Brak poczucia bezpieczeństwa w czasie większych zgromadzeń (drobne kradzieże). 2. Miejsce gromadzenia się patologicznej młodzieży z rejonu Tuchowa. 3. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem).	1. Duża liczba obiektów zabytkowych wymagająca prac konserwatorskich. 2. Niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej. 3. Niewystarczająca efektywność energetyczna obiektów klasztornych. 4. Zbyt wysoki poziom niskiej emisji. 5. Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna i pielgrzymkowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 682/2, 682/3, 683/3, 684/1, 688/1, 688/2, 690, 691, 692/1, 692/2, 693, 694, 695/1, 695/2, 696, 697, 698/1, 698/2, 701/1, 730/2, 726/1, 728/2, 729, 730/1, 730/2, 731, 732/1, 732/2, 745, 746, 2281/1, 2282 w rejonie ul. Wysokiej.
Powierzchnia podobszaru: 9,48 ha.
Ludność podobszaru: 138 osób.
Opis podobszaru: obszar obejmuje zabytkowe wzgórze klasztorne wraz z zabudowaniami kościelnymi. Obiekt pochodzący z 1682 roku wymagający dalszych prac rewitalizacyjnych z uwagi na duże znaczenie kulturowe i turystyczne. Obiekt ten jest zabytkiem. Jest miejscem kultu religijnego, a co za tym idzie miejscem rozwoju turystyki pielgrzymkowej. Obiekt wraz z otoczeniem wymaga ciągłych prac konserwatorskich, a także rozwoju poprzez rozbudowę infrastruktury towarzyszącej.

5.1.3. Podobszar 3: Łowczów – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 17. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Łowczów*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną. 2. Wysokie zagrożenie alkoholizmem. 3. Zauważalna liczba osób pozostająca bez pracy.	1. Miejsce bezpieczne. 2. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. Duży potencjał mieszkańców. 3. Pracowitość, zaradność, etos pracy

	4. Znaczący odsetek osób starszych. 5. Występujące zjawisko ubóstwa. 6. Duża liczba rodzin wielodzietnych korzystająca z pomocy społecznej. 7. Zauważalny problem przemocy domowej. 8. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży. 9. Relatywnie niska frekwencja wyborcza.	mieszkańców sołectwa.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Niski wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Relatywnie dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 3. Częściowo ciągle nie rozwiązany problem azbestu.	1. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz. 2. Położenie w bliskości szlaków turystycznych i obiektów o dużym znaczeniu (Cmentarz Legionistów). 3. Dostęp do połączeń kolejowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar ***Łowczów – Centrum*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Łowczów**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 27. Podobszar rewitalizacji *Łowczów – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

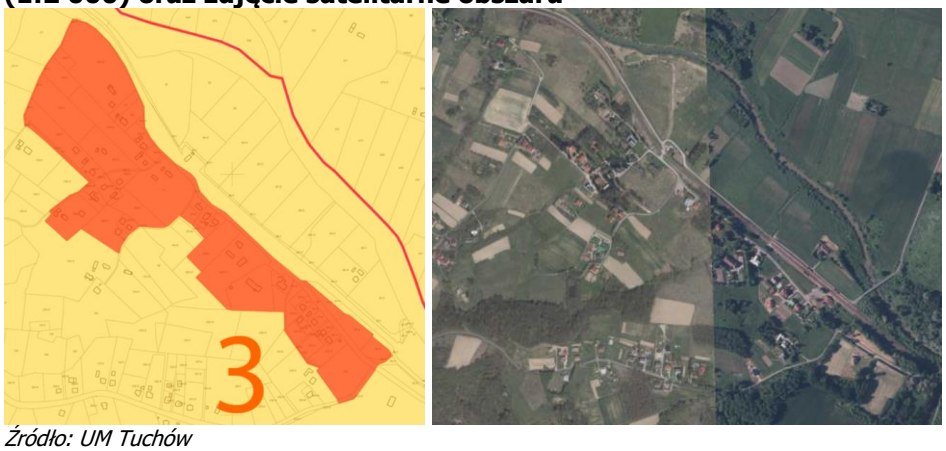

Źródło: UM Tuchów

ŁOWCZÓW – Centrum

Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Łowczów – Centrum*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Brak miejsca, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców. 2. Są osoby starsze i niepełnosprawne potrzebujące opieki. 3. Występujące zjawisko ubóstwa. 4. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży w okolicach dworca. 5. Niedostateczna oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych na obszarze.	1. Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznej. 2. Brak elementów charakterystycznych dla centrum miejscowości. 3. Teren w centrum miejscowości bardzo ekstensywnie zagospodarowany. 4. Niewystarczająca efektywność energetyczna obiektów użyteczności publicznej. 5. Zbyt duży poziom niskiej emisji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar w rejonie stacji kolejowej i szkoły ograniczony jest od północnego wschodu drogą powiatową 1400K i obejmuje działki w sąsiedztwie drogi, w tym budynek szkoły podstawowej, kaplicy, stacji kolejowej znajdujące się w centrum miejscowości. W północno zachodniej części obszar obejmuje również działki położone przy drogach gminnych odchodzących od drogi powiatowej w kierunki południowo-zachodnim.
Powierzchnia podobszaru: 15,35 ha.

Ludność podobszaru: 89 osób.
Opis podobszaru: obszar obejmujący obiekty mieszkaniowe, edukacyjne, kaplicę i kolejowe, pełniący funkcję centrum miejscowości. Obecnie bardzo słabo zagospodarowany, z dużą rezerwą terenów, które powinny pełnić społecznie użyteczne funkcje oraz budować tożsamość miejscowości.

Rysunek 28. Zdegradowane obiekty sportowe i szkoła w Łowczowie

Źródło: UM w Tuchowie, fot. Wiktor Chrzanowski

5.1.4. Podobszar 4: Piotrkowice – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 19. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Piotrkowice*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Relatywnie duża liczba osób objęta pomocą społeczną, w tym z uwagi na bezradność i sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. 2. Wysoki wskaźnik ubóstwa. 3. Duża liczba rodzin wielodzietnych korzystająca z pomocy społecznej. 4. Zauważalny problem przemocy domowej. 5. Relatywnie duża liczba przestępstw, w tym szczególnie kradzieży, bójek.	1. Duża aktywność i zaangażowanie mieszkańców. 2. Zapewniona infrastruktura opieki nad dziećmi oraz infrastruktura edukacyjna. 3. Pracowitość, zaradność, etos pracy mieszkańców sołectwa. 4. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Dużo starszych budynków, często w gorszym stanie technicznym. 3. Zauważalny problem azbestu.	1. Dogodne położenie. 2. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie obszar ***Piotrkowice – Centrum*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Piotrkowice**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 29. Podobszar rewitalizacji *Piotrkowice – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

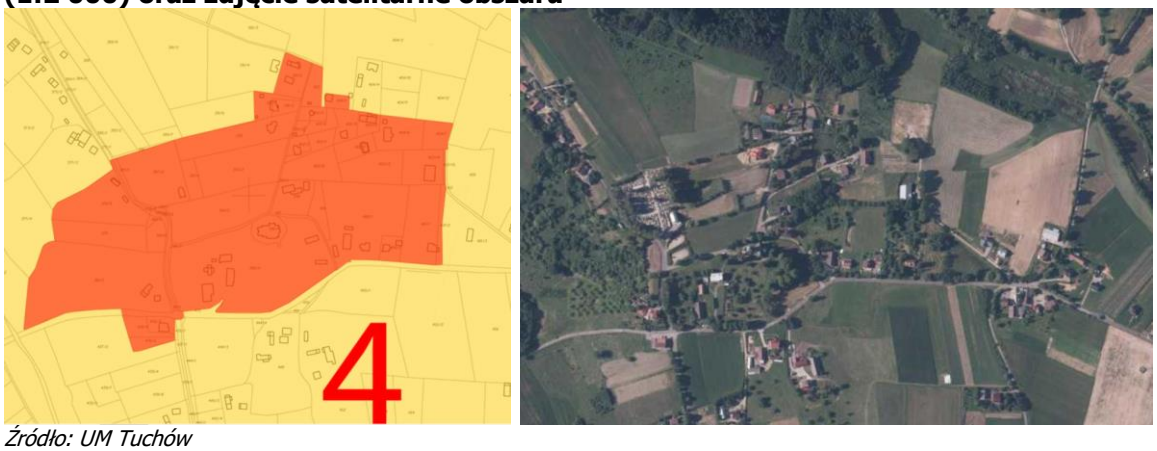

Źródło: UM Tuchów

PIOTRKOWICE – Centrum

Tabela 20. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Piotrkowice – Centrum*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Starsi mieszkańcy potrzebują wsparcia. 2. Rozluźniają się więzi między ludźmi. 3. Coraz więcej ludzi nie ma wystarczających środków do życia. 4. Brak miejsca w przestrzeni publicznej, w którym mieszkańcy mogą się spotykać i spędzać razem czas. 5. Relatywnie duża liczba zakłóceń porządku. 6. Rosnące poczucie braku bezpieczeństwa.	1. Degradacja istniejącego drzewostanu. 2. Brak zagospodarowania terenów zielonych na obszarze rewitalizowanym 3. Niedostateczna estetyka oraz funkcjonalność przestrzeni publicznej. 4. Odczuwalne zanieczyszczenie powietrza – szczególnie w zimie - zbyt duży poziom niskiej emisji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar w rejonie kościoła obejmuje budynek szkoły podstawowej, remizy OSP oraz cmentarz. Obszar położony jest w centrum miejscowości i jest ograniczony od południa drogą gminną (dz. 435), od zachodu działkami nr 381/2, 379, 378/4, od północy działkami nr 387/2, 392, 391/5, 403, 404/1, 402/10, 404/6, 404/7 oraz od wschodu działkami nr 404/7, 402/14, 401/1.
Powierzchnia podobszaru: 14,73 ha.
Ludność podobszaru: 47 osoby.
Opis podobszaru: obszar zlokalizowany w najstarszej części miejscowości przy skrzyżowaniu dróg XXX, od remizy OSP do okolic kościoła, stanowi naturalne centrum miejscowości. Obecnie bardzo słabo zagospodarowany, nie oferuje mieszkańcom żadnego miejsca wspólnych spotkań, rekreacji. Brak takiego miejsca wpływa dezintegrująco na lokalną społeczność, prowadzi do rozpadu więzi społecznych.

Rysunek 30. Niezagospodarowane tereny w okolicy kościoła w Piotrkowicach

Źródło: UM w Tuchowie, fot. Wiktor Chrzanowski

5.1.5. Podobszar 5: Siedliska – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 21. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Siedliska*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Duże zagrożenie alkoholizmem. 2. Zdarzające się bójki i pobicia.	1. Aktywność w dziedzinie kultury regionalnej (prężnie działający zespół). 2. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej. 3. Miejsce bezpieczne. 4. Zapewniona infrastruktura opieki nad dziećmi oraz infrastruktura edukacyjna. 5. Infrastruktura sprzyjająca rozwojowi działań prospołecznych (remiza, szkoła, dom kultury, hala sportowa, biblioteka). 6. Dostęp do opieki medycznej – ośrodek zdrowia.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Relatywnie duża liczba zdarzeń wymagająca interwencji służb kryzysowych (OSP). 2. Duża liczba starszych obiektów mieszkalnych.	1. Rozwijająca się przedsiębiorczość. 2. Dobre skomunikowanie sołectwa. 3. Zróżnicowany, atrakcyjny krajobraz. 4. Dogodne połączenie – droga wojewódzka. 5. Bezpieczeństwo – posterunek PSP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar ***Siedliska – Centrum*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Siedliska**, ale także stwarzają realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 31. Podobszar rewitalizacji *Siedliska – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru.

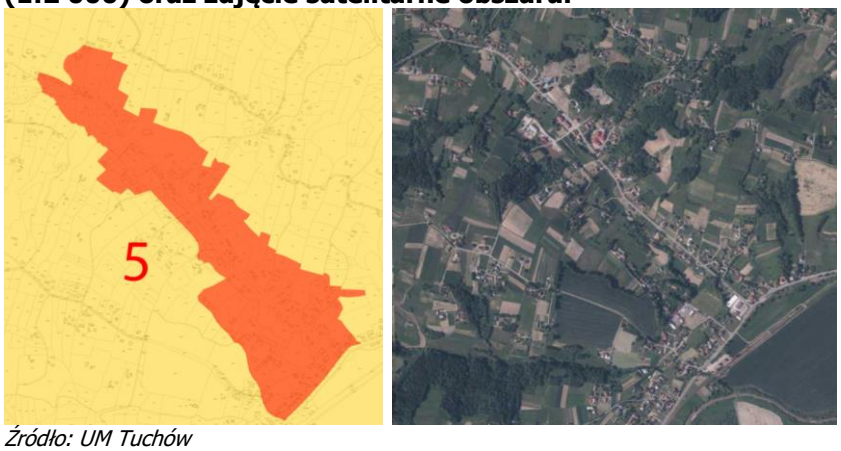

Źródło: UM Tuchów

SIEDLISKA – Centrum

Tabela 22. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Siedliska – Centrum*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Miejsce gromadzenia się patologicznej młodzieży. 2. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem). 3. Niedostateczna oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych na obszarze. 4. Duża liczba wypadków komunikacyjnych na	1. Niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej. 2. Niedostateczna ilość obiektów infrastruktury otoczenia: parkingów i miejsc postojowych. 3. Zbyt duży poziom niskiej emisji. 4. Degradacja obecnej infrastruktury.

obszarze. 5. Niedostateczna liczba miejsc, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców. 6. Obszar gromadzenia się osób wykluczonych społecznie i patologicznej młodzieży. 7. Rosnące poczucie braku bezpieczeństwa.	5. Brak wystarczającej infrastruktury umożliwiającej rozwiązywanie problemów społecznych. 6. Niedostateczna estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zwartą zabudowę zlokalizowaną przy drodze od stacji kolejowej do kościoła, wzdłuż drogi powiatowej nr 1398K oraz we fragmencie drogi wojewódzkiej 977 od działki nr 909/1 do 620/1.
Powierzchnia podobszaru: 54,51 ha.
Ludność podobszaru: 263 osoby.;
Opis podobszaru: obszar leży w bezpośrednim pobliżu kościoła, centrum kulturalno - edukacyjnego i ośrodka zdrowia. Na obszarze znajdują się również: stadion LKS Alfa Siedliska, cmentarz, sklepy spożywczo-przemysłowe oraz przedsiębiorstwa. Teren wymaga rewitalizacji oraz rozbudowy o infrastrukturę społeczną i rekreacyjną.

Rysunek 32. Infrastruktura sportowa z niezagospodarowanym terenem wokół boiska w Siedliskach

Źródło: UM w Tuchowie, fot. Wiktor Chrzanowski

5.1.6. Podobszar 6: Dąbrówka Tuchowska – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 23. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze *Dąbrówka Tuchowska*

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	1. Zauważalne zjawiska przemocy domowej. 2. Rosnąca liczba ludzi starszych. 3. Zauważalna liczba przestępstw, w tym kradzieży i rozbojów. 4. Relatywnie duża liczba wypadków i zdarzeń drogowych. 5. Niski wskaźnik udziału mieszkańców w kulturze liczony aktywnością czytelniczą. 6. Duża (relatywnie w stosunku do liczby mieszkańców) liczba rodzin oczekujących na mieszkania socjalne. 7. Niski wskaźnik aktywności społecznej, liczony liczba NGO na 1 000 mieszkańców.	1. Osadzenie w tradycji i kulturze regionalnej. 1. Duża aktywność mieszkańców z zakresie kultury fizycznej i sportu.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	1. Duży udział starszych budynków pozostających w gorszym stanie technicznym. 2. Duża liczba interwencji straży pożarnej.	1. Relatywnie wysoki wskaźnik przedsiębiorczości. 2. Dogodne położenie z bardzo dobrą dostępnością do drogi wojewódzkiej. 2. Korzystne zapisy w planie miejscowym w odniesieniu do obszaru.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Id: 1453E75D-8BE9-4F01-A0BB-077D8EFE73CC. Podpisany

Jednocześnie obszar ***Dąbrówka Tuchowska – Centrum*** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Dąbrówka Tuchowska**, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą oddziaływać na cały obszar zdegradowany.

Rysunek 33. Podobszar rewitalizacji *Dąbrówka Tuchowska – Centrum* – obrys z uwzględnieniem działek (1:2 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: UM Tuchów

DĄBRÓWKA TUCHOWSKA – Centrum

Tabela 24. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Dąbrówka Tuchowska – Centrum*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
1. Rosnąca liczba seniorów potrzebujących wsparcia. 2. Coraz więcej osób biednych korzystających z pomocy społecznej. 3. Zauważalna liczba przestępstw, w tym kradzieży i rozbojów. 4. Relatywnie duża liczba wypadków i zdarzeń drogowych. 5. Mało aktywni mieszkańcy, szczególnie młodzi ludzie (bierna postawa). 6. Rosnące poczucie zagrożenia patologiami społecznymi (w szczególności alkoholizmem). 7. Niedostateczna oferta zajęć sportowo-rekreacyjnych na obszarze. 8. Niedostateczna liczba miejsc, które spełniałyby na obszarze funkcje integracyjne dla mieszkańców.	1. Niewystarczająca ilość terenów zieleni urządzonej. 2. Niedostateczna ilość obiektów infrastruktury otoczenia: parkingów i miejsc postojowych. 3. Brak obiektu pełniącego funkcje społeczne i aktywizujące.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Rysunek 34. Centrum miejscowości Dąbrówka Tuchowska

Źródło: UM w Tuchowie, fot. Wiktor Chrzanowski

Położenie podobszaru: obszar obejmuje zwartą zabudowę wzdłuż drogi wojewódzkiej 977 od działki nr 288 do 347/11. Od południowego wschodu ograniczony jest linią kolejową. Natomiast od północnego zachodu ogranicza go ścisła zabudowa mieszkaniowa. Obszar stanowi centrum miejscowości zlokalizowany wokół drogi wojewódzkiej.

Powierzchnia podobszaru: 41,12 ha.
Ludność podobszaru: 301 osób
Opis podobszaru: obszar obejmuje część terenów po byłym Państwowym Gospodarstwie Rolnym przy drodze wojewódzkiej nr 977, teren boiska trawiastego oraz teren cmentarza z I Wojny Światowej. W obszarze tym znajduje się zdegradowany teren, który może zostać przeznaczony na cele rekreacyjno-sportowe z możliwością budowy budynku użyteczności publicznej i infrastruktury towarzyszącej. Od zakończenia działalności PGR teren ten ulega sukcesywnej degradacji, a obecnie coraz częściej dochodzi na tym obszarze do zjawisk patologicznych. Podobszar obejmuje również budynek szkoły w którym zlokalizowana jest również remiza OSP.

Rysunek 35. Tereny po Państwowym Gospodarstwie Rolnymi i boisko trawiaste

Źródło: UM w Tuchowie, fot. Wiktor Chrzanowski

Uzasadnienie

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777), określającej zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji, wskazującej jednocześnie, że przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków rewitalizacji oraz jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy stanowią jej zadania własne. W przypadku, gdy gmina planuje realizację wskazanych zadań własnych, niezbędnym jest wyznaczenie na jej terenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyznaczenie w/w obszarów następuje w drodze uchwały Rady Miejskiej.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowany terytorialnie i prowadzony we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych Burmistrz przedkłada wniosek o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, który zawiera wskazanie granic tych obszarów. Do uchwały załączono *Diagnozę zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych gminy Tuchów,* która potwierdza spełnienie przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczania. Uchwała uwzględnia uwagi wynikające z przeprowadzonych konsultacji.

Zgodnie z art. 9 ust. 1oraz art 10 ust. 1 ustawy o rewitalizacji za obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w gminie Tuchów uznaje się obszar wskazany w załączniku nr 1 do uchwały.

Wyznaczono **obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 174,59 ha (tj. 1,75% powierzchni gminy),** zamieszkały przez **2425 osób (tj. 13,35% populacji gminy Tuchów)**. Składa się on z 6 podobszarów: 1. Tuchów – Centrum, 2. Tuchów – Klasztor, 3. Łowczów – Centrum, 4. Piotrkowice – Centrum, 5. Siedliska – Centrum, 6. Dąbrówka Tuchowska – Centrum.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji*, który stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną.

Niniejsza uchwała była poddana konsultacjom społecznym **od 29 sierpnia 2016 do 29 września 2016 roku**, które przeprowadzono w następujących formach:

- zbieranie uwag w formie papierowej lub elektronicznej,
- zbieranie uwag ustnych,
- warsztaty rewitalizacyjne.

Uwagi zebrane podczas konsultacji społecznych uwzględniono w uchwale.